

TRAKŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS
ADMINISTRACIJA

KOMPLEKSO
NR.U -1317

STADIJA
SPRENDINIŲ KONKRETIZAVIMAS

TOMAS
V

METAI
2019

TRAKŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS TERITORIJOS BENDROJO PLANO KEITIMAS

RENGIMO ETAPAS SPRENDINIŲ KONKRETIZAVIMAS

PLANAVIMO ORGANIZATORIUS:
TRAKŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS ADMINISTRACIJOS DIREKTORIUS

RENGĖJA:
UAB „URBANISTIKA“

PAREIGOS	VARDAS, PAVARDĖ	PARAŠAS
DIREKTORĖ	ANDŽELIKA KAŽIENĖ	
VYR. ARCHITEKTĖ	ANDŽELIKA KAŽIENĖ	

PROJEKTO SUDĖTIS

I TOMAS	ESAMOS BŪKLĖS ANALIZĖ
II TOMAS	STRATEGINIO PASEKMIŲ APLINKAI VERTINIMO APIMTIES NUSTATYMO DOKUMENTAS
III TOMAS	STRATEGINIO PASEKMIŲ APLINKAI VERTINIMO DOKUMENTAS
IV TOMAS	BENDRIEJI SPRENDINIAI (KONCEPCIJA)
V TOMAS	SPRENDINIŲ KONKRETIZAVIMAS
VI TOMAS	VISUOMENĖS DALYVAVIMO ATASKAITA
VII TOMAS	PROCEDŪRŲ IR DERINIMO DOKUMENTAI

V T O M O T U R I N Y S

1.	BENDROJI DALIS.....	5	psl.
1.1.	Trakų rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo rengimo pagrindas.....	6	psl.
1.2.	Planavimo sąlygos Trakų rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo rengimui.....	6	psl.
1.3.	Trakų rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo tikslai ir uždaviniai.....	7	psl.
1.4.	Teisinė aplinka.....	8	psl.
1.5.	Trakų rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo sprendinių įgyvendinimo bendrieji reikalavimai.....	9	psl.
2.	KRAŠTOVAIZDŽIO FORMAVIMAS.....	16	psl.
2.1.	Kraštovaizdžio tvarkymo zonos	17	psl.
2.2.	Siektini kraštovaizdžio bendrosios teritorinės struktūros optimalumo rodikliai.....	21	psl.
2.3.	Gamtinio karkaso teritorijos ir priemonės gamtinio karkaso stiprinimui.....	31	psl.
2.3.1.	Gamtinio karkaso formavimo bendrosios nuostatos.....	31	psl.
2.3.2.	Gamtinio karkaso struktūrinės dalys Trakų rajono savivaldybės teritorijoje.....	33	psl.
2.3.3.	Gamtinio karkaso sudėtinių dalių kraštovaizdžio formavimas Lentvario, Trakų ir Senųjų Trakų seniūnijose.....	34	psl.
2.3.4.	Priemonės gamtinio karkaso stiprinimui (įgyvendinimo prioritetai).....	39	psl.
2.4.	Gamtinio kraštovaizdžio ir biologinės įvairovės apsauga.....	40	psl.
2.5.	Įgyvendinimo prioritetai ir priemonės.....	43	psl.
3.	ERDVINĖS IR FUNKCINĖS STRUKTŪROS FORMAVIMAS.....	46	psl.
3.1.	Trakų rajono teritorijos vystymo erdvinės struktūros plėtojimas.....	51	psl.
3.1.1.	Neurbanistinio prioriteto teritorijos.....	52	psl.
3.1.2.	Urbanistinio prioriteto teritorijos.....	53	psl.
3.2.	Teritorijos naudojimo funkciniai prioritetai.....	55	psl.
3.2.1.	Gamtinio prioriteto teritorijos.....	56	psl.
3.2.2.	Urbanistinio prioriteto teritorijos.....	57	psl.
3.3.	Urbanizuotų ir urbanizuojamų teritorijų tvarkymo, naudojimo ir apsaugos reikalavimai.....	59	psl.
3.3.1.	Gyvenamųjų teritorijų naudojimas ir plėtra.....	60	psl.
3.3.2.	Pramonės teritorijų naudojimas ir plėtra.....	60	psl.
3.3.3.	Rekreacinių teritorijų naudojimas ir plėtra.....	61	psl.
3.3.4.	Užstatymo planinės erdvinės struktūros reikalavimai.....	62	
3.4.	Neurbanizuotų ir neurbanizuojamų teritorijų tvarkymo, naudojimo ir apsaugos reikalavimai.....	64	psl.
3.4.1.	Užstatymo plėtra neurbanizuotose ir neurbanizuojamose teritorijose.....	64	psl.
3.4.2.	Žemės ūkio teritorijų naudojimas.....	65	psl.
3.4.3.	Miškų teritorijų naudojimas.....	66	psl.
3.4.4.	Konservacinio vystymo teritorijų naudojimas.....	66	psl.
3.4.5.	Kasybos teritorijų naudojimas ir plėtra.....	67	psl.
3.5.	Įgyvendinimo prioritetai ir priemonės.....	68	psl.
4.	KULTŪROS PAVELDO APSAUGA IR NAUDOJIMAS.....	71	psl.
4.1.	Bendroji charakteristika, skalda ir raida.....	72	psl.
4.2.	Trakų rajono savivaldybės teritorijos zonavimas paminklosaugos požiūriu.....	73	psl.

4.3.	Kultūros paveldo ir kraštovaizdžio integralumas ir tvarkymo nuostatos.....	74	psl.
4.4.	Kultūros paveldo objektų tvarkymo, naudojimo ir apsaugos reikalavimai.....	79	psl.
4.5.	Įgyvendinimo prioritetai ir priemonės.....	80	psl.
5.	SOCIALINĖ APLINKA.....	84	psl.
5.1.	Demografinė raida.....	85	psl.
5.2.	Gyvenamojo fondo plėtra.....	86	psl.
5.3.	Socialinės infrastruktūros plėtra.....	87	psl.
5.4.	Įgyvendinimo prioritetai ir priemonės.....	88	psl.
6.	SUSISIEKIMO SISTEMA.....	91	psl.
6.1.	Trakų rajono savivaldybės susisiekimo sistema Lietuvos susisiekimo strategijos ir politikos kontekste.....	92	psl.
6.2.	Automobilizacijos lygis.....	93	psl.
6.3.	Automobilių keliai.....	94	psl.
6.4.	Viešasis transportas.....	95	psl.
6.5.	Geležinkelio transportas.....	95	psl.
6.6.	Oro transportas.....	97	psl.
6.7.	Bevariklis transportas.....	97	psl.
6.8.	Pakelės infrastruktūra.....	98	psl.
6.9.	Susisiekimo infrastruktūra vyraujančio urbanistinio vystymo zonose.....	98	psl.
6.10.	Įgyvendinimo prioritetai ir priemonės.....	99	psl.
7.	INŽINERINĖ APLINKA.....	101	psl.
7.1.	Vandens tiekimas ir nuotekų tvarkymas.....	102	psl.
7.2.	Atliekų tvarkymas.....	112	psl.
7.3.	Elektros energijos gamybos, perdavimo ir tiekimo sistema.....	113	psl.
7.4.	Dujų perdavimo sistema.....	114	psl.
7.5.	Šilumos tiekimo sistema.....	116	psl.
7.6.	Elektroninių ryšių (telekomunikacijų) perdavimo sistema.....	117	psl.
7.7.	Įgyvendinimo prioritetai ir priemonės.....	118	psl.
8.	GRAFINĖ DALIS.....	124	psl.
1 BRĖŽINYS. Sprendiniai. Pagrindinis brėžinys M 1:50 000			
2 BRĖŽINYS. Sprendiniai. Kraštovaizdžio brėžinys M 1: 50 000			
3 BRĖŽINYS. Sprendiniai. Susisiekimo ir inžinerinės infrastruktūros brėžinys M 1: 50 000.			
4 BRĖŽINYS. Sprendiniai. Pagrindinio brėžinio detalizavimas M 1:20 000. Trakų seniūnija.			
5 BRĖŽINYS. Sprendiniai. Pagrindinio brėžinio detalizavimas M 1:20 000. Lentvario seniūnija. Senujų Trakų seniūnija.			
1 PRIEDAS.	PRIVALOMIEJI TERITORIJOS NAUDOJIMO REIKALAVIMAI.....	125	psl.

1. BENDROJI DALIS

1. BENDROJI DALIS

1.1. Trakų rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo rengimo pagrindas.

Teritorijų planavimo dokumento pavadinimas - Trakų rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimas (toliau – Bendrasis planas).

Bendrojo teritorijų planavimo objektas - Trakų rajono savivaldybės teritorija, kurios plotas 120721 ha.

Bendrojo teritorijų planavimo dokumento lygmuo – savivaldybės lygmuo.

Bendrojo plano organizatorius – Trakų rajono savivaldybės administracijos direktorius, Vytauto g. 33, LT-21106 Trakai, tel. (8 528) 55486, faks. (8 528) 53140, el. paštas info@trakai.lt, puslapis internete www.trakai.lt

Bendrojo plano rengimo pagrindas –

- Trakų rajono savivaldybės tarybos 2016 m. birželio 2d. sprendimas Nr. S1-159 „Dėl pritarimo Trakų rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano sprendinių įgyvendinimo stebėsėnos 2009-2015 metų ataskaitai“;
- Trakų rajono savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymas 2016 m. liepos 11 d. Nr. P2-726 „Dėl Trakų rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo rengimo“;
- Trakų rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo planavimo darbų programa. patvirtinta Trakų rajono savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymu 2016 m. liepos 13 d. Nr. P2-728 „Dėl Trakų rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo planavimo darbų programos patvirtinimo“.

Planuojamas laikotarpis – iki 2030 metų.

1.2. Planavimo sąlygos Trakų rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo rengimui.

Bendrojo plano rengimui išduotos planavimo sąlygos:

Eil. Nr.	Planavimo sąlygas išdavusios institucijos pavadinimas	Planavimo sąlygų Nr.
1	Trakų rajono savivaldybės administracija	Nr. REG10262
2	Nacionalinis visuomenės sveikatos centras prie Sveikatos apsaugos ministerijos	Nr. REG9692
3	Aplinkos apsaugos agentūra	Nr. REG10212
4	Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija	Nr. REG10174
5	AB „AMBER GRID“	Nr. REG10214
6	Aukštadvario regioninio parko direkcija	Nr. REG9936
7	Neries regioninio parko direkcija	Nr. REG10208
8	Civilinės aviacijos administracija	Nr. REG9864
9	AB „Energijos skirstymo operatorius“	Nr. REG11256
10	AB „Energijos skirstymo operatorius“	Nr.41011-2076
11	AB „Lietuvos geležinkeliai“	Nr. REG11900
12	Lietuvos automobilių kelių direkcija	Nr. REG9684
13	Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos Vilniaus teritorinis padalinys	Nr. REG11483
14	Vilniaus apskrities priešgaisrinė gelbėjimo valdyba	Nr. REG12896
15	Nacionalinė žemės tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos	Nr. REG11774
16	Lietuvos kariuomenė	Nr. REG10288
17	VĮ „Vilniaus regiono keliai“	Nr. REG9960
18	LITGRID	Nr. REG11498

1.3. Trakų rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo tikslai ir uždaviniai.

Bendrojo plano tikslai:

- Vadovaujantis Trakų rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano sprendinių įgyvendinimo stebėsėnos ataskaitos (2009-2015 m.) išvadamis, ekonominės, socialinės bei demografinės raidos tendencijomis bei pasikeitusiu teritorijų planavimo teisiniu reguliavimu, parengti Trakų rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimą.
- Trakų rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimą rengti ir sprendinius detalizuoti įvertinant kraštovaizdžio tvarkymo kryptis ir gamtinio karkaso apsaugos ir tvarkymo priemonės, vadovaujantis Lietuvos Respublikos nacionaliniu kraštovaizdžio tvarkymo planu.
- Siekiant užtikrinti teritorijų planavimo tęstinumą, į keičiamo Trakų rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano sprendinius integruoti tikslinant galiojančius specialiojo plano dokumentus pagal Trakų rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano sprendinių įgyvendinimo stebėsėnos ataskaitos (2009-2015 m.) išvadas.
- Sudaryti sąlygas darniai savivaldybės teritorijos raidai, nuosekliai erdvinės ir funkcinės integracijos politikai įgyvendinti, kompleksiskai spręsti socialinius, ekonominius, ekologinius uždavinius.
- Detalizuoti Lentvario, Trakų ir Senujų Trakų seniūnijų urbanizuotų ir urbanizuojamų teritorijų sprendinius tikslesniu masteliu.
- Sudaryti sąlygas sklandžiam Trakų rajono savivaldybės 2016 – 2025 m. strateginio plėtros plano įgyvendinimui.

Bendrojo plano uždaviniai:

- Nustatyti Trakų rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano, patvirtinto Trakų rajono savivaldybės tarybos 2009 m. gegužės 28 d. sprendimu Nr. S1-183 „Dėl Trakų rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano patvirtinimo“ spragas ir kolizijas, nustatyti probleminės situacijas.
- Nustatyti kraštovaizdžio savitumui svarbias teritorijas, formuoti kraštovaizdžio tvarkymo zonas, nustatyti jų estetinį potencialą.
- Numatyti priemones rajono gamtinio ir kultūrinio kraštovaizdžio savitumo, gamtos ir nekilnojamojo kultūros paveldo išsaugojimui, tikslingam naudojimui ir pažinimui.
- Formuoti miškų ir želdynų sistemas, numatyti užstatytų teritorijų gyvenimo ir aplinkos kokybę gerinančias priemones.
- Tikslinti gamtinio karkaso sistemą, numatyti biologinės įvairovės išsaugojimo ir ekologinės pusiausvyros užtikrinimo priemones.
- Tikslinti savivaldybės teritorijos funkcinę struktūrą formuojančias prioritetinės teritorijų funkcines zonų ribas ir jų pagrindinės žemės naudojimo paskirtis, o reikalu esant tiksliai įvardinti veiklos plėtojimo ir apribojimų reikalavimu, nustatant teritorijos naudojimo tipus.
- Tikslinti urbanizuojamų teritorijų (nekatégorizuotų gyvenamųjų vietovių) plotų išdėstymą bei reglamentavimą, nustatyti plėtros prioritetus.
- Tikslinti, o reikalui esant, numatyti naują inžinerinę, susisiekimo ir kitą visuomenės poreikiams tenkinti reikalingą infrastruktūrą.
- Išskirti prioritetinės plėtros teritorijas, kuriose savivaldybės įsipareigoja vystyti socialinę ir (ar) inžinerinę infrastruktūrą.
- Numatyti darbo vietų ir gyvenamųjų teritorijų subalansavimo priemones, įvertinant Vilniaus miesto pagrindinius planavimo dokumentus.
- Tikslinti darbo vietų ir paslaugų kūrimo galimybes urbanizuotose ir urbanizuojamose teritorijose.
- Numatyti teritorijas visuomenės poreikiams reikalingų objektų plėtrai.
- Numatyti savivaldybės svarbių objektų išdėstymą.
- Derinti fizinių ir juridinių asmenų ar jų grupių, savivaldybių ir valstybės interesus dėl teritorijos naudojimo ir veiklos plėtojimo teritorijoje sąlygų.
- Numatyti racionalias žemės gelmių išteklių (naudingųjų iškasenų) išsaugojimo ir naudojimo priemones ir

teritorijas.

- Tikslinti turistinių trasų ir rekreacinių zonų išdėstymą, gerinti rekreacinių išteklių prieinamumą visuomenei.
- Siekiant racionalesnės žemėnaudos, numatyti priemonės teritorijų konsolidacijai.
- Sudaryti sąlygas privačioms investicijoms, kuriančioms socialinę ir ekonominę gerovę, tinkamos kokybės gyvenimo sąlygas.
- Tikslinti Trakų rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano ir jo aiškinamojo rašto sprendinius pagal Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymo, Teritorijų planavimo normų, patvirtintų Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2014 m. sausio 2d. įsakymu Nr. D1-7 reikalavimus, Teritorijų planavimo erdvinių duomenų specifikaciją, patvirtintą Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2013 m. gruodžio 31d. įsakymu Nr. D1-1009 reikalavimus.

1.4. Teisinė aplinka.

Planuojamai teritorijai taikomi galiojančių aukštesnio ir atitinkamo lygmens teritorijų planavimo dokumentų sprendinių ir kitų strateginių dokumentų bei programų (projektų) nuostatų reikalavimai:

Bendrujų planų:

- Lietuvos Respublikos teritorijos bendrasis planas, patvirtintas 2012 m. spalio 29 d., Lietuvos Respublikos Seimo nutarimu Nr. IX-1154, T00052507 (100002000075).
- Vilniaus apskrities bendrasis planas, T00049530.

Specialiojo teritorijų planavimo dokumentų:

- Vilniaus apskrities miškų tvarkymo schema, T00071421, 2014-05-16.
- Nacionalinis kraštovaizdžio tvarkymo planas, T00077225, 2015-10-26.
- Aukštadvario regioninio parko tvarkymo planas ir Aukštadvario regioninio parko ir jo zonų bei buferinės apsaugos zonos ribų planas.
- Neries regioninio parko tvarkymo planas ir Neries regioninio parko ir jo zonų bei buferinės apsaugos zonos ribų planas, LRV nutarimas Nr.731, 2016-07-11.

Specialiojo teritorijų planavimo dokumentų, kurių sprendiniai integruojami:

- Trakų miesto aplinkkelio specialusis planas, T00077366, 2015-11-12;
- UAB „Tele 2“, UAB „Bitė GSM“ ir UAB „Omnitel“ mobiliojo ryšio bazinių stočių išdėstymo Trakų rajono savivaldybės teritorijoje specialusis planas (T00043739 (000792000895)).

Specialiojo teritorijų planavimo dokumentų, kurių sprendiniai pripažinti sudėdamąja Bendrojo plano dalimi:

- Trakų rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano 18 tvarkymo zonos specialusis planas, T010792002030;
- Trakų rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano 119 tvarkymo zonos specialusis planas, T010792002021;
- Trakų rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano tvarkymo zonų Nr.32, Nr.121, Nr.122 specialusis planas, T00043995;
- Trakų rajono savivaldybės teritorijos gyvenamųjų namų ar kitos paskirties pastatų ir statinių išdėstymo specialusis planas, T00074183;
- Degalinių schema, T00043995;
- Trakų rajono savivaldybės rekreacijos, turizmo ir poilsio kompleksų išdėstymo specialusis planas, T00077859, 2016-01-29.

Ūkio šakų plėtros programų ir strateginių dokumentų:

- Trakų rajono savivaldybės 2016-2025 strateginės plėtros planas.

1.5. Trakų rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo sprendinių įgyvendinimo bendrieji reikalavimai.

Trakų rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo sprendinių įgyvendinimo bendrieji reikalavimai:

Teritorijų planavimo dokumentų galiojimas:

1. Patvirtinus Trakų rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimą nustoja galioti Trakų rajono savivaldybės teritorijos bendrasis planas, T00045222 (00791001200).
2. Trakų miesto, Lentvario miesto ir Rūdiškių miesto teritorijos tvarkomos vadovaujantis šių miestų parengtais ir galiojančiais bendraisiais planais.
3. Bendrojo plano sprendiniai nepanaikina galiojančių detaliųjų planų sprendinių. Rengiant naujus, keičiant ar koreguojant galiojančius teritorijų planavimo dokumentus privaloma vadovautis Bendrojo plano sprendiniais.
4. Iki Bendrojo plano keitimo patvirtinimo įsigaliojimo datos pradėti rengti žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentai ir žemės valdos projektai gali būti užbaigti rengti ir teikiami tvirtinti pagal iki tos datos išduotas planavimo sąlygas.
5. Patvirtinus Trakų rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimą nustoja galioti sekančių specialiųjų planų, kurie yra pripažinti Trakų rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano sudedamąja dalimi, sprendiniai:
 - Trakų rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano 18 tvarkymo zonos specialusis planas, T010792002030;
 - Trakų rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano 119 tvarkymo zonos specialusis planas, T010792002021;
 - Trakų rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano tvarkymo zonų Nr.32, Nr.121, Nr.122 specialusis planas, T00043995;
 - Trakų rajono savivaldybės teritorijos gyvenamųjų namų ar kitos paskirties pastatų ir statinių išdėstymo specialusis planas, T00074183;
 - Degalinių schema, T00043995;
 - Trakų rajono savivaldybės vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros specialusis planas, patvirtintas Trakų rajono savivaldybės tarybos 2009 m. balandžio 30 d. sprendimu Nr. S1-152;
 - Trakų rajono savivaldybės rekreacijos, turizmo ir poilsio kompleksų išdėstymo specialusis planas, T00077859.

Privalomieji tekstiniai reikalavimai, kurie galioja visose kraštovaizdžio tvarkymo zonose:

6. Bendrojo plano keitimo brėžiniai parengti ir vertinami mastelyje M 1:50 000 (į kitą mastelį netransformuojami). Bendrojo plano brėžiniuose pavaizduotos apibendrintos didesnės nei 10 ha teritorijos, nesusietos su konkrečiomis sklypų ribomis. Rengiant žemesnio lygmens specialiojo planavimo ir kompleksinius teritorijų planavimo dokumentus galimas kraštovaizdžio tvarkymo zonų ribų ir grafiškai išskirtų vientiso užstatymo teritorijų zonų ribų tikslinimas įvertinant duomenų transformaciją į kitą mastelį, esamą padėtį, aerografinę situaciją, specifinius (gamtinius ir urbanistinius) požymius.
7. Teritorijos naudojimo privalomieji reikalavimai konkretizuojami teritorijų vietovės lygmens kompleksinio teritorijų planavimo dokumentų (bendruosiuose planuose ir detaliuosiuose planuose), kurioms minėtų projektų rengimo privalomumas nustatytas privalomuosiuose tekstiniuose reikalavimuose.
8. Paviršinių vandens telkinių apsaugos zonos ir pakrančių apsaugos juostos nustatomos žemesnio lygmens kompleksiniuose teritorijų planavimo dokumentuose, techniniuose projektuose, žemėtvarkos planavimo dokumentuose vadovaujantis Paviršinių vandens telkinių apsaugos zonų ir pakrančių apsaugos juostų nustatymo tvarkos aprašu, patvirtintu LR aplinkos ministro 2001-11-07 įsakymu Nr. 540 „Dėl paviršinių vandens telkinių apsaugos zonų ir pakrančių apsaugos juostų nustatymo tvarkos aprašo patvirtinimo“ bei Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymu. Esamuose sklypuose veikla vykdoma pagal tų sklypų paskirtį ir nustatytas

- specialiausias žemės ir miško naudojimo sąlygas, galiojančius teritorijų planavimo dokumentus, kitus veiklą reglamentuojančius teisės aktus.
9. Esamuose sklypuose veikla vykdoma pagal tų sklypų paskirtį ir nustatytas specialiausias žemės ir miško naudojimo sąlygas, galiojančius teritorijų planavimo dokumentus, kitus veiklą reglamentuojančius teisės aktus.
 10. Žemės ūkio paskirties žemės sklypuose galimas ūkininkų ūkių sodybu kūrimas tik pagal kraštovaizdžio tvarkymo zonose nustatytus privalomuosius naudojimo reikalavimus.
 11. Tais atvejais, kai objektams yra nustatytos, sanitarinės apsaugos zonos, tačiau dėl veiklos pasikeitimo ar jos masto jas būtina keisti, tai gali būti atliekama neinicijuojant Bendrojo plano keitimo procedūros.
 12. Kultūros paveldo objektų teritorijose ir jų apsaugos zonose planuojama veikla reglamentuojama kultūros paveldo specialiaisiais planais, reglamentais bei kultūros paveldo apsaugą reglamentuojančiais teisės aktais.
 13. Rengiant pagal Bendrojo plano nuostatas kitus teritorijų planavimo dokumentus ar schemas, būtina vadovautis naujausiomis Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų, kultūros vertybių, žemės gelmių registrų ir miškų kadastro informacija bei visais kitais apsaugą ir naudojamą reglamentuojančiais teisės aktų reikalavimais.
 14. Bendrojo plano keitimu identifikuotos gamtinio karkaso ribos gali būti detalizuojamos rengiant vietovės lygmens bendruosius planus. Statinių statybą gamtinio karkaso teritorijose reglamentuoja Saugomų teritorijų įstatymas, Gamtinio karkaso nuostatai kiti susiję teisės aktai. Patvirtintomis gamtinio karkaso ribomis ir teisės aktų nustatytas veiklos apribojimais privaloma vadovautis rengiant miškotvarkos, žemėtvarkos projektus bei kitus teritorijų planavimo dokumentus.
 15. Visais atvejais išduodant planavimo sąlygas vietovės lygmens kompleksiniams teritorijų planavimo dokumentams ar reikalavimus žemėtvarkos planavimo dokumentams nustatoma tokia planavimo darbų apimtis, kuri užtikrina planuojamos teritorijos integraciją į esamą susisiekimo ir (ar) inžinerinę, socialinę, rekreacinę infrastruktūrą
 16. Žemės ūkio paskirties žemėje esančios žemės ūkio naudmenos ir žemė su veikiančiais melioracijos įrenginiais turi būti saugoma nuo jų ploto sumažėjimo, vadovaujantis Žemės įstatymu. Nuskurdintose, ekologiškai nepilnavertiškose gamtinio karkaso teritorijose stiprinant kraštovaizdžio ekologines funkcijas turi būti vykdomas subalansuotas melioracijos sistemų palaikymas, vandentėmių vagų renatūralizacija, atkuriamos ar pritaikomos naujai veiklai pažeisto ekologinio potencialo teritorijos, saugoma biologinė įvairovė, ribojamas gamtinių išteklių naudojimas.
 17. Kraštovaizdžio tvarkymo zonose miškų ūkio žemės paskirtis gali būti keičiama į kitos paskirties visuomeninių, susisiekimo ir inžinerinių komunikacijų aptarnavimo objektų, susisiekimo ir inžinerinių tinklų koridorių, atskirųjų želdynų teritorijų naudojimo būdus (jeigu jie numatyti kraštovaizdžio tvarkymo zonos naudojimo reikalavimuose ir jeigu tai neprieštaruja Miškų įstatymo 11 str.) nenumatant tolimesnio paskirties ar naudojimo būdo keitimo. Miškų ūkio žemės paskirties keitimas atliekamas Miškų įstatymo nustatyta tvarka neinicijuojant BP keitimo procedūros.
 18. Suformuoti kitos paskirties susisiekimo ir inžinerinių tinklų koridorių, bendro naudojimo ir atskirųjų želdynų teritorijų naudojimo būdo sklypai gali būti perduodami Trakų rajono savivaldybei teisės aktų nustatyta tvarka. Rengiant kompleksinius teritorijų planavimo dokumentus ar žemėtvarkos planavimo dokumentus susisiekimo ir inžinerinių tinklų koridorių teritorijos formuojamos atskirais sklypais. Jiems nustatomi atitinkami viešajam interesui tarnaujantys servitutai, skirti tranzitinių inžinerinių ir susisiekimo komunikacijų įrengimui, kitiems tikslams.
 19. Miškai ne miško žemėje turi būti įveisiami vadovaujantis Aplinkos ministro ir Žemės ūkio ministro parvirtintomis taisyklėmis. Išduodant leidimus miško įveisimui ne miško žemėje, turi būti vadovujamasi specialiaisiais teritorijų planavimo dokumentais (miškų išdėstymo žemėtvarkos schema ir kt.), teikiant prioritetą miškų įveisimui gamtinio karkaso teritorijose, taip pat nederlinguose ir apleistuose, nepatogiuose naudoti žemės ūkio veiklai žemės plotuose. Miškų įveisimas draudžiamas kai kuriuose draustiniuose bei daugelyje Natura 2000 teritorijų. Miškų įveisimo sąlygos turi atitikti Saugomų teritorijų įstatymą, apsaugos reglamentus, specialiųjų žemės ir miško

naudojimo sąlygų reikalavimus, o Natura 2000 teritorijose – Bendrųjų buveinių nuostatus ar Paukščių apsaugai svarbių teritorijų nuostatus.

20. Žemės gelmių išteklių telkinių eksploatavimo metu neturi pablogėti esamų kelių/privažiavimų techninė būklė, tam tikslui, prieš pradėdant eksploatuoti telkinius, būtina išspręsti susisiekimo infrastruktūros klausimus. Susisiekimo inžinerinės infrastruktūros plėtros poreikis ir apimtys nustatomi išduodant planavimo sąlygas žemės gelmių naudojimo planams vadovaujantis Teritorijų planavimo sąlygų išdavimo tvarkos aprašo, patvirtinto LR aplinkos ministro 2004 m. gegužės 7 d. įsakymu Nr. D1-262 „Dėl Teritorijų planavimo sąlygų išdavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, nustatyta tvarka.
21. Automobilių kelių apsaugos zonose (bet ne arčiau kaip 30 m nuo kelio briaunos) gali būti vystoma kelių aptarnavimo infrastruktūra tik kelių techninio reglamento KTR 1.01:2008 „Automobilių keliai“, patvirtinto Lietuvos Respublikos aplinkos ministro ir Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2008 m. sausio 9 d. įsakymu Nr. d1-11/3-3, 216 punkte nurodyti statiniai – kavinė, degalinė, automobilių kelių plovykla ir tualetas. Galimybė privažiuoti visiems objektams turės būti sprendžiama vadovaujantis kelių techniniu reglamentu KTR 1.01:2008 11 skyriaus 2 skirsnio reikalavimais.
22. Funkcinėse zonose ar jų dalyse, kurios patenka į magistralinio dujotiekio vietovės klasės teritoriją, pažymėtą brėžiniuose „Pagrindinis brėžinys“ bei „Pagrindinio brėžinio detalizavimas. Lentvario seniūnija. Senujų Trakų seniūnija“, nustatyti šie reikalavimai:

Magistralinio dujotiekio vietovės klasių teritorijose (išilgai vamzdyno trasos esanti žemės juosta, kurios ribos po 200 m į abi puses nuo vamzdyno ašies) yra taikomi užstatymo normatyvai: didžiausias leistinas žmonėms būti skirtų pastatų skaičius vietovės klasės vienetė, pastatų aukštų skaičius bei mažiausias leistinas atstumas nuo magistralinio dujotiekio vamzdyno iki viešam žmonių susibūrimui skirtų statinių ir įrenginių. Šiose teritorijose negavus magistralinio dujotiekio savininko rašytinio pritarimo, yra draudžiama projektuoti ir statyti bet kokius naujus statinius ar įrenginius, juos rekonstruoti, projektuoti ir atlikti statinių bei įrenginių remonto arba griovimo darbus, keisti pastatų (patalpų) paskirtį, formuoti naujus nekilnojamojo turto kadastro objektus kaip atskirus nekilnojamojo turto objektus suformuojant patalpas pastate arba padalijant, atidalijant, sujungiant ar perdalijant pastatus ir (ar) patalpas, planuoti teritorijas, nustatyti ar keisti žemės sklypų pagrindinę žemės naudojimo paskirtį ir /ar būdą, formuoti naujus ar pertvarkyti esamus žemės sklypus ir pan.

Teritorijose, kuriose yra pasiekti magistralinio dujotiekio vietovės klasėje taikomi užstatymo normatyvai (informaciją teikia magistralinio dujotiekio savininkas) ir pageidaujama vykdyti veikla (veiksmai) būtų galima tik rekonstravus MDV į aukštesnę vietovės klasę, MDV gali būti rekonstruojamas suinteresuoto asmens (iniciatoriaus) prašymu, jei pagal sutartį su magistralinius dujotiekius eksploatuojančia įmone suinteresuotas asmuo užtikrins išankstinį visų dėl magistralinio dujotiekio rekonstravimo darbų vykdymo susijusių išlaidų apmokėjimą. Formuojami kitos pagrindinės žemės naudojimo paskirties sklypai negali būti mažesni nei nurodytas minimalus sklypo dydis konkrečioje kraštovaizdžio tvarkymo zonoje.
23. Negyvenamiesiems pastatams nustatyti naudojimo reikalavimai netaikomi kitos paskirties žemės susisiekimo ir inžinerinių komunikacijų aptarnavimo objektų teritorijoms, bendrojo naudojimo teritorijoms, krašto apsaugos teritorijoms, atliekų saugojimo, rūšiavimo ir utilizavimo teritorijoms; konservacinės paskirties žemės kultūros paveldo objektų žemės sklypams ar patiemis objektams, vandens ūkio paskirties žemėje statomiems hidrotechnikos statiniams. Statinių reglamentai šiuo atveju nustatomi pagal bedrojo plano reikalavimus, įvertinus aplinkinių teritorijų užstatymo tipą, statinių parametrus ir statytojo pateiktus projektinius pasiūlymus, bei aptarus su visuomene. Vėjo jėgainių statyba negalima visose kraštovaizdžio tvarkymo zonose.
24. Vienbučių ir dvibučių gyvenamųjų pastatų užstatymo tankio rodikliai nustatomi pagal Statybos techninį reglamentą STR 2.02.09:2005.
25. Visais atvejais sodybos visų pastatų antžeminės dalies patalpų, įskaitant cokolinių aukštų ir naudojamų pastogių patalpas, bendrasis plotas negali būti didesnis negu 1000 kv.m.

26. Kraštovaizdžio tvarkymo zonose, kuriose nenumatomas naujų užstatomų teritorijų formavimas, naujų statinių statyba galima tik esamuose kitos paskirties žemės sklypuose ir kituose sklypuose kuriuose, yra išduoti statybą leidžiantys dokumentai, atstatomose sodybose (kai sodybos yra pažymėtos vietovės ar kituose planuose, taip pat nustatant juridinį faktą). Kuomet žemės sklype yra esamas gyvenamasis namas jame leidžiama kitų statinių (priklausinių) statyba, užstatytoje sklypo dalyje - vadovaujantis kraštovaizdžio tvarkymo zonai nustatytais teritorijų užstatymo rodikliais. Nuostata netaikoma visuomeninės paskirties, kultūros paveldo objektų, susisiekimo ir inžinerinių komunikacijų aptarnavimo (išskyrus garažus), krašto apsaugos, atliekų saugojimo, rūšiavimo ir utilizavimo objektų statybai.
27. Rengiant vietovės lygmens kompleksinio teritorijų planavimo dokumentus (bendruosius planus ir detaliuosius planus) želdynų plotai nustatomi vadovaujantis Želdynų įstatymu ir Atskirųjų rekreacinės paskirties želdynų plotų normomis ir Priklausomųjų želdynų normų (plotų) nustatymo tvarkos aprašu, patvirtintu LR aplinkos ministro 2007-12-21 įsakymu Nr. D1-694 „Dėl atskirųjų rekreacinės paskirties želdynų plotų normų ir priklausomųjų želdynų normų (plotų) nustatymo tvarkos aprašo patvirtinimo“, Gamtinio karkaso nuostatų reikalavimais, patvirtintais LR aplinkos ministro 2007-02-14 įsakymu Nr. D1-96 „Dėl gamtinio karkaso nuostatų patvirtinimo“ bei Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymu.
28. Žemės gelmių išteklių telkinių, kurie bus užregistruoti po Bendrojo plano patvirtinimo ir nenurodyti Bendrajame plane, žemės gelmių naudojimo planai neurbanizuotose ir neurbanizuojamose teritorijose teisės aktų nustatyta tvarka gali būti rengiami ir jais pagrindinė žemės naudojimo paskirtis gali būti keičiama, jeigu teritorijų planavimo dokumentuose ar žemės valdos projektuose šiose teritorijose nesuplanuota inžinerinė infrastruktūra ir (ar) jos plėtra.
29. Prie valstybinės reikšmės kelių inžinerinius tinklus, pėsčiųjų ir dviračių takus neplanuoti valstybinės reikšmės kelių juostų ribose, statinius neplanuoti valstybinės reikšmės kelių apsaugos zonose. Įvažiavimui į žemės sklypus, esančius prie valstybinių kelių, planuoti jungiamuosius kelius lygiagrečiai su pagrindiniu keliu nuo teisėtai įrengtų esamų artimiausių nuvažų.
30. Žemės ūkio paskirties sklypuose kuriant kaimo turizmo objektą neužstatytame žemės sklype, prieš tai nustatomas rekreacinio naudojimo žemės ūkio teritorijos (Z3) naudojimo būdas vadovaujantis Trakų rajono savivaldybės direktoriaus įsakymu ir taikomi minimalaus žemės sklypo dydžio reikalavimai bei kiti kraštovaizdžio tvarkymo zonai nustatyti privalomieji naudojimo reikalavimai.
31. Degalinių schemas (T00043995) sprendiniai yra pripažinti sudedamąja Bendrojo plano dalimi. Po Bendrojo plano keitimo patvirtinimo Degalinių schemas (T00043995) sprendiniai nustoja galioti. Po Bendrojo plano patvirtinimo degalinių skaičius nustatomas pagal poreikį, jų vieta Bendrojo plano sprendiniuose nekonkretizuojama ir skaičius neribojamas. Degalinių ir elektromobilių įkrovimo aikštelių statyba galima visuose kraštovaizdžio zonose, kuriose galimas komercinės paskirties teritorijų naudojimo būdas.
32. Miško žemėje galima aptarnavimui, pažinimui bei trumpalaikio poilsio užtikrinimui reikalingų statinių (išskyrus pastatus) statyba, numatyta teritorijų planavimo dokumentuose ar vidinės miškotvarkos projektuose.
33. Žemės ūkio paskirties sklypuose kuriant kaimo turizmo objektą esamoje ūkininko sodyboje, prieš tai žemės sklypui nustatomas papildomas rekreacinio naudojimo žemės ūkio teritorijos (Z3) naudojimo būdas vadovaujantis Trakų rajono savivaldybės direktoriaus įsakymu ir taikomi kraštovaizdžio tvarkymo zonai nustatyti privalomieji naudojimo reikalavimai.
34. Bendrajame plane pažymėti inžinerinės infrastruktūros koridoriai gali būti tikslinami rengiant vietovės lygmens kompleksinius teritorijų planavimo dokumentus arba inžinerinės infrastruktūros vystymo specialiuosius planus.
35. Rengiant vietovės lygmens kompleksinį teritorijų planavimo dokumentą užstatymo intensyvumo rodiklį negyvenamiesiems pastatams galima didinti 20 proc. urbanistinės integracijos centruose (Paluknys, Grendavė, Onuškis).
36. Inžinerinių statinių ir įrenginių aukštis neribojamas.

37. Bendrasis planas nedetalizuoja susisiekimo ir inžinerinių sistemų techninių sprendinių. Numačius kitokius sprendinius nei pažymėta Bendrajame plane jie gali būti tikslinami rengiant vietovės lygmens kompleksinį teritorijų planavimo dokumentą, žemės sklypų formavimo ir (ar) pertvarkymo projektą ar koreguojant kompleksinį teritorijų planavimo dokumentą statinio projekto rengimo metu.
38. Žemės sklypui taikomi tie kraštovaizdžio tvarkymo zonos naudojimo reikalavimai į kurią patenka didesnioji jo dalis
39. Visose kraštovaizdžio tvarkymo zonose viename sklype galima tik vieno vienbučio / dvibučio gyvenamojo namo arba poilsio pastato statyba vadovaujantis kraštovaizdžio tvarkymo zonai nustatytais teritorijų naudojimo reikalavimais.

Privalomieji tekstiniai reikalavimai, kurie galioja konkrečiose kraštovaizdžio tvarkymo zonose:

40. Pramonės ir sandėliavimo funkcinėje zonoje galimas pramonės parkų steigimas Investicijų įstatymo ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka.
41. Formuojant kitos paskirties žemės sklypus urbanistinio prioriteto kraštovaizdžio tvarkymo zonose (išskyrus pramonės ir sandėliavimo objektų ir atliekų saugojimo, rūšiavimo ir utilizavimo teritorijas) atskirieji želdynai gali būti nenumatomi 400 m pločio pamiškės juostoje, jeigu miško sklypo plotas ne mažesnis kaip 5 ha, atskirųjų želdynų norma gali būti mažinama dvigubai, jei ne toliau kaip 600 m atstumu nuo nurodytų žemės sklypų ribos yra miškas ar atskirasis želdynas, du kartus didesnio ploto už formuojamų kitos paskirties žemės sklypų bendrą plotą.
42. Saugomos teritorijos tvarkomos pagal jų veiklą reglamentuojančius teisės aktus, jų ribos, plotas, tvarkymo režimas, funkcinų zonų ribos, optimali žemėnaudos struktūra nustatomi šių teritorijų specialiaisiais planais. Įstatymų numatyta tvarka gali būti steigiamos naujos saugomos teritorijos. Tai atliekama neinicijuojant Bendrojo plano keitimo procedūros.
43. Išžvalgytuose naudingųjų iškasenų telkiniuose, kurių ištekliai patvirtinti, žemės savininkui, naudotojui draudžiama statyti gyvenamuosius namus, gamybinius statinius, įrenginius, kasti naudingąsias iškasenas, išskyrus kasamas savo reikmėms.
44. Vertinant naujo užstatymo mastą iš numatyto užstatomų teritorijų (URBO) naudmens rodiklio, nustatyto konkrečioms kraštovaizdžio tvarkymo zonoms, turi būti atimamas užstatomų teritorijų (URBO) naudmuo, suformuotas patvirtintais kompleksiniais teritorijų planavimo dokumentais, žemės sklypų formavimo pertvarkymo projektais, įregistruotais ūkininkų ūkiais, savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymais dėl žemės paskirties keitimo.
45. Pramonės ir sandėliavimo objektų, susisiekimo ir inžinerinių komunikacijų aptarnavimo objektų sklypuose kompensacinė priemonė, numatyta priklausomųjų želdynų normų (plotų) nustatymo tvarkos aprašo p.5.3. ir 5.4. netaikoma.
46. Rengiant vietovės lygmens kompleksinį teritorijų planavimo dokumentą užstatymo intensyvumo rodiklį ir statinio aukščio rodiklį pastatams galima didinti ne daugiau kaip 10 proc. nuo nustatytų privalomųjų teritorijos naudojimo reikalavimų jeigu Bendrojo plano sprendiniuose nurodyti užstatymo intensyvumo rodikliai neleidžia suformuoti aplinkinio užstatymo charakteristikų atitinkančios išbaigtos užstatymo struktūros. Tuo pačiu aspektu užstatymo rodikliai nustatyti Bendrajame plane gali būti ir mažinami.
47. Naujų gyvenamųjų ir negyvenamųjų pastatų statyba galima arčiau kaip 50 metrų nuo pakrantės apsaugos juostos tik buvusių sodybų atkūrimo atveju Saugomų teritorijų įstatyme ir Miškų įstatyme nustatytais sąlygomis bei Trakų rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano sprendiniuose nurodytose kompaktiško užstatymo teritorijose.

48. Funkcinėse zonose ar jų dalyse, kurios patenka į magistralinio dujotiekio vietovės klasės teritoriją, pažymėtą brėžiniuose „Pagrindinis brėžinys“ bei „Pagrindinio brėžinio detalizavimas. Lentvario seniūnija. Senujų Trakų seniūnija“, nustatyti šie reikalavimai:

Magistralinio dujotiekio vietovės klasių teritorijose (išilgai vamzdyno trasos esanti žemės juosta, kurios ribos po 200 m į abi puses nuo vamzdyno ašies) yra taikomi užstatymo normatyvai: didžiausias leistinas žmonėms būti skirtų pastatų skaičius vietovės klasės vienetė, pastatų aukštų skaičius bei mažiausias leistinas atstumas nuo magistralinio dujotiekio vamzdyno iki viešam žmonių susibūrimui skirtų statinių ir įrenginių. Šiose teritorijose negavus magistralinio dujotiekio savininko rašytinio pritarimo, yra draudžiama projektuoti ir statyti bet kokius naujus statinius ar įrenginius, juos rekonstruoti, projektuoti ir atlikti statinių bei įrenginių remonto arba griovimo darbus, keisti pastatų (patalpų) paskirtį, formuoti naujus nekilnojamojo turto kadastro objektus kaip atskirus nekilnojamojo turto objektus suformuojant patalpas pastate arba padalijant, atidalijant, sujungiant ar perdalijant pastatus ir (ar) patalpas, planuoti teritorijas, nustatyti ar keisti žemės sklypų pagrindinę žemės naudojimo paskirtį ir /ar būdą, formuoti naujus ar pertvarkyti esamus žemės sklypus ir pan.

Teritorijose, kuriose yra pasiekti magistralinio dujotiekio vietovės klasėje taikomi užstatymo normatyvai (informaciją teikia magistralinio dujotiekio savininkas) ir pageidaujama vykdyti veikla (veiksmai) būtų galima tik rekonstravus MDV į aukštesnę vietovės klasę, MDV gali būti rekonstruojamas suinteresuoto asmens (iniciatoriaus) prašymu, jei pagal sutartį su magistralinius dujotiekiais eksploatuojančia įmone suinteresuotas asmuo užtikrins išankstinį visų dėl magistralinio dujotiekio rekonstravimo darbų vykdymo susijusių išlaidų apmokėjimą.

49. Pramonės ir sandėliavimo objektams numatytose teritorijose formuoti apsauginės ir ekologinės paskirties želdynus, skiriančius gyvenamosios paskirties kvartalus ir pramonei bei sandėliavimui skirtas teritorijas.
50. Žemės sklypų, esančių kraštovaizdžio tvarkymo zonose Nr.81; 84; 87; 90; 96, plotas, kuris nurodytas kraštovaizdžio zonos naudojimo reikalavimuose, gali būti mažinamas konkrečios kraštovaizdžio tvarkymo zonos vietovės lygmens bendrojo plano rengimo metu įvertinus konkrečios vietos sąlygas ir ypatumus.
51. Žemės sklypų, esančių kraštovaizdžio tvarkymo zonose KTZ Nr.12; 14; 79; 80; 81; 82; 83; 84; 85; 86; 87; 88; 89; 90; 91; 92; 93; 94; 95; 96; 97; 98 ir 99 pagrindinės žemės naudojimo paskirties keitimas, pertvarkymas keičiant pagrindinę žemės naudojimo paskirtį galimas parengus visos kraštovaizdžio tvarkymo zonos ar jos dalies kompleksinio teritorijų planavimo dokumentą (bendrąjį ar detalųjį planą). Planuojamos teritorijos dydis nustatomas įvertinant pertvarkymo mastą. Numatytos išimtys – aiški urbanistinė situacija, kai veikla numatoma susiklosčiusioje urbanistinėje struktūroje, esant aiškiam teritorijos morfotipui ir esant suformuotiems susisiekimo ir inžinerinės infrastruktūros koridoriams.
52. Statant, rekonstruojant ar įrengiant statinius aerodromų apsaugos zonose, vadovautis Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo III skyriaus pirmo skirsnio „Aerodromo apsaugos zonos ir jose taikomos specialiosios žemės naudojimo sąlygos“ reikalavimais.
53. Urbanizuotose ir urbanizuojamose funkcinėse zonose, kurios ribojasi su Trakų istorinio nacionalinio parko teritorija, grafinis žymėjimas yra sąlyginis, o nustatyti naudojimo reikalavimai yra apibendrinti ir turi būti detalizuojami numatytuose rengti funkcinių zonų kompleksiniuose teritorijų planavimo dokumentuose, kuriuose nustatant galimos ūkinės veiklos rūšį, apimtį, pobūdį ir mastą turi būti įvertintas poveikis Trakų istorinio nacionalinio parko teritorijoje esančioms gamtos ir kultūros paveldo vertybėms bei Trakų ežerynui. Minėtų funkcinių zonų kompleksiniuose teritorijų planavimo dokumentuose nustatant konkrečias architektūrinės ir gamtinės aplinkos formavimo priemones turi būti įvertintos konkrečios vietos sąlygos ir ypatumai ir tuo pagrindu turi būti nustatytos atitinkamo pločio reguliuojamos apsaugos tvarkymo zonos, kuriose nenumatoma statinių statyba ir inžinerinės infrastruktūros plėtojimas, žemės gelmių naudojimas ir miško žemės pavertimas kitomis naudmenomis.

Rengiant kompleksinius teritorijų planavimo dokumentus ir projektus neužstatomoje teritorijų dalyje turi būti formuojamos besijungiančios gamtinio karkaso struktūros, kurias gali sudaryti priklausomieji želdynai, vandens telkiniai ir jų dalys, miškų ūkio paskirties žemės sklypai (žemės ūkio paskirties sklype buvusios miško naudmenos), kitos paskirties žemės sklypuose esantys atskirieji (rekreaciniai, apsauginiai, ekologiniai) želdynai.

Urbanizuotose ir urbanizuojamose funkcinėse zonose, kurios ribojasi su Trakų istorinio nacionalinio parko teritorija, formuojamų žemės sklypų plotas turi būti ne mažesnis kaip 0,25 ha ir gali būti formuojamos ne didesnės kaip 30 žemės sklypų grupės, kurios tarpusavyje turi būti atskirtos atskirųjų želdinių sklypais.

54. Kraštovaizdžio tvarkymo zonose (2; 6; 10; 15; 46; 48; 50; 65), kuriose numatytas 0 užstatomų teritorijų (URBO) naudmenų kiekis, statinių statyba galima grafiškai išskirtose vientiso užstatymo teritorijose, pagal joms nustatytus privalomuosius naudojimo reikalavimus.
55. Kraštovaizdžio tvarkymo zonose Nr.79, 80, 97 turi būti išlaikyti Bendrajame plane nustatyti ir tiesiogiai taikomi žemėnaudos struktūros dydžiai (miškų, žemės ūkio, užstatomų (URBO) naudmenų santykis) rengiant ir kompleksinius vietovės lygmens teritorijų planavimo dokumentus.

2. KRAŠTOVAIZDŽIO FORMAVIMAS

2. KRAŠTOVAIZDŽIO FORMAVIMO SPRENDINIAI

Trakų rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano sprendinių konkretizavimo stadijoje „Kraštovaizdžio formavimo“ sprendiniai yra parengti vadovaujantis Nacionalinio kraštovaizdžio tvarkymo plano metodologinėmis nuostatomis.

2.1. Kraštovaizdžio tvarkymo zonos

Kraštovaizdžio tvarkymo zona – nustatytais ribomis apibrėžtos paskirties teritorija, turinti teritorijų planavimo dokumentais nustatytas arba planuojamas apsaugos ir naudojimo sąlygas (reglamentą) bei joms adekvačias kraštovaizdžio atkūrimo, formavimo ir kitas tvarkymo priemones. Kiekviena tvarkymo zona yra atraminis teritorinis vienetas, kuriam tos zonos ribose nustatoma kraštovaizdžio formavimo politika, galimų veiklų prioritetai, apibrėžiamos principinės nuostatos neleistinoms veikloms ir (ar) jų kryptims vykdyti. Atsižvelgiant į skirtingą kraštovaizdžio pobūdį, tvarkymo zonos nustato diferencijuotą žemės naudmenų grupių ūkinį tvarkymą, skirtą siekiamai tikslinei ir (ar) optimaliai erdvinei kraštovaizdžio struktūrai formuoti, tinkamai kraštovaizdžio būklei palaikyti.

Kraštovaizdžio tvarkymo zonų sistemos kūrimo metodinį pamatą formuoja tokios principinės planuojamo kraštovaizdžio kategorijos:

- 1) intensyviai keičiamas ir technogenizuojamas kraštovaizdis urbanistinio karkaso centruose, įtakos arealuose bei urbanistinės integracijos jungtyse;
- 2) vyraujančio intensyvaus naudojimo agrarinių ir miškingų teritorijų kraštovaizdis;
- 3) vyraujančio tausojančio naudojimo agrarinių ir miškingų teritorijų kraštovaizdis gamtinio karkaso įtakos arealuose;
- 4) vyraujančio konservacinio naudojimo prioriteto kraštovaizdis arealuose su gausiais konservacinę vertę turinčiais gamtiniais bei kultūriniais teritoriniais kompleksais.

Trakų rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo sprendinių konkretizavimo stadijoje kraštovaizdžio tvarkymo zonos yra išskiriamos remiantis esamos būklės analizės duomenimis (išvadomis), įvertinus svarbiausių funkcinių prioritetų pasiskirstymą rajono teritorijoje, teritorijos naudojimo ir apsaugos santykinį laipsnį bei remiantis:

- 1) Trakų rajono savivaldybės kraštovaizdžio morfologinių vienetų (ruožų, sričių, rajonų) tinklo gamtinio ir sukultūrinimo pobūdžio vertinimu (brėžinys „Trakų rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimas. Esama būklė. Kraštovaizdžio morfologinė struktūra“), leidžiančiu objektyviau teritoriškai diferencijuoti teritorijos vystymo intensyvumą bei reglamentavimą;
- 2) Trakų rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo bendrųjų sprendinių (koncepcijos) rengimo stadijoje atliktu kraštovaizdžio tvarkymo strategijų zonų nustatymu („Trakų rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimas. Bendrieji sprendiniai. II alternatyva“);
- 3) Trakų rajono savivaldybės kraštovaizdžio vizualinės struktūros tipų ir estetinio potencialo vertinimu schema (1 tomas. 3.2.1. pav. Ištrauka iš „Lietuvos Respublikos nacionalinio kraštovaizdžio tvarkymo planas. Esama būklė. Kraštovaizdžio vizualinė struktūra“ brėžinio), padedančia formuoti kraštovaizdžio tvarkymo zonų vizualinio reguliavimo nuostatas;
- 4) Trakų rajono savivaldybės gamtinio karkaso lokalizacija (brėžinys „Trakų rajono savivaldybės bendrojo plano keitimas. Esama būklė. Saugomos ir gamtinio karkaso teritorijos“), leidžiančios objektyviau teritoriškai lokalizuoti teritorijos vystymo intensyvumą, ypač tausojančio naudojimo zonas bei reglamentavimą;
- 5) Registrinių kultūros paveldo vertybių lokalizacija (brėžinys „Trakų rajono savivaldybės bendrojo plano keitimas. Esama būklė. Žemės naudojimo brėžinys“), padedanti nustatyti kultūros paveldo apsaugos diferencijavimą;
- 7) Miškų ūkinių grupių nustatymo planais.

Kraštovaizdžio tvarkymo zonos yra išskiriamos pagal 3 klasifikacinius požymius, įvertinant:

- 1) **bendrą kraštovaizdžio pobūdį**, pagal kurį išskiriamoms tvarkymo zonoms pagal kraštovaizdžio sukultūrinimo (natūralumo) laipsnį ir žemėnaudų pobūdį suteikiama principinė teritorinė diferenciacija;
- 2) **kraštovaizdžio naudojimo pobūdį**, pagal kurį nustatytas galimas (leistinas) teritorijos ekonominio ir technologinio naudojimo ar apsaugos intensyvumas;
- 3) **kraštovaizdžio gamtinį pobūdį**, pagal kurį teritorijos diferencijuotos atsižvelgiant į kraštovaizdžio tvarkymui itin reikšmingą gamtinio kraštovaizdžio įvairovę, jo morfologinius tipus, ypatumus. Kadangi Trakų rajono kraštovaizdyje vyrauja gamtinis (natūralus ir pusiau natūralus) kraštovaizdis, šis klasifikacinis požymis yra lemiamas, vertybinis kriterijus atraminiam kraštovaizdžio teritoriniams vienetams – tvarkymo zonos nustatyti.

Bendras kraštovaizdžio pobūdis, kuris apibrėžiamas pagal kraštovaizdžio natūralumo ir sukultūrinimo santykį, žemėnaudų požiūriu diferencijuojamas taip:

	<i>Natūralaus pobūdžio miškingas gamtinis kraštovaizdis</i>
mt	- miškingas pelkėtas
m	- miškingas
mte	- miškingas pelkėtas ežerotas
	<i>Mišraus pobūdžio miškingas mažai sukultūrintas kraštovaizdis</i>
mu'	- miškingas mažai urbanizuotas
ma	- miškingas agrarinis
	<i>Sukultūrintas agrarinis kraštovaizdis</i>
am	- agrarinis miškingas
ae	- agrarinis ežerotas
at	- agrarinis pelkėtas
a	- agrarinis
au'	- agrarinis mažai urbanizuotas
au	- agrarinis urbanizuotas
	<i>Urbanistinis kraštovaizdis</i>
udi	- urbanizuojamos didelio intensyvumo kompaktiško užstatymo teritorijos ir infrastruktūros ir pramonės kompleksų formavimo teritorijos
uvi	- urbanizuojamos vidutinio intensyvumo kompaktiško užstatymo teritorijos
umi	- urbanizuojamos mažo intensyvumo kompaktiško užstatymo teritorijos
	<i>Technogenizuotas kraštovaizdis</i>
iu	- Idustrinis technogenizuotas (inžinerinių ir pramoninių kompleksų teritorijos)

Kraštovaizdžio naudojimo pobūdis apibrėžiamas pagal galimą (leistiną) naudojimo intensyvumą diferencijuojamas taip:

	<i>Kraštovaizdžio vertybes išsaugantis naudojimas</i>
1	- konservacinis
2	- konservacinis tausojantis
	<i>Kraštovaizdžio ekologinę apsaugą užtikrinantis naudojimas</i>
3	- tausojantis
(ir)3	- tausojantis intensyvaus rekreacinio pritaikymo
	<i>Teritoriniu požiūriu diferencijuotas mišrus teritorijos naudojimas</i>
4	- tausojantis - intensyvus
(re)4	- tausojantis - intensyvus ekstensyvaus rekreacinio pritaikymo
(ir)4	- tausojantis intensyvus intensyvaus rekreacinio pritaikymo
5	- intensyvus - konservacinis
	<i>Intensyvus teritorijos naudojimas</i>

- 6 - intensyvus
(ir)6 - intensyvaus rekreacinio pritaikymo

Kraštovaizdžio gamtinis pobūdis apibrėžiamas ir diferencijuojamas pagal šiuos gamtinio komplekso tipus:

Lygumų ir pakilumų kraštovaizdis

- S** Smėlinga banguota lyguma
B Smėlinga banguota pakiluma
B' Molinga banguota pakiluma

Kalvynų kraštovaizdis

- K** Smėlingas kalvynas
K' Priemolingas moreninis kalvynas
G Moreninis gūbrys

Slėnių kraštovaizdis

- S** Upės slėnis
S' Senslėnis

Ežerų kraštovaizdis

- E** Ežeruotas duburys
E' Ežerynas

Tvarkymo zonos nustatytos apjungiant pristatytus tris kraštovaizdžio pobūdžius, išreikštus jungtiniais indeksais, kurie pagal klasifikacinius požymius parodo šių zonų principinę struktūrą (2.1 pav.).

m3L

m3L – miškingas tausojančio naudojimo smėlingos lygumos kraštovaizdis.

2.1 pav. Tvarkymo zonų žymėjimo indeksai pagal atitinkamus kraštovaizdžio pobūdžius ir jungtinių indeksų skaitymo pavyzdys.

Kraštovaizdžio tvarkymo zonos yra išskirtos Trakų rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo brėžinyje „Sprendinių konkretizavimas. Kraštovaizdžio tvarkymo zonos“, kuriame parodomas bendras kraštovaizdžio pobūdis (pažymėtas atitinkama spalva), kraštovaizdžio naudojimo pobūdis (pažymėtas atitinkamu štrichu) ir kraštovaizdžio gamtinis pobūdis (nurodytas tvarkymo zonų indeksuose didžiosiomis raidėmis).

Kraštovaizdžio tvarkymo zonų teritorinio pasiskirstymo duomenys pagal visus tris požymius - *bendrą, naudojimo bei gamtinį pobūdį* teikiami 2.1, 2.2 ir 2.3 lentelėse.

2.1. lentelė. Tvarkymo zonų pasiskirstymas pagal bendrąjį kraštovaizdžio pobūdį (sukultūrinimo laipsnį)

Bendras kraštovaizdžio pobūdis	Plotas (ha)	(%)
<i>Natūralaus pobūdžio miškingas gamtinis kraštovaizdis</i>		
mt - miškingas pelkėtas	336,3	0,3
m – miškingas	30436,1	25,2
mte – miškingas pelkinis ežeruotas	2449,6	2,0
Viso:	33222,0	27,5
<i>Mišraus pobūdžio miškingas mažai sukultūrintas kraštovaizdis</i>		
mu' – miškingas mažai urbanizuotas	1615,0	1,3
ma – miškingas agrarinis	11882,5	9,8
Viso:	13497,5	11,1
<i>Sukultūrintas agrarinis kraštovaizdis</i>		

am – agrarinis miškingas	18810,4	15,6
ae – agrarinis ežeruosas	1216,5	1,0
at – agrarinis pelkėtas	4459,1	3,7
a- agrarinis	14416,7	12,0
au' - agrarinis mažai urbanizuotas	2228,0	1,8
au – agrarinis urbanizuotas	419,1	0,3
Viso:	41549,8	34,4
<i>Urbanistinis kraštovaizdis</i>		
udi – urbanizuojamos didelio intensyvumo kompaktiško užstatymo teritorijos ir infrastruktūros ir pramonės kompleksų formavimo teritorijos	1773,8	1,5
uvi – urbanizuojamos vidutinio intensyvumo kompaktiško užstatymo teritorijos	3338,1	2,8
umi - urbanizuojamos mažo intensyvumo kompaktiško užstatymo teritorijos	3226,9	2,7
Viso:	8338,8	7,0
<i>Technogenizuotas kraštovaizdis</i>		
i -industrinis technogenizuotas (inžinerinių ir pramoninių kompleksų teritorijos)	1112,1	0,9
Viso:	1112,1	0,9
Vadovaujantis planavimo darbų programa nenagrinėjamos rajono teritorijos	23009,2	19,1
IŠ VISO:	120729,4	100

Tvarkymo zonų suvestinė (2.1 lentelė) pagal bendrą kraštovaizdžio pobūdį parodo, kad Trakų rajono savivaldybės teritorijos kraštovaizdžio formavime neženkliai, tačiau dominuoja natūralaus pobūdžio ir mišraus pobūdžio miškingo kraštovaizdžio modelis, apimantis apie 40% rajono ploto. Nemaža rajono teritorijos ploto dalis tenka sukultūrinto agrarinio pobūdžio kraštovaizdžio zonoms, apimantis apie 35% rajono teritorijos ploto.

2.2. lentelė. Išskirtų kraštovaizdžio tvarkymo zonų pasiskirstymas pagal kraštovaizdžio naudojimo pobūdį (galimą naudojimo intensyvumą):

Kraštovaizdžio naudojimo pobūdis	Plotas (ha)	(%)
<i>Kraštovaizdžio vertybes išsaugantis naudojimas</i>		
1- konservacinis	-	-
2 - konservacinis tausojantis	5607,5	4,6
Viso:	5607,5	4,6
<i>Kraštovaizdžio ekologinę apsaugą užtikrinantis naudojimas</i>		
3 - tausojantis	30525,8	25,3
(ri) 3 - tausojantis intensyvaus rekreacinio pritaikymo	211,9	0,2
Viso:	30737,6	25,5
<i>Teritoriniu požiūriu diferencijuotas mišrus teritorijos naudojimas</i>		
4 - tausojantis - intensyvus	21978,0	18,2
(re) 4 - tausojantis - intensyvus ekstensyvaus rekreacinio pritaikymo	8035,8	6,7
(ri) 4 - tausojantis intensyvus intensyvaus rekreacinio pritaikymo	286,8	0,2
5 - intensyvus - konservacinis	485,2	0,4
Viso:	30785,8	25,5
<i>Intensyvus teritorijos naudojimas</i>		
6 - intensyvus	30589,3	25,3
Viso:	30589,3	25,3
Vadovaujantis planavimo darbų programa nenagrinėjamos rajono teritorijos	23009,2	19,1
Iš viso:	120729,4	100

Įvertinus išskirtų kraštovaizdžio tvarkymo zonų pasiskirstymą pagal kraštovaizdžio naudojimo pobūdį (2.2 lentelė) nustatyta, kad kraštovaizdžio vertybes išsaugančio ir ekologinę apsaugą užtikrinančio bei intensyvaus naudojimo tipų santykis yra apylygis. Apie ketvirtadalį rajono ploto užima teritorinių požūrių diferencijuoto mišraus teritorijų naudojimo zonos.

2.3. lentelė. Išskirtų tvarkymo zonų pasiskirstymas pagal kraštovaizdžio gamtinį pobūdį (gaminius kompleksus).

Kraštovaizdžio gamtinis pobūdis	Plotas (ha)	(%)
<i>Lygumų ir pakilumų kraštovaizdis</i>		
L - Smėlinga banguota lyguma	10522,8	8,7
B - Smėlinga banguota pakiluma	34181,0	28,3
B' - Molinga banguota pakiluma	3857,3	3,2
Viso:	48561,1	40,2
<i>Kalvynų kraštovaizdis</i>		
K – Smėlingas kalvynas	459,4	0,4
K" – Priemolingas moreninis kalvynas	20351,4	16,8
G- Moreninis gūbrys	1673,2	1,4
Viso:	22484,0	18,6
<i>Slėnių kraštovaizdis</i>		
S - Upės slėnis	13483,9	11,2
S' - Senslėnis	1512,8	1,2
Viso:	14996,7	12,4
<i>Ežerų kraštovaizdis</i>		
E – Ežerotas duburys	9073,2	7,5
E' – Ežerynas	2605,3	2,2
Viso:	11678,5	9,7
Vadovaujantis planavimo darbų programa nenagrinėjamos rajono teritorijos	23009,2	19,1
Iš viso:	120729,4	100

Tvarkymo zonų pasiskirstymas pagal kraštovaizdžio gamtinį pobūdį (2.3 lentelė) atspindi kraštovaizdžio morfologinės struktūros ypatumus, parodo lygumų pakilumų (apie 40,2 %) ir kalvynų (apie 18,6 %) kraštovaizdžių tvarkymo zonų vyravimą.

2.2. Siektini kraštovaizdžio bendrosios teritorinės struktūros optimalumo rodikliai.

Kraštovaizdžio bendrąją struktūrą geriausiai reprezentuoja žemės naudmenų sudėtis, kurios svarba, vertinant jo struktūros optimalumą biologinio pilnavertiškumo, informatyvumo, estetiškumo, socialinio priimtumo, patogumo ir ekonomiškumo kriterijais, yra didžiausia. Įvairių tipų žemės naudmenos įvairiomis proporcijomis išsidėstydamos teritorijoje sukuria skirtingo pobūdžio kraštovaizdį. Atraminiais (kertiniais) Trakų rajono savivaldybės teritorijos bendrajame plane vadinami šie žemės naudmenų tipai: žemės ūkio naudmenos (toliau santrumpa – agro), miškai ir kiti želdiniai, sausumos vandens telkiniai – upės, ežerai ir tvenkiniai, užstatytos teritorijos (toliau santrumpa – urbo), technogenizuotos naudmenos (toliau santrumpa – techno).

Kraštovaizdžio tvarkymo zonų optimalumą lemia: projektuojamas tikslinis jų kraštovaizdžio sukultūrinimo pobūdis, numatoma funkcinė paskirtis ir naudojimo bei apsaugos intensyvumas, konkretūs kraštovaizdžio gamtiniai morfologiniai skirtumai. Kiekvieno kraštovaizdžio tvarkymo zonos tipo optimalumas nusakomas individualiomis įvairių žemės naudmenų tipų proporcijomis.

Optimalumo rodiklio nustatymo kraštovaizdžio tvarkymo zonoms sistema skaidoma į tris lygmenis, kuriuose kiekvienam kraštovaizdžio tipui nustatoma individuali optimalumo rodiklio reikšmė. Kiekviename rodiklių nustatymo lygmenyje atsižvelgiama į specifinius tam kraštovaizdžio tipui (išskirtam atitinkamame klasifikacijos lygmenyje) taikomus optimalumo reikalavimus:

Pirmajame lygmenyje priimama bazinė natūralių ir sukultūrinių žemės naudmenų struktūra kiekviename kraštovaizdžio tvarkymo zonos tipe atsižvelgiant į bendrąjį kraštovaizdžio pobūdį (2.4 lentelė). Tvarkymo zonos tipo žemės naudmenų optimali struktūra išreiškiama rinkiniu intervalų, kuriuose atraminė atitinkamų žemės naudmenų procentinė dalis yra toleruotina.

Antrajame lygmenyje tvarkymo zonų žemės naudmenų struktūros optimalumo rodiklių reikšmės tikslinamos atsižvelgiant į kraštovaizdžio naudojimo ir apsaugos intensyvumą. Konkrečių žemės naudmenų tipų procentinės dalies intervalai keičiami pagal 2.5 lentelėje nurodytas intervalo ribų perstūmimo reikšmes. Intervalo ribų perstūmimas 2.5 lentelėje nurodytas dviejų skaičių pora: pirmasis skaitmuo rodo žemėnaudos intervalo apatinės reikšmės padidėjimą procentais, o antrasis – viršutinės reikšmės mažėjimą procentais. Pokyčiai pritaikomi tik baziniams žemės naudmenų intervalams, numatytiems pirmajame lygmenyje.

Trečiajame lygmenyje kraštovaizdžio struktūros optimalumo rodiklių nustatymas baigiamas, kai dar kartą patikslinami žemės naudmenų intervalai atsižvelgiant į esminius kraštovaizdžio gamtinio pobūdžio skirtumus. Intervalų siaurinimas vykdomas pagal 2.6 lentelėje pateiktas intervalų ribų postūmio reikšmes, analogiškai antrajam lygmeniui. Intervalai tikslinami pagal apibendrintus gamtinio kraštovaizdžio tipus (lygumų ir pakilumų (plynaukščių), kalvynų, slėnių ir ežerų).

Kraštovaizdžio tvarkymo zonų žemėnaudos struktūros optimalumo intervalų postūmiai taikomi urbanistinio/užstatomojo prioriteto zonos papildomai taikomi kraštovaizdžio tvarkymo zonų žemėnaudos struktūros optimalumo intervalų postūmiai atsižvelgiant į kraštovaizdžio erdvinės sąskaidos tipą (2.7 lentelė).

Galutinis optimalios naudmenų struktūros rezultatas konkrečiai tvarkymo zonai gaunamas nuosekliai sudedant atitinkamus 2.4, 2.5, 2.6 ir 2.7 lentelių duomenis.

2.4. lentelė. Rekomenduojamas optimalus natūralių ir sukultūrinių žemės naudmenų santykis skirtingo bendrojo kraštovaizdžio pobūdžio tipuose (be jūros, marių kraštovaizdžio).

Eil. Nr.	Tvarkymo zonos bendrasis kraštovaizdžio pobūdis	Indeksas	Miškas (%)	Agro (%)	Urbo (%)	Techno (%)
1.	Miškingas pelkėtas	mt	70-90	-	-	-
2.	Miškingas	m	90-100	0-10	-	-
3.	Miškingas upėtas	ms	50-70	0-20	-	-
4.	Miškingas mažai urbanizuotas	mu'	70-90	0-20	10-20	-
5.	Miškingas agrarinis	ma	50-70	30-40	0-5	-
6.	Agrarinis miškingas	am	30-40	50-70	0-5	-
7.	Agrarinis ežeruotas	ae	0-20	40-60	-	-
8.	Agrarinis pelkėtas	at	20-30	70-80	-	-
9.	Agrarinis	a	0-20	80-90	0-10	-
10.	Agrarinis mažai urbanizuotas	au'	0-20	60-80	10-20	-

11.	Urbanistinis, tame tarpe	u				
11.1.	urbanistinis didelio intensyvumo	udi	10-30	0-20	60-80	-
11.2.	urbanistinis vidutinio intensyvumo	uvi	20-40	5-30	40-60	-
11.3.	urbanistinis mažo intensyvumo	umi	20-50	10-30	20-40	-
11.4.	Industrinis technologizuotas	i	0-20	-	-	80-100

2.5. lentelė. Kraštovaizdžio tvarkymo zonų žemėnaudos struktūros optimalumo intervalų postūmiai¹ atsižvelgiant į kraštovaizdžio naudojimo ir apsaugos intensyvumą.

	Kraštovaizdžio tvarkymo zonos naudojimo bei apsaugos intensyvumo tipas	Indeksai	Miškas	Agro	Urbo	Techno
1	Konservacinis	1	+10...0	+2...-3	0...-5	0...-10
2	Konservacinis-tausojantis	2	+5...0	0...0	0...-3	0...-5
3	Tausojantis	3	+3...0	0...0	0...-2	0...-3
4	Tausojantis-intensyvus	4	0...-3	+5...0	+2...0	+1...0
5	Intensyvus-konservacinis	5	0...-5	+5...0	+3...0	+2...0
6	Intensyvus	6	0...0	+7...0	+5...0	+3...0

2.6. lentelė. Kraštovaizdžio tvarkymo zonų žemėnaudos struktūros optimalumo intervalų postūmiai² atsižvelgiant į gamtinį kraštovaizdžio pobūdį.

	Kraštovaizdžio tvarkymo zonos gamtinis pobūdis	Indeksai	Miškas	Agro	Urbo	Techno
1.	Lygumų ir pakilumų	L,B,B'	0...0	+2...0	+1...0	+1...0
2.	Kalvotas	K,K',G	+3...0	0...-3	0...0	0...-1
3.	Upių slėnių	S,S'	+2...0	0...-2	0...0	0...-1
4.	Ežerinis	E,E'	+3...0	0...-3	0...-1	0...-2

2.7.lentelė. Kraštovaizdžio tvarkymo zonų žemėnaudos struktūros optimalumo intervalų postūmiai taikomi urbanistinio/užstatomojo prioriteto zonose atsižvelgiant į kraštovaizdžio erdvinės sąskaidos tipą.

	Kraštovaizdžio tvarkymo zonos gamtinis pobūdis	Indeksai	Miškas	Agro	Urbo	Techno
1.	Ypač raiškios ir vidutinės sąskaidos kraštovaizdis	A	---	---	0...-4	---
2.	Vidutinės ir neraiškios sąskaidos kraštovaizdis	B	---	---	0...+2	---

Kraštovaizdžio bendrosios struktūros optimalumas nustatomas pagal nustatytas tvarkymo zonas, įvertinant kiekvienos konkrečios tvarkymo zonos vidinę kraštovaizdžio struktūrą (3.7 lentelė).

2.8 lentelėje yra teikiamas pilnas visų išskirtų kraštovaizdžio tvarkymo zonų sąrašas pagal jų priklausomybę kraštovaizdžio tvarkymo strategijų grupėms ir strategijoms, zonų numeris bei indeksas brėžinyje bei pilna informacija apie kiekvienos zonos žemėnaudos struktūrą (%). Kiekvienos zonos struktūrą apibūdina trys duomenų

¹ Skaičių poros parodo, kurį optimalios procentinės dalies intervalą (pateiktą 3.3 lentelėje) reikia keisti: kairysis skaičius parodo pradinės intervalo dalies didinimą (%), dešinysis – intervalo pabaigos mažinimą (%).

² Skaičių poros parodo, kurį optimalios procentinės dalies intervalą (gautą atlikus 2.3 lentelėje nurodytus pakeitimus) reikia keisti: kairysis skaičius parodo pradinės intervalo dalies didinimą (%), dešinysis – intervalo pabaigos mažinimą (%).

eilutės: a) optimali konkrečios zonos žemėnaudos struktūra, nustatyta remiantis 2.4 -2.7 lentelėmis; b) faktinė kraštovaizdžio tvarkymo zonos žemėnaudos struktūra, apskaičiuota naudojant georeferencinių erdvinių duomenų rinkinį GDR10LT ir Lietuvos Respublikos teritorijos skaitmeninio rastrinio ortofotografinio žemėlapij ORT10L; c) trūkstama ar perteklinė atitinkamų naudmenų dalis (%), nustatyta lyginat faktinę būklę su optimalia žemėnaudos stuktūra. Nuokrypis nuo optimalios struktūros yra skaičiuojamas tik atraminiam (kertiniams) žemės naudmenų tipams: žemės ūkio naudmenoms, miškams ir kitiems želdiniams bei užstatytoms teritorijoms ir tik kelių zonų atveju technogenuotoms naudmenoms. Visais atvejais minuso ženklas (–) prie miškų ir kitų želdinių naudmenų grupės nereiškia kad jų plotas gali būti mažinamas.

2.8 lentelė. Kraštovaizdžio tvarkymo zonų vidinė žemėnaudos struktūra.

Kraštovaizdžio tvarkymo strategijos grupė	Kraštovaizdžio tvarkymo strategija	Kraštovaizdžio tvarkymo zonos numeris brėžinyje	Kraštovaizdžio tvarkymo zonos indeksas	Kraštovaizdžio tvarkymo zonos žemėnaudos struktūra (žemės naudmenos %)						
				Optimali / faktinė / sprendinys						
1	2	3	4	Miškai ir kiti želdiniai	Žemės ūkio naudmenos	Užstatytos teritorijos	Technogenizuotos naudmenos*	Vandeny (faktinė būklė)	Pastabos	
SAUGANČIO IR TAUSOJANČIO MAUDOJIMO	Vyraujančio rekreacinio naudojimo vystymo	Rekreacinio naudojimo ir funkcinės konversijos	1	m(re)4K	93 - 97	5 - 7	0-2	-	...	
					88	8,1	0,9	2,0	0,9	
					+5 - 9	-3,1 - 1,1	-0,9...+1,1	-	...	
			2	mu'(re)4S	72-87	5-18	12-20	-	...	
					58,5	4,7	25,2	5,0	6,7	
					+13,5 - 28,5	+0,3 - 12,3	-13,2-5,2	-	...	
			3	am(re)4E'	33-37	55-67	2-4	-	...	
					28,2	46,0	2,6	2,0	21,2	
					+4,8 - 8,8	+9 - 21	-0,6...+1,4	-	...	
			4	am(re)4E'	33-37	55-67	2-4	-	...	
					16,9	53,5	4,1	1,4	24,1	
					+16,1 - 20,1	+1,5 - 13,5	-2,1 - 0,1	-	...	
			5	am(re)4E'	33-37	55-67	2-4	-	...	
					42,0	41,0	3,3	2,2	11,5	
					-9,0-5	+14,0 - 26,0	-1,3...+0,7	-	...	
			6	am(re)4E'	33-37	55-67	2-4	-	...	
					29,0	46,9	6,0	2,2	15,9	
					+ 4,0- 8,0	+8,1 - 20,1	-4,0 - 2,0	-	...	
			7	am(re)4E	33-37	55-67	2-4	-	...	
					28,8	44,8	3,6	1,8	21,3	
					+ 4,2- 8,2	+10,2 - 22,2	-1,6..+0,4	-	...	
			8	au'(re)4E	3-17	65-77	12-19	-	...	
					18,1	40,7	7,8	3,6	29,8	
					-15,1 - 1,1	+24,3 - 36,3	+4,2 - 11,2	-	...	
			9	am(re)4S	32-37	55-68	2-5	-	...	
					32,0	46,7	2,3	1,7	17,3	
					0...+5,0	+8,3 - 21,3	-0,3..+2,7	-	...	
			10	am(re)4E	33-37	55-67	2-4	-	...	
					25,5	50,8	4,4	1,8	17,4	
					+7,5 - 11,5	+4,2 - 16,2	-2,4 - 0,4	-	...	
			11	am(re)4K'	33-37	55-67	2-5	-	...	
31,3	59,6	3,9			1,0	4,1				
+1,7 - 5,7	-4,6...+7,4	-1,9...+1,1			-	...				
12	uvi(ri)3B	23-40	7-30	41-58	-	...				
		21,5	71,2	4,1	3,2	0,0				
		+4,5 - 18,5	- 64,2- 41,2	+36,8-53,9	-	...				
13	uvi(ri)4L	20-37	12-30	43-60	2	-	Remiantis koncepcija inžinerinių ir/ar pramoninių kompleksų vystymas nenumatomas			
		25,9	18,1	44,1	2,4	9,5				
		-5,9...+11,1	-6,1...+11,9	-1,1...+15,9	-	...				
14	uvi (ri)4E	23-37	10-27	42-59	-	-				
		16,4	75,0	4,7	2,0	1,9				
		+6,6 - 20,6	-65 - 48	+37,3-54,3	-	-				
Vyraujančio tausojančio	Tausojančio bioprodukcinio naudojimo ir konservacijos strategija	15	m2B	95-100	2-10	-	-	...		
				95,5	2,4	0,4	1,4	0,4		
				-0,5..+4,5	-0,4...+7,6	0... -0,4	-	...		

bioprodukcinio naudojimo strategija	16	m2B	95-100	2-10	-	-	-			
			98,0	0,0	0,0	2,0	-			
			-3...+2	+2-10	-	-	-			
		17	m2S	97-100	0-8	-	-	...		
				84,0	11,7	0,6	0,9	2,9		
				+13 - 16	-11,7-3,7	0...-0,6	-	...		
		18	mte2E	78-90	0-17	-	-	...		
				69,7	10,8	0,4	0,4	18,7		
				+8,3 - 20,3	-10,8...+6,2	0...-0,4	-	...		
		19	mt2S	77-90	0-18	-	-	...		
				82,1	14,4	0,1	2,8	2,8		
				-5,1...+7,9	-14,4...+3,6	0...-0,1	-	...		
		20	mt2S	77-90	0-18	-	-	...		
				52,8	26,0	1,1	1,6	18,5		
				+24,2 - 37,2	-26 - 8	0...-1,1	-	...		
		21	ma2E	58-70	30-37	0 - 1	-	...		
				48,8	23,2	2,8	2,6	22,5		
				+9,2 - 21,2	+6,8 - 13,8	-2,8-1,8	-	...		
		22	ma2G	58-70	30-37	0-2	-	...		
				50,7	44,0	1,1	1,5	2,8		
				+7,3 - 19,3	-14 - 7	-1,1...+0,9	-	...		
		23	at2S	25-30	70-80	-	-	...		
				13,4	83,0	0,2	1,2	2,3		
				+11,6 - 16,6	-13 - 3	0...-0,2	-	...		
		24	ae5E'	3-15	45-57	0 - 2	-	...		
				19,2	44,7	1,1	2,0	33,0		
				-16,2 - 4,2	+0,3 - 12,3	-1,1...+0,9	-	...		
		Tausojančio bioprodukcinio naudojimo strategija	25	m3K'	96-100	0 - 7	-	-	...	
					90,0	1,4	0,9	0,1	9,8	
					+6 - 10	-1,4...+5,6	0...-0,9	-	...	
			26	m3K'	96-100	0-7	-	-	...	
					86,6	8,6	0,4	1,2	3,1	
+9,4 - 13,4	-8,6 - 1,6				0...-0,4	-	...			
27	m3K'		96-100	0-7	-	-	...			
			75,8	15,4	4,5	2,9	1,4			
			+20,2 - 24,2	-15,4 - 8,4	0...-4,5	-	...			
28	m3L		93-100	2-10	-	-	...			
			89,8	6,1	0,1	1,1	2,8			
			+3,2 - 10,2	-4,1...+3,9	0...-0,1	-	...			
29	m3G		96-100	0-7	-	-	...			
			91,8	6,9	0,0	0,9	0,3			
			+4,2 - 8,2	-6,9...+ 0,1	-	-	...			
30	m3B		93-100	2-10	-	-	...			
			95,8	3,7	0,0	0,4	0,1			
			-2,8...+4,2	-1,7...+ 6,3	-	-	...			
31	m4B		90-97	0-7	0-3	0-2	...	Remiantis koncepcija inžinerinių ir/ar pramoninių kompleksų vystymas nenumatomas		
			92,3	5,4	0,1	1,2	1,0			
			-2,3...+4,7	-5,4...+1,6	-0,1...+2,9	-	...			
32	m4S		92-97	5-8	0-2	-	...			
			86,1	6,8	1,3	2,8	3,0			
			+5,9 - 10,9	-1,8...+1,2	-1,3...+0,7	-	...			

			33	m4S	92-97	5-8	0-2	-	...	
					84,5	13,2	0,1	0,7	1,5	
					+7,5 - 12,5	-8,2 - 5,2	-0,1..+1,9	-	...	
			34	mte4E	73-87	0-17	0-1	-	...	
					36,5	9,5	0,2	0,8	53,0	
					+36,5 - 50,5	-9,5..+7,5	-0,2..+0,8	-	...	
			35	ma3E	56-70	30-37	0-2	-	...	
					63,4	21,9	0,9	1,3	12,6	
					-7,4..+6,6	+8,1 - 15,1	-0,9..+1,1	-	...	
			36	ma3G	56-70	30-37	0-3	-	...	
					56,1	40,5	0,2	0,8	2,5	
					-0,1...+13,9	-10,5 - 3,5	-0,2..+2,8	-	...	
			37	ma3K'	56-70	30-37	0-3	-	...	
					57,3	37,0	2,6	1,8	1,2	
					-1,3...+12,7	-7...0	-2,6..+0,4	-	...	
			38	ma3K'	56-70	30-37	0-3	-	...	
					48,3	41,0	1,9	1,3	7,5	
					+7,7 - 21,7	-11 - 4	-1,9..+1,1	-	...	
			39	ma4K'	53 -67	35 -37	2-5	-	...	
					44,1	45,2	3,2	1,7	5,8	
					+8,9 - 22,9	-10,2 - 8,2	-1,2..+1,8	-	...	
			40	ma4K'	53 -67	35 -37	2-5	-	...	
					48,3	35,4	5,9	1,8	8,5	
					+4,7 - 18,7	-0,4..+1,6	-3,9 -0,9	-	...	
			41	ma4B	50-73	37-40	0-3	0-3	...	Remiantis koncepcija inžinerinių ir/ar pramoninių kompleksų vystymas nenumatomas
					47,4	47,9	1,5	1,9	1,3	
					+2,6 - 25,6	-10,9 - 7,9	-1,5..+1,5	-	...	
			42	mu'4B	70-93	5-22	12-21	-	...	
					75,0	22,3	0,5	2,0	0,2	
					-5...+18	-17,3 - 0,3	+11,5 -20,5	-	...	
			43	am4S'	32-37	55-68	2-5	-	...	
					41,2	50,4	4,7	2,4	9,5	
					-9,2 - 4,2	+4,6 - 17,6	-2,7..+0,3	-	...	
			44	am3S	35-40	50-72	0-3	-	...	
					26,9	59,2	0,9	0,9	12,1	
					+8,1 - 13,1	-9,2..+12,8	-0,9..+2,1	-	...	
			45	am3S	35-40	50-72	0-3	-	...	
					34,7	59,8	2,1	1,8	1,6	
					+0,3 - 5,3	-9,8..+12,2	-2,1..+0,9	-	...	
			46	am3S	35-40	50-72	0-3	-	...	
					18,0	67,1	4,6	2,5	7,8	
					+17 - 22	-17,1..+4,9	-4,6 -1,6	-	...	
			47	am3K'	36-40	50-73	0-3	-	...	
					24,0	68,0	2,5	2,1	4,4	
					+12 - 16	-18...+5	-2,5..+ 0,5	-	...	
			48	am4E'	36-40	50-73	0-3	-	...	
					20,1	70,1	3,1	2,0	4,6	
					+15,9 - 19,9	-20,1...+2,9	-3,1 - 0,1	-	...	
			49	am4E	36-40	50-73	0-3	-	...	
25,4	64,4	1,8			1,8	6,7				
+10,6 - 14,6	-10,4..+8,6	-1,8..+ 1,2			-	...				

50	at4S	22	75-78	0-2	-	...	
		27,4	67,8	2,1	1,3	1,4	
51	at4S	-5,4	+7,2 - 10,2	-2,1-0,1	-	...	
		22	75-78	0-2	-	...	
		18,5	79,2	0,0	0,8	1,5	
52	am3B'	+3,5	-4,2 -1,2	0...+2	-	...	
		33-40	52-70	1-3	-	...	
		27,3	65,3	0,7	1,3	5,2	
53	am4B'	+5,7 - 12,7	-13,3...+4,7	+0,3 - 2,3	-	...	
		30-37	57-70	3-5	0-2	...	Remiantis koncepcija inžinerinių ir/ar pramoninių kompleksų vystymas nenumatomas
		41,0	52,3	2,7	2,0	1,9	
-11- 4	+4,7 - 17,7	+0,3 - 2,3	-	...			
54	a3K'	6-20	80-87	0-8	-	...	
		9,9	81,3	4,2	2,4	2,2	
		-3,9...+10,1	-1,3...+5,7	-4,2...+3,8	-	...	
55	a3K'	6-20	80-87	0-8	-	...	
		13,9	78,6	3,4	2,2	1,9	
		-7,9...+6,1	+1,4 - 8,4	-3,4...+4,6	-	...	
56	a3K'	6-20	80-87	0-8	-	...	
		14,1	80,4	1,3	1,6	2,6	
		-8,1...+5,9	-0,4...+6,6	-1,3...+6,7	-	...	
57	a3B	3-20	82-90	1-8	-	...	
		10,3	80,6	5,2	2,2	1,8	
		-7,3...+9,7	+1,4 - 9,4	-4,2...+2,8	-	...	
58	a3B	3-20	82-90	1-8	-	...	
		0,0	89,5	7,6	2,7	0,2	
		+3 - 20	-7,5...+0,5	-6,6...+0,4	-	...	
59	a3B'	3-20	82-90	1-8	-	...	
		16,5	75,8	4,9	2,7	0,1	
		-13,5...+3,5	+6,2 - 14,2	-3,9...+3,1	-	...	
60	a3L	3-20	82-90	1-8	-	...	
		15,0	76,0	3,2	1,5	4,3	
		-12...+5	+6 - 14	-2,2...+4,8	-	...	
61	a4E	3-17	85-87	2-9	-	...	
		12,8	78,2	2,3	2,0	4,7	
		-9,8...+4,2	+6,8 - 8,8	-0,3...+6,7	-	...	
62	a3S	5-20	80-88	0-8	-	...	
		21,0	73,0	2,3	2,2	1,5	
		-16 - 1	+7 - 15	-2,3...+5,7	-	...	
63	a3S	5-20	80-88	0-8	-	...	
		26,0	62,0	7,7	2,8	1,5	
		-21 - 6	+18 - 26	-7,7...+0,3	-	...	
64	a4B'	0-17	87-90	2-10	-	...	
		7,4	86,4	3,4	2,6	0,1	
		-7,4...+9,6	+0,6 - 3,6	-1,4...+6,6	-	...	
65	ae3S	5-20	40-62	-	-	...	
		20,9	62,6	2,2	1,5	12,8	
		-15,9 - 0,9	-22,6 - 0,6	-2,2 - 0	-	...	
66	au'4E	3-17	65-77	12-19	-	...	
		11,4	77,2	3,3	2,0	5,9	
		-8,4...+5,6	-12,2 - 0,2	+8,7 -15,7	-	...	

INTENSYVAUS NAUDOJIMO	Vyraujančio intensyvaus bioprodukcinio naudojimo	Intensyvaus bioprodukcinio naudojimo	67	au4S	5-17	65-78	12-20	-	...	
					20,1	69,3	4,5	3,2	2,9	
					-15,1 - 3,1	-4,3..+8,7	+7,5 - 15,5	-	...	
			68	m6L	90-100	9-10	0-6	0-4	...	Remiantis koncepcija inžinerinių ir/ar pramoninių kompleksų vystymas nenumatomas
					96,0	1,9	0,3	1,5	0,3	
					-6,0..+4,0	+7,1 - 8,1	-0,3..+5,7	-	...	
			69	m6B	90-100	9-10	0-6	0-4	...	— „ —
					91,5	7,1	0,1	1,3	0,0	
					-1,5..+8,5	+1,9 - 2,9	-0,1..+5,9	-	...	
			70	m6B	90-100	9-10	0-6	0-4	...	— „ —
					90,3	8,5	0,2	1,1	0,0	
					-0,3..+9,7	+0,5 - 1,5	-0,2..+5,8	-	...	
			71	ma6B	50-70	39-40	5-6	0-4	...	— „ —
					54,4	40,9	1,8	2,2	0,7	
					-4,4..+15,6	-1,9 - 0,9	+3,2 - 4,2	-	...	
			72	ma6B	50-70	39-40	5-6	0-4	...	— „ —
					53,3	45,3	0,3	1,1	0,0	
					-3,3..+16,7	-6,3 - 5,3	+4,7 - 5,7	-	...	
			73	am6B	30-40	59-70	5-6	0-4	...	— „ —
					24,5	71,6	2,3	1,5	0,1	
					+5,5 - 15,5	-12,6 - 1,6	+2,7 - 3,7	-	
			74	am6B'	30-40	59-70	5-6	0-4	...	— „ —
					46,0	50,6	1,7	1,5	0,2	
					-16 - 6	+8,4 - 19,4	+3,3 - 4,3	-	...	
			75	a6B	0-20	89-90	6-10	0-4	...	— „ —
					6,9	89,1	2,2	1,8	0,0	
					-6,9..+13,1	-0,1..+0,9	+3,8 - 7,8	-	...	
			76	a6B	0-20	89-90	6-10	0-4	...	— „ —
11,0	84,6	1,8			1,5	1,0				
-11..+9	+4,4 - 5,4	+4,2 - 8,2			-	...				
77	m6B	90-100	9-10	0-6	-	...	— „ —			
		89,2	9,1	0,3	1,2	0,2				
		+0,8-10,8	-0,1..+0,9	-0,3..+5,7	-	...				
78	au'6B	0-20	69-80	16-20	0-4	...	— „ —			
		2,5	88,7	5,7	2,8	0,3				
		-2,5..+17,5	-19,7 - 8,7	+10,3 -14,3	-	...				
Vyraujančio urbanizuotų teritorijų vystymo	Urbanizuotų mažo intensyvumo kompaktiško užstatymo teritorijų vystymo	79	A/umi3K'	26-50	10-27	20-34	-	...		
				13,1	76,8	6,4	3,2	0,5		
				+12,9 - 36,9	-66,8-49,8	+13,6-27,6	-	...		
		80	A/umi3B	23-50	12-30	21-34	-	...		
				43,4	51,9	2,9	1,7	0,0		
				-20,4..+6,6	-39,9- 21,9	+18,1- 31,1	-	...		
		81	B/uvi3S	25-40	5-28	40-60	-	...		
				14,6	48,5	27,6	6,2	3,1		
				+10,4- 25,4	-43,5-20,5	+12,4-32,4	-	...		
		82	B/uvi3S	25-40	5-28	40-60	-	...		
				20,2	57,1	17,4	4,5	0,8		
				+4,8- 19,8	-52,1-29,1	+22,6- 42,6	-	...		
83	A/uvi4K'	Funkcinėje zonoje žemėnaudos struktūra formuojama vadovaujantis galiojančiu Trakų miesto bendroju planu (reg. Nr. T00074362)								

			84	A/uvi4B	20-37	12-30	43-56	-	...		
					21,3	58,0	13,3	5,7	1,7		
					-1,3...+15,7	-46-28	+29,7-42,7	-	...		
			85	A/umi4B	20-47	17-30	23-36	-	...		
					3,3	82,9	10,4	3,3	0,1		
					+16,7-43,7	-65,9-52,9	+12,6-25,6	-	...		
			86	A/umi4E	23-47	15-27	22-35	-	...		
					7,2	66,7	18,9	4,8	2,3		
					+15,8-39,8	-51,7-39,7	+3,1-16,1	-	...		
			87	A/umi4K'	23-47	15-27	22-36	-	...		
					4,0	69,7	17,6	7,5	1,3		
					+19-43	-54,7-42,7	+4,4-18,4	-	...		
			88	A/umi4K'	23-47	15-27	22-36	-	...		
					23,6	57,7	12,3	4,3	2,1		
					-0,6...+23,4	-42,7-30,7	+9,7-23,7	-	...		
			89	A/umi4E	23-47	15-27	22-35	-	...		
					8,9	61,1	20,8	4,1	5,1		
					+14,1-38,1	-46,1-34,1	+1,2-14,2	-	...		
			90	A/uvi4B	20-37	12-30	43-56	-	...		
					5,4	55,6	32,1	5,3	1,6		
					+14,6-31,6	-43,6-25,6	+10,9-23,9	-	...		
			91	A/uvi5E	23-45	15-27	43-56	-	...		
					2,0	60,8	26,3	5,4	5,4		
					+21-43	-45,8-33,8	+16,7-29,7	-	...		
			Urbanizuotų intensyvaus ir vidutinio intensyvumo kompaktiško užstatymo teritorijų vystymo	92	B/umi6B	20-50	19-30	26-42	-	...	
						19,8	67,1	6,7	2,8	3,6	
						+0,2-30,2	-48,1-37,1	+19,3-35,3	-	...	
93	B/umi6B	20-50		19-30	26-42	-	...				
		5,1		84,6	7,5	2,8	0,0				
		+14,9-44,9		-65,6-54,6	+18,5-34,5	-	...				
94	B/udi6B	Funkcinėje zonoje žemėnaudos struktūra formuojama vadovaujantis galiojančiu Rūdiškių miesto bendroju planu (reg. Nr. T00077956)									
95	B/udi6B	Funkcinėje zonoje žemėnaudos struktūra formuojama vadovaujantis galiojančiu Lentvario miesto bendroju planu (reg. Nr. T00074358)									
96	A/uvi6B	20-40		14-30	46-56	-	...				
		5,6		61,7	25,5	5,9	1,3				
		+14,4-34,4		-47,7-31,7	+20,5-30,5	-	...				
97	A/uvi3B	23-40		7-30	41-58	-	...				
		15,0	82,8	0,1	1,7	0,4					
		+8,0-25,0	-75,8-52,8	+40,9-57,9	-	...					
Vyraujančio technologinio vystymo	Infrastruktūros ir pramonės kompleksų formavimo	98	B/i6B	10-30	9-20	0-6	46-62	...			
				5,5	89,4	2,0	1,4	1,7			
				+4,5-24,5	-80,4-69,4	-2...+4	+44,6-60,6	...			
99	Bi6K	13-30	7-17	0-5	45-56	...					
		11,3	78,5	6,2	3,5	0,5					
		+1,7-18,7	-71,5-61,5	-6,2-1,2	+41,5-52,5	...					

2.3. Gamtinio karkaso teritorijos ir priemonės gamtinio karkaso stiprinimui

2.3.1. Gamtinio karkaso formavimo bendrosios nuostatos

1. Bendroji šalies teritorijos gamtinio karkaso erdvinė koncepcija ir lokalizavimo modelis buvo nustatyti LR Seimo patvirtintame Lietuvos Respublikos teritorijos bendrajame plane. Šio modelio sudarymo principai remiasi 2001 m. priimtame LR Saugomų teritorijų įstatyme įteisinta gamtinio karkaso sampratos geoekologine koncepcija. Pagal ją - **gamtinio karkasu suprantamas vientisas gamtinio ekologinio kompensavimo teritorijų tinklas, užtikrinantis ekologinę kraštovaizdžio pusiausvyrą, gamtinius ryšius tarp saugomų teritorijų, kitų aplinkosaugai svarbių teritorijų ar buveinių, taip pat augalų ir gyvūnų migraciją tarp jų.**

2. Gamtinio karkaso nustatymą formuoja siekiai:

- 1) sukurti vientisą gamtinio ekologinio kompensavimo teritorijų tinklą, užtikrinantį kraštovaizdžio geoekologinę pusiausvyrą ir gamtinius ryšius tarp saugomų teritorijų, sudaryti prielaidas biologinei įvairovei išsaugoti;
- 2) sujungti didžiausią ekologinę svarbą turinčias buveines, jų aplinką bei gyvūnų ir augalų migracijai reikalingas teritorijas;
- 3) saugoti gamtinį kraštovaizdį ir gamtinius rekreacinius išteklius;
- 4) didinti šalies miškingumą;
- 5) optimizuoti kraštovaizdžio urbanizacijos bei technogenizacijos ir žemės ūkio plėtrą.

3. Gamtinis karkasas jungia įvairias teritorijas: rezervatus, draustinius, valstybinius parkus, atkuriamuosius ir genetinius sklypus, ekologinės apsaugos zonas, taip pat miškų ūkio, gamtines rekreacines ir ekologiškai svarbias agrarines teritorijas. Jį sudaro:

1) *geoekologinės takoskyros* – teritorijų juostos, jungiančios ypatinga ekologine svarba bei jautrumu pasižyminčias vietas: upių aukštupius, vandenskyras, aukštumų ežerynus, kalvynus, pelkynus, priekrantes, požeminių vandenų intensyvaus maitinimo ir karsto paplitimo plotus. Jos skiria stambias gamtines ekosistemas ir palaiko bendrąją gamtinio kraštovaizdžio ekologinę pusiausvyrą;

2) *migracijos koridoriai* – slėniai, raguvynai bei dubakloniai, kitos teritorijos, kuriomis vyksta intensyvi medžiagų, energijos ir gamtinės informacijos srautų apykaita ir augalų bei gyvūnų rūšių migracija;

3) *geosistemų vidinio stabilizavimo arealai* – teritorijos, galinčios pakeisti šoninį nuotėkį ar kitus gamtinės migracijos srautus, taip pat reikšmingos biologinės įvairovės požiūriu: želdinių masyvai ir grupės, natūralios pievos, pelkės bei kiti vertingi stambųjų geosistemų ekotopai. Šios teritorijos kompensuoja neigiamą ekologinę įtaką gamtinėms geosistemoms.

Pagal svarbą gali būti skiriamos tarptautinės (europinės), nacionalinės, regioninės ir vietinės reikšmės gamtinio karkaso dalys.

4. Gamtinio karkaso nustatymo tikslus, sudėtį, pagrindinius veiklos apribojimus ir leistinas veiklos rūšis gamtinio karkaso teritorijose nustato Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymas.

5. Gamtinio karkaso teritorijų apsaugą, tvarkymą, naudojimą ir planavimą reglamentuoja Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatymas, Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymas, Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymas, Lietuvos Respublikos miškų įstatymas, Lietuvos Respublikos žemės įstatymas, Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymas, Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymas, Lietuvos Respublikos turizmo įstatymas, Lietuvos Respublikos želdynų įstatymas, Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymas ir kiti įstatymai, atskirų saugomų teritorijų nuostatai, saugomų teritorijų, jų zonų, kultūros paveldo objektų tipiniai ir (ar) individualūs apsaugos reglamentai, valstybinių

parkų apsaugos reglamentai, apsaugos sutartys, kurios gali būti sudaromos dėl veiklos apribojimų saugomose teritorijose, konkrečių žemės, miško bei vandens telkinio naudojimo sąlygų nustatymo, Lietuvos Respublikos aplinkos ministro įsakymas „Dėl atskirųjų rekreacinės paskirties želdynų plotų normų ir priklausomųjų želdynų normų (plotų) nustatymo tvarkos aprašo patvirtinimo, kiti teisės aktai ir Gamtinio karkaso nuostatai.

6. Vadovaujantis gamtinio karkaso nuostatais: gamtinio karkaso konservacinės, miškų, žemės ūkio ir kitos rekreacinės paskirties teritorijose draudžiama statyti pramonės įmones, kurioms reikalingi taršos integruotos prevencijos ir kontrolės (TIPK) leidimai, formuoti kompaktiškai užstatytas teritorijas (didesnes kaip 5 ha užstatytas teritorijas, kuriose užstatymo tankis ne mažesnis kaip 20 procentų). Skatinama veikla, kuria užtikrinama kraštovaizdžio ekologinė pusiausvyra, palaikomas ir stiprinamas ekosistemų stabilumas, vykdomas ekosistemų atkūrimas, palaikoma ir didinama kraštovaizdžio ir biologinė įvairovė pagal parengtus teritorijų planavimo dokumentus. Gamtinio karkaso teritorijose, kurias pagal savivaldybių ir jų dalių (miestų, miestelių) bendruosius planus numatyta urbanizuoti, turi būti įgyvendinamos kompleksinių ir specialiųjų teritorijų planavimo dokumentų nuostatos, saugomų teritorijų tvarkymo planų sprendiniais nustatytos gamtinio karkaso kraštovaizdžio apsaugos ir tvarkymo priemonės, nurodytos Gamtinio karkaso nuostatų 20 punkte. Jei šių sprendinių nėra, keičiant žemės paskirtį iš žemės ūkio į kitą (formuojant gyvenamąsias, pramonės ir sandėliavimo, komercinės paskirties objektų, rekreacines teritorijas), įvertinant Nuostatų 19.2, 21, 22 punktų reikalavimus, formuojamos besijungiančios, 50% planuojamos teritorijos užimančios gamtinio karkaso struktūros, kurias gali sudaryti priklausomieji želdynai, vandens telkiniai ir jų dalys, miškų ūkio paskirties žemės sklypai (žemės ūkio paskirties sklype buvusios miško naudmenos), kitos paskirties žemės sklypuose esantys atskirieji (rekreaciniai, apsauginiai, ekologiniai) želdynai. Patvirtintomis gamtinio karkaso ribomis ir teisės aktų nustatytas veiklos apribojimais privaloma vadovautis rengiant miškotvarkos, žemėtvarkos projektus bei kitus teritorijų planavimo dokumentus.

7. Pagrindines režimines zonas gamtinio karkaso struktūroje sudaro jo sudėtyje esančios gamtinės bei kompleksinio tipo ypač saugomos teritorijos, kurioms taikomas konservacinių (gamtos vertybių išsaugojimo) interesų prioritetas, t.y. valstybinių gamtinių rezervatų, valstybinių draustinių bei valstybinių parkų tinklas. Gamtinio karkaso nuostatai valstybiniuose rezervatuose, parkuose, draustiniuose, kultūros paveldo apsaugos teritorijose taikomi tiek, kiek jie neprieštaruoja jų apsaugos ir tvarkymo režimams, nustatytiems kituose specialiuose teisės aktuose ir šių teritorijų specialiojo planavimo dokumentuose.

8. Gamtinio karkaso teritorijose prioritetas teikiamas tausojančio bioproductinio (miškų ūkis, žemės ūkis) naudojimo vystymui. Šių teritorijų vystymas turi atitikti palaikomojo/tausojančio vystymo sampratą, įpareigojančią adaptuoti esamą naudojimą, laikantis ekologinių teritorijos tvarkymo reikalavimų, siekiant užtikrinti gamybinių procesų ekologiškumą, kraštovaizdžio ekologinę pusiausvyrą. Tausojančio teritorijos vystymo sampratos:

- Žemės ūkio atveju – valstybės reguliavimo priemonių sistema, kurios tikslas ribotai ūkininkauti antropogeniniam poveikiui jautriose teritorijose, kurti ekologinius ūkius, reglamentuoti pasėlių struktūrą, leistinių trąšų ir chemikalų naudojimo normas, vėjo ir vandens erozijos veikiamuose plotuose taikyti kompleksines specialias agrotechnines priemones, numatyti nenaudojamos žemės ir žemos ekonominės vertės žemės ūkio naudmenų plotų apsodinimą ir (ar) jų renatūralizavimą, siekiant padidinti kraštovaizdžio ir biologinę įvairovę.

- Miškų ūkio atveju – ūkininkavimas pagal ekosistemų apsaugos, rekreacinių ir apsauginių miškų tvarkymo reikalavimus, nenaudojant plynų kirtimų arba juos taikant labai ribotai, plynus kirtimus taikant tik išskirtiniais atvejais, kai atkurti ir (ar) ugdyti miškus neplynų kirtimų būdais nėra galimybių, ir ūkinių miškų reikalavimus.

9. Visais atvejais gamtinio karkaso teritorijose turi būti saugomas natūralus kraštovaizdžio pobūdis, palaikoma ir didinama gamtinė įvairovė, vykdomi ir skatinami rekultivacijos bei renatūralizacijos darbai, kurie užtikrintų kraštovaizdžio ekologinę pusiausvyrą ir ekosistemų stabilumą, atkurtų pažeistas ekosistemas.

10. Bendrojo plano keitimu identifikuotos gamtinio karkaso ribos gali būti detalizuojamos rengiant vietovės bendruosius planus. Statinių statybą gamtinio karkaso teritorijose reglamentuoja Saugomų teritorijų įstatymas, Gamtinio karkaso nuostatai bei kiti susiję teisės aktai. Patvirtintomis gamtinio karkaso ribomis ir teisės aktu nustatytas veiklos apribojimais privaloma vadovautis rengiant miškotvarkos, žemėtvarkos projektus, ŽSFP bei kitus teritorijų planavimo dokumentus.

2.3.2. Gamtinio karkaso struktūrinės dalys Trakų rajono savivaldybės teritorijoje

Trakų rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo sprendinių konkretizavimo etape yra teikiama Trakų rajono savivaldybės gyvenamųjų vietovių vystymo specialiajame plane nustatyta gamtinio karkaso teritorinių ribų versija, kuri laikoma tikslesne, nes yra nustatyta stambesniame mastelyje M 1:25 000.

Sprendinių konkretizavimo etape, vadovaujantis Gamtinio karkaso nuostatais yra atliekamas gamtinio karkaso ribų tikslinimas. Tikslinimas atliekamas naudojant – georeferencinių erdvinių duomenų rinkinį GDR10LT, Lietuvos Respublikos teritorijos skaitmeninio rastrinio ortofotografinio žemėlapiu ORT10L bei Valstybinės miškų tarnybos, Lietuvos geologijos tarnybos prie Aplinkos ministerijos, LR saugomų teritorijų valstybės kadastro, Kultūros vertybių registro duomenis. Trakų rajono savivaldybės teritorijos gamtinio karkaso teritorijų ribų tikslinimas yra atliktas įvertinant kraštovaizdžio struktūrą ir pobūdį – reljefą, paviršinio vandens telkinius, šlapynes, miškus, kitų natūralių ir pusiau natūralių buveinių išsidėstymą, saugomų rūšių radimvietes, kertines miško buveines, žemės naudmenas ir antropogenizacijos laipsnį. Tikslinant gamtinio karkaso teritorijų ribas lemiančiu veiksniu laikytas natūralių bei pusiau natūralių teritorijų išsidėstymas.

Gamtinio karkaso teritorinę sudėtį Trakų rajone formuoja :

Geoekologinės takoskyros:

- Tarptautinės (europinės) svarbos Valdajaus – Baltijos – Pomeranijos aukštumų juostos *Baltijos ežerotojo kalvyno* geoekologinės takoskyros ruožas, besitęsiantis nuo Trakų rajono pietvakarinės dalies (Onušio sen.) pietrytine bei rytine Aukštadvario regioninio parko dalimi per Trakų istorinį nacionalinį parką bei artimiausias jo apylinkes (Trakų sen., Lentvario sen.);
- Regioninės svarbos *Pavilnių* geoekologinės takoskyros ruožas, besitęsiantis pietrytine Trakų rajono dalimi (Senujų Trakų sen., Paluknio sen.).

Migraciniai koridoriai:

- Nacionalinės svarbos *Neries* migracinio koridoriaus ruožas;
- Regioninės svarbos *Merkio, Vokės, Verknės, Strėvos* migracinių koridorių ruožai;
- Vietinės svarbos migraciniai koridoriai.

Geosistemų vidinio stabilizavimo arealai:

- Regioninės svarbos *Rūdiškių* ir *Aukštadvario* vidinio stabilizavimo arealai;
- Vietinės svarbos vidinio stabilizavimo arealai.

Trakų rajono savivaldybės teritorijos ribose išskirtos gamtinio karkaso teritorijos užima apie 80% rajono teritorijos ploto. Struktūriškai gamtinio karkaso teritorijų tarpe vyraujančią dalį (48,9%) sudaro geoekologinės takoskyros, migraciniams koridoriams bei geosistemų vidinio stabilizavimo arealams tenka atitinkamai 13,2% ir 37,9% gamtinio karkaso teritorijų ploto. Gamtinio karkaso teritorijų ploto skaičiavimai atlikti visai rajono teritorijai, neišskiriant bendrajame plane, vadovaujantis planavimo darbų programa nenagrinėjamų teritorijų. Gamtinio karkaso teritorijų lokalizacija Trakų rajono savivaldybėje pateikiama brėžinyje „Trakų rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimas. Sprendinių konkretizavimas. Pagrindinis brėžinys“, gamtinio karkaso teritorijų apimtis pagal struktūrines dalis 2.9. lentelėje.

2.9. lentelė. Gamtinio karkaso teritorijų apimtis Trakų rajono savivaldybėje

Gamtinio karkaso struktūrinės dalys	Plotas, ha	% gamtinio karkaso ploto	% rajono ploto (120 729,4 ha)
Geoekologinės takoskyros, tame tarpe:	47 172,0	48,9	39,1
<i>nacionalinės svarbos</i>	35 752,8	37,1	29,6
<i>regioninės svarbos</i>	11 419,2	11,8	9,5
Migraciniai koridoriai, tame tarpe:	12 716,9	13,2	10,5
<i>nacionalinės svarbos</i>	8 03,2	0,8	0,6
<i>regioninės svarbos</i>	3 852,3	4,0	3,2
<i>vietinės svarbos</i>	8 061,4	8,4	6,7
Geosistemų vidinio stabilizavimo arealai, tame tarpe:	36 549,6	37,9	30,3
<i>regioninės svarbos</i>	25 914,6	26,9	21,5
<i>vietinės svarbos</i>	10 635,0	11,0	8,8
Viso:	96438,5	100	79,9

Pastabos:

- Brėžinyje „Trakų rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimas. Sprendinių konkretizavimas. Pagrindinis brėžinys“ dėl smulkaus mastelio (M 1:50000) nurodytų gamtinio karkaso teritorijų ribos yra sąlyginės. Kiekvienu atveju, rengiant planavimo užduotis žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentams ar vykdant jų derinimo ir tikrinimo procedūras, siekiant nustatyti pastarųjų dokumentų atitikimą bendrojo plano sprendiniams, negalima šias ribas laikyti tikslomis.
- Detalizuotuose Lentvario, Trakų ir Senujų Trakų seniūnijų sprendiniuose yra teikiama detalizacijos lygį (M 1: 20 000) atitinkanti gamtinio karkaso teritorijų lokalizacija, įvertinant gamtinio karkaso teritorijų geoekologinį potencialą yra nustatomos kraštovaizdžio natūralumo apsaugos ir formavimo tipus išreiškiančios, gamtinio karkaso teritorijų kraštovaizdžio formavimo kryptys (plačiau teksto skyriuje 2.3.3)
- Bendrojo plano sprendiniuose nubrėžtos gamtinio karkaso bei kraštovaizdžio formavimo zonų ribos gali būti tikslinamos bendraisiais savivaldybės dalių, miestų, miestelių bei kitų gyvenamųjų vietovių planais.
- Norint užtikrinti teritorijos gamtinio karkaso vientisumą, detalizuojant teritorijas, kurių tvarkymas nustatytas kitais teritorijų planavimo dokumentais įsigaliojusiais iki Trakų rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo patvirtinimo, rekomenduojama atsižvelgti į gamtinio karkaso formavimo sprendinius.

2.3.3. Gamtinio karkaso formavimas ir tvarkymas

Gamtinio karkaso teritorijų geoekologinio potencialo patikimumo, teritorinio susietumo užtikrinimas yra vienas iš svarbiausių kraštovaizdžio apsaugos uždavinių. Gamtinio karkaso teritorijų geoekologinio potencialo palaikymui reikalinga taikyti tam tikras kraštovarkines priemones. Įvertinant Trakų rajono savivaldybės teritorijoje lokalizuotą gamtinio karkaso teritorijų geoekologinį potencialą - *patikimas, ribotas, silpnas, pažeista, stipriai pažeista teritorija*, Planuojamoje Trakų rajono savivaldybės teritorijoje (išskyrus Trakų INP, Aukštadvario RP, Neries RP, Trakų, Lentvario ir Rūdiškių m., užimančios 23 009,2 ha – 19,1%) yra nustatomos sekančios kraštovaizdžio natūralumo apsaugos ir formavimo tipus išreiškiančios gamtinio karkaso teritorijų kraštovaizdžio formavimo kryptys :

1. Išlaikomas ir saugomas esamas natūralus kraštovaizdžio pobūdis - **T1, M1, S1**;
2. Palaikomas ir stiprinamas esamas kraštovaizdžio natūralumas - **T2, M2, S2**,
3. Gražinami ir gausinami kraštovaizdžio natūralumą atkuriantys elementai - **T3, M3, S3**,
4. Pažeisto geoekologinio potencialo gamtinio karkaso teritorijos (stipriai urbanizuoti arba technogenizuoti ekologinės kompensacijos funkcijų pilnai negalintys atlikti sklypai gamtinio karkaso teritorijoje) - **Tpž, Mpž, Spž**.

Išskirtų gamtinio karkaso sudėtinių dalių kraštovaizdžio formavimo kryptių teritorinis lokalizavimas teikiamas bendrojo plano brėžiniuose: „Sprendinių konkretizavimas. Gamtinio karkaso formavimas ir tvarkymas M 1:50 000“, „Pagrindinio brėžinio detalizavimas M 1:20 000. Trakų seniūnija; Lentvario seniūnija; Senųjų Trakų seniūnija“, apskaita pagal kraštovaizdžio formavimo kryptis 2.10., 2.11, 2.12, 2.13 lentelėse.

2.10. *lentelė.* Gamtinio karkaso sudėtinių dalių kraštovaizdžio formavimo kryptys planuojamoje Trakų rajono savivaldybės teritorijoje

Gamtinio karkaso sudėtinių dalių kraštovaizdžio formavimo kryptys	Plotas, ha	% gamtinio karkaso ploto	% planuojamo rajono savivaldybės ploto (97 720,2 ha)
GEOEKOLOGINĖS TAKOSKYROS			
1. Išlaikomas ir saugomas esamas natūralus kraštovaizdžio pobūdis (T1)	15283,5	21,1	15,6
2. Palaikomas ir stiprinamas esamas kraštovaizdžio pobūdis ir natūralumas (T2)	6261,3	8,7	6,4
3. Gražinami ir gausinami kraštovaizdžio natūralumą atkuriantys elementai (T3)	8068,5	11,2	8,3
4. Pažeisto geoekologinio potencialo gamtinio karkaso teritorijos (Tpž)	440,4	0,6	0,5
Viso:	30053,7	41,6	30,8
MIGRACINIAI KORIDORIAI			
1. Išlaikomas ir saugomas esamas natūralus kraštovaizdžio pobūdis (M1)	1976,2	2,7	2,0
2. Palaikomas ir stiprinamas esamas kraštovaizdžio pobūdis ir natūralumas (M2)	4254,9	6,0	4,4
3. Gražinami ir gausinami kraštovaizdžio natūralumą atkuriantys elementai (M3), tame tarpe:	4347,7	6,0	4,5
4. Pažeisto geoekologinio potencialo gamtinio karkaso teritorijos (Mpž)	166,8	0,2	0,1
Viso:	10745,6	14,9	11,0
GEOSISTEMŲ VIDINIO STABILIZAVIMO AREALAI			
1. Išlaikomas ir saugomas esamas natūralus kraštovaizdžio pobūdis (S1)	19649,8	27,2	20,1
2. Palaikomas ir stiprinamas esamas kraštovaizdžio pobūdis ir natūralumas (S2)	6528,9	9,0	6,7
3. Gražinami ir gausinami kraštovaizdžio natūralumą atkuriantys elementai (S3), tame tarpe:	5199,7	7,2	5,3
4. Pažeisto geoekologinio potencialo gamtinio karkaso teritorijos (Spž)	110,0	0,1	0,1
Viso:	31488,4	43,5	32,2
Iš viso:	72287,7*	100	74,0

*Vadovaujantis planavimo darbų programa planuojamoje rajono teritorijos dalyje

2.11. lentelė. Gamtinio karkaso sudėtinių dalių kraštovaizdžio formavimo kryptys Lentvario seniūnijoje

Gamtinio karkaso sudėtinių dalių kraštovaizdžio formavimo kryptys	Plotas, ha	% gamtinio karkaso ploto	% seniūnijos ploto (6277,7)
GEOEKOLOGINĖS TAKOSKYROS			
1. Išlaikomas ir saugomas esamas natūralus kraštovaizdžio pobūdis (T1)	1180,0	33,5	18,8
2. Palaikomas ir stiprinamas esamas kraštovaizdžio pobūdis ir natūralumas (T2)	51,9	1,5	0,8
3. Gražinami ir gausinami kraštovaizdžio natūralumą atkuriantys elementai (T3)	529,4	15,0	8,4
4. Pažeisto geoekologinio potencialo gamtinio karkaso teritorijos (Tpž)	205,9	5,8	3,3
Viso:	1967,2	55,8	31,3
MIGRACINIAI KORIDORIAI			
1. Išlaikomas ir saugomas esamas natūralus kraštovaizdžio pobūdis (M1)	248,9	7,1	4,0
2. Palaikomas ir stiprinamas esamas kraštovaizdžio pobūdis ir natūralumas (M2)	671,6	19,0	10,7
3. Gražinami ir gausinami kraštovaizdžio natūralumą atkuriantys elementai (M3), tame tarpe:	54,7	1,5	0,9
4. Pažeisto geoekologinio potencialo gamtinio karkaso teritorijos (Mpž)	120,8	3,4	1,9
Viso:	1096,0	31,0	17,5
GEOSISTEMŲ VIDINIO STABILIZAVIMO AREALAI			
1. Išlaikomas ir saugomas esamas natūralus kraštovaizdžio pobūdis (S1)	240,3	6,8	3,8
2. Palaikomas ir stiprinamas esamas kraštovaizdžio pobūdis ir natūralumas (S2)	-	-	-
3. Gražinami ir gausinami kraštovaizdžio natūralumą atkuriantys elementai (S3), tame tarpe:	203,8	5,8	3,2
4. Pažeisto geoekologinio potencialo gamtinio karkaso teritorijos (Spž)	19,9	0,6	0,3
Viso:	464,0	13,2	7,3
Iš viso:	3527,2	100	56,1

2.12. lentelė. Gamtinio karkaso sudėtinių dalių kraštovaizdžio formavimo kryptys Senujų Trakų seniūnijoje

Gamtinio karkaso sudėtinių dalių kraštovaizdžio formavimo kryptys	Plotas, ha	% gamtinio karkaso ploto	% seniūnijos ploto (7948,9 ha)
GEOEKOLOGINĖS TAKOSKYROS			
1. Išlaikomas ir saugomas esamas natūralus kraštovaizdžio pobūdis (T1)	1821,0	36,0	22,9
2. Palaikomas ir stiprinamas esamas kraštovaizdžio pobūdis ir natūralumas (T2)	-	-	-

3. Gražinami ir gausinami kraštovaizdžio natūralumą atkuriantys elementai (T3)	357,3	7,1	4,6
4. Pažeisto geoekologinio potencialo gamtinio karkaso teritorijos (Tpž)	12,8	0,2	0,1
Viso:	2191,1	43,3	27,6
MIGRACINIAI KORIDORIAI			
1. Išlaikomas ir saugomas esamas natūralus kraštovaizdžio pobūdis (M1)	-	-	-
2. Palaikomas ir stiprinamas esamas kraštovaizdžio pobūdis ir natūralumas (M2)	313,3	6,2	4,0
3. Gražinami ir gausinami kraštovaizdžio natūralumą atkuriantys elementai (M3)	507,8	10,1	6,4
4. Pažeisto geoekologinio potencialo gamtinio karkaso teritorijos (Mpž)	6,4	0,1	0,0
Viso:	827,5	16,4	10,4
GEOSISTEMŲ VIDINIO STABILIZAVIMO AREALAI			
1. Išlaikomas ir saugomas esamas natūralus kraštovaizdžio pobūdis (S1)	703,6	13,9	8,8
2. Palaikomas ir stiprinamas esamas kraštovaizdžio pobūdis ir natūralumas (S2)	142,5	2,8	1,8
3. Gražinami ir gausinami kraštovaizdžio natūralumą atkuriantys elementai (S3)	1130,5	22,4	14,2
4. Pažeisto geoekologinio potencialo gamtinio karkaso teritorijos (Spž)	60,4	1,2	0,8
Viso:	2037,0	40,3	25,6
Iš viso:	5055,6	100	63,6

2.13. lentelė. Gamtinio karkaso sudėtinių dalių kraštovaizdžio formavimo kryptys Trakų seniūnijoje

Gamtinio karkaso sudėtinių dalių kraštovaizdžio formavimo kryptys	Plotas, ha	% gamtinio karkaso ploto	% seniūnijos ploto (20011,3 ha)
GEOEKOLOGINĖS TAKOSKYROS			
1. Išlaikomas ir saugomas esamas natūralus kraštovaizdžio pobūdis (T1)	1523,6	16,2	7,6
2. Palaikomas ir stiprinamas esamas kraštovaizdžio pobūdis ir natūralumas (T2)	1980,0	21,0	9,9
3. Gražinami ir gausinami kraštovaizdžio natūralumą atkuriantys elementai (T3)	2996,9	31,8	15,0
4. Pažeisto geoekologinio potencialo gamtinio karkaso teritorijos (Tpž)	50,5	0,5	0,2
Viso:	6551,0	69,0	32,7
MIGRACINIAI KORIDORIAI			
1. Išlaikomas ir saugomas esamas natūralus kraštovaizdžio pobūdis (M1)	-	-	-
2. Palaikomas ir stiprinamas esamas kraštovaizdžio pobūdis ir natūralumas (M2)	559,9	5,9	2,8

Gamtinio karkaso sudėtinių dalių kraštovaizdžio formavimo kryptys	Plotas, ha	% gamtinio karkaso ploto	% seniūnijos ploto (20011,3 ha)
3. Gražinami ir gausinami kraštovaizdžio natūralumą atkuriantys elementai (M3),	829,3	8,8	4,1
4. Pažeisto geoekologinio potencialo gamtinio karkaso teritorijos (Mpž)	-	-	-
Viso:	1389,2	14,7	6,9
GEOSISTEMŲ VIDINIO STABILIZAVIMO AREALAI			
1. Išlaikomas ir saugomas esamas natūralus kraštovaizdžio pobūdis (S1)	561,9	6,0	2,8
2. Palaikomas ir stiprinamas esamas kraštovaizdžio pobūdis ir natūralumas (S2)	674,6	7,2	3,4
3. Gražinami ir gausinami kraštovaizdžio natūralumą atkuriantys elementai (S3)	245,0	2,6	1,2
4. Pažeisto geoekologinio potencialo gamtinio karkaso teritorijos (Spž)	2,8	0,0	0,0
Viso:	1484,3	15,8	7,4
Iš viso:	9424,5	100	47,0

Pirmasis gamtinio karkaso teritorijų kraštovaizdžio apsaugos ir formavimo tipas - *išlaikomas ir saugomas esamas natūralus kraštovaizdžio pobūdis* (T1, M1, S1) yra lokalizuotas patikimo geoekologinio potencialo gamtinio karkaso teritorijose - santykinai didelėje detalizuojamų seniūnijų ribose esančių gamtinio karkaso teritorijų dalyje: Lentvario sen. - 47,3%, Senujų Trakų sen. - 49,9 %, Trakų sen.- 22,2%. Tai santykinai natūralios miškingos (80-100%) arba pelkingos teritorijos bei paviršinio vandens telkiniai ir jų pakrantės, kitos neurbanizuotos teritorijos, labai gerai atliekančios ekologinio kompensavimo funkcijas. Šios teritorijos yra gamtinio karkaso funkcionavimo pagrindas, kurio perspektyva susijusi su racionaliu jose augančių želdinių – miškų ir kitų žaliųjų plotų išsaugojimu ir tvarkymu, rekreacinio naudojimo reguliavimu bei nustatyto režimo užtikrinimu šiose zonose įsteigtoms saugomoms teritorijoms.

Teritorijų ūkinio naudojimo pobūdis. Pagrindinė šių teritorijų naudojimo kryptis yra tausojantis miškų ūkis. Nacionalinėje miškų ūkio sektoriaus plėtros 2012–2020 metų programoje, patvirtintoje Vyriausybės, numatoma skaitinti pagrindinius neplynuosius miško kirtimus, bet neatsisakyti pilnųjų kirtimų. Galimos veiklos susijusios su racionaliu šalutinių miško išteklių naudojimu, poilsinis turizmas. Mišku neapaugusiose teritorijos dalyse pagrindinė naudojimo kryptis yra tausojančio žemės ūkio sistemos diegimas. Žemės ūkio naudmenų struktūroje išsaugomos šlapynės, natūralios pievos. Išlaikomi ir/ar formuojami vandens telkinių pakrančių apsaugos juostų (žolinės ir miško augmenijos) želdiniai.

Antrasis gamtinio karkaso teritorijų kraštovaizdžio formavimo tipas - *palaikomas ir stiprinamas esamas kraštovaizdžio pobūdis ir natūralumas* (T2, M2, S2) yra lokalizuotas riboto geoekologinio potencialo gamtinio karkaso teritorijose: Lentvario sen. – 20,5%, Senujų Trakų sen. – 9,0 %, Trakų sen.- 34,1%. Tai santykinai natūralios miškingos (50-80%) teritorijos, stipriai ar iš dalies nusaustos pelkės ir (ar) pievos, paviršinio vandens telkinių ir jų pakrančių teritorijos, gerai atliekančios ekologinio kompensavimo funkcijas. Šiose mišrios naudmenų mozaikos teritorijose, kuriose kaitaliojasi miškų ir žemės ūkio naudmenos, vyrauja pakeistos arba pažeistos gamtinės struktūros miškai, gamtinio karkaso kraštovaizdžio formavimas yra kur kas sudėtingesnis, reikalingas tiek esamų funkcijų subalansavimas, tiek regeneracinės priemonės ekologinėms kompensacinėms gamtinės struktūros galioms stiprinti, išsaugojimo nuo tolimesnio gamtinio kraštovaizdžio transformavimo užtikrinimas.

Teritorijų ūkinio naudojimo pobūdis. Stiprinant ekologinio kompensavimo funkcijas, gamtinio karkaso teritorijose (išskyrus želdynus, pelkes, pievas, ganyklas ir kitas agrarines teritorijas, kuriose vystoma ekologinė žemdirbystė, taikomos agrarinės aplinkosaugos priemonės) pageidautinas apželdinimas mišku. Miškingumas turėtų būti

didinamas mažiau našių, didelio drėgnumo (tame tarpe dėl blogai funkcionuojančių sausinimo sistemų) žemių sąskaita, apželdinant ar savaiminės renatūralizacijos keliu. Skatinamas ekologinės žemdirbystės ir agrarinės aplinkosaugos priemonių taikymas, didinama stambių dirbamų laukų masyvų sąskaita įveisiant apsauginių želdinių grupes ar juostas. Taikomos techninės priemonės, mažinančios sausinamosios melioracijos poveikį, sudarančios sąlygas pelkėdarai, upelių ar jų ruožų, natūralių vandentakų atsistatymui, natūraliam augalų bendrijų ir gyvūnų populiacijų ir jų migracijos kelių formavimui.

Trečiasis gamtinio karkaso teritorijų kraštovaizdžio formavimo tipas – *gražinami ir gausinami kraštovaizdžio natūralumą atkuriantys elementai* (T3, M3, S3) yra lokalizuotas silpno geoekologinio potencialo gamtinio karkaso teritorijose, užimančiose: Lentvario sen. – 22,3%, Senųjų Trakų sen. – 39,5 %, Trakų sen.- 43,2% gamtinio karkaso teritorijų ploto. Tai yra mažai miško plotų ir pelkučių turinčios, žemės ūkio gamybai naudojamo kaimiškojo kraštovaizdžio (agrarinės) teritorijos, kitos sukultūrintos teritorijos su urbanistiniais elementais, tik patenkinamai atliekančios ekologinio kompensavimo funkcijas. Šios zonos susiformavo dėl technokratiško, nesubalansuoto žemės naudojimo, pažeidžiant ekologinės pusiausvyros sąlygas, nesilaikant racionalios gamtonaudos reikalavimų. Šiose zonose gamtinio kraštovaizdžio formavimo kryptis yra regeneracinė-restauracinė, susijusi su sudėtingu renatūralizacinių priemonių įgyvendinimu, ekologinių nuostatų stiprinimu ir tausojančio šių teritorijų naudojimo vystymu.

Teritorijų ūkinio naudojimo pobūdis. Stiprinant ekologinio kompensavimo funkcijas, šiose gamtinio karkaso teritorijose: skatinamas ekologinės žemdirbystės ir agrarinės aplinkosaugos priemonių taikymas; būtinas žemėnaudos sąskaidos didinimas įveisiant įvairaus dydžio želdinių juostas bei grupes; taikomos techninės priemonės, mažinančios sausinamosios melioracijos poveikį, sudarančios sąlygas pelkėdarai, upelių ar jų ruožų, natūralių vandentakų atsistatymui, natūraliam augalų bendrijų ir gyvūnų populiacijų ir jų migracijos kelių formavimui; nustatytose vietose teritorijos pritaikomos ekstensyviai rekreacijai; didinamas bendras teritorijų miškingumas apželdant ir savaiminės renatūralizacijos keliu mažai našių ir nenaudojamų žemių sąskaita; gyvenamosiose vietovėse (kitos paskirties žemė) įveisiami atskirieji ir priklausomieji želdynai.

Pažeisto geoekologinio potencialo gamtinio karkaso teritorijos (Tpž, Mpž, Spž) yra praradusios natūralią kraštovaizdžio struktūrą ir/ arba vertingiausias gamtinius elementus, jų dalis ir esamos būklės nebegalinčios atlikti ekologinio kompensavimo funkcijų. Jos yra lokalizuotos Lentvario sen. – 9,8%, Senųjų Trakų sen. – 1,6%, Trakų sen.- 0,6% gamtinio karkaso teritorijų ploto. Šis rodiklis yra orientacinis, nes detalizacijos lygmenyje M 1:20000 nėra galimybės pilnai identifikuoti pažeistas gamtinio karkaso teritorijas, todėl jų lokalizavimo ir tvarkymo klausimai turi būti tikslinami rengiant savivaldybės dalių, miestų, miestelių bei kitų gyvenamųjų vietovių teritorijų planavimo dokumentus.

Teritorijų ūkinio naudojimo pobūdis. Reikia pažymėti, kad daugeliu atvejų gamtinio karkaso teritorijų pažeidimai yra susiję su teritorijų užstatymu, todėl planuojant užstatomų teritorijų plėtrą ir siekiant išvengti pažeistų gamtinio karkaso teritorijų plėtros, turi būti įvertinti gamtinio karkaso teritorijų apsaugos ir tvarkymo reikalavimai. Atkuriant pažeistas gamtinio karkaso teritorijas turi būti vykdomi vandens telkinių atkūrimo, teritorijų ir akvatorių išvalymo nuo užteršimo darbai, visais atvejais tikslingas žaliųjų plotų (miškų, atskirųjų želdynų ir kitų želdinių) įveisimas. Gyvenamosiose vietovėse pagrindinis dėmesys kreiptinas į žaliųjų plotų sistemos privalomųjų grandžių – atskirųjų rekreacinės bei apsauginės ir ekologinės paskirties želdynų grandžių palaikymą ir formavimą, priklausomųjų želdynų plotų normų užtikrinimą.

2.3.4. Priemonės gamtinio karkaso stiprinimui (įgyvendinimo prioritetai)

Siekiant užtikrinti gamtinio karkaso stabilumą, išlaikyti teritorijų ekologinę pusiausvyrą, būtina stiprinti tausojančio naudojimo koncepciją ir ją realizuoti agrariniuose ežeringuose arealuose, agrarinėse kalvotose takoskyrose, agrarinėse lyguminėse takoskyrose, agrariniuose upių slėniuose ir kitose gamtinio karkaso teritorijose, kurioms Trakų rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo brėžinyje „Sprendinių konkretizavimas. Kraštovaizdžio tvarkymo zonos“ yra nustatytas tausojantis arba diferencijuotas mišrus teritorijos naudojimas (tausojantis -

intensyvus). Teritorijos, kurių naudojimą būtina plėtoti tausojimo linkme Trakų rajono savivaldybėje užima apie 50% jos ploto.

Šių teritorijų racionalus tausojantis naudojimas, kraštovaizdžio mozaikiškumo, gamtinės įvairovės didinimui skirtų agrarinių teritorijų apsauginių želdinių formavimas yra pagrindiniai ir prioritetiniai veiksmai, skirti Trakų rajono gamtiniam karkasui formuoti, kraštovaizdžio ekologiniam stabilumui didinti.

Teritorijų planavimo proceso metu ypatingas dėmesys turi būti skiriamas ežerynams ir upių slėniams, sudarantiems labai svarbias struktūrines gamtinio karkaso, ekologinio tinklo dalis, kurių ekologinė būklė, gamtinis pilnavertiškumas, neturint pakankamo želdinių kiekio paviršinio vandens telkinių apsaugos zonose ir juostose, neįmanomas.

Atitinkamas dėmesys turi būti skiriamas svarbiausio rekreacinio potencialo – rajono paviršinių vandens telkinių pakrančių apsaugai ir jų racionaliame tvarkyme, laikantis teisės aktų nustatytų reikalavimų, formuojant žemės ūkio naudmenas iki pat vandens telkinio, urbanizuojant pakrantes, siekiant užtikrinti pakankamą viešam (visuomenės) naudojimui skirtų teritorijų skaičių ir plotą, mažinant socialinę įtampą, kylančią tarp žemių savininkų ir vandens telkinių pakrančių lankytojų.

Siekiant stiprinti gamtinį karkasą ir ekologinę pusiausvyrą, rekomenduojama:

- tobulinti žemėnaudos politiką – miškų ūkio plėtros strategijos ir miškingumo didinimo klausimą spręsti kompleksiskai (kraštovaizdžio ir biologinės įvairovės, ekologiniu, socialiniu, ekonominiu aspektais) įvertinus naujų miškų įveisimo reikalingumą, prioritetą skiriant ekologiškai nuskurdintoms gamtinio karkaso teritorijoms želdyti, išvengiant kai kurių teritorijų nesisteminio apželdymo faktų, atitinkamuose teritorijų planavimo dokumentuose numatant optimalius sprendimus, suderinant miškų teritorinio išdėstymo ir gamtinio karkaso formavimo klausimus;
- pasiekti rezultata, kad vykdant melioracijos sistemų atnaujinimo, priežiūros ir kitus panašaus pobūdžio kraštovaizdžiui teigiamą poveikį darančius darbus būtų parenkamos ir taikomos aplinkai tinkamos, ekologiškos, kraštovaizdį ir jo įvairovę atkuriančios veiklos, pavyzdžiui, upių ar jų vertingiausių atkarpų renatūralizavimas, hidrografinių vertybių, pažeistų reljefo formų atkūrimas, kt.;
- tobulinti išmokų už agrarinės aplinkosaugos priemonių vykdymą politiką, joje numatant ūkininkų skatinimą už kraštovaizdžio būklei stiprinti, kraštovaizdžio vizualinei raiškai ir estetinei būklei pagerinti vykdomus darbus.
- Trakų rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo gamtinio karkaso erdvinio modelio sprendiniai turi būti integruojami į visus rengiamus žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentus, tikslinami atsižvelgiant į detalizacijos lygmenį, numatant konkrečias kraštovaizdžio apsaugos ir tvarkymo priemones.

2.4. Gamtinio kraštovaizdžio ir biologinės įvairovės apsauga

Trakų rajono savivaldybės teritorijoje, tikslu išsaugoti gamtos ir kultūros paveldo kompleksus bei objektus, kraštovaizdžio ir biologinę įvairovę, užtikrinti kraštovaizdžio ekologinę pusiausvyrą, darnų gamtos išteklių naudojimą ir atkūrimą, sudaryti sąlygas pažintiniam turizmui, moksliniams tyrimams ir aplinkos būklės stebėjimams, propaguoti gamtos ir kultūros paveldo vertybių apsaugą yra įsteigtos konservacinės apsaugos prioriteto teritorijos - valstybiniai draustiniai, kompleksinės saugomos teritorijos - valstybiniai parkai ir biosferos poligonai (2.13 lentelė, teritorinė lokalizacija visuose sprendinių konkretizavimo brėžiniuose).

Ypač saugomos teritorijos Trakų rajono savivaldybėje užima apie 22% teritorijos ploto. Rodiklis yra gerokai didesnis už vidutinį šalyje – 15,7% ir atspindi pakankamą valstybinio ypač saugomų teritorijų tinklo išvystymą rajone. Trakų rajone iki šiol nėra įsteigtų vietinio lygmens - savivaldybės saugomų draustinių. Trakų rajono savivaldybės bendrojo plano keitime savivaldybės saugomų teritorijų sistemos plėtra detalčiau neanalizuojama, tai būtų specialaus aplinkosauginio planavimo dokumentų tikslas.

2.13. lentelė. Gamtinio kraštovaizdžio įvairovę Trakų rajono savivaldybėje išsaugančios saugomos teritorijos

Saugomų teritorijų grupė	Saugomos teritorijos pavadinimas	Plotas <i>/dalis savivaldybėje</i> (ha)	Savivaldybė
VALSTYBINIAI PARKAI*	1. Trakų istorinis nacionalinis	8148,8 / 7468,4	Trakų raj., Elektrėnų
	2. Aukštadvario regioninis	17032,4 / 16235,7	Trakų, Prienu, Kaišiadorių raj.
	3. Neries regioninis	10524 / 714	Trakų, Vilniaus raj. Elektrėnų
VALSTYBINIAI BIOSFEROS POLIGONAI	4. Baltosios Vokės	1391,3 / 629	Trakų, Šalčininkų, Vilniaus raj.
VALSTYBINIAI DRAUSTINIAI	5. Taučionių geomorfologinis	337,7	Trakų raj.
	6. Ilgučio botaninis	58,3	Trakų raj.
	7. Naujojo Lentvario botaninis*	185,0 / 164,2	Vilniaus m., Trakų raj.
	8. Papio ornitologinis	306,6	Trakų, Vilniaus, Šalčininkų raj.
	9. Merkio ichtiologinis	2276,7 / 75,4	Trakų, Vilniaus, Šalčininkų raj.
	10. Gėjaus telmologinis	658,7	Trakų raj.
	11. Inklėriškių kraštovaizdžio draustinis	845,0	Trakų raj.
	12. Rūdiškių miško pušies genetinis draustinis	26,1	Trakų raj.
	13. Varniškių miško pušies genetinis draustinis	27,8	Trakų raj.
VISOS ST SAVIVALDYBĖJE		27546,9	28,8 % rajono teritorijos ploto

* - Vadovaujantis planavimo organizatoriaus – Trakų rajono savivaldybės administracijos išduotomis planavimo sąlygomis Trakų rajono bendrojo plano keitimo projekte saugomos teritorijos (Trakų istorinis nacionalinis parkas, Aukštadvario regioninis parkas ir Neries regioninis parkas) nenagrinėjamos – jose galioja veiklą saugomose teritorijose reglamentuojantys planavimo dokumentai.

Kraštovaizdžio apsaugai ir jo identitetui svarbios ne tik saugomos teritorijos, bet ir nedidelius plotus užimantys vienetiniai gamtos paveldo objektai. Trakų rajono savivaldybėje yra 11 saugomų gamtos paveldo objektų, tame tarpe geologiniai - 3, geomorfologinis - 1, botaniniai - 6, hidrogeologinis – 1. Geologiniai objektai – *Nikronių akmuo*, *Velnio duobė* ir geomorfologinis objektas – *Strėvos įgriuva* yra paskelbti gamtos paminklais.

Bendrają Trakų rajono savivaldybės teritorijos biologinės įvairovės (genetinio fondo) apsaugos sistemą užtikrina speciali pagal LR Saugomų teritorijų įstatymą įsteigtų saugomų teritorijų sistema bei su ja koordinuojamas ir jai subordinuojamas pagal Europos Sąjungos paukščių (EEC 79/409) ir buveinių (EEC 92/43) Direktyvas formuojamas europinę biologinę svarbą turinčių *Natura 2000* teritorijų tinklas.

Biologinės įvairovės apsaugos sistemai Trakų rajono savivaldybėje priklauso šios saugomų teritorijų grupės:

1) nacionalinės saugomos teritorijos

- valstybiniai draustiniai;
- valstybiniai parkai;
- valstybiniai biosferos poligonai.

2) nacionalinę saugomų teritorijų sistemą perdengiančio Europos ekologinio tinklo *Natura 2000* teritorijos

- paukščių apsaugai svarbios teritorijos (PAST);
- buveinių apsaugai svarbios teritorijos (BAST).

Nacionalinių saugomų teritorijų suvestinė pagal atskiras LR Saugomų teritorijų įstatymu nustatytas saugomų teritorijų grupes pateikiama 3.9 lentelėje, o pagal *Natura 2000* kategorijas pateikiama 2.14 lentelėje.

2.14. lentelė. Biologinę įvairovę saugančios *Natura 2000* teritorijos Trakų rajono savivaldybėje

Eil. Nr.	Teritorijos pavadinimas	Teritorijos grupė	Plotas/ dalis savivaldybėje (ha)	Savivaldybė
1.	Akies ežeras ir jo apyežerės	BAST	7,5 / 7,5	Trakų raj.
2.	Alsakių miškas	BAST	11,6 / 11,6	Trakų raj.
3.	Bitiškių ežeras	BAST	32,9 / 32,9	Trakų raj.
4.	Bražuolės upės ištakos	BAST	43,0 / 43,0	Trakų raj.
5.	Bražuolės upės slėniai ties Gratiškėmis	BAST	132,2 / 132,2	Trakų raj.
6.	Jurgionių miškas	BAST	658,7 / 658,7	Trakų raj.
7.	Kiemeliškių kaimo apylinkės	BAST	94,3 / 94,3	Trakų raj.
8.	Mergiškių miškas	BAST	156,4 / 156,4	Trakų raj.
9.	Merkio upė	BAST	2223,5 / 96	Šalčininkų raj., Trakų raj., Varėnos raj.
10.	Mošios ežeras	BAST	39,4 / 39,4	Trakų raj.
11.	Neries upė	BAST	2398,5 / 62,1	Elektrėnų, Jonavos raj., Kaišiadorių raj., Kauno m., Kauno raj., Širvintų raj., Švenčionių raj., Trakų raj., Vilniaus m., Vilniaus raj.
12.	Papio ežeras	BAST	1391,6 / 628,8	Šalčininkų raj., Trakų raj., Vilniaus raj.
13.	Paukšteliškių kaimo apylinkės	BAST	15,8 / 15,8	Trakų raj.
14.	Plomėnų pelkė	BAST	425,7 / 425,7	Trakų raj.
15.	Skaisčio ežeras	BAST	288 / 288	Trakų raj.
16.	Skrebio miškas	BAST	119,1 / 119,1	Trakų raj.
17.	Solio ežeras ir jo apyežerės	BAST	235,4 / 235,4	Trakų raj.
18.	Spindžiaus miškas	BAST	1382,4 / 382,4	Trakų raj.
19.	Sviliškių kaimo apylinkės	BAST	1320 / 398,8	Elektrėnų, Trakų raj., Vilniaus raj. savivaldybės
20.	Širmuko ežeras	BAST	4,9 / 4,9	Trakų raj.
21.	Škilietų ežerų apylinkės	BAST	91,1 / 91,1	Trakų raj.
22.	Ubiškių miškas	BAST	231,5 / 231,5	Trakų raj.
23.	Varnikų miškas	BAST	435 / 435	Trakų raj.
24.	Verknės vidurupis	BAST	419 / 6,2	Prienų raj., Trakų raj. savivaldybės
25.	Žaliosios kaimo apylinkės	BAST	38,2 / 38,2	Trakų raj.
26.	Žydkaimio pelkės	BAST	100 / 100	Trakų raj.
27.	Baltosios Vokės biosferos poligonas	PAST	1391,3 / 629	Trakų, Šalčininkų, Vilniaus raj.
	VISOS TERITORIJOS	NATURA 2000	5364,0	4,4 % rajono teritorijos ploto

Pastaba*: skaičiuojant *Natura 2000* teritorijų plotą yra neįvertintas jų persidengimas su saugomomis teritorijomis (draustiniais, biosferos poligonais).

Trakų rajono savivaldybės gamtinio kraštovaizdžio įvairovės apsaugos sistemos plėtojimas svarbiausiuose šalies teritorijų planavimo dokumentuose - LR teritorijos bendrajame bei Lietuvos Respublikos nacionaliniame kraštovaizdžio tvarkymo planuose nenumatytas.

Vadovaujantis Saugomų teritorijų tarnybos direktoriaus 2016 m. gegužės 5 d. įsakymu Nr. V-91 „Dėl valstybės įsteigtų saugomų teritorijų, neturinčių direktyvų, ir Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijų, nepatenkančių į

valstybinius parkus, rezervatus ar biosferos rezervatą, priskyrimo saugomų teritorijų direkcijoms“, Trakų rajono savivaldybės teritorijoje esantys valstybiniai draustiniai bei Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijos yra priskirtos atitinkamų valstybinių parkų (Aukštadvario RPD, Neries RPD, Dzūkijos NP ir Čepkelių VGRD, Dieveniškų IRPD) direkcijoms.

Tačiau Trakų rajone yra žinoma dar viena teritorija, dėl kurios neatidėliotino apsaugos aktualumo pasisako Lietuvos ornitologų draugija (LOD), Aplinkos ministerijos specialistai, vietos gyventojai – tai Paluknio pievos, esančios už 30 kilometrų į pietvakarius nuo Vilniaus, šalia kelio Vilnius-Varėna, prie Merkio upės ties Madziūnų kaimu. Specialistai Paluknio pievas vadina unikalėmis, vienomis svarbiausių ir turtingiausių Lietuvoje. Šioje didelėje, unikalioje ekosistemoje, per kurią teka sovietmečiu numelioruotas, kanalu paverstas Merkys, sutinkama daug retų, europinės svarbos paukščių rūšių.

Paluknio pievoms siekiama suteikti Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ paukščių apsaugai svarbios teritorijos statusą. Preliminarios potencialios saugomos teritorijos ribos teikiamos grafinėje dalyje – brėžiniuose „Trakų rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimas. Sprendinių konkretizavimas. Pagrindinis brėžinys; Kraštovaizdžio tvarkymo zonos“.

2.5. Įgyvendinimo prioritetai ir priemonės

Įgyvendinimo prioritetai:

- Siekiant užtikrinti kraštovaizdžio stabilumą, išlaikyti teritorijų ekologinę pusiausvyrą, būtina stiprinti tausojančio naudojimo koncepciją ir ją realizuoti agrariniuose ežeringuose arealuose, agrarinėse kalvotose takoskyrose, agrarinėse lyguminėse takoskyrose, agrariniuose upių slėniuose ir kitose gamtinio karkaso teritorijose, kurioms Trakų rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo brėžinyje „Sprendinių konkretizavimas. Kraštovaizdžio tvarkymo zonos“ yra nustatytas tausojantis arba diferencijuotas mišrus teritorijos naudojimas (tausojantis - intensyvus). Teritorijos, kurių naudojimą būtina plėtoti tausojimo linkme Trakų rajono savivaldybėje užima apie 50% jos ploto.
- Teritorijų racionalus tausojantis naudojimas, kraštovaizdžio mozaikiškumo, gamtinės įvairovės didinimui skirtų agrarinių teritorijų apsauginių želdinių formavimas yra pagrindiniai ir prioritetiniai veiksmai, skirti Trakų rajono gamtiniam karkasui formuoti, kraštovaizdžio ekologiniam stabilumui didinti.
- Teritorijų planavimo proceso metu ypatingas dėmesys turi būti skiriamas ežerynams ir upių slėniams, sudarantiems labai svarbias struktūrines gamtinio karkaso, ekologinio tinklo dalis, kurių ekologinė būklė, gamtinis pilnavertiškumas, neturint pakankamo želdinių kiekio paviršinio vandens telkinių apsaugos zonosse ir juostose, neįmanomas.
- Atitinkamas dėmesys turi būti skiriamas svarbiausio rekreacinio potencialo – rajono paviršinių vandens telkinių pakrančių apsaugai ir jų racionaliam tvarkymui, eisės aktų nustatytų reikalavimų laikimuisi, užtikrinant, kad: žemės ūkio naudmenos (ypač ariama žemė) nebūtų formuojamos iki pat vandens telkinio kranto linijos; nebūtų urbanizuojamos pakrantės; viešam (visuomenės) naudojimui būtų skirtas pakankamas teritorijų skaičius ir plotas; sumažinta socialinė įtampa, kylanti tarp žemių savininkų ir vandens telkinių pakrančių lankytojų.

Siekiant stiprinti gamtinį karkasą ir ekologinę pusiausvyrą, rekomenduojama:

- tobulinti žemėnaudos politiką – miškų ūkio plėtros strategijos ir miškingumo didinimo klausimą spręsti kompleksiskai (kraštovaizdžio ir biologinės įvairovės, ekologiniu, socialiniu, ekonominiu aspektais) įvertinus naujų miškų įveisimo reikalingumą, prioritetą skiriant ekologiškai nuskurdintoms gamtinio karkaso teritorijoms

želdyti, išvengiant kai kurių teritorijų nesisteminio apželdymo faktų, atitinkamuose teritorijų planavimo dokumentuose numatant optimalius sprendimus, suderinant miškų teritorinio išdėstymo ir gamtinio karkaso formavimo klausimus;

- pasiekti rezultata, kad vykdant melioracijos sistemų atnaujinimo, priežiūros ir kitus panašaus pobūdžio kraštovaizdžiui teigiamą poveikį darančius darbus būtų parenkamos ir taikomos aplinkai tinkamos, ekologiškos, kraštovaizdį ir jo įvairovę atkuriančios veiklos, pavyzdžiui, upių ar jų vertingiausių atkarpu renatūralizavimas, hidrografinių vertybių, pažeistų reljefo formų atkūrimas, kt.;
- tobulinti išmokų už agrarinės aplinkosaugos priemonių vykdymą politiką, joje numatant ūkininkų skatinimą už kraštovaizdžio būklei stiprinti, kraštovaizdžio vizualinei raiškai ir estetinei būklei pagerinti, biologinei įvairovei didinti vykdomus darbus.
- Trakų rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo gamtinio karkaso erdvinio modelio sprendiniai turi būti integruojami į visus rengiamus žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentus, tikslinami atsižvelgiant į detalizacijos lygmenį, numatant konkrečias kraštovaizdžio apsaugos ir tvarkymo priemones.

Trakų rajono savivaldybės kraštovaizdžio formavimo sprendinių įgyvendinimo priemonių planas:

Nr.	Priemonės pavadinimas	Laukiamų rezultatų aprašymas	Atsakingi vykdytojai
2.	KRAŠTOVAIZDŽIO FORMAVIMO SPRENDINIAI		
2.1.	Optimalios kraštovaizdžio bendrosios teritorinės struktūros formavimas		
2.1.1.	Parengti ir įgyvendinti kraštovaizdžio monitoringo programą	Leis kontroliuoti kraštovaizdžio kaitos procesus, siekti ir/ar palaikyti optimalią kraštovaizdžio struktūrą	TRSA
2.1.2.	Koreguoti jau parengtus savivaldybės lygmens teritorijų planavimo dokumentus, papildant juos <i>kraštovaizdžio</i> dalimi.	Užtikrinamas Trakų rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo sprendinių tęstinumas	TRSA
2.1.3.	Koreguoti miškų išdėstymo schemą savivaldybės teritorijoje – koregavimą atlikti atsižvelgiant į KTZ nustatytus optimalaus miškingumo rodiklius	Pakoreguota miškų išdėstymo schema	TRSA
2.1.4.	Skatinti ekologinę žemdirbystę ir netradicines žemės ūkio veiklas, atsižvelgiant į KTZ nustatytą kraštovaizdžio naudojimo pobūdį	Kraštovaizdžio naudojimo pobūdis palankus jo optimalios struktūros formavimui ir ekologinės būklės palaikymui	TRSA
2.1.5.	Skatinti tradicines žemės ūkio ir miškininkystės veiklas rajone atsižvelgiant į KTZ nustatytą kraštovaizdžio naudojimo pobūdį	Kraštovaizdžio naudojimo pobūdis palankus jo optimalios struktūros formavimui ir ekologinės būklės palaikymui	TRSA
2.1.6.	Skleisti informaciją apie Trakų rajono savivaldybės kraštovaizdžio patrauklumą, vertingumą, išskirtinumą, biologinę įvairovę, patauklius gamtos ir kultūros paveldo objektus, pritaikytus lankymui ir turizmui	Didėja Trakų rajono savivaldybės gyventojų ekologinis sąmoningumas	TRSA
2.1.7.	Įgyvendinti želdynų ir želdinių apsaugos, tvarkymo, būklės stebėsenos, želdynų kūrimo ir inventorizavimo priemones	Formuojama optimali kraštovaizdžio struktūra	TRSA
2.1.8.	Žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentuose - gyvenamųjų vietovių (miestų, miestelių, kaimų) ir kitų teritorijų	Formuojama optimali kraštovaizdžio struktūra	TRSA

	bendruosiuose, detaliuosiuose ar specialiuose planuose išskirti želdynų sistemas, nustatyti jų plėtojimo erdvinę struktūrą.		
2.1.9.	Sukurti ir plėtoti geografinę informacinę sistemą (GIS), skaitmenizuoti analoginius duomenis	Sukurta ir nuolat atnaujinama GIS sistema	TRSA
2.2.	Gamtinio karkaso formavimo ir tvarkymo sprendiniai		
2.2.1.	Bendrojo plano keitimu identifikuotos gamtinio karkaso ribos integruojamos į visus rengiamus savivaldybės dalių, miestų, miestelių bei kitų gyvenamųjų vietovių planus. Patvirtintomis gamtinio karkaso ribomis ir teisės aktų nustatytas veiklos apribojimais vadovaujasi rengiant miškotvarkos, žemėtvarkos projektus, ŽSFP bei kitus teritorijų planavimo dokumentus.	Užtikrinamas Trakų rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo sprendinių tęstinumas	TRSA
2.3.	Gamtinio kraštovaizdžio ir biologinės įvairovės apsaugos sprendiniai		
2.3.1.	Inicijuoti Paluknio pievų biosferos poligono steigimo procedūras	Užtikrinamas reikiamas paukščių apsaugai svarbios teritorijos naudojimas ir apsauga	Aplinkos ministerija
2.3.2.	Išbraukti iš Žemės gelmių registro durpių telkinius, esančius potencialios saugomos teritorijos – Paluknio pievų biosferos poligono ribose	Užtikrinamas reikiamas paukščių apsaugai svarbios teritorijos naudojimas ir apsauga	Aplinkos ministerija
2.3.3	Juridiškai įteisinti Naujojo Lentvario botaninį draustinį Trakų rajono savivaldybės teritorijoje (dalis Vilniaus mieste)	Naujojo Lentvario botaninio draustinio dalis Trakų rajono savivaldybėje gauna saugomos teritorijos statusą	Aplinkos ministerija, TRSA

3. ERDVINĖS IR FUNKCINĖS STRUKTŪROS FORMAVIMAS

3. ERDVINĖS IR FUNKCINĖS STRUKTŪROS FORMAVIMAS

Teritorijų planavimo įstatymu apibrėžtos naudojamos sąvokos:

Kompaktiškai užstatyta teritorija – didesnė kaip 5 ha užstatyta teritorija (pastatų, kiemų, aikštelių užimta žemė, kita tiesioginiam statinių eksploatavimui naudojama žemė), kurioje užstatymo tankis ne mažesnis kaip 20 procentų. Vientiso užstatymo tipas -- didesnės kaip 2 ha užstatytos teritorijos (besijungianti tarpusavyje, pastatų, kiemų, aikštelių užimta žemė, kita tiesioginiam statinių eksploatavimui naudojama žemė, įsiterpusi kelių, gatvių, privažiavimų žemė), kuriose užstatymo tankis mažesnis kaip 20 proc.

Kvartalas – gyvenamosios vietovės urbanizuotos ar urbanizuojamos teritorijos struktūros elementas, kurį mažiausiai iš trijų pusių riboja inžinerinių komunikacijų koridoriai ar natūralūs barjerai – žemės reljefo formos, vandens telkiniai, želdiniai, antropogeniniai komponentai ir kt.

Planuojama teritorija – teritorija, kuriai rengiamas teritorijų planavimo dokumentas.

Prioritetinės plėtros teritorijos – savivaldybės ir vietovės lygmens bendruosiuose planuose išskirtos urbanizuojamos teritorijos, kuriose savivaldybė įsipareigoja vystyti socialinę ir (ar) inžinerinę infrastruktūrą.

Socialinė infrastruktūra – infrastruktūra, kurią sudaro kultūros, švietimo, visuomenės sveikatos saugos, sporto ir sveikatingumo, rekreacijos ir turizmo, religinės paskirties ir kiti viešojo naudojimo objektai.

Teritorijos vystymas – planuojamos teritorijos ekonominės, socialinės ir (ar) aplinkos būklės urbanistiniai kokybiniai pokyčiai ir kiekybinė plėtra.

Teritorijų planavimo dokumentai – kompleksinio (bendrieji ir detalieji planai) ir specialiojo teritorijų planavimo dokumentai, kuriuose grafiškai ir raštu pateikiami teritorijų naudojimo, tvarkymo, apsaugos priemonių, teritorijų vystymo reikmių ir sąlygų sprendiniai.

Teritorijų planavimo dokumento sprendinių įgyvendinimo programa – planavimo organizatoriaus tvirtinamas dokumentas, kuriame nustatomi teritorijų planavimo dokumento sprendinių įgyvendinimo būdai.

Teritorijų planavimo normos – Lietuvos Respublikos Vyriausybės (toliau – Vyriausybė) ar jos įgaliotų institucijų teisės aktų nuostatos, kuriomis nustatomi teritorijų planavimo kiekybiniai, kokybiniai reikalavimai, taikomi rengiant teritorijų planavimo dokumentus.

Urbanizuojamos teritorijos – savivaldybės ir vietovės lygmens bendruosiuose planuose numatomos kompaktiškai pastatais užstatyti teritorijos su inžinerinių komunikacijų koridoriais ir neužstatomais bendrai naudoti pritaikytais želdynais, viešosiomis erdvėmis ir valstybiniais miškais miestuose.

Neurbanizuojamos teritorijos – miškai ir miškingos teritorijos, vandenys, žemės ūkio teritorijos ir kitos kompaktiškai neužstatytos ar neužstatomos teritorijos.

Pastatų aukštis – aukštis, matuojamas metrais nuo statinių statybos zonos esamo žemės paviršiaus vidutinės altitudės iki pastatų stogo kraigo ar jų konstrukcijos aukščiausio taško. Pastatų aukščio reikalavimas netaikomas statiniams.

Užstatymo aukštis – vietovės lygmens bendrojo plano teritorijos naudojimo privalomasis reikalavimas, kuriuo nustatomas planuojamos teritorijos vyraujantis pastatų aukštis.

Užstatymo intensyvumas (UI) – visų pastatų antžeminės dalies patalpų, įskaitant cokolinių aukštų ir naudojamų pastogių patalpas, bendrojo ploto sumos santykis su žemės sklypo plotu.

Užstatymo tankis (UT) – pastatų ir turinčių stogą inžinerinių statinių antžemine dalimi užstatomo ploto, nustatomo pagal išorinių sienų ar kitų atitvarų projekciją į žemės paviršių, santykis su žemės sklypo plotu.

Užstatymo tipas – vietovės lygmens bendruosiuose ir detaliuosiuose planuose nustatoma teritorijos urbanistinė kategorija, apimanti teritorijai būdingą ir (ar) galimą pastatų ir erdvių išdėstymo struktūros ir parametrų visumą

Kitos naudojamos sąvokos ir sutrumpinimai:

KTZ - kraštovaizdžio tvarkymo zona.

Gamtinio prioriteto teritorijos (KTZ) - miškų ir miškingų teritorijų ir žemės ūkio teritorijų funkciniai zoniškai priskirtos teritorijos.

Urbanistinio prioriteto teritorijos (KTZ) - urbanizuotų ir numatomų urbanizuoti teritorijų funkciniai zoniškai priskirtos teritorijos

Vientiso užstatymo teritorijos - didesnės kaip 2 ha užstatytos teritorijos (besijungianti tarpusavyje, pastatų, kiemų, aikštelių užimta žemė, kita tiesioginiam statinių eksploatavimui naudojama žemė, įsiterpusi kelių, gatvių, privažiavimų žemė), kuriose užstatymo tankis mažesnis kaip 20 proc.

Taškinio (pavienio užstatymo teritorijos) - pavienių gyvenamųjų namų ar jų grupės, nepatenkantys į vientiso ar kompaktiško užstatymo teritorijų kategorijas t.y. mažesnės kaip 2 ha užstatytos teritorijos (besijungianti tarpusavyje, pastatų, kiemų, aikštelių užimta žemė, kita tiesioginiam statinių eksploatavimui naudojama žemė, įsiterpusi kelių, gatvių, privažiavimų žemė), kuriose užstatymo tankis mažesnis kaip 20 procentų.

Didelio intensyvumo kompaktiško užstatymo teritorijos (udi) - Kompaktiško užstatymo teritorijos su išvystyta inžinerine ir socialine infrastruktūra polifunkciniais intensyvaus užstatymo centrais. Prioritetinės plėtros tipas - neefektyviai naudojamų urbanizuotų teritorijų pertvarkymas urbanistinėmis priemonėmis, nuoseklus esamų kompaktiško užstatymo struktūrų plėtojimas pagal nustatytus teritorijos privalomuosius naudojimo reikalavimus, taikant priemones, skirtas teritorijų naudojimo efektyvumui užtikrinti.

Vidutinio intensyvumo kompaktiško užstatymo teritorijos (uvi) - Urbanizuojamos teritorijos - IV lygmens a kategorijos lokaliniai urbanistinės integracijos centrai, miesteliai, gyvenvietės, kurių didžiąją dalį sudaro kompaktiško užstatymo teritorijos su inžinerine ir socialine infrastruktūra intensyvesnio užstatymo centrais. Prioritetinės plėtros tipas - nuoseklus esamų kompaktiško užstatymo struktūrų plėtojimas pagal nustatytus teritorijos privalomuosius naudojimo reikalavimus, taikant priemones, skirtas teritorijų naudojimo efektyvumui užtikrinti.

Mažo intensyvumo kompaktiško užstatymo teritorijos (umi) - Urbanizuojamos esamoje padėtyje vyraujančio nekompaktiško užstatymo teritorijos, neturinčios išreikštų centrų (gyvenvietės, kaimai, sodininkų bendrijos). Vyrauja paskiros kompaktiško užstatymo teritorijos su inžinerine infrastruktūra ir atskiraisiais želdynais. Prioritetinis vystymo tipas - nuoseklus esamų užstatymo struktūrų užbaigimas, kompaktinimas. Galimas naujų kompaktiško (kaip prioritetinio ir vyraujančio) ir nekompaktiško užstatymo teritorijų vystymas pagal nustatytus privalomuosius teritorijos naudojimo reikalavimus, taikant priemones, skirtas urbanizuotų ir neurbanizuotų teritorijų naudojimo efektyvumui užtikrinti.

Ekstensyvaus vientiso užstatymo teritorijos (ue) - Šiai užstatytų teritorijų grupei priskiriamos teritorijos, nepatenkančios į urbanistinio plėtojimo prioriteto kraštovaizdžio tvarkymo zonas, kurioms būdinga į didelius masyvus konsoliduota labai smulki žemėnauda - mėgėjų sodo ir sodininkų bendrijų bendro naudojimo žemės sklypai.

Prioritetinis vystymo tipas - nuoseklus esamų užstatymo struktūrų užbaigimas suformuotų žemės sklypų ribose, inžinerinės ir susisiekimo infrastruktūros vystymas. Naujų tokio tipo teritorijų (sodininukų bendrijų) formavimas negalimas, nauji žemės sklypai, skirti pastatų statybai neformuojami sodininukų bendrijų bendro naudojimo žemėje. Esami mėgėjų sodo žemės sklypai neskaidomi į mažesnius kaip 0,10 ha ploto sklypus.

Vientiso užstatymo tipo teritorijos (uv) - Pasklidusios esamos vientiso užstatymo teritorijos (≥ 2 ha) maži kaimai, gyvenamųjų namų grupės ir naujai formuojamos neurbanistinio prioriteto kraštovaizdžio tvarkymo zonose. Prioritetinis vystymo tipas - nuoseklus esamų užstatymo struktūrų užbaigimas. Galimas naujų nekompaktiško vientiso užstatymo teritorijų vystymas pagal nustatytus privalomuosius teritorijos naudojimo reikalavimus. Naujų užstatomų teritorijų formavimas galimas tik siejant jį su kompleksiniu žemės naudmenų ūkiniu tvarkymu, skirtu kraštovaizdžio bendrosios teritorinės ir erdvinės struktūros optimalumo užtikrinimui.

Taškinio užstatymo tipo teritorijos (ut) - Pasklidusio taškinio užstatymo teritorijos, pavieniai gyvenamieji namai, gyvenamųjų namų grupės) neurbanistinio prioriteto kraštovaizdžio tvarkymo zonose. Prioritetinis vystymo tipas - nuoseklus esamų užstatymo struktūrų užbaigimas. Galimas naujų taškinio užstatymo teritorijų vystymas pagal nustatytus privalomuosius teritorijos naudojimo reikalavimus. Naujų užstatomų teritorijų formavimas gali tapti prioritetiniu tik siejant jį su kompleksinėmis priemonėmis, skirtų erdvinės struktūros optimalumo ir estetinio potencialo užtikrinimui, taikymu.

Formuojamo sklypo dydis - nustatomas minimalus sklypo dydis naujo statinio statybai, kuris gavus statybą leidžiantį dokumentą negali būti mažinamas.

Neužstatomos reljefo formos - polinkio kampas tarp didžiausių aukščių skirtumo taškų, ne mažesniame žemės paviršiaus plote kaip 20×20 m išreikštas laipsniais. Neužstatomų reljefo formų reikalavimas galioja sklypams kuriems nėra parengti statybą reglamentuojantys TPD ar žemėtvarkos planavimo dokumentai ar išduoti statybą leidžiantys dokumentai.

Atskirųjų želdynų plotas - nurodytas atskirųjų želdynų plotas procentais nuo kompleksiniais TPD ar žemėtvarkos planavimo dokumentais formuojamų kitos paskirties žemės sklypų ploto, kuomet bendras kitos paskirties žemės plotas ne mažesnis, negu nurodytas reglamentų lentelėje.

URBO naudmuo - sutrumpintas kraštovaizdžio bendrąją struktūrą reprezentuojantis žemės naudmenų tipas - užstatytos teritorijos (URBO). Esamų ar planuojamų užstatytų teritorijų URBO naudmuo tai statinių, kiemų, aikštelių užimta žemė, kita tiesioginiam statinių eksploatavimui naudojama žemė, įsiterpusi kelių, gatvių, privažiavimų žemė. Formuojamų užstatomų teritorijų (urbo) naudmuo, tai sklypo ploto dalis, lygi bendrajame plane nustatytam sklypo užstatymo intensyvumo rodikliui. Kraštovaizdžio tvarkymo zonose, kuriose numatytas 0 URBO naudmenų kiekis arba šis rodiklis realizuotas statant kitus statinius, socialinės (visuomeninio naudojimo būdo) ir inžinerinės infrastruktūros statinių statyba galima. Kraštovaizdžio tvarkymo zonose (6; 10; 15; 46; 48; 50; 65), kuriose numatytas 0 URBO naudmenų kiekis, statinių statyba galima grafiškai išskirtose vientiso užstatymo teritorijose, pagal joms nustatytus privalomuosius teritorijos naudojimo reikalavimus.

TPD - teritorijų planavimo dokumentai.

ŽPD - žemėtvarkos planavimo dokumentai.

BP - bendrasis planas.

Intensyvi rekreacija – tai poilsio organizavimas žemei suteikiant kitą, rekreacinę, paskirtį, turint tikslą įrengti ilgalaikio poilsio įstaigų (viešbučių, poilsio namų, kempingų ir kt.), gamtinę aplinką pritaikant intensyviai lankytojų srautui, įrengiant pėsčiųjų, dviratininkų ar žirginio turizmo takų, poilsio bei apžvalgos aikštelių sistemą, pagal

specialius reikalavimus tvarkant miškus (įrengiant atskirus želdynus bei miško parkus), vandens telkinių pakrantes, kitus gamtinius kompleksus, kuriant reikalingą rekreacinės infrastruktūros sistemą.

Ekstensyvi rekreacija – tai poilsio organizavimas žemei nesuteikiant kitos, rekreacinės, paskirties, turint tikslą sudaryti sąlygas lankyti gamtoje pažintiniais (pažintinio turizmo) ar kitais (grybavimas, uogavimas, riešutavimas ir kt.) tikslais, įrengti trumpalaikio poilsio vietas (poilsio aikšteles, plažus, regyklas ir kt.) be stovyklavimo, palapinių statymo, įrengiant pažintinius pėsčiųjų, dviratininkų ar žirginio turizmo takus ar vandens turizmo trasas, pagal specialius reikalavimus tvarkant miškus (kuriant miško parkus), vandens telkinių pakrantes, kitus gamtinius kompleksus, kuriant minimalią rekreacinės infrastruktūros sistemą.

Kaimo turizmas (poilsis kaime) – tai ramaus individualaus bei šeimyninio poilsio organizavimas privačiame sektoriuje, daugiausia kaimo sodybose, sudarant sąlygas pabuvoti kaimo aplinkoje, susipažinti su tradicine gyvensena, gamtos ir kultūros paveldo vertybėmis.

Tausojanti žuvininkystė – tai žuvininkystė, vystoma natūraliuose vandens telkiniuose nepažeidžiant ekologiškai pagrįstų normų, atsižvelgiant į kraštovaizdžio ir biologinės įvairovės apsaugos interesus.

Intensyvus miškų ūkis – tai ūkininkavimas pagal IV grupės miškų tvarkymo reikalavimus. Tausojantis miškų ūkis – tai ūkininkavimas pagal kitų grupių miškų tvarkymo reikalavimus. Be plynų kirtimų arba labai ribotai, išskirtiniais atvejais kertant plynais kirtimais.

Intensyvus žemės ūkis – tai valstybės reguliavimo priemonės prekinio tipo ūkių kūrimui ir modernizavimui. Žemės ūkio gamybos specializavimas atsižvelgiant į dirvožemių savybes, produkcijos perdirbimo įmonių išdėstymą ir ekonomines sąlygas. Žemės ūkio naudmenų ploto didinimas nepažeidžiant ekologiškai pagrįstų proporcijų. Valstybės ir ūkio subjektų lėšomis privalomi atlikti melioracijos sistemų renovacijos, rūgščių dirvų kalkinimo ir kiti žemės gerinimo darbai. Žemės ūkio naudmenos tręšiamos pagal optimalias normas.

Tausojantis miškų ūkis - ūkininkavimas pagal ekosistemų apsaugos, rekreacinių ir apsauginių miškų tvarkymo reikalavimus, nenaudojant plynų kirtimų arba juos taikant labai ribotai, plynus kirtimus taikant tik išskirtiniais atvejais, kai atkurti ir (ar) ugdyti miškus neplynų kirtimų būdais nėra galimybių;

Tausojantis žemės ūkis – tai valstybės reguliavimo priemonių ekologiniams ūkiams kurti, turint tikslą ribotai ūkininkauti antropogeniniam poveikiui jautriose teritorijose, sistema. Reglamentuojama pasėlių struktūra ir leistinų naudoti trąšų bei chemikalų normos. Kompleksinių specialių agrotechninių priemonių taikymas vėjo ir vandens erozijos veikiamuose plotuose bei karstiniame regione. Žemėtvarkos projektuose numatomi renatūralizuotini nusausintų pelkių ir krūmynų bei apsodinami mišku nenaudojamos žemės ir žemos ūkinės vertės žemės ūkio naudmenų plotai, norint padidinti kraštovaizdžio ir biologinę įvairovę. Valstybės ir ūkinių subjektų lėšomis privalomi atliekami darbai žemės ūkio veiklai naudojamų plotų dirvožemių našumui išsaugoti.

Pramonės įmonių bei veiklos rūšių, kurioms reikalingi Taršos integruotos prevencijos ir kontrolės (TIPK) leidimai, sistema – sudaryta pagal Europos Sąjungos taršos integruotos prevencijos ir kontrolės direktyvą Nr.96/61/EC, 1996 m.

Specializuoti rekreaciniai kompleksai (SRK) – specializuoti rekreacijos, sveikatingumo paslaugų poilsio paskirties pastatų kompleksai, skirti poilsiui (poilsio namai, turizmo centrai, kempingų pastatai, kaimo turizmo pastatai, vasarnamiai ir kiti poilsio pastatai), išskyrus kaimo turizmo pastatus, statomi kitos pagrindinės žemės naudojimo paskirties rekreacinio naudojimo būdo žemės sklypuose, kurių bendras apgyvendinimo kambarių (numerų) skaičius daugiau kaip 10 vnt., o apgyvendinimo plotas ne mažesnis kaip 200 kv.m., priklausomųjų želdynų kiekis daugiau kaip 50 proc., o sklypo plotas – ne mažesnis, nei nurodytas minimalus sklypo dydis konkrečioje KTZ.

Kaimo turizmo objektas – poilsio paskirties pastatai ir pastatų kompleksai, skirti poilsiui (kaimo turizmo pastatai ir kiti poilsio pastatai), statomi žemės ūkio pagrindinės žemės naudojimo paskirties rekreacinio naudojimo žemės sklypuose, kurių bendras apgyvendinimo kambarių (numerijų) skaičius yra mažiau kaip 10 vnt., o apgyvendinimo plotas ne didesnis kaip 200 kv.m., priklausomųjų želdynų kiekis daugiau kaip 50 proc., o sklypo plotas – ne mažesnis, nei nurodytas minimalus sklypo dydis konkrečioje KTZ.

3.1. Trakų rajono teritorijos vystymo erdvinės struktūros plėtojimas

Erdvinės ir funkcinės struktūros formavimo metodinį pagrindą padėjo Nacionalinis kraštovaizdžio tvarkymo planas. Šio valstybės lygmens specialiojo plano, parengto realizuojant Europos kraštovaizdžio konvencijos ir Lietuvos Respublikos kraštovaizdžio politikos nuostatas, tikslai - planavimo priemonėmis užtikrinti siekiamų kraštovaizdžio kokybės rodiklių formavimą ir tvarią plėtrą. Planuojamos teritorijos funkcinė erdvinė sandara yra urbanistinio ir gamtinio karkaso sąveikos rezultatas. Šie du pagrindiniai veiksniai lemia dabartinę kraštovaizdžio būklę. Taikant diferencijuotus naudojimo reglamentus siekiama šiuos du pagrindinius faktorius paversti instrumentais, leidžiančiais užtikrinti subalansuotą ir tvarią jų sąveiką, kuri savo ruožtu formuoja optimalią erdvinę funkcinę visumą.

Planuojamos teritorijos makro erdvinę sandarą lemia tarptautinės (europinės) svarbos Valdajaus – Baltijos – Pomeranijos aukštumų juostos Baltijos ežerotojo kalvyno geokologinės takoskyros ruožas, besitęsiantis nuo Trakų rajono pietvakarinės dalies (Onušio sen.) pietrytine bei rytine Aukštadvario RP dalimi per Trakų INP bei artimiausias jo apylinkes (Trakų sen., Lentvario sen.). Ši takoskyra skiria savo erdvine sandara skirtingus arealus - ypač raiškios ir vidutinės sąskaidos kraštovaizdis (žymimas indeksu A) ir vidutinės ir neraiškios sąskaidos kraštovaizdis (žymimas indeksu B). Šios dvi erdvinį kraštovaizdžio tipą apibūrinančios sąvokos gautos apibendrinus detalesnius vizualinės raiškos vertinimus:

- vertikaliąją sąskaidą, apsprendžiančią kraštovaizdžio įvairaus lygmens apžvalgos lygmenų buvimo galimybes;
- horizontaliąją sąskaidą, apsprendžiančią kraštovaizdžio erdvinį atvirumą, pražvelgimo, matomumo ir suvokimo galimybes;
- vizualinį dominavimą kraštovaizdyje, apsprendžiantį kraštovaizdžio erdvinę kompozicinę išraišką, t.y. vizualinių dominančių ar jų kompleksų buvimą.
- Vizualinės struktūros veiksniai apibūrinami sekančiais rodikliais:
 - vertikaliąją sąskaidą (V):
 - V0 – neišreikšta vertikaliąją sąskaidą – lygumų kraštovaizdis su vieno lygmens videotopais;
 - V1 – nežymi vertikaliąją sąskaidą – banguotas, lėkštų šlaitų slėnių kraštovaizdis su dviejų lygmenų videotopų kompleksais;
 - V2 – vidutinė vertikaliąją sąskaidą – kalvotas bei išreikštų slėnių kraštovaizdis su trijų lygmenų videotopų kompleksais;
 - V3 – ypač raiški vertikaliąją sąskaidą – stipriai kalvotas, gilių slėnių kraštovaizdis su keturių–penkių lygmenų videotopų kompleksais;
 - horizontaliąją sąskaidą (H):
 - H0 – vyraujančių uždarytų nepražvelgiamų (miškingų ar užstatytų) erdvių kraštovaizdis;
 - H1 – vyraujančių pusiau uždarytų iš dalies pražvelgiamų erdvių kraštovaizdis;
 - H2 – vyraujančių pusiau atvirų didžiąja dalimi apžvelgiamų erdvių kraštovaizdis;
 - H3 – vyraujančių atvirų visiškai apžvelgiamų erdvių kraštovaizdis;
 - vizualinis dominavimas kraštovaizdyje (D):
 - a – kraštovaizdžio erdvinėje struktūroje išreikštas vertikalios ir horizontalios dominančių kompleksas;
 - b – kraštovaizdžio erdvinėje struktūroje išreikštos tik horizontalios dominantės;
 - d – kraštovaizdžio erdvinė struktūra neturi išreikštų vertikalios ir horizontalios dominančių.

B tipas - ypač raiškios ir vidutinės vertikaliąsios sąskaidos pusiau uždarytų ir uždarytų erdvių kraštovaizdis.

C tipas - silpnos vertikaliąsios sąskaidos įvairaus pražvelgimo erdvių kraštovaizdis.

D tipas - neraiškios vertikaliosios sąskaidos įvairaus pražvelgimo erdvių kraštovaizdis.
Indeksai I, II, III, IV - žymi kraštovaizdžio raiškumo lygmenį.

Ypač raiškios ir vidutinės sąskaidos kraštovaizdžio apimamą teritoriją (A) - apie 68000 ha arba 56 proc. visos savivaldybės teritorijos - sudaro sekantys lokalizuoti vizualinės struktūros tipai - V3H1-d (BI), V2H1-d (BIII), V3H1-a (BI), V2H2-b (AIV), V3H2-b (AII), V3H1-b (BI), V1H3-d (CI).

Vidutinės ir neraiškios sąskaidos kraštovaizdžio apimamą teritoriją (B) - apie 53000 ha arba 44 proc. visos savivaldybės teritorijos - sudaro sekantys lokalizuoti vizualinės struktūros tipai - V1H2-d (CII), V1H0-d (CIV), V0H0-b (DIV), V0H2-b (DII), V1H2-b (CII).

3.1.1. Neurbanistinio prioriteto teritorijos

Neurbanistinio t.y. gamtinio prioriteto kraštovaizdžio tvarkymo areale suformuotos kraštovaizdžio tvarkymo zonos (KTZ) kartu su saugomomis teritorijomis užima apie 112957 ha arba 93 proc. savivaldybės ploto. Tame skaičiuje KTZ su nuliniu urbo naudmenų rodikliu sudaro apie 15885 ha arba 14 proc. visų neurbanistinio prioriteto KTZ ploto, neurbanizuojamų, bet su galimu dalinio užstatymo reglamentu, teritorijų KTZ šioje grupėje sudaro atitinkamai -- 72675 ha arba 64 proc. visų neurbanistinio prioriteto KTZ ploto. Šie rodikliai rodo, kad pagrindinės erdvinio formavimo priemonės yra tiesiogiai ir betarpiškai susijusios su gamtinių formančių plėtojimu.

Gamtinio prioriteto tvarkymo arealą sudarančių teritorijų (KTZ) visumai nustatyti diferencijuoti (įvertinant skirtingą kraštovaizdžio pobūdį) naudojimo reikalavimai, tačiau pagrindinės reguliavimo priemonės susietos su vyraujančiu miško ir agrarinių naudmenų tvarkymu ir jų teritoriniu balansu. Numatyti leistini ekstensyvaus užstatymo rodikliai ne tiek susiję su nauja plėtra, kiek su esamo užstatymo struktūrų nuosekliu papildymu ir užbaigimu. Šios priemonės nesusijusios su urbanizuojamų teritorijų ar kompaktiško užstatymo sąvokomis (kaip yra apibrėžtos Teritorijų planavimo įstatyme), todėl užstatymo tipui įvardinti naudojamos vientiso ir taškinio užstatymo sąvokos.

Gamtinio prioriteto teritorijų erdvinio formavimo pagrindinės priemonės:

- kraštovaizdžio struktūros optimalumo didinimas tvarkant vyraujančias gamtines ir agrarines naudmenas t.y. erdvinę struktūrą lemia atvirų (agrarinių naudmenų ir vandens paviršių plotų) ir uždarų (miško plotų) erdvių kompozicija, kurioje nėra vyraujančių ar dominuojančių urbanistinių darinių;
- esamo užstatymo pertvarkymą ir nežymios plėtros galimybę atskiroms statinių grupėms reguliuoja tokie rodikliai kaip užstatymo intensyvumas, minimalus sodybinio sklypo dydis, galimas statinių aukštis, neužstatomų reljefo formų nuolydis - tai leis sustiprinti šių KTZ gamtinį pavidalą ir nuosekliai užbaigti užstatytų teritorijų kompozicinį modelį ir didinti jų integralumą su urbanistinio prioriteto KTZ.

3.1.2. Urbanistinio prioriteto teritorijos

Kitas reikšmingas erdvinės struktūros pobūdį lemiantis veiksnys - urbanistinis karkasas. Jo pagrindiniai elementai makro lygmeniu tai pagrindinės šalies urbanistinės I ir II lygmens integracijos ašys, III lygmens centrai, ir jų poveikio arealuose besiformuojančios šleifinės urbanistinės struktūros. Visi šie veiksniai aktyviai įtakoja urbanizuojamų teritorijų kokybinius ir kiekybinius rodiklius ir bendrąją kraštovaizdžio erdvinę ir funkcinę struktūrą.

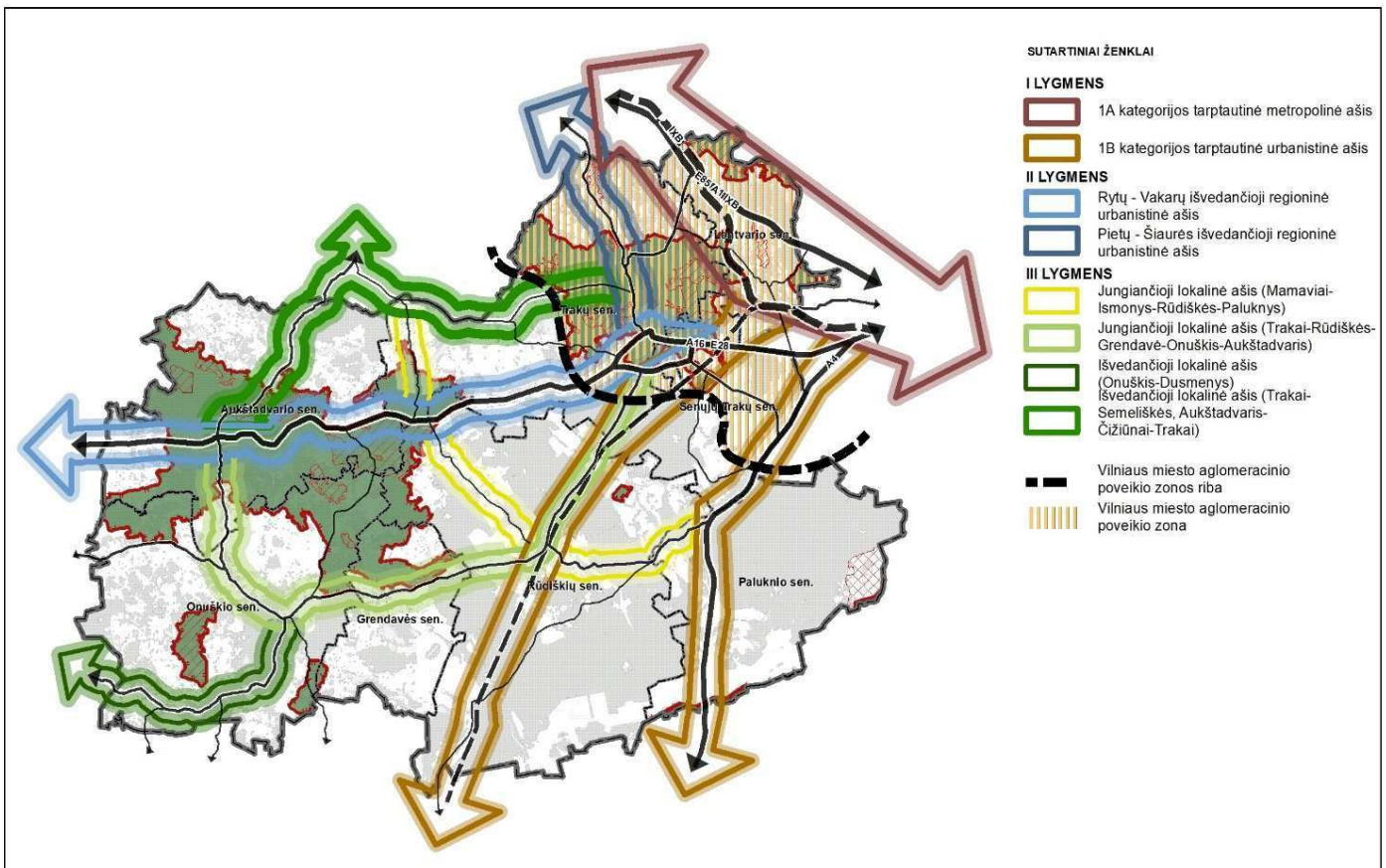
Urbanistinio prioriteto kraštovaizdžio tvarkymo areale suformuotos kraštovaizdžio tvarkymo zonos (KTZ) užima -- 7772 ha arba 7 proc. savivaldybės ploto. Šie rodikliai rodo, kad urbanistinės kraštovaizdžio erdvinio formavimo priemonės teritoriniu aspektu sudaro nedidelę dalį nuo planuojamos teritorijos ploto.

Urbanistinės integracijos ašys

I lygmens - šalies urbanistinės integracijos ašys numatytos Lietuvos Respublikos teritorijos bendrajame plane formuojamos urbanistinių centrų, esančių už Trakų rajono ribų. I lygmens urbanistinės integracijos ašys numatytos esamuose transporto koridoriuose IXB (I lygmens 1A kategorijos metropolinė ašis), ir Lazdijai – Alytus – Vilnius – Utena (I lygmens 1B kategorijos metropolinė ašis). Šios ašys integruoja Trakų rajoną į šalies ir Europos socialinės ir kultūrinės bei techninės infrastruktūros tinklą.

II lygmens - regioninės urbanistinės integracijos ašys numatytos Lietuvos Respublikos teritorijos bendrajame plane formuojamos regioninių urbanistinių centrų, esančių tiek Trakų rajone tiek už jo ribų. II lygmens urbanistinės integracijos ašys, numatytos esamų ir rekonstruojamų transporto koridorių pagrindu, kuriais vyksta susisiekimas tarp regionų administracinių centrų, svarbiausių miestų, lokaliųjų centrų. Trakų rajono savivaldybės teritorijoje išskiriamos 2 regioninės urbanistinės integracijos ašys - transporto koridoriai Vilnius – Aukštadvaris - Birštonas – Marijampolė ir Trakai – Vievis – Maišiagala - Karvyvys - Pikeliškės - Nemenčinė.

III lygmens - lokalinės urbanistinės integracijos ašys apibrėžtos Lietuvos Respublikos teritorijos bendrajame plane formuojamos lokaliųjų urbanistinių centrų, esančių daugiausia Trakų rajone ir už jo ribų. III lygmens regioninės urbanistinės integracijos ašys, numatytos esamų ir rekonstruojamų transporto koridorių pagrindu, kuriais vyksta susisiekimas tarp rajono lokaliųjų centrų.

3.1 pav. Urbanistinės integracijos ašys

Urbanistinės integracijos centrai

Trakų miestas plėtojamas kaip III lygmens (a) kategorijos šalies pagrindinis lokalinis centras (plėtojamas esamo savivaldybės centro pagrindu) ir kaip nacionalinio lygmens turizmo ir rekreacijos aptarnavimo centras, su bendrojo ir kultūrinio turizmo, sportinės, kurortinės ir poilsio gamtoje rekreacijos centrų specializacija. Trakai plėtojami vadovaujantis patvirtintu miesto bendroju planu, nauji reglamentai bendrojo plano keitimo sprendiniuose nenurodomi.

Rūdiškių miestas plėtojamas kaip III lygmens (b) kategorijos šalies pagrindinis lokalinis centras ir kaip regioninio lygmens turizmo ir rekreacijos aptarnavimo centras, su bendrojo, sportinės ir poilsio gamtoje rekreacijos centrų specializacija. Rūdiškės plėtojamos vadovaujantis patvirtintu miesto bendroju planu, nauji privalomieji teritorijos naudojimo reikalavimai Bendrojo plano keitimo sprendiniuose nenurodomi.

Lentvario miestas plėtojamas kaip III lygmens (b) kategorijos šalies pagrindinis lokalinis centras ir kaip regioninio lygmens turizmo ir rekreacijos aptarnavimo centras, su bendrojo ir kultūrinio turizmo, sportinės rekreacijos centrų specializacija. Lentvaris plėtojamas vadovaujantis patvirtintu miesto bendroju planu, nauji privalomieji teritorijos naudojimo reikalavimai Bendrojo plano keitimo sprendiniuose nenurodomi.

Aukštadvario miestelis priskiriamas kitų urbanistinių centrų kategorijai kaip regioninio lygmens turizmo ir rekreacijos aptarnavimo centras, su bendrojo ir kultūrinio turizmo, kurortinės ir poilsio gamtoje rekreacijos centrų specializacija.

Senieji Trakai, Paluknys, Grendavė, Onuškis plėtojami kaip IV lygmens (a) kategorijos naujai formuojami savivaldybės lokaliniai centrai ir to paties lygmens turizmo ir rekreacijos aptarnavimo centrai, su bendrojo turizmo, sportinės ir poilsio gamtoje rekreacijos centrų specializacijomis. Šių centrų plėtojimo galimybės nurodomos atitinkamai Nr. 84; 81; 96; 90 KTZ privalomuosiuose teritorijos naudojimo reikalavimuose.

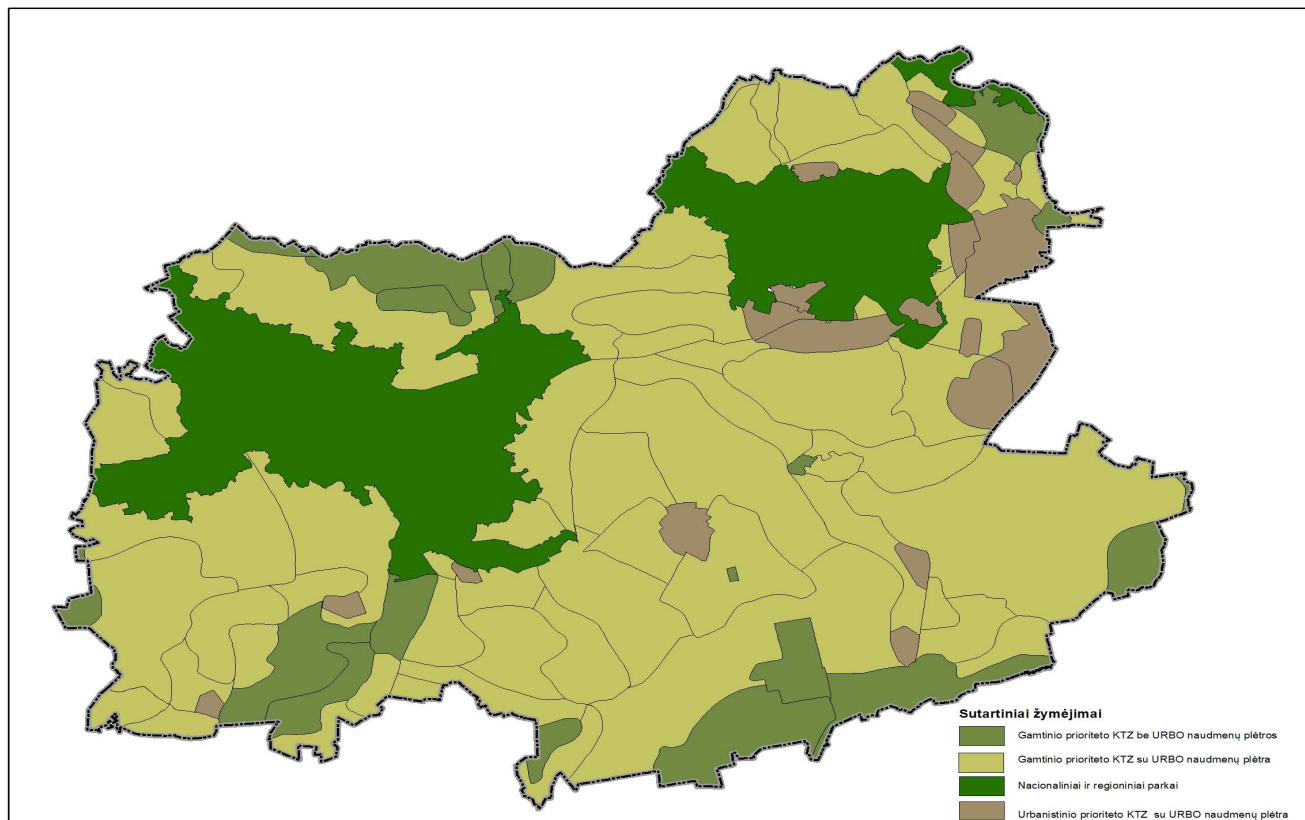
Dusmenys ir Bražuolė plėtojami kaip lokaliniai turizmo ir rekreacijos aptarnavimo centrai, su bendrojo turizmo ir poilsio gamtoje rekreacijos centrų specializacijomis. Šių teritorijų plėtojimo galimybės nurodomos atitinkamai Nr. 89; 86 KTZ privalomuosiuose teritorijos naudojimo reikalavimuose.

Šleifinės urbanistinės struktūros

Nors pagrindinė urbanistinio karkaso struktūra yra užduota urbanistinės integracijos ašių ir centrų visuma, tačiau kur kas didesnį poveikį kraštovaizdžio erdvinei funkcinei sandarai daro šleifinių urbanistinių struktūrų netinkamas plėtojimo būdas. Susiformavusiems urbanistinės integracijos centrų branduoliams būdingas vyraujantis kompaktiškas užstatymas ir didžiaja dalimi nedidelė teritorinė plėtra. Trakų rajono miestai ir miesteliai labiau reprezentuoja ekstensyvią regiono ūkinę socialinę raidą, todėl savo dabartiniu urbanistiniu mastu atstovauja silpną rajono ekonominį potencialą ir neturi ekspansijos požymių. Tuo tarpu šleifinės urbanistinės struktūros besiformuojančios pirmiausiai Vilniaus aglomeracinio poveikio ir pagrindinių Trakų rajono urbanistinės integracijos centrų Trakų ir Lentvario įtakos zonose turi visus agresyvaus ir prastai valdomo urbanizavimo proceso požymius. Pastarųjų teritorijų tinkamam urbanistiniam plėtojimui reglamentuoti suformuotos atskiros KTZ Nr. 12; 79; 80; 83; 84; 85; 88; 92; 93; 97; 98. Siekiant optimalios kraštovaizdžio erdvinės funkcinės struktūros šių teritorijų urbanizavimo / užstatymo reglamentai be standartinių (užstatymo tankis, intensyvumas, statinių aukštis) numato tokių rodiklių kaip minimalus statybai skiriamo sklypo dydis, atskirųjų želdynų norma tenkanti kompaktiško arba vientiso užstatymo teritorijai, neužstatomo reljefo nuolydžio reguliavimą.

Urbanistinio prioriteto teritorijų erdvinio formavimo pagrindinės priemonės:

- kraštovaizdžio struktūros optimalumo didinimas reguliuojant urbanizavimo mastą ir tipą pačių besiformuojančių užstatymo ir potencialios plėtos teritorijų viduje;
- neformuojamos naujos aklinos izoliuotos antropogeninės teritorijos - privalomas atskirųjų želdynų formavimas, neužstatomų reljefo formų ir minimalus statybai skirtas sklypo dydžio ribojimas leis padidinti šių teritorijų erdvinį ir funkcinį integruotumą į jų kontekstą sudarančias ir vyraujančias gamtinio prioriteto teritorijas.

Sutartiniai žymėjimai

- Gamtinio prioriteto KTZ be URBO naudmenų plėtos
- Gamtinio prioriteto KTZ su URBO naudmenų plėtra
- Nacionaliniai ir regioniniai parkai
- Urbanistinio prioriteto KTZ su URBO naudmenų plėtra

3.2 pav. Užstatymo galimybių plėtojimas skirtingo prioriteto KTZ schema.

3.2. Teritorijos naudojimo funkciniai prioritetai

Trakų rajono savivaldybės teritorijos keitimo sprendiniuose numatytas funkcinio prioriteto zonų nustatymas naudojant kraštovaizdžio formavimo strategijas leido išskirti funkcinio prioriteto zonas su diferencijuota funkcinė visuma ir naudojimo bei apsaugos intensyvumo rodikliu. Tai užtikrina, kad suformuojamų sprendinių visuma ne tik sąlygos kraštovaizdžio vaizdingumą, geoekologinio potencialo stabilumą, biologinę įvairovę, bet ir optimalią urbanistinių struktūrų raidą, ekonominio ir socialinio potencialo didėjimą.

Sprendinių tikslas optimizuoti gamtinio ir urbanistinio prioriteto teritorijų tarpusavio funkcinių integralumą, siekiant jų sinergetinio sambūvio.

Bendrojo plano sprendiniuose Trakų rajono savivaldybės teritorija suskirstyta į funkcines zonas:

- Neurbanizuotų ir neurbanizuojamų teritorijų funkcinės zonos:
 - Miškų ir miškingų teritorijų zona
 - Žemės ūkio teritorijų zona

- Vandenu zona
- Konservacinės teritorijos zona
- Urbanizuotų ir urbanizuojamų teritorijų funkcinės zonos:
 - Urbanizuotos ir numatomos urbanizuoti teritorijos zonos (pagal galiojančius bendruosius planus)
 - Gyvenamoji zona
 - Planuojama kompaktiško užstatymo gyvenamoji zona
 - Esama vientiso užstatymo gyvenamoji zona
 - Planuojama vientiso užstatymo gyvenamoji zona
 - Pramonės ir sandėliavimo zona

Funkcinių zonų teritorijų naudojimo privalomieji reikalavimai nurodyti 1 PRIEDE.

Bendrojo plano preordiniuose Trakų rajono savivaldybės teritorija yra sudalinta į funkcines zonas, kurios formuojamos vienos ar kelių KTZ pagrindu. KTZ išdėstymas funkcinėse zonose pateiktas scheme „Funkcinių zonų ir kraštovaizdžio tvarkymo zonų išdėstymo schema“ (2 PRIEDAS)

Funkcinės zonas formuojančios kraštovaizdžio zonos Pagrindiniame brėžinyje pažymėtos atitinkamu numeriu ir indeksu, funkcinės zonos pažymėtos spalva. Konkrečios KTZ indeksas pateikiamas grafinėje dalyje, o kiti teritorijų privalomieji tvarkymo reikalavimai pateikiami Teritorijų naudojimo reikalavimų lentelėje, pateiktoje aiškinamajame rašte. Teritorijų naudojimo privalomųjų reikalavimų lentelėje taip pat nurodytas kiekvienos funkcinės zonos indeksas pagal erdvių duomenų specifikacijos reikalavimus. Kiekvienai KTZ nustatyti pagrindiniai naudojimo reikalavimai, bendrieji ir privalomieji tekstiniai reikalavimai.

Į gamtinio prioriteto KTZ patenkančios esamos ir planuojamos vientiso užstatymo gyvenamos zonos Pagrindiniame brėžinyje vaizduojamos kaip plotinis elementas, kuris svarbus KTZ erdvinei struktūrai ir kuriam atskiras numeris ir indeksas nesuteikiami. Minėtoms teritorijoms privalomieji tvarkymo reikalavimai pateikiami Teritorijų naudojimo reikalavimų lentelėje 11 stulpelyje tos KTZ eilutėje, į kurią patenka esama ar planuojama vientiso užstatymo gyvenamoji zona.

3.2.1. Gamtinio prioriteto teritorijos

Gamtinio prioriteto teritorijų grupę sudaro šios funkcinės zonos - miškų ir miškingų teritorijų zonos (MI) ir žemės ūkio teritorijų zonos (ZU). Kartu jos užima 88100 ha teritoriją arba 73 proc. savivaldybės teritorijos. Miškų ir miškingų teritorijų zonos užima 46959 ha teritoriją arba 39 proc. savivaldybės teritorijos. Žemės ūkio teritorijų zonos užima 41141 ha teritoriją arba 34 proc. savivaldybės teritorijos. Pateikti rodikliai liudija, kad pagrindinė ūkinė veikla ir funkcinis prioritetas planuojamoje teritorijoje skirtas miško ir agrarinių naudmenų tvarkymui. Naudmenų apsaugos ir naudojimo intensyvumo tipas - intensyvus naudojimas apima tik apie 30 proc. visų gamtinio prioriteto teritorijų ploto, likusioje dalyje vyrauja tausojantis naudojimo būdas.

Gamtinio prioriteto tvarkymo arealą sudarančių teritorijų (KTZ) visumai nustatyti šie funkciniai prioritetai:

- vyrauja tausojantis bioproductinis (žemės ir miškų ūkių) naudojimas, siekiant užtikrinti ūkininkavimo ekologiškumą, tinkamą kraštovaizdžio ir jo vertybių būklę, stabilią ekologinę pusiausvyrą;
- formuojamas ir palaikomas rekreacinis kraštovaizdis su rekreacijai palankia aplinka, rekreacijos infrastruktūrai pritaikant (konvertuojant) esamus statinius iš esmės nekeičiant kraštovaizdžio struktūros;
- ypač raiškios ir vidutinės sąskaidos kraštovaizdžio teritorijose, didelį rekreacinį potencialą turinčių, šiuo metu žemės ar miškų ūkiui naudojamų ežerų, slėnių vietovių laipsniškas pritaikymas gamtiniam, pažintiniam, ekologiniam turizmui plėtoti;

- nedidele dalimi prioritetas teikiamas intensyvaus bioprodukcinio naudojimo ir gamybiniam interesams tenkinti;
- nuoseklus esamų užstatymo struktūrų užbaigimas. Galimas naujų nekompaktiško vientiso arba taškinių užstatymo tipo teritorijų vystymas laikantis kontekstualių užstatymo parametrų. Naujų užstatomų teritorijų formavimas galimas tik siejant jį su kompleksiniu žemės naudmenų ūkiniu tvarkymu, skirtu kraštovaizdžio bendrosios teritorinės ir erdvinės struktūros optimalumo užtikrinimui.

3.2.2. Urbanistinio prioriteto teritorijos

Urbanistinio prioriteto teritorijų grupę sudaro urbanizuotos ir numatomos urbanizuoti teritorijų zonos (U). Jos užima 6039 ha teritoriją arba 5 proc. savivaldybės ploto. Tai rodo, kad numatomos urbanizuoti teritorijos sudaro nedidelę sprendinių apimamos teritorijos dalį, kurios didžiajai daliai nustatytas gamtinio plėtojimo prioritetas, daugiausiai skirtas miško ir agrarinių naudmenų tvarkymui.

Urbanizuojamos teritorijos diferencijuotos į keturis tipus:

- didelio intensyvumo kompaktiško užstatymo teritorijos (udi) - kompaktiško užstatymo teritorijos su išvystyta inžinerine ir socialine infrastruktūra polifunkciniais intensyvaus užstatymo centrais. Prioritetinės plėtros tipas - neefektyviai naudojamų urbanizuotų teritorijų pertvarkymas urbanistinėmis priemonėmis, nuoseklus esamų kompaktiško užstatymo struktūrų užbaigimas laikantis kontekstualių užstatymo parametrų, taikant priemones, skirtas teritorijų naudojimo efektyvumui užtikrinti. Šių teritorijų KTZ nauji reglamentai nenustatomi, jos tvarkomos pagal Lentvario ir Rūdiškių bendruosius planus.
- vidutinio intensyvumo kompaktiško užstatymo teritorijos (uvi) - urbanizuojamos teritorijos - IV lygmens a kategorijos lokaliniai urbanistinės integracijos centrai, miesteliai, gyvenvietės, kurių didžiąją dalį sudaro kompaktiško užstatymo teritorijos su inžinerine ir socialine infrastruktūra intensyvesnio užstatymo centrais. Prioritetinės plėtros tipas - nuoseklus esamų kompaktiško užstatymo struktūrų užbaigimas laikantis kontekstualių užstatymo parametrų, taikant priemones, skirtas teritorijų naudojimo efektyvumui užtikrinti.
- mažo intensyvumo kompaktiško užstatymo teritorijos (umi) - urbanizuojamos vyraujančio esamoje padėtyje nekompaktiško užstatymo teritorijos, neturinčios išreikštų centrų (gyvenvietės, kaimai, sodininkų bendrijos). Vyrauja paskiros kompaktiško užstatymo teritorijos su inžinerine infrastruktūra ir atskiraisiais želdynais. Prioritetinis vystymo tipas - nuoseklus esamų užstatymo struktūrų užbaigimas, kompaktinimas. Galimas naujų kompaktiško (kaip prioritetinio ir vyraujančio) ir nekompaktiško užstatymo teritorijų vystymas, laikantis kontekstualių užstatymo parametrų, taikant priemones, skirtas urbanizuotų ir neurbanizuotų teritorijų naudojimo efektyvumui užtikrinti.
- ekstensyvaus vientiso užstatymo teritorijos (ue) - šiai užstatytų teritorijų grupei priskiriamos teritorijos, nepatenkančios į urbanistinio plėtojimo prioriteto kraštovaizdžio tvarkymo zonas, kurioms būdinga į didelius masyvus konsoliduota labai smulki žemėnauda - mėgėjų sodo ir sodininkų bendrijų bendro naudojimo žemės sklypai. Prioritetinis vystymo tipas - nuoseklus esamų užstatymo struktūrų užbaigimas suformuotų žemės sklypų ribose, inžinerinės ir susisiekimo infrastruktūros vystymas. Naujų tokio tipo teritorijų formavimas negalimas, nauji mėgėjų sodo naudojimo būdo sklypai neformuojami, esami neskaidomi į mažesnius kaip 0,10 ha ploto sklypus. Šios teritorijos nesudaro atskirų urbanistinio prioriteto KTZ, o yra integruotos į gamtinio prioriteto KTZ Nr. 2; 40.

Vidinė urbanistinio prioriteto teritorijų KTZ struktūra:

- didelio intensyvumo kompaktiško užstatymo teritorijos (udi) --- 1773 ha arba 1,47 proc. savivaldybės teritorijos. Naudojimo tipas - nenustatomas, teritorijos tvarkomos pagal patvirtintus bendruosius planus (Rūdiškių miesto bendrasis planas reg. Nr. T00077956 ir Lentvario miesto bendrasis planas reg. Nr. T00074358);

- vidutinio intensyvumo kompaktiško užstatymo teritorijos (uvi) --- 2672 ha arba 2,2 proc. savivaldybės teritorijos. Teritorijos naudojimo tipas - mišri gyvenamoji teritorija (1591 ha) ir pramonės ir sandėliavimo teritorija (1081 ha);
- mažo intensyvumo kompaktiško užstatymo teritorijos (umi) --- 3180 ha arba 2,6 proc. savivaldybės teritorijos. Teritorijos naudojimo tipas - mišri gyvenamoji teritorija;
- ekstensyvaus vientiso užstatymo teritorijos (ue) --- 1771 ha. Procentinė dalis nenurodoma, nes kaip atskira užstatoma teritorija, nesudaranti savarankiškos KTZ nėra įtraukta į bendrą KTZ apskaitą. Teritorijos naudojimo tipas - gyvenamoji teritorija vienbučių ir dvibučių namų statybai.

Urbanistinės plėtros prioritetai pirmiausiai siejami su viešojo ir privataus sektoriaus galimybėmis finansuoti kompleksiską užstatomų/urbanizuojamų teritorijų vystymą su visa privaloma infrastruktūra (susisiekimo, inžinerine, socialine, rekreacine), užtikrinančia tvarią plėtrą ir nepažeidžiančią formuojamo kraštovaizdžio bendrosios teritorinės ir erdvinės struktūros optimalumo rodiklių. Akivaizdu, kad naujų urbanistinių vienetų ar užstatomų teritorijų steigimas ir palaikymas, ypač atitrūkusių nutolusių nuo esamų urbanistinės integracijos centrų ir ašių nebūtų efektyvus. Nemaža dalis urbanistiškai susiformavusių ir besiformuojančių teritorijų laukia svarbių infrastruktūros vystymo, funkcinės konversijos, atnaujinimo, modernizavimo sprendimų. Šių teritorijų (daugiausia tai urbanistinės integracijos centrai - miestai, miesteliai, gyvenvietės) apgyvendinimo tankis kelis kartus viršija likusių teritorijų rodiklį. Tai rodo jų urbanistinį kompaktiškumą, t.y., kad inžinerinė, susisiekimo, socialinė, paslaugų ar rekreacinė infrastruktūra efektyviau aptarnauja vartotojus, negu teritorijose su mažu gyventojų tankiu. Investicijos į kompaktiškų urbanistinių struktūrų tolimesnį vystymą duos žymiai didesnę socialinę ekonominę grąžą, negu palaikant nerišlių ir išsklaidytų užstatytų ir užstatomų teritorijų infrastruktūrinį pilnavertiškumą. Pataruoju atveju galima išlyga - ekstensyvaus užstatymo (sodybų grupių, kaimų ar gyvenviečių pakraščiu) plėtojimas gali būti siejamas tik su esminėmis priemonėmis, skirtomis optimalėsnai erdvinei kraštovaizdžio struktūrai užtikrinti t.y. su atitinkamų naudmenų - miškų, dirbamų laukų, pievų, vandenių struktūros formavimu, planuojant pakankamai dideles konsoliduotas teritorijas.

Urbanistinio prioriteto teritorijoms (KTZ) nustatyti plėtros ir funkciniai prioritetai:

- I prioritetas - neefektyviai naudojamų urbanizuotų kompaktiškai užstatytų teritorijų centrų pertvarkymas urbanistinėmis priemonėmis, modernizavimą taikant kaip pagrindinį vystymo režimą. Urbanizuotų teritorijų kompleksinis užstatymo, infrastruktūros (inžinerinės, susisiekimo, socialinės, rekreacinės) ir funkcinės struktūros atnaujinimas, plėtrą vykdant išnaudojant vidinius teritorijos resursus iš esmės nekeičiant šios teritorijos fizinių parametrų. Įvairių saugojimo statusą turinčioms teritorijoms, objektams ir teritorijoms, kurių vertingąsias savybes būtina išsaugoti jų nekeičiant - taikomas saugojimo režimas. Šis prioritetas taikomas urbanizuotų intensyvaus ir vidutinio intensyvumo kompaktiško užstatymo teritorijoms.
- II prioritetas - urbanizuotų kompaktiškai užstatytų teritorijų vystymas išnaudojant vidinius teritorinius resursus, laikantis kontekstualių užstatymo parametrų, konversiją ir naują plėtrą taikant kaip pagrindinius vystymo režimus. Neefektyviai naudojamų teritorijų antrinis panaudojimas plėtrai, siekiant didinti funkcinės struktūros efektyvumą ir fizinės struktūros kompaktiškumą. Sodininukų bendrijų teritorijų konversija į gyvenamąsias teritorijas, kompleksiskai perplanuojant šias teritorijas, vystant infrastruktūrą - susisiekimo, inžinerinę, paslaugų ir socialinę. Prioritetinės naujos plėtros teritorijos vystomos vidinių resursų sąskaita. Šis prioritetas taikomas urbanizuotų mažo intensyvumo kompaktiško užstatymo teritorijoms.
- III prioritetas - atskirųjų želdynų formavimas ir vertingų reljefo formų apsauga nuo užstatymo, siekiant sukurti geras gyvenimo sąlygas besiformuojančiose urbanistinėse struktūrose ir padidinti šių teritorijų integralumą su gamtinio prioriteto arealais.

Įgyvendinimo prioritetai

Urbanistinio priotiteto teritorijos diferencijuotos į prioritetinės plėtros (I etapo) ir neprioritetinės plėtros (II etapo) teritorijas:

- Urbanizuojamų teritorijų prioritetinės plėtros (I etapo) teritorijoms priskirtos teritorijos, kuriose skiriamas prioritetas plėtrai sprendinių įgyvendinimo laikotarpiu. Prioritetinės (I etapo) plėtros teritorijoms priskirtos miestų, miestelių, seniūnijų centrų ir kompaktiško užstatymo teritorijos - KTZ Nr.81, 83, 84, 87, 88, 90,92, 94, 96, 98, 99).

- Neprioritetinės plėtros (II etapo) teritorijoms priskirtos urbanizuojamos ir užstatomos teritorijos, kuriose urbanizacija galima tik po prioritetinės plėtros teritorijos įsisavinimo (I etapo). Esant būtinybei, atsiradus potencialioms vystymo galimybėms, II etapo plėtros teritorijos (ar jų dalis) gali būti įsisavinamos ir anksčiau, jeigu šiose teritorijose bus nuosekliai, nenutrūkstamai (su visa inžinerine, susisiekimo ir socialine infrastruktūra) įsisavinamos naujos statybos teritorijos. Dėl nepakankamo teritorijos išvystymo Savivaldybė nepisiima atsakomybės užtikrinti socialinės ir inžinerinės infrastruktūros plėtros naujiems naudotojams poreikį neprioritetinės plėtros teritorijose.

3.3. Urbanizuotų ir urbanizuojamų teritorijų tvarkymo, naudojimo ir apsaugos reikalavimai

Urbanizuotų ir urbanizuojamų teritorijų visumą sudaro urbanistinio prioriteto KTZ Nr. 12 - 14; 79 - 99. Užstatymo planinės erdvinės struktūros formavimo principai nustatyti įvertinus planuojamos teritorijos funkcinius prioritetus ir jos kraštovaizdžio erdvinę struktūrą. Funkcinių prioritetų visuma nustatyta per kraštovaizdžio tvarkymo strategijas, kurios diferencijuoja kraštovaizdį pagal nustatomus naudojimo prioritetus ir galimas veiklos rūšis bei suteikia kraštovaizdžio teritoriniam kompleksui atitinkamą tvarkymo kryptį. Kraštovaizdžio erdvinę struktūrą sudaro išskirti vizualiniai morfologiniai tipai, jų grupės, kurios diferencijuoja kraštovaizdį pagal gamtinės sąskaidos aktyvumą. Tad planinės erdvinės užstatymo struktūros reglamentai nustato funkcinių prioritetų urbanistinę išraišką kraštovaizdžio vizualinėje struktūroje. Urbanistiniams elementams nustatyta tipologinė seka pagal jų esamą ar potencialų poveikį kraštovaizdžiui, t.y. pagal pagrindinius rodiklius, nusakančius užstatymo mastą ir jo pobūdį - užstatymo tankį, intensyvumą, aukštį, vientisumą, urbanistinių branduolių ar didelių tūrių sancaupų vizualinį dominavimą ir kt.

Didelio intensyvumo kompaktiško užstatymo teritorijų grupei (KTZ) atskiri privalomieji teritorijos naudojimo reikalavimai nenumatyti, nes šios teritorijos tvarkomos pagal patvirtintus Lentvario ir Rūdiškių miestų bendruosius planus.

Vidutinio ir mažo intensyvumo kompaktiško ir vientiso užstatymo teritorijų grupei (KTZ) nustatomi privalomieji teritorijos naudojimo reikalavimai:

- prioritetinis urbanizuotos, urbanizuojamos teritorijos plėtojimo būdas;
- minimalus gyvenamiesiems pastatams, negyvenamiesiems pastatams, SRK formuojamo sklypo dydis;
- sklypo užstatymo intensyvumas gyvenamiesiems pastatams, negyvenamiesiems pastatams, SRK;
- statinių aukštis gyvenamiesiems pastatams, negyvenamiesiems pastatams, SRK;
- atskirųjų želdynų plotas kompaktiško, vientiso užstatymo teritorijoms;
- neužstatomų reljefo formų nuolydžio reikšmė.

Ekstensyvaus vientiso užstatymo teritorijoms (nesudarantioms savarankiškų (KTZ) nustatomi privalomieji teritorijos naudojimo reikalavimai:

- prioritetinis urbanizuotos, urbanizuojamos teritorijos plėtojimo būdas;
- minimalus gyvenamiesiems pastatams, negyvenamiesiems pastatams, SRK formuojamo sklypo dydis;
- sklypo užstatymo intensyvumas gyvenamiesiems pastatams, negyvenamiesiems pastatams, SRK;
- statinių aukštis gyvenamiesiems pastatams, negyvenamiesiems pastatams, SRK.

Nustatyti užstatymą reguliuojantys privalomieji teritorijos naudojimo reikalavimai yra prioritetiniai nustatant statinių statybos galimybes atskirose KTZ. Nurodytas maksimalus užstatomų naudmenų (URBO) kiekis gali būti ir nerealizuotas ta apimtimi, kuri nurodyta KTZ naudmenų struktūroje, jeigu tai prieštarauja užstatomų teritorijų privalomiesiems teritorijos naudojimo reikalavimams.

3.3.1. Gyvenamųjų teritorijų naudojimas ir plėtra

Kraštovaizdžio tvarkymo zonose, kuriose numatyta galimybė plėtoti užstatymą, dominuoja gyvenamųjų būstų statybos poreikis. Tai liudija tiek Bendrojo plano sprendinių įgyvendinimo stebėsenos ataskaita, tiek teikiami pasiūlymai rengiamam bendrajam planui. Gyvenamųjų teritorijų struktūra yra nulemta bendros užstatomų/urbanizuojamų teritorijų hierarchijos:

- urbanistinio prioriteto KTZ (didelio užstatymo intensyvumo) gyvenamasis fondas susiformavęs. Jam būdinga labiau kokybinė nei teritorinė plėtra. Šiai būsto kategorijai būdingas didelio kompaktiškumo ir intensyvumo urbanistinis kontekstas. Gyvenimo kokybės didėjimas čia yra sietinas su jau esamos inžinerinės ir socialinės infrastruktūros atnaujinimu ir efektyvinimu.
- urbanistinio prioriteto KTZ (vidutinio, mažo intensyvumo ir ekstensyvaus užstatymo), išskyrus pramonės ir sandėliavimo teritorijas, dominuoja nauja mišri miesto tipo gyvenamoji statyba su jai būdingu daliniu polifunktiškumu (paslaugų ir aptarnavimo sfera). Šiai teritorijų grupei būdingas pakankamai didelis užstatymo tankis, perspektyvinė centralizuota inžinerinė ir susisiekimo infrastruktūra. Reguluojama ir racionali urbanistinė plėtra skatins šių teritorijų pilnavertiškumą - didėjantis gyventojų tankis kompaktiškai užstatytose teritorijose leis protingai panaudoti valstybės ir savivaldybės resursus steigiant gydymo, švietimo, kultūrinio lavinimo objektus.
- gamtinio prioriteto KTZ su daline galimybe plėtoti užstatymą (teigiamas URBO naudmenų balansas) gyvenamojo būsto statyba bus gerokai ekstensyvesnė ir labiau susijusi su antrojo būsto paieškomis - poilsio pastatų statyba. Tad prognozuojamas laikinų ar nuolatinių gyventojų tankis nebus pakankamas, kad pritraukti reikšmingas viešąsias investicijas infrastruktūros įrangimui. Šių gyvenamųjų teritorijų pagrindinis privalumas ir išskirtinumas bus ekstensyviai užstatytų teritorijų išsidėstymas dominuojančioje gamtinėje aplinkoje.
- gamtinio prioriteto KTZ be galimybės plėtoti užstatymą (nulinis URBO naudmenų balansas) gyvenamojo būsto statyba bus labai nežymi, labiau susijusi su esamo užstatymo konvertavimu. Kadangi kaip taisyklė šios kategorijos KTZ yra suformuotos vaizdingiausiuose ir vertingiausiuose gamtiniuose kompleksuose, todėl tikėtina, kad konvertavimo resursą žymia dalimi išnaudos rekreacijos ir paslaugų sferos objektų statyba, kas dar labiau sumažins gyvenamojo fondo didėjimą.

BP sprendiniuose numatyta gyvenamųjų teritorijų raida leis pasirinkti tinkamą gyvenamąją aplinką pagal poreikius - nuo jau susiformavusių urbanistinių centrų iki viensėdžių gamtos prieglobstyje. Skirtingoms žmonių socialinėms ir amžiaus grupėms tokio pasirinkimo galimybė yra labai aktuali.

3.3.2. Pramonės teritorijų naudojimas ir plėtra

Pramonės teritorijų plėtrą reglamentuoja urbanistinio prioriteto KTZ Nr. 98; 99, sudarančios urbanizuotų ir numatomų urbanizuoti teritorijų funkcines zonas. Numatyti zonų išdėstymo ir jų naudojimo reglamentai turėtų skatinti smulkaus ir vidutinio verslo plėtrą, užtikrinti palankią aplinką investicijų pritraukimui ir verslo kūrimuisi bei vystymuisi, tokiu būdu sudarant prielaidas ilgalaikiam rajono ekonomikos augimui bei konkurencingumo didėjimui.

Pastarųjų plėtroje pirmiausias dėmesys turėtų būti skiriamas neefektyviai naudojamų pramoninių gamybinių resursų vystymui, išnaudojant vidinius teritorinius resursus, naują plėtrą taikant tik išnaudojus renovacijos, modernizavimo ir konversijos galimybes. Pramonės ir sandėliavimo teritorijos naudojimo tipo privalomieji teritorijos naudojimo reikalavimai apibrėžti KTZ Nr. 98; 99 reikalavimų lentelių dalyje, skirtoje negyvenamiesiems pastatams.

Vyraujančio technologinio vystymo zonose (KTZ 98-99) prioritetas teikiamas europinius technologinius standartus atitinkančios pramonės plėtrai; statomos pramonės įmonės bei leidžiamos veiklos rūšys, kurioms reikalingi Taršos integruotos prevencijos ir kontrolės (TIPK) leidimai plėtrai ar statybai; kiekybiškai ir kokybiškai vystoma susisiekimo sistema; vykdomas apsauginių želdinių sistemos kūrimas. Šių teritorijų formavimo tikslas sutelkti inovacines veiklas, pritraukti investuotojus, didinti įmonių konkurencingumą, kurti naujas darbo vietas, reikalingą infrastruktūrą ir komunikacijas.

Pramonės ir sandėliavimo funkcinėje zonoje Investicijų įstatymo nustatyta tvarka gali būti steigiami pramonės parkai - teritorijų planavimo įstatymo nustatyta tvarka teritorijų planavimo dokumentuose numatyta teritorija, skirta daugiau kaip vienam investicijų projektui įgyvendinti, kurioje už pramonės parko veiklos organizavimą atsakingas pramonės parko operatorius. Pramonės parko steigimą inicijuoja savivaldybės taryba arba LR Vyriausybė kartu su savivaldybės taryba, priimdamos sprendimus dėl pramonės parko steigimo. Ši nuostata taikoma ir steigiant pramonės parką privačioje pramoninėje teritorijoje.

Numatomų ir vykdomų veiklų apsaugos zonos ir sanitarinės apsaugos zonos negali išeiti už KTZ ribų.

3.3.3. Rekreacinės infrastruktūros naudojimas ir plėtra

Rekreacinės infrastruktūros įrengimas numatytas dviejų tipų gamtinio prioriteto KTZ. Ekstensyvios rekreacijos galimybė numatyta KTZ Nr. 1 - 11; o intensyvios rekreacijos galimybė numatyta KTZ Nr. 12 - 14.

Trakų rajono savivaldybėje išskiriami turizmo ir rekreacijos aptarnavimo centrai, kurie yra išdėstomi administraciniame rajono centre, seniūnijų centruose bei kitose svarbiausiose gyvenamosiose vietovėse, jau naudojamose arba numatomose naudoti turizmui ir rekreacijos aptarnavimui, patenkančios į didelio rekreacinio potencialo arealus ir pasižyminčiose gamtinių, kultūrinių bei socialinių išteklių turtingumu, esančiose šalia tarptautinės, nacionalinės, regioninės ar lokalinės reikšmės turistinių trasų.

Trakų rajono savivaldybės teritorijoje numatomi vystytini turizmo ir rekreacijos aptarnavimo centrai: nacionalinės svarbos - Trakai; regioninės svarbos - Aukštadvaris; vietinės (lokalinės svarbos) - Dusmenys, Onuškis, Grendavė, Rūdiškės, Paluknys, Bražuolė, Lentvaris.

Visi dideliu potencialu pasižymintys rekreacinės aplinkos ištekliai telkiasi šiaurinėje Trakų rajono dalyje (Trakų INP ir Aukštadvario RP ribose), tai sąlygoja būtinybę ieškoti galimybių stiprinti mažiau turtingų rekreaciniais ištekliais savivaldybės dalių rekreacinį aktyvumą. Kiekvienoje rajono seniūnijoje galima rasti patrauklių, rekreacijai tinkamų vietovių ar lankytinų gamtinių ir/ar kultūrinių vertybių, jose mažiau pasireiškia poilsiautojų koncentracija, tuo pačiu yra daugiau galimybių pilnaverčiam poilsiautojų kontaktui su gamta. Todėl, turimi ištekliai, taikant jų rekreacines savybes gerinančias priemones, gali būti veiksniu, skatinančiu įvairių formų vidaus ir atvykstamojo turizmo (pažintinio pėsčiųjų, dviračių, automobilių, vandens turizmo, kaimo turizmo ir kt.) plėtrą.

Vyraujančio rekreacinio naudojimo vystymo teritorijose (KTZ 1 -14), kuriose vyrauja rekreacinio bei konversinio naudojimo miškai ir vandens telkiniai, teisinius reglamentavimo pagrindus sudaro Žemės įstatymas, Miškų įstatymas, Vandens įstatymas, Turizmo įstatymas, Saugomų teritorijų įstatymas, taip pat nustatyta tvarka patvirtinti bendrieji, specialieji ir detalieji planai. Šiose teritorijose:

- prioritetas teikiamas rekreacijos ir turizmo plėtrai;
- prioritetinė rekreacinės infrastruktūros įrengimo nuostata - esamų statinių konvertavimas, pritaikymas rekreaciniams poreikiams ir iš dalies nauja statyba, jeigu rekreacinio prioriteto KTZ numatytas atitinkamas užstatomų teritorijų (URBO) naudmenų resursas;
- rekomenduojama formuoti miško parkus, kurti želdinių sistemą agrarinėse pakrantėse, įrengti trumpalaikio poilsio vietas, stovyklavietes;
- ribojama naudingųjų iškasenų gavyba, neleidžiama pramonės įmonių bei veiklos rūšių, kurioms reikalingi Taršos integruotos prevencijos ir kontrolės (TIPK) leidimai, plėtra ar statyba;
- ypatingas dėmesys skiriamas specialių poilsio, turizmo vystymo programų parengimui ir įgyvendinimui;
- rekomenduojama esamus žemės ūkio naudmenas keisti į miškų ūkio naudmenas bei agroželdinius, didinti teritorijos miškingumą;
- gerinamas vandens telkinių bei esamų miškų rekreacinis potencialas, plėtojama mėgėjiška žvejyba;
- veiklos konversijai teikiamas valstybės paramos prioritetas.

Intensyvaus rekreacinio naudojimo vystymo zonose (KTZ 12,13) papildomai taikoma speciali reglamentacija:

- skatinama intensyvios rekreacijos, sveikatingumo verslo plėtra, poilsio ir turizmo vystymas;

- sudaromos sąlygos stacionaraus poilsio, aptarnavimo įstaigų statybai panaudojant KTZ numatytus atitinkamus užstatomų teritorijų (URBO) naudmenų resursus, rekreacinės infrastruktūros plėtrai, teritorijos miškingumo didinimui, ypač rekreacinių želdynų sistemai kurti;
- ribojama intensyvaus žemės ūkio plėtra.

3.3.4. Užstatymo planinės erdvinės struktūros reikalavimai

Užstatymo planinės erdvinės struktūros plėtojimo naudojimo reikalavimai nustatyti tik kraštovaizdžio tvarkymo zonoms, kuriose numatoma užstatomų teritorijų plėtra.

3.1. lentelė. Užstatymo planinės erdvinės struktūros reikalavimai

1. Didelio intensyvumo kompaktiško užstatymo teritorijos (udi)					
Kompaktiško užstatymo teritorijos su išvystyta inžinerine ir socialine infrastruktūra polifunkciniais intensyvaus užstatymo centrais. Prioritetinės plėtros tipas - neefektyviai naudojamų urbanizuotų teritorijų pertvarkymas urbanistinėmis priemonėmis, nuoseklus esamų kompaktiško užstatymo struktūrų plėtojimas pagal nustatytą reglamentą, taikant priemones, skirtas teritorijų naudojimo efektyvumui užtikrinti.					
Kraštovaizdžio tvarkymo zonos Nr. 94; 95	Teritorijų naudojimo reglamentai nustatyti Lentvario miesto (reg. Nr. T00074358) ir Rūdiškių miesto (reg. Nr. T00077956) bendraisiais planais.				
2. Vidutinio intensyvumo kompaktiško užstatymo teritorijos (uvi).					
Urbanizuojamos teritorijos - IV lygmens a kategorijos lokaliniai urbanistinės integracijos centrai, miesteliai, gyvenvietės, kurių didžiąją dalį sudaro kompaktiško užstatymo teritorijos su inžinerine ir socialine infrastruktūra intensyvesnio užstatymo centrais. Prioritetinės plėtros tipas - nuoseklus esamų kompaktiško užstatymo struktūrų plėtojimas pagal nustatytą reglamentą, taikant priemones, skirtas teritorijų naudojimo efektyvumui užtikrinti.					
Kraštovaizdžio tvarkymo zonos Nr.	Užstatymo intensyvumas: gyv. past./ negyv. past. / SRK	Formuojamo sklypo dydis (ha): gyv. past./ negyv. past. / SRK	Pastatų aukštis (m): gyv. ir negyv. past. / SRK	Neužstatomos reljefo formos (laipsn.)	Atskirųjų želdynų plotas (proc.)/ Kompaktiško, vientiso užstatymo teritorijai (ha)
Ypač raiškios ir vidutinės sąskaidos kraštovaizdžio (A) intensyvaus naudojimo kraštovaizdžio tvarkymo zonos.					
14; 83*; 90; 91; 96	≤ 0,4 / ≤ 0,6 / ≤ 0,8	≥ 0,12 / -- / --	≤ 10 / ≤ 12	≥ 20	≥ 10 / ≥ 1
12; 84; 97	≤ 0,4 / ≤ 0,6 / ≤ 0,8	≥ 0,25 / -- / --	≤ 10 / ≤ 12	≥ 20	≥ 10 / ≥ 1
99	≤ 0,4 / ≤ 0,6 / ≤ 0,8	0 / -- / --	≤ 10 / ≤ 12	≥ 20	≥ 10 / ≥ 1
* 83 KTZ teritorijų naudojimo reglamentai nustatyti Trakų miesto bendrojo planu (reg. Nr. T00074362).					
Vidutinės ir neraiškios sąskaidos kraštovaizdžio (B) intensyvaus naudojimo kraštovaizdžio tvarkymo zonos.					
13; 81; 82	≤ 0,4 / ≤ 0,8 / ≤ 1,0	≥ 0,10 / -- / --	≤ 12 / ≤ 15	≥ 25	≥ 10 / ≥ 2
98	≤ 0,4 / ≤ 0,8 / ≤ 1,0	0 / -- / --	≤ 12 / ≤ 15	≥ 25	≥ 10 / ≥ 2
3. Mažo intensyvumo kompaktiško užstatymo teritorijos (umi).					
Urbanizuojamos vyraujančio nekompaktiško užstatymo teritorijos, neturinčios išreikštų centrų (gyvenvietės, kaimai, sodininkų bendrijos). Vyrauja paskiros kompaktiško užstatymo teritorijos su inžinerine infrastruktūra ir atskiraisiais želdynais. Prioritetinis vystymo tipas - nuoseklus esamų užstatymo struktūrų užbaigimas, kompaktinimas. Galimas naujų kompaktiško (kaip prioritetingo ir vyraujančio) ir nekompaktiško užstatymo teritorijų vystymas pagal nustatytą reglamentą, taikant priemones, skirtas urbanizuotų ir neurbanizuotų teritorijų naudojimo efektyvumui užtikrinti.					
Kraštovaizdžio tvarkymo zonos Nr.	Užstatymo intensyvumas: gyv. past./ negyv. past. / SRK	Formuojamo sklypo dydis (ha): gyv. past./ negyv. past. / SRK	Pastatų aukštis (m): gyv. ir negyv. past. / SRK	Neužstatomos reljefo formos (laipsn.)	Atskirųjų želdynų plotas (proc.)/ kompaktiško, vientiso užstatymo teritorijai (ha)
Ypač raiškios ir vidutinės sąskaidos kraštovaizdžio (A) intensyvaus naudojimo kraštovaizdžio tvarkymo zonos.					
85; 86; 87; 88; 89	≤ 0,3/≤ 0,6/≤ 0,8	≥ 0,15 / -- / --	≤ 10/≤ 12	≥ 20	≥ 15 / ≥ 1
79; 80	≤ 0,3/≤ 0,6/≤ 0,8	≥ 0,25 / -- / --	≤ 10/≤ 12	≥ 20	≥ 15 / ≥ 1

Vidutinės ir neraiškios sąskaidos kraštovaizdžio (B) intensyvaus naudojimo kraštovaizdžio tvarkymo zonos.					
92; 93	$\leq 0,4/\leq 0,8/\leq 1,0$	$\geq 0,10 / -- / --$	$\leq 12/\leq 12$	≥ 25	$\geq 15 / \geq 2$
4. Ekstensyvaus vietiso užstatymo teritorijos (ue).					
Šiai užstatytų teritorijų grupei priskiriamos teritorijos, nepatenkančios į urbanistinio plėtojimo prioriteto kraštovaizdžio tvarkymo zonas, kurioms būdinga į didelius masyvus konsoliduota labai smulki žemėnauda - mėgėjų sodo ir sodininkų bendrųjų bendro naudojimo žemės sklypai. Prioritetinis vystymo tipas - nuoseklus esamų užstatymo struktūrų užbaigimas formuojant kompaktiško užstatymo teritorijas su inžinerine ir susisiekimo infrastruktūra. Naujų tokio tipo teritorijų (sodininkų bendrųjų) formavimas negalimas, nauji žemės sklypai, skirti pastatų statybai neformuojami sodininkų bendrųjų bendro naudojimo žemėje. Esami mėgėjų sodo žemės sklypai neskaidomi į mažesnius kaip 0,10 ha ploto sklypus.					
Kraštovaizdžio tvarkymo zonos Nr.	Sklypo užstatymo intensyvumas: gyv. past./ negyv. past. / SRK	Formuojamo sklypo dydis (ha): gyv. past./ negyv. past. / SRK	Pastatų aukštis (m): gyv. ir negyv. past. / SRK	Neužstatomos reljefo formos (laipsn.)	Atskirųjų želdynų plotas (proc.)/ kompaktiško, vientiso užstatymo teritorijai (ha)
Ypač raiškios ir vidutinės sąskaidos kraštovaizdžio (A) intensyvaus naudojimo kraštovaizdžio tvarkymo zonos.					
2; 40	$\leq 0,2/\leq 0,4/ 0,6$	$\geq 0,1 / \geq 0,2 / --$	$\leq 8,5 / \leq 10$	≥ 20	----
5. Vientiso užstatymo teritorijos (uv)					
Pasklidusios esamos vientiso užstatymo teritorijos (≥ 2 ha) maži kaimai, sodybų grupės ir naujai formuojamos neurbanistinio prioriteto kraštovaizdžio tvarkymo zonose. Prioritetinis vystymo tipas - nuoseklus esamų užstatymo struktūrų užbaigimas. Galimas naujų nekompaktiško vientiso užstatymo teritorijų vystymas pagal nustatytą reglamentą. Naujų užstatomų teritorijų formavimas galimas tik siejant jį su kompleksiniu žemės naudmenų ūkiniu tvarkymu, skirtu kraštovaizdžio bendrosios teritorinės ir erdvinės struktūros optimalumo užtikrinimui.					
Kraštovaizdžio tvarkymo zonos Nr.	Užstatymo intensyvumas: gyv. past./ negyv. past. / SRK	Formuojamo sklypo dydis (ha): gyv. past./ negyv. past. / SRK	Pastatų aukštis (m): gyv. ir negyv. past. / SRK	Neužstatomos reljefo formos (laipsn.)	Atskirųjų želdynų plotas (proc.)/ vientiso užstatymo teritorijai (ha)
Ypač raiškios ir vidutinės sąskaidos kraštovaizdžio (A) tausojančio ir saugančio naudojimo kraštovaizdžio tvarkymo zonos.					
1; 6; 7; 8; 10; 20; 22; 24; 27; 35; 38; 39; 40; 43; 45; 46; 47; 48; 49; 54; 55; 56; 57; 58; 60; 65; 66; 67	$\leq 0,1/\leq 0,2/\leq 0,6$	$\geq 0,5/\geq 0,5/\geq 1,0$	$\leq 8,5 / \leq 8,5$	≥ 15	----
Vidutinės ir neraiškios sąskaidos kraštovaizdžio (B) tausojančio ir saugančio naudojimo kraštovaizdžio tvarkymo zonos					
5; 9; 15; 44; 50; 62; 63	$\leq 0,2/\leq 0,3/\leq 0,8$	$\geq 0,25/\geq 0,25/\geq 0,5$	$\leq 8,5 / \leq 10$	≥ 20	----
Vidutinės ir neraiškios sąskaidos kraštovaizdžio (B) intensyvaus naudojimo kraštovaizdžio tvarkymo zonos.					
31; 52; 68; 69; 71; 73; 75; 76; 77; 78	$\leq 0,3/\leq 0,6/\leq 1,0$	$\geq 0,2/\geq 0,15/\geq 0,5$	$\leq 10 / \leq 12$	≥ 20	----
6. Taškinio užstatymo (ut).					
Pasklidusio taškinio užstatymo teritorijos (atskiros sodybos, sodybų grupės) neurbanistinio prioriteto kraštovaizdžio tvarkymo zonose. Prioritetinis vystymo tipas - nuoseklus esamų užstatymo struktūrų užbaigimas. Galimas naujų taškinio užstatymo teritorijų vystymas pagal nustatytą reglamentą. Naujų užstatomų teritorijų formavimas gali tapti prioritetiniu tik siejant jį su kompleksinėmis priemonių, skirtų erdvinės struktūros optimalumo ir estetinio potencialo užtikrinimui, taikymu.					
Kraštovaizdžio tvarkymo zonos Nr.	Užstatymo intensyvumas: gyv. past./ negyv. past. / SRK	Formuojamo sklypo dydis (ha): gyv. past./ negyv. past. / SRK	Pastatų aukštis (m): gyv. ir negyv. past. / SRK	Neužstatomos reljefo formos (laipsn.)	Atskirųjų želdynų plotas (proc.)/ vientiso užstatymo teritorijai (ha)
Ypač raiškios ir vidutinės sąskaidos kraštovaizdžio (A) tausojančio ir saugančio naudojimo kraštovaizdžio tvarkymo zonos.					
1; 3; 7; 8; 11; 20; 22; 24; 27; 32; 33; 34; 35; 36; 37; 38; 39; 40; 41; 43; 45; 47; 49; 53; 54; 55; 56; 57; 58; 59; 60; 61; 64; 66; 67	$\leq 0,01/\leq 0,015/\leq 0,05$	$\geq 5,0$	$\leq 8,5 / \leq 8,5$	≥ 15	----

Vidutinės ir neraiškos sąskaidos kraštovaizdžio (B) tausojančio ir saugančio naudojimo kraštovaizdžio tvarkymo zonos					
5; 9; 42; 44; 51; 62; 63	$\leq 0,015 / \leq 0,02 / \leq 0,1$	$\geq 4,0$	$\leq 8,5 / \leq 10$	≥ 15	----
Vidutinės ir neraiškos sąskaidos kraštovaizdžio (B) intensyvaus naudojimo kraštovaizdžio tvarkymo zonos.					
31; 52; 68; 69; 70; 71; 72; 73; 74; 75; 76; 77; 78	$\leq 0,02 / \leq 0,025 / \leq 0,2$	$\geq 3,0$	$\leq 10 / \leq 12$	≥ 15	----

3.4. Neurbanizuotų ir neurbanizuojamų teritorijų tvarkymo, naudojimo ir apsaugos reikalavimai

Neurbanizuotoms ir neurbanizuojamoms teritorijoms priskiriamos miškų ir miškingų teritorijų ir žemės ūkio teritorijų funkcinės zonos užima 88100 ha teritoriją arba 73 proc. savivaldybės ploto. Miškų ir miškingų teritorijų zonos užima 46959 ha teritoriją arba 39 proc. savivaldybės teritorijos. Žemės ūkio teritorijų zonos užima 41141 ha teritoriją arba 34 proc. savivaldybės ploto. Pateikti rodikliai liudija, kad pagrindinė ūkinė veikla ir funkcinis prioritetas planuojamoje teritorijoje skirtas miško ir agrarinių naudmenų tvarkymui. Naudmenų apsaugos ir naudojimo intensyvumo tipas - intensyvus naudojimas apima tik apie 30 proc. visų gamtinio prioriteto teritorijų ploto, likusioje dalyje vyrauja tausojantis naudojimo būdas.

Neurbanizuotose ir neurbanizuojamose, kitaip vadinant gamtinio prioriteto, KTZ yra numatyta dalinė užstatymo plėtros galimybė. Užstatymo mastą, pagal nustatytus statybos parametrus, didžiaja dalimi apsprendžia URBO naudmenų balansas - nulinis arba teigiamas. KTZ su nuliniu urbanistinių naudmenų rodikliu sudaro 15896 ha arba 18 proc. visų neurbanistinio prioriteto KTZ ploto, neurbanizuojamų teritorijų išsklaidyto vientiso ir taškinio užstatymo reglamento KTZ šioje grupėje sudaro 72204 ha arba 82 proc. visų neurbanistinio prioriteto KTZ ploto. Tai rodo, kad pagrindinės erdvinio formavimo priemonės yra tiesiogiai ir betarpiškai susijusios su gamtinių formančių - miškų vandenių, agrarinių naudmenų plėtojimu. Privalomieji teritorijos naudojimo reikalavimai numato, kad pagrindinės reguliavimo priemonės susietos su vyraujančiu miško ir agrarinių naudmenų tvarkymu. Tvarkymas skiriamas į dvi pagrindines reglamentų grupes - tausojančio vystymo ir intensyvaus vystymo.

3.4.1. Užstatymo plėtra neurbanizuotose ir neurbanizuojamose teritorijose

Gamtinio prioriteto KTZ, kuriose numatyta galimybė didinti užstatomų teritorijų (URBO) naudmenis nurodyti leistini labai ekstensyvaus užstatymo rodikliai, ne tiek susiję su nauja plėtra, kiek su esamo užstatymo struktūrų nuosekliu papildymu ir užbaigimu. Šios priemonės nesusijusios su urbanizuojamų teritorijų ar kompaktiško užstatymo sąvokomis (kaip yra apibrėžtos Teritorijų planavimo įstatyme), todėl užstatymo tipai įvardinti naudojami vientiso ir taškinio užstatymo apibrėžimai.

Neurbanizuojamų teritorijų išsklaidyto vientiso ir taškinio užstatymo teritorijų grupei (KTZ) nustatomi reglamentai:

- prioritetinis užstatomos teritorijos plėtojimo būdas;
- minimalus formuojamo sklypo dydis gyvenamiesiems pastatams, negyvenamiesiems pastatams, SRK;
- sklypo užstatymo intensyvumas gyvenamiesiems pastatams, negyvenamiesiems pastatams, SRK;
- statinių aukštis gyvenamiesiems pastatams, negyvenamiesiems pastatams, SRK;
- neužstatomų reljefo formų nuolydžio reikšmė.

Nustatyti urbanistinio / užstatymo reguliavimo rodikliai yra prioritetiniai nustatant statinių statybos galimybes atskirose KTZ. Nurodytas maksimalus užstatomų teritorijų (URBO) naudmenų kiekis gali būti ir nerealizuotas ta apimtimi, kuri nurodyta KTZ naudmenų struktūroje, jeigu tai prieštarauja urbanizuojamų / užstatomų teritorijų privalomiesiems teritorijos naudojimo reikalavimams.

Gamtinio prioriteto KTZ, kuriose nėra numatoma naujo užstatymo galimybė (URBO naudmenų kiekis - 0), naujos užstatomos teritorijos neformuojamos, išskyrus atvejus, kuomet tai daroma pagal patvirtintus, bet nerealizuotus

teritorijų planavimo dokumentus, kitus teisės aktus taip pat pastatus esamose ir buvusiose sodybose (kai yra išlikę buvusių statinių ir (ar) sodų liekanų arba kai sodybos yra pažymėtos vietovės ar kituose planuose, taip pat nustatant juridinį faktą.

3.4.2. Žemės ūkio teritorijų naudojimas

Žemės ūkio teritorijų funkcinių zonų naudojimo reglamentai diferencijuoti pagal jų bendrą kraštovaizdžio pobūdį, kraštovaizdžio naudojimo pobūdį, kraštovaizdžio gamtinį pobūdį, gamtinės sąskaidos raiškumą, funkcinį prioritetą ir naudojimo intensyvumą.

Tausojančio naudojimo agrarinės teritorijos – tai žemės ūkio teritorijos, kuriose yra saugomų ar saugotinių biotos objektų, esančios botaniniuose, zoologiniuose, botaniniuose - zoologiniuose, taip pat kraštovaizdžio draustiniuose. Tausojančio bioprodukcinio naudojimo vystymo zonose teisinius reglamentavimo pagrindus sudaro Žemės įstatymas, Statybos įstatymas, Miškų įstatymas, Vandens įstatymas, Turizmo įstatymas, Melioracijos įstatymas, taip pat nustatyta tvarka patvirtinti bendrieji, specialieji ir detalieji planai.

Tausojančio bioprodukcinio naudojimo vystymo zonose dabartinio naudojimo kryptys pertvarkomos tikslu vystyti veiklą, labiausiai atitinkančią gamtinio – kultūrinio komplekso specifiką ir pajėgumą. Šiose teritorijose prioritetą teikiamas bioprodukcinio ūkio ekologizavimui, nenaudojamos žemės ir žemos ekonominės vertės žemės ūkio naudmenų plotų apsodinimui ar jų renatūralizavimui, siekiant optimalių kraštovaizdžio struktūros rodiklių nustatyti KTZ tvarkymo reglamentuose:

- žemės ūkio naudmenos keičiamos į miškų ūkio naudmenas bei agroželdinius, pirmiausiai gamtinio karkaso teritorijose, intensyvus žemės ūkis transformuojamas į tausojantį ūkį, sodininkystę arba kaimo turizmą, ypatingas dėmesys skiriamas specialių socialinių-ekonominių programų parengimui ir įgyvendinimui, veiklos konversijai teiktina valstybės parama;
- rekomenduojama vystyti tausojančio pobūdžio žuvininkystę bei medžioklės ūkį;
- ribojama naudingųjų iškasenų gavyba, neleidžiama pramonės įmonių bei veiklos rūšių, kurioms reikalingi Taršos integruotos prevencijos ir kontrolės (TIPK) leidimai, plėtra ar statyba.
- draudžiama apsodinti ar transformuoti į kitas naudmenas natūralias pievas ir ganyklas;
- draudžiama keisti hidrologinį režimą;
- skatinama nenaudoti trąšų, pesticidų, kitų chemikalų.
- rekomenduojama vykdyti specialius gamtinio komplekso struktūros, kurią pakeitė ūkinė veikla, atkūrimo darbus;
- tikslingai formuojama specialioms funkcijoms pritaikyta natūrali gamtinė aplinka.

Intensyvaus bioprodukcinio naudojimo vystymo zonose (KTZ 68–78) kuriose vyrauja miškai, žemės ūkio naudmenos ar vandens telkiniai, teisinius tvarkymo ir naudojimo pagrindus sudaro Žemės įstatymas, Miškų įstatymas, Vandens įstatymas, Melioracijos įstatymas, Statybos įstatymas taip pat nustatyta tvarka patvirtinti bendrieji, specialieji ir detalieji planai. Intensyvaus naudojimo ūkinės agrarinės teritorijos nepasižymi gamtinėmis vertybėmis ar svarbiomis apsauginėmis funkcijomis. Šiose teritorijose prioritetą teikiamas intensyvaus miškų ir žemės ūkio plėtrai iš esmės nekeičiančiai įprastos agrarinio kraštovaizdžio struktūros, ūkininkavimo modernizavimui, specializuotai žemės ūkio gamybai, žemės ūkio naudmenų ploto didinimui.

3.4.3. Miškų ūkio teritorijų naudojimas

Miškas yra vienas iš svarbiausių gamtinio prioriteto teritorijų komponentų, lemiančių ne tik erdvinės sąskaidos ypatumus, bet ir biologinės įvairovės, tvarių ekosistemų, formavimą ir išsaugojimą. Todėl, vykdamas ūkinę veiklą miškuose būtina vadovautis tvarios ūkinės veiklos principais.

Tausojančio vystymo reglamentai nustato miškų ūkio teritorijose – ūkininkauti pagal ekosistemų apsaugos, rekreacinių ir apsauginių miškų tvarkymo reikalavimus, nenaudojant plynų kirtimų arba juos taikant labai ribotai, plynus kirtimus taikant tik išskirtiniais atvejais, kai atkurti ir (ar) ugdyti miškus neplynų kirtimų būdais nėra galimybių.

Miškų išsaugojimas, tausojantis jų naudojimas yra prioritetinga miško ūkio plėtros strateginė nuostata. Miškų ir miško žemės priežiūra bei naudojimas turi būti tvarus ir prisidėti prie biologinės įvairovės palaikymo ir gausinimo. Miškų veisimas turi didinti jų produktyvumą, gebėjimą atsikurti, gyvybingumą ir jų pajėgumą.

Intensyvaus teritorijos vystymo reglamentai nustato miškų ūkio teritorijose ūkininkauti pagal ūkinių miškų (IV miškų grupė) tvarkymo reikalavimus. Numatomi naujai įveisti miškai pagal savo funkcijas priskirti tai zonai ar miškų grupei, kuriai priskirti greta esantys miškai. Naujai įveisiamų miškų sklypai ūkinio prioriteto gamtinio miškingo kraštovaizdžio teritorijose turi būti išdėstomi mažo našumo žemėse.

Šio vystymo tipo kraštovaizdžio formavimo zonose poreikis iš ūkinių miškų gaunami medienai turi būti derinamas su miško teikiamomis apsauginėmis ir rekreacinėmis funkcijomis. Ekonominiai klausimai turi būti sprendžiami miškotvarkos projektuose pateiktomis priemonėmis užtikrinančiomis miškų plotų didėjimą, miško ekosistemų stabilumą, esamą gamtinių ir kultūrinių vertybių išsaugojimą bei biologinės įvairovės palaikymą. Miškai tvarkomi, naudojami ir atkuriami vadovaujantis Miškų įstatymu. Savivaldybių teritorijų apželdinimas mišku vykdomas pagal parengtas VĮ Valstybinio žemėtvarkos instituto savivaldybių miškų išdėstymo žemėtvarkos schemas ar pan. Visų nuosavybės formų ūkiniai miškai, turi būti tvarkomi pagal vienodus principus, užtikrinant racionalų miškų išteklių naudojimą

Miškai ne miško žemėje, turi būti įveisiami vadovaujantis Aplinkos ministro ir Žemės ūkio ministro parvirtintomis taisyklėmis. Išduodant leidimus miško įveisimui ne miško žemėje, turi būti vadovujamasi specialiaisiais teritorijų planavimo dokumentais (miškų išdėstymo žemėtvarkos schema ir kt.), teikiant prioritetą miškų įveisimui gamtinio karkaso teritorijose, taip pat nederlinguose ir apleistuose, nepatogiuose naudoti žemės ūkio veiklai žemės plotuose. Miškų įveisimas draudžiamas kai kuriuose draustiniuose bei daugelyje Natura 2000 teritorijų. Miškų įveisimo sąlygos turi atitikti Miškų įstatymą, Saugomų teritorijų įstatymą, apsaugos reglamentus, Specialiųjų žemės ir miško naudojimo sąlygų reikalavimus, o Natura 2000 teritorijose – Bendrųjų buveinių nuostatus ar Paukščių apsaugai svarbių teritorijų nuostatus ir kt.

3.4.4. Konservacinio vystymo teritorijų naudojimas

Trakų rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo sprendiniuose kraštovaizdžio apsaugos ir naudojimo reglamentavimui taikomos sekančios bendrosios nuostatos:

Vyraujančio konservacinio vystymo teritorijose, kur yra saugomų teritorijų, ekologiškai ypač jautrių agrarinių ir miškingų arealų, didžiausias gamtinio karkaso teritorijų tankis (KTZ 15 - 24) teisinius kraštovaizdžio naudojimo ir apsaugos pagrindus sudaro Saugomų teritorijų įstatymas, Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymas, saugomų teritorijų nuostatai, draustinių tvarkymo planai, nekilnojamojo kultūros paveldo objektų apsaugos reglamentai. Veiklos plėtojimas šiose teritorijose nustatomas pagal natūralių gamtinių sistemų potencialą, atsparumą antropogeninei veiklai bei kultūrinio kraštovaizdžio regioninių savitumų palaikymą ir galimą teritorijos naudojimo bei gyvenamųjų vietovių funkcijų konversiją. Jose taikoma specialūs aplinkosauginiai reikalavimai, t. y.:

- prioritetas teikiamas gamtinių ir kultūrinių vertybių išsaugojimui bei atkūrimui;
- rekomenduojama ir skatinama veikla, gausinanti ir išryškinanti saugomus objektus bei atkurianti tradicinės gyvensenos būdą bei amatus, tradicinės architektūros pastatų (išlaikant etnoarchitektūrai būdingas formas, mastelį bei medžiagas) statyba, kaimo turizmo plėtra, kultūros paveldo vertybių (pirmiausia statinių) pritaikymas rekreacijai, susisiekimo infrastruktūros kokybės gerinimas;
- nevykdoma užstatytų teritorijų plėtra, ribojamos žemės ūkio veiklos, kuriai reikalingi Taršos integruotos prevencijos ir kontrolės (TIPK) leidimai, plėtra, naudingųjų iškasenų gavyba, karinių objektų statyba;

- neleidžiama veikla, keičianti saugomų urbanistinių ir architektūrinių kompleksų bei kitų saugomų objektų vertės požymius, istoriškai susiformavusį kraštovaizdį, pramonės įmonių bei veiklos rūšių, kurioms reikalingi Taršos integruotos prevencijos ir kontrolės (TIPK) leidimai, plėtra ar statyba.

3.4.5. Kasybos teritorijų naudojimas ir plėtra

Trakų rajono savivaldybėje 2020-01-01 surasti 70 naudingųjų iškasenų telkinių ir prognozinių išteklių plotai. Iš jų: 4 gėliavandenė klintis; 7 sapropelis; 24 durpės; 15 smėlis ir žvyras; 3 smėlis; 17 žvyras. Žemės ūkio bendrovių, žemės savininkų ir naudotojų sklypuose esantys mažieji naudingųjų iškasenų telkiniai, kuriuose pagrindė eksploatuojamas smėlis ar žvyras, Bendrajame plane nenagrinėjami.

Reikalavimai kasybos teritorijų naudojimui:

- Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymas nustato savininkų ir naudotojų teisių apribojimus naudingųjų iškasenų telkiniuose. Pagal šias Sąlygas „išžvalgytuose naudingųjų iškasenų telkiniuose, kurių ištekliai patvirtinti, naudingųjų iškasenų plotuose žemės savininkui, naudotojui draudžiama: statyti gyvenamuosius namus, gamybinius statinius, įrenginius; kasti naudingąsias iškasenas, išskyrus kasamas savo reikmėms“, o taip pat pagal Lietuvos Respublikos įstatymą „Dėl piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atstatymo tvarkos ir sąlygų“ perspektyviuose naudingųjų iškasenų plotuose sklypai gali būti gražinami ribotam tiksliniam naudojimui, jeigu su tuo sutinka asmuo, kuriam gražinama žemė“. Tačiau įstatymas nenumato jokių apribojimų prognoziniuose plotuose, o tai reiškia, kad čia žemė gali būti privatizuojama bei naudojama kitoms reikmėms, dėl ko gali sumažėti naudingųjų iškasenų išteklių rezervas;
- dalis naudingųjų iškasenų telkinių yra saugomų teritorijų ribose. Tokiu atveju šioms teritorijoms galioja dar ir Lietuvos Respublikos Saugomų teritorijų įstatymas. Pagal bendruosius apribojimus saugomose teritorijose jau veikiančiuose karjeruose gavyba nedraudžiama, tačiau draudžiama įrengti naujus naudingųjų iškasenų karjerus;
- žemės gelmių išteklių telkinių eksploatavimo metu neturi pablogėti esamų kelių/privažiavimų techninė būklė, tam tikslui, prieš pradėdant eksploatuoti telkinius, būtina išspręsti susisiekimo infrastruktūros klausimus. Susisiekimo inžinerinės infrastruktūros plėtros poreikis ir apimtys nustatomi išduodant planavimo sąlygas žemės gelmių naudojimo planams vadovaujantis Teritorijų planavimo sąlygų išdavimo tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2004 m. gegužės 7 d. įsakymu Nr. D1-262 „Dėl Teritorijų planavimo sąlygų išdavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, nustatyta tvarka;
- naudingųjų iškasenų telkiniai, išnaudojus juose visus žemės gelmių išteklius, turi būti rekultivuojami, pagal galimybes atkuriant buvusias ekosistemas, o pažeistų plotų neturi būti daugiau negu turėtų būti pagal gavybos apimtį ir technologiją. Pagrindinės pažeistos žemės rekultivavimo ir tikslinio panaudojimo kryptys yra šios: miškų įveisimas; uoginių, vaistinių, techninių ir kitų naudingųjų augalų auginimas; vandens telkinių įrengimas; žemės ūkio naudmenos; statybos ir rekreacijos plotai; plotai natūralioms ekosistemoms bei biologinei įvairovei atsikurti ir jau atsikūrusiai biologinei įvairovei išsaugoti. Kiekvienu konkrečiu atveju kasybos plotų žemės rekultivavimo ir tikslinio panaudojimo kryptį apibūdina bendrojo plano sprendiniuose nustatytas funkcinis zonavimas ir teritorijos naudojimo privalomieji reikalavimai.

Siekiant išvengti neigiamo poveikio kraštovaizdžiui bei optimaliai formuoti žemėnaudos struktūrą po Bendrojo plano patvirtinimo rengtinuose naujuose žemės gelmių naudojimo planuose žemės rekultivavimas ir tikslinis panaudojimas turi atitikti konkrečiai kraštovaizdžio zonai nustatytas galimas pagrindines žemės naudojimo paskirtis ir teritorijų naudojimo būdus, o planuojant rekultivaciją į urbanizuojamas teritorijas turi būti užtikrintas minimalus privalomas žemės sklypo plotas bei nustatomas užstatymo intensyvumas, statinių aukštis ir kiti privalomieji teritorijos naudojimo reikalavimai, kurie pateikti Bendrojo plano 1 priede. „Privalomieji teritorijos naudojimo reikalavimai“;

- žemės gelmių išteklių telkinių, kurie bus užregistruoti po BP patvirtinimo ir nenurodyti BP, žemės gelmių naudojimo planai neurbanizuotose ir neurbanizuojamose teritorijose teisės aktų nustatyta tvarka gali būti rengiami ir jais pagrindinė žemės naudojimo paskirtis gali būti keičiama, jeigu teritorijų planavimo dokumentuose ar žemės valdos projektuose šiose teritorijose nesuplanuota inžinerinė infrastruktūra ir (ar) jos plėtra.

3.5. Įgyvendinimo prioritetai ir priemonės

Priemonės, užtikrinančios erdvinės ir funkcinės struktūros vystymą

Bendrieji erdvinės ir funkcinės struktūros formavimo prioritetai ir priemonės:

- Pagrindinis įgyvendinimo prioritetas - tai tikslus bendrajame plane nustatytų kompleksinių apsaugos ir naudojimo nuostatų ir reglamentų laikymasis. Tam, kad šios nuostatos būtų realizuojamos statybos, miškotvarkos ir žemėtvarkos projektuose, būtini žemesnio rango kompleksiniai arba specialieji teritorijų planavimo dokumentai, nustatantys detalius apsaugos ir naudojimo kriterijus ir užtikrinantys numatomos ūkinės veiklos tvarumą, bei žemės savininkų/naudotojų teisėtus lūkesčius. Šių lūkesčių išpildymas tuo realesnis, o planavimo rezultatai geresni, kuo didesnė žemėnauda konsoliduojama teritorijų planavimo metu. Todėl būtina rengti teritorijų planavimo dokumentus atskiroms ūkinėms veikloms sprendiniuose nurodytu būdu.
- Laikytis prioritetinių veiklų tvarkos, nurodytos tiek gamtinio tiek urbanistinio prioriteto teritorijose ar atskirų ūkinių veiklų reikalavimuose.

Erdvinės ir funkcinės struktūros formavimo prioritetai ir priemonės gamtinio prioriteto KTZ:

- Pagrindinis prioritetas teikiamas kraštovaizdžio optimalumo rodiklių, susijusių su agrarinių, miško ir vandenių plotų tvarkymu, užtikrinimas. Administracinėmis priemonėmis turėtų būti skatinama nustatyta šių naudmenų tvarkymo ir plėtojimo veikla. Ypatingas dėmesys skiriamas kraštovaizdžio ekologinės pusiausvyros stiprinimui.
- Žemės ir miškų ūkinę veiklą reguliuoti pagal bendrojo plano sprendiniuose nustatytą naudojimo ir apsaugos intensyvumo lygį.
- Taikyti kompensacines priemones klaidingų urbanistinių sprendimų ištaisymui, tam tikslui naudojant tiek užstatymo tiek žemėnaudos reguliavimo priemones.
- Esant statinių statybos poreikiui pirmiausiai nuosekliai užbaigti esamas užstatymo struktūras (taškinio, vientiso užstatymo). Galimas naujų nekompaktiško vientiso arba taškinio užstatymo tipo teritorijų vystymas laikantis kontekstualių užstatymo parametrų. Naujų užstatomų teritorijų formavimas galimas tik siejant jį su kompleksiniu žemės naudmenų ūkiniu tvarkymu, skirtu kraštovaizdžio bendrosios teritorinės ir erdvinės struktūros optimalumo užtikrinimui.
- Gamtinio prioriteto KTZ jautrios ir nedidelei antropogeninei apkrovai, todėl ir nedidės apimties potencialių užstatomų teritorijų formavimas galimas tik pagal teritorijų kompleksinio planavimo dokumentus.
- Rekreacijos infrastruktūrai pritaikyti (konvertuoti) esamus statinius iš esmės nekeičiant susiformavusios kraštovaizdžio struktūros.
- Smulkiosios rekreacinės infrastruktūros (takai, lieptai, prieplaukos, apžvalgos, pramogų ir poilsio aikštelės ir pan.) įrengimas ypač raiškios ir vidutinės sąskaidos kraštovaizdžio teritorijose, pritaikant jas pilnaverčiam gamtiniam, pažintiniam, ekologiniam turizmui. Didinti viešųjų finansų dalyvavimą rekreacinės infrastruktūros formavime.

Erdvinės ir funkcinės struktūros formavimo prioritetai ir priemonės urbanistinio prioriteto KTZ:

- Pagrindinis prioritetas - didžiąją urbanistinės plėtros dalį nukreipti į esamo užstatymo struktūrų užbaigimą, laikantis nuostatos, kad tokiu atveju viešojo ir privataus sektoriaus kooperuoti finansai inžinerinės, socialinės ir rekreacinės infrastruktūros įrangimui, bus panaudoti pačiu efektyviausiu būdu.
I prioritetas - neefektyviai naudojamų urbanizuotų kompaktiškai užstatytų teritorijų centrų pertvarkymas urbanistinėmis priemonėmis, modernizavimą taikant kaip pagrindinį vystymo režimą. Urbanizuotų teritorijų kompleksinis užstatymo, infrastruktūros (inžinerinės, susisiekimo, socialinės, rekreacinės) ir funkcinės struktūros atnaujinimas, plėtrą vykdant išnaudojant vidinius teritorijos resursus iš esmės nekeičiant šios teritorijos fizinių parametrų. Įvairių saugojimo statusą turinčioms teritorijoms, objektams ir teritorijoms, kurių vertingąsias savybes būtina išsaugoti jų nekeičiant - taikomas saugojimo režimas. Šis prioritetas taikomas intensyvaus ir vidutinio intensyvumo kompaktiško užstatymo teritorijoms.
II prioritetas - urbanizuotų kompaktiškai užstatytų teritorijų vystymas išnaudojant vidinius teritorinius resursus, laikantis kontekstualių užstatymo parametrų, konversiją ir naują plėtrą taikant kaip pagrindinius vystymo reikalavimus. Neefektyviai naudojamų teritorijų antrinis panaudojimas plėtrai, siekiant didinti funkcinės struktūros efektyvumą ir fizinės struktūros kompaktiškumą. Sodininkų bendrijų teritorijų konversija į gyvenamąsias teritorijas, kompleksiškai perplanuojant šias teritorijas, vystant infrastruktūrą - susisiekimo, inžinerinę, paslaugų ir socialinę. Prioritetinės naujos plėtros teritorijos vystomos vidinių resursų sąskaita. Šis prioritetas taikomas mažo intensyvumo kompaktiško užstatymo teritorijoms.
III prioritetas - atskirųjų želdynų formavimas ir vertingų reljefo formų apsauga nuo užstatymo, siekiant sukurti geras gyvenimo sąlygas besiformuojančiose urbanistinėse struktūrose ir padidinti šių teritorijų integralumą su gamtinio prioriteto arealais.
- Siekiant formuoti ir tinkamai valdyti viešąją inžinerinę ir rekreacinę struktūrą - suformuotus kitos paskirties susisiekimo ir inžinerinių tinklų koridorių, bendro naudojimo ir atskirųjų želdynų teritorijų naudojimo būdo sklypus perduoti Trakų rajono savivaldybei teisės aktų nustatyta tvarka.

Administracinės priemonės:

- Etapiškai parengti bendrojo plano sprendiniuose numatytus teritorijų planavimo dokumentus.
- Parengti savivaldybės lygmens teisinę bazę suformuotų kitos paskirties susisiekimo ir inžinerinių tinklų koridorių, bendro naudojimo ir atskirųjų želdynų teritorijų naudojimo būdo sklypų perėmimui iš žemės savininkų.
- Kooperuoti viešuosius ir privačiuosius finansus rengiant kompleksinio ar specialiojo teritorijų planavimo dokumentus.
- Siekiant tiksliai realizuoti bendrojo plano sprendinius, vertinti vykstančią žemėnaudos pokyčių dinamiką savivaldybės administracinėje struktūroje sukurti pareigybę, kurios darbo objektas būtų geoinformacinių duomenų kaupimas ir apdorojimas.

Ekonominės priemonės:

- Kooperuoti viešuosius ir privačiuosius finansus tiek inžinerinės ir socialinės infrastruktūros įrangimui, tiek rekreacinių išteklių gausinimo ir pritaikymo vartotojų poreikiams, tiek kraštovaizdžio ekologinės pusiausvyros užtikrinimui.

Viešumą, skaidrumą ir bendruomenės aktyvumą užtikrinančios priemonės:

- Apklausų, renginių, leidinių, konkursų organizavimas siekiant pasidalinti gerosios praktikos patirtimi realizuojant pačius įvairiausių projektus - nuo pastatų ir inžinerinių statinių statybos iki gamtinio potencialo stiprinimo ir ekologiško ūkininkavimo technologijų.

- Reguliariai aptarti su bendruomene aplinkos kokybės keitimosi rodiklius, realizuojant projektus, skirtus kraštovaizdžio bendrosios teritorinės struktūros optimalumo didinimui, kraštovaizdžio ekologinės pusiausvyros užtikrinimui, gamtinio karkaso formavimui, gamtinių, kultūrinių vertybių, kitų vertingų kraštovaizdžio komponentų ar kraštovaizdžio kompleksų išsaugojimui.

Trakų rajono savivaldybės bendrojo plano sprendinių pasekmės ir įgyvendinimo stebėsenai skirti indikatoriai

Trakų rajono savivaldybės erdvinės ir funkcinės struktūros formavimo sprendinių įgyvendinimo priemonių planas:

Nr.	Priemonės pavadinimas	Laukiamų rezultatų aprašymas	Atsakingi vykdytojai
3.	ERDVINĖS IR FUNKCINĖS STRUKTŪROS FORMAVIMAS		
	Priemonės, užtikrinančios erdvinės ir funkcinės struktūros formavimą.		
3.1.	Kompleksinio ir specialiojo teritorijų planavimo dokumentų parengimas, siekiant nuoseklaus bendrojo plano sprendinių įgyvendinimo.		
3.1.1.	Vietovės lygmens bendrųjų planų parengimas urbanistinio prioriteto KTZ (Nr.81; 84; 87; 90; 96)	Bendruomenė galės dalyvauti tikslinant urbanizuojamų teritorijų raidos gaires ir prioritetinę jų įgyvendinimo tvarką. Statytojai išvengs detaliųjų planų rengimo stadijos, suaktyvės investavimas.	TRSA
3.1.2.	Detaliųjų planų parengimas statinių statybos teritorijoms (≥ 2ha) formuoti gamtinio prioriteto ir urbanistinio prioriteto KTZ (Nr.12; 14; 79; 80; 82; 85; 86; 88; 89; 91; 92; 93; 95; 96; 97; 98; 99)	Kompleksinis planavimas ir jo realizavimas užtikrins tvarią teritorijų raidą, derinant tarpusavyje užstatymo galimybes ir bendrąją ekologinę pusiausvyrą.	TRSA Architektūros skyrius
3.1.3.	Specialių inžinerinės infrastruktūros plėtojimo projektų parengimas pagal urbanizuotų ir urbanizuojamų teritorijų plėtros prioritetus.	Realizuojant projektus bus užtikrintas maksimalus viešųjų ir privačiųjų finansų kooperavimo efektas ir socialinė graža.	TRSA Architektūros skyrius
3.2.	Administracinės priemonės		
3.2.1.	Parengti savivaldybės lygmens teisinę bazę suformuotų kitos paskirties susisiekimo ir inžinerinių tinklų koridorių, bendro naudojimo ir atskirųjų želdynų teritorijų naudojimo būdo sklypų perėmimui iš žemės savininkų.	Bus užtikrintas tinkamas viešosios inžinerinės infrastruktūros valdymas ir plėtojimas.	TRSA
3.2.2.	Parengti savivaldybės lygmens teisinę bazę siekiant tinkamai kooperuoti viešuosius ir privačiuosius finansus rengiant ir realizuojant kompleksinio ar specialiojo teritorijų planavimo dokumentus, vykdant inžinerinės infrastruktūros statybą	Bus užtikrintas prioritetinių kompleksinių ir specialiųjų teritorijų planavimo dokumentų parengimas, tinkamas viešosios inžinerinės ir rekreacinės infrastruktūros valdymas ir plėtojimas.	TRSA
3.3.	Ekonominės priemonės		
3.3.1.	Kooperuoti viešuosius ir privačiuosius finansus tiek inžinerinės ir socialinės infrastruktūros įrengimui, tiek rekreacinių išteklių gausinimo ir pritaikymo vartotojų poreikiams, tiek kraštovaizdžio ekologinės pusiausvyros užtikrinimui.	Realizuojant projektus bus užtikrintas maksimalus viešųjų ir privačiųjų finansų kooperavimo efektas ir socialinė graža.	TRSA
3.4.	Viešumą, skaidrumą ir bendruomenės aktyvumą užtikrinančios priemonės		
3.4.1.	Apklausų, renginių, leidinių, konkursų organizavimas siekiant pasidalinti gerosios	Bus pagerinta komunikacija su bendruomene,	TRSA

	praktikos patirtimi realizuojant pačius įvairiausių projektus - nuo pastatų ir inžinerinių statinių statybos iki gamtinio potencialo stiprinimo ir ekologiško ūkininkavimo technologijų.	padidintas tarpusavio pasitikėjimo laipsnis.	
3.4.2.	Reguliariai aptarti su bendruomene aplinkos kokybės keitimosi rodiklius, realizuojant projektus, kurių aptarime dalyvavo visuomenė.	Bus pagerinta komunikacija su bendruomene, padidintas tarpusavio pasitikėjimo laipsnis, projektiniai sprendiniai susieti su įgyvendinimo rezultatais.	TRSA

4. KULTŪROS PAVELDO APSAUGA IR NAUDOJIMAS

4. KULTŪROS PAVELDO APSAUGA IR NAUDOJIMAS

4.1. Bendroji charakteristika, sklaida ir raida

Kultūros paveldas – tai krašto struktūros dalys ir elementai, geriausiai atspindintys tautos savitumą, Valstybės raidos istoriją, jos formavimo ir kūrimo etapus, materialines bei dvasinės Lietuvoje gyvenančių žmonių veiklos pobūdį (Nacionalinis kraštovaizdžio tvarkymo planas).

Kultūros paveldo objektais laikomi pavieniai, kompleksiniai ar į kompleksą įeinantys objektai, registruoti kaip nekilnojamosios kultūros vertybės, t. y. žemės sklypuose, sklypų dalyse, vandens, miško plotuose ar jų dalyse esantys statiniai ar kiti nekilnojamieji daiktai, kurie turi vertingųjų savybių ir kartu su jais priskirta teritorija yra atskiri daiktinės teisės objektai ar gali jais būti (LR Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymas, Žin., 2004, Nr. 153-5571).

Nekilnojamųjų kultūros paveldo objektų ir jų teritorijų paskirtis – užtikrinti praeities kartų pastatytų, įrengtų, sukurtų ar istorinių įvykių sureikšmintų kultūros vertybių išsaugojimą, naudojant arba pritaikant naudoti pirminiu ar istoriškai susiklosčiusiu, jam artimu ar tikslingai parinktu būdu. Taip kultūros paveldo objektai turėtų būti naudingi jų naudotojams, kartu užtikrinant optimaliausią kultūros vertybių panaudojimą kultūriniam turizmui.

Rengiant Trakų rajono savivaldybės teritorijos bendrąjį planą, informacija apie kultūros paveldo objektus atitinka LR kultūros ministro 2009-06-01 įsakymu Nr. ĮV-290 patvirtintą Trakų rajono savivaldybės nekilnojamojo kultūros paveldo tinklų schemą.

Trakų rajono teritorijoje yra išlikę didelės kultūrinės vertės paveldo objektų. Dauguma jų susiklostė upių slėniuose ir paslėniuose bei ežerų pakrantėse ir jų prieigose. Kultūros paveldo vertybes supanti aplinka yra neatsiejama jų reikšmingumo dalis, drauge sudaranti kultūrinį kraštovaizdį. Pagal vertingųjų savybių pobūdį Trakų rajono kultūros vertybės skirstomos į reikšmingas: archeologiniu, istoriniu, kraštovaizdiniu, povandeniniu, želdynų, architektūriniu, urbanistiniu, sakraliniu, dailės, inžinerinis, etnokultūrinis, memorialiniu, mitologiniu. Kultūros paveldo vertybių sąrašas pateikiamas šio Bendrojo plano Pagrindiniame sprendinių brėžinyje.

4.1. lentelė. Kultūros paveldo objektai, registruoti iki 2018 m. liepos 1d.

Kultūros paveldas pagal vertingųjų savybių pobūdį ar jų derinį (žymėjimas brėžinyje)	Skaičius	Dalis bendrame skaičiuje %	Paminklai	Valstybės saugomi	Registriniai (taikoma pradinė teisinė apsauga)
Archeologijos vertybės (A)	80	43	27	24	29
Statiniai ir statinių kompleksai (G,S)	60	32	4	3	53
Urbanistikos vertybės (U)	8	4	–	3	5
Laidojimo vietos (L)	25	14	1	6	18
Mitologinės vietos (M)	10	5	–	7	3
Monumentai (D)	3	2	–	–	3
VISO:	184	100	32	43	111

1996 m. habil. dr. J. Bučo buvo nustatyta, kad Trakų rajono savivaldybės teritorijai yra būdingas didesnis nei vidutinis Lietuvoje registruotų kultūros paveldo objektų tankis. Pietinė teritorijos dalis skiriama istoriniam sukultūrintam kraštovaizdžiui be vieno istorinio kraštovaizdžio tipo elementų ryškesnio vyravimo. Šiaurinis savivaldybės teritorijos ruožas skiriamas arealui, kuriame vyrauja vienkieminio kraštovaizdžio struktūros fragmentai su pavieniais ikivalakinio ir valakinio kaimo elementais. Didžiojoje rajono teritorijos dalyje vyrauja smulkiaelementės padrikos planinės struktūros užstatymo istorinis tipas, pietrytinėje teritorijos dalyje – smulkiaelementės mišrios struktūros tipas (abu susiklostę XIX a. pabaigoje ir XX a. pradžioje.). Buvo nustatyta, kad vyraujančių agrostruktūros istorinių tipų aspektu

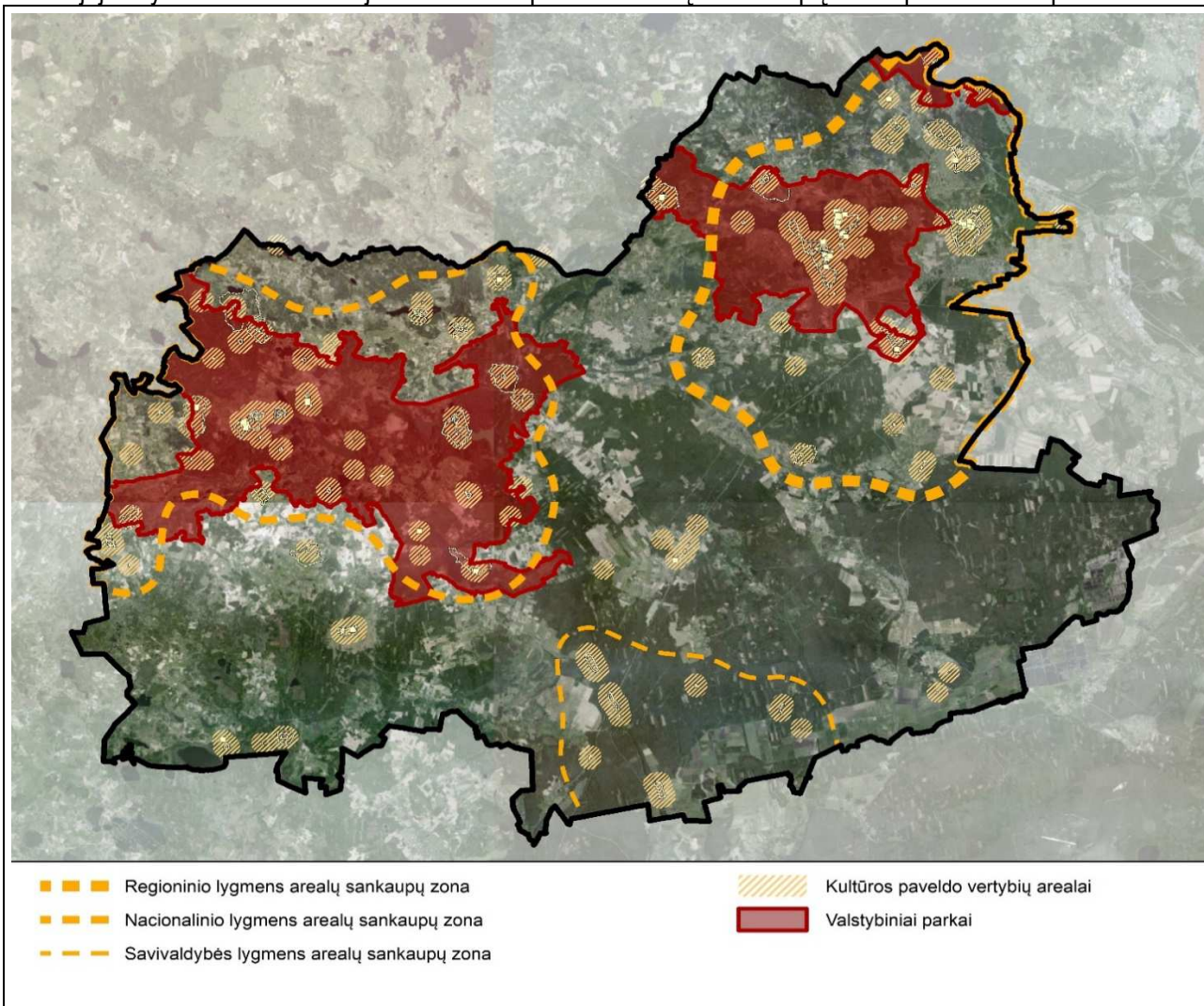
didžiojoje teritorijos dalyje vyrauja stambiasklypė akelinė įvairiaplanė žemėnaudos ir žemėvaldos planinė forma, susiklosčiusi iki XIX a. vidurio. Rajono teritorijos pietrytinis kyšulys skiriamas smulkiasklypei mišriai žemėnaudos ir žemėvaldos planinei formai.

Siekiant nustatyti dabartinius nekilnojamųjų kultūros vertybių teritorinės sklaidos ypatumus yra įvertinti pastarojo dešimtmečio pokyčiai, įvykę kraštovaizdyje bei nekilnojamųjų kultūros vertybių apskaitoje ir saugojime. Atsižvelgta, kad pagrindinės registruotų kultūros paveldo objektų sankaupos yra saugomose teritorijose: Trakų istoriniame nacionaliniame ir Aukštadvario regioniniame parkuose. Jų naudojimo ir tvarkybos reikalavimai yra nustatyti šių parkų apsaugos reglamentuose bei parengtuose teritorijų planavimo dokumentuose.

4.2. Trakų rajono savivaldybės teritorijos zonavimas paveldosaugos požiūriu

Kraštovaizdžio vertybėms saugoti Trakų rajono savivaldybėje yra įkurtos įvairios paskirties ir apsaugos režimo saugomos teritorijos: 3 valstybiniai parkai (Trakų istorinis nacionalinis parkas, Aukštadvario ir Neries regioniniai parkai), 6 valstybiniai draustiniai (Taučionių geomorfologinis, Ilgučio botaninis, Gėjaus telmologinis, Inklėriškių kraštovaizdžio, dalis Papio ornitologinio ir dalis Merkio ichtiologinio), yra 2 gamtos paminklai (Velnio duobė ir Nikronių akmuo) bei kiti valstybės ir savivaldybės saugomi gamtos paveldo objektai. Turizmo požiūriu vertingiausi yra nacionalinio parko ir regioninių parkų natūralūs ar kultūriniai kraštovaizdžiai.

Siekiant nustatyti kultūros vertybių apsaugos prioritetus, išanalizuota paveldo sklaida Trakų rajono savivaldybės teritorijoje. Ryškiausios dominuojančio kultūros paveldo arealų ir sankaujų vietos pateiktos 4.1 pav.

4.1 pav. Paveldo arealų sankaujų zonos

Atsižvelgiant į paveldo vertingųjų savybių reikšmingumą kraštovaizdžiui, savivaldybėje išskiriamos ryškiausios dominuojančios archeologijos vertybių, statinių ir statinių kompleksų, urbanistikos vertybių, laidojimo vietų, mitologinių vietų ir monumentų sankaupų arealų zonos:

- Šiaurės rytuose išskiriama **Nacionalinio lygmens arealų sankaupų zona**, kurioje yra išsidėstę reikšmingiausi Lietuvos istorinio karkaso objektai, atspindintys Lietuvos valstybės raidą. Ši teritorija pasižymi išskirtine reikšminga ir įvairaus kultūros paveldo gausa.
Šioje sankaupų zonoje didelę dalį užima Trakų istorinis Nacionalinis parkas, kuris buvo įsteigtas siekiant išsaugoti Lietuvos istorinį valstybingumo centrą Trakuose su jo autentiška gamtine aplinka. Tai vienintelis istorinis nacionalinis Europoje. Įeina į Trakų rajono ir Elektrėnų savivaldybės sudėtį. Istorinio parko centras – Trakų senamiestis, salos pilis ir pusiasalio pilių kompleksas. Trakų istorinio nacionalinio parko tinklą sudaro: 2 kultūriniai rezervatai (Trakų salos ir pusiasalio pilių, Senųjų Trakų piliavietės), 1 archeologinis draustinis (Senųjų Trakų), 1 urbanistinis draustinis (Trakų senamiesčio), 1 kraštovaizdžio architektūros (Užutrakio parkas), 2 architektūros draustiniai (Senųjų Trakų kaimo, Varnikėlių ir Serapiniškių kaimų), 1 kraštovaizdžio draustinis (Kudrionių), 3 hidrografiniai draustiniai (Galvės ir Akmenos ežerų, Bražuolės upelio aukštupio), 1 botaninis – zoologinis draustinis (Varnikų), 1 ornitologinis draustinis (Plomėnų). Senųjų Trakų rezervatas bei draustiniai skiriami parko konservacinio prioriteto zonomis. Rezervato ir Senųjų Trakų archeologijos bei kaimo architektūros draustinių apsaugai nustatyta saugomo kraštovaizdžio zona.
Šios arealų sankaupų zonos šiaurinėje dalyje siekiant išsaugoti ypač vertingą Neries vidurpio kilpų sistemą, vertingas miškingo Neries slėnio biocenozes, gausias kultūros vertybes buvo įsteigtas Neries regioninis parkas, kuris yra įsikūręs trijose savivaldybėse: Vilniaus rajone, Elektrėnų savivaldybėje ir Trakų rajone. Trakų rajonui priklauso tik Bražuolės botaninis draustinis.
- Šiaurės vakaruose išskiriama **Regioninio lygmens arealų sankaupų zona**, kurioje kultūros vertybės ir jas supantis kraštovaizdis atspindi savitus regiono bruožus. Ši zona išsiskiria archeologinio, memorialinio ir mitologinių vietų paveldo gausa.
Visą Regioninio lygmens arealų sankaupų zoną apima Aukštadvario regioninis parkas, įsteigtas siekiant išsaugoti vertingą Verknės ir Strėvos aukštupių kraštovaizdį, jo ekosistemas, kultūros paveldo vertybes. Įsikūręs Trakų rajone, keli procentai teritorijos priklauso Prienų rajonui ir Kaišiadorių rajonui. Saugomos teritorijos tinklą sudaro: 1 gamtinis rezervatas (Mergiškių), 7 kraštovaizdžio draustiniai (Mergiškių, Saloviškių, Spindžiaus, Strėvos aukštupio, Verknės aukštupio, Verknės, Vilkokšnio), 4 hidrografiniai draustiniai (Antakmenių, Strėvos ištakų, Tabaliukų, Verniejaus), 1 botaninis draustinis (Skrebio), 1 botaninis – zoologinis draustinis (Verknės), 1 archeologinis draustinis (Mošos), 1 urbanistinis draustinis (Aukštadvario).
- Pietuose išskiriama **Savivaldybės lygmens arealų sankaupų zona**, kurioje dominuoja Trakų rajono savivaldybei būdingos kultūros paveldo vertybės, išsiskiriančios etnokultūrinio ir urbanistinio raiškos pobūdžiu.

4.3. Kultūros paveldo ir kraštovaizdžio integralumas ir tvarkymo nuostatos.

Bendrajame plane pateikiami sprendiniai atitinka tikslus, numatytus Lietuvos ratifikuotoje Pasaulio kultūros ir gamtos paveldo globos konvencijoje (5 str.; Žin., 1997, Nr. 19-411):

1. priimti generalinę politiką, kuri siektų kultūros ir gamtos paveldui suteikti tinkamą vaidmenį bendruomenės gyvenime ir to paveldo globą integruoti į bendras planavimo programas;
2. vystyti mokslinius ir techninius tyrimus ir tyrinėjimus ir paruošti veiksmingas priemones, kurios įgalintų valstybę neutralizuoti grėsmę, iškilusią kultūros ir gamtos paveldui;

3. imtis tinkamų įstatyminių, mokslinių, techninių, administracinių ir finansinių priemonių, būtinų šio paveldo identifikavimui, globai, išsaugojimui (konservavimui), prezentavimui bei reabilitavimui.

Pateikiami sprendiniai yra siejami su gamtos paveldo apsaugos reikalavimais ir atitinka aplinkos tvarkymo tikslus, nustatytus Lietuvos ratifikuotoje Europos kraštovaizdžio konvencijoje (5 ir 6 str.; Žin., 2002, Nr. 104-4621):

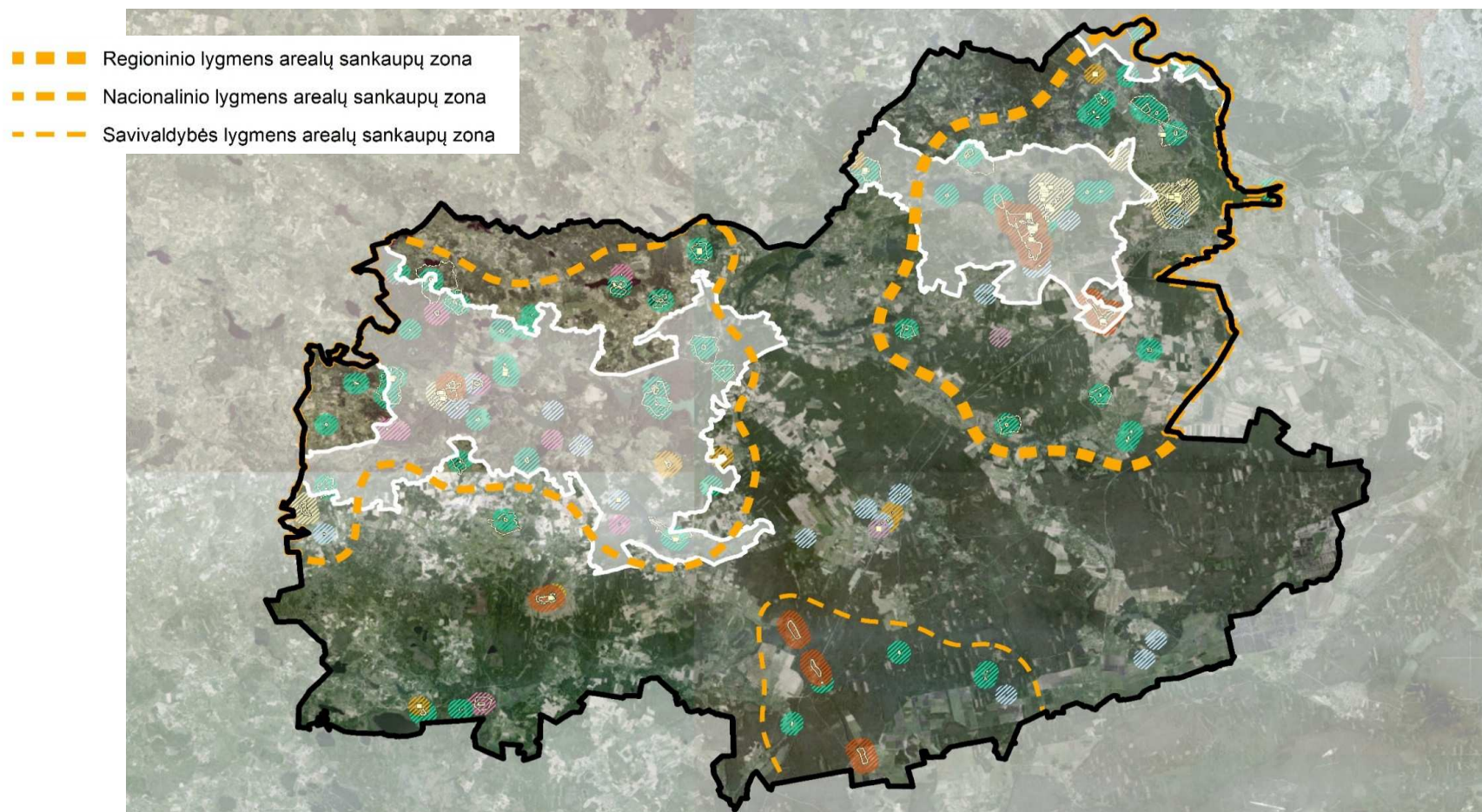
1. įteisinti kraštovaizdį kaip svarbią žmones supančios aplinkos sudedamąją dalį, jų bendro kultūros ir gamtos paveldo apraišką bei jų savasties pagrindą;
2. integruoti kraštovaizdį kaip reiškinį į savo teritorijų ir miestų planavimo politiką bei savo kultūros, aplinkos, žemės ūkio, socialinę ir ekonominę politiką, taip pat į kiekvieną kitą politikos sritį, galinčią turėti poveikį kraštovaizdžiui;
3. nustatytus kraštovaizdžius įvertinti atsižvelgiant į suinteresuotų dalyvių ir atitinkamos gyventojų grupės jiems priskiriamą ypatingą vertę.

Trakų rajono kultūros paveldo objektai yra tarpusavyje susiję vizualiniais arba istoriniais semantiniais ryšiais ir susitelkę vertybių sandraupos arealuose. Kultūrinio istorinio kraštovaizdžio aspektu Trakų rajone išskirti 7 kultūros vertybių sandraupos (santalkos) teritoriniai arealai.

Siekiant išsaugoti Trakų rajono kultūrinio istorinio kraštovaizdžio vertę svarbiausiomis saugotomis jo savybėmis laikytina architektūrinės, istorinės, archeologinės ir meninės vėrcių kompleksiskumas, nekilnojamojo kultūros paveldo objektų vizualinis kompozicinis bei istorinis semantinis sąryšingumas, kultūros vertybių integralumas su vertinga gamtine aplinka.

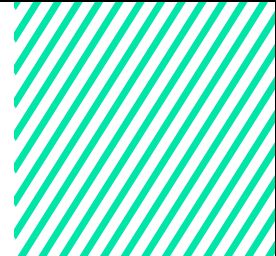
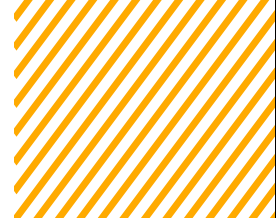

Teritorinės apsaugos koncentravimas kultūros vertybių sandraupos arealuose įgalina išsaugoti istorinio kraštovaizdžio reliktus, svarbius Trakų rajono kultūros paveldo savitumui. Tikslinga sutelkti kultūros paveldo apsaugos resursus ir pastangas bei plėtoti turizmą ir rekreaciją Trakų rajono kultūros vertybių sandraupos arealuose. Kultūros paveldo objektų sandraupos arealai tvarkomi išryškinant dominuojančių kultūros paveldo objektų sąveika su kitais kultūros paveldo objektais ir gamtine aplinka.

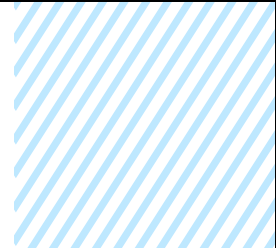
Arealų teritorinės apsaugos priemonės nustatomos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos specialiojo teritorijų planavimo dokumentais (Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos specialiojo teritorijų planavimo dokumentų rengimo taisyklės, Žin., 2005, nr. 81-2973). Apsaugos teritorinės priemonės konkretizuojamos teritorijų specialiaisiais ir detaliaisiais planais bei objektų, įrašytų į Nekilnojamųjų kultūros vertybių registrą, individualiais apsaugos reglamentais (tipiniai apsaugos reglamentai, jei individualių reglamentų nėra nustatyta).

4.2 pav. Paveldo arealų sankaujų zonos

4.2. lentelė. Kultūros paveldo arealų tvarkymo nuostatos

Žymėjimas	Kultūros paveldo arealo pavadinimas	Taikomas kraštovaizdžio zonos tvarkymo numeris brėžinyje	Prioritetiniai vertybių teritorijų saugojimo režimai	Prioritetinės vertybių teritorijų naudojimo paskirtys	Vertybių apsaugos zonų formavimo principai	Kultūrinio kraštovaizdžio tvarkymo prioritetai
	Dominuojančio archeologinio paveldo arealai	24/ae5E, 1/m(re)4K, 27/m3K', 41/ma4B, 76/a6B, 5/am(re)4E, 46/am3S, 10/am(re)4E, 4/am(re)4E, 3/am(re)4E', 27/ma3K, 54/a3K', 57/a3B, 89/umi4E, 28/m3L, 45/am3S, 31/m4B, 15/m2B.	Tausojamojo naudojimo – minimalios naudojimo apimtys	Konservacinė paskirtis Kita paskirtis: Rekreacinės teritorijos; Bendro naudojimo teritorijos	Atvirų erdvių formavimas, išryškinant archeologinio paveldo vertes; apsaugos nuo neigiamo fizinio poveikio ir vizualinės taršos užtikrinimas.	Archeologinio paveldo vertybių atskleidimas, paveldo ekspozicinių priemonių vystymas.
	Dominuojančio architektūrinio paveldo (statinių ir statinių kompleksų) arealai	87/umi4K', 89/umi4E, 90/uvi3B.	Tausojamojo naudojimo	Kita paskirtis (rekomenduojamos paskirtys, artimos autentiškoms paskirtims): Visuomeninės paskirties teritorijos; Gyvenamosios teritorijos; Rekreacinės teritorijos; Bendro naudojimo teritorijos	Architektūrinio paveldo verčių išryškinimas; vertybių aplinkos pobūdžio palaikymas, apsaugos nuo neigiamo fizinio poveikio ir vizualinės taršos užtikrinimas.	Architektūrinio paveldo išsaugojimas, vertingųjų savybių atskleidimas, darnus kraštovaizdžio vystymas, laikantis susiklosčiusių erdvių formavimo dėsnių.
	Dominuojančio architektūrinio paveldo (dvarų sodybų kompleksų) arealai	24/ae5E', 55/a3K'.	Autentiškos paskirties, tausojamojo naudojimo	Žemės ūkio paskirtis Miškų ūkio paskirtis Kita paskirtis (rekomenduojamos paskirtys, artimos autentiškoms paskirtims): Gyvenamosios teritorijos; Rekreacinės teritorijos; Visuomeninės paskirties teritorijos; Bendro naudojimo teritorijos; Komerčinės teritorijos	Dvarų sodybų aplinkos pobūdžio palaikymas, apsaugos nuo vizualinės taršos užtikrinimas, agrarinės aplinkos išsaugojimas.	Dvarų sodybų paveldo atgaivinimas, kaimiškojo kraštovaizdžio pobūdžio, istorinės žemėnaudos formavimo dėsningumų palaikymas.

	Dominuojančio urbanistinio kaimų paveldo (etnografinių kaimų) arealai	90/uvi3B, 73/am6B, 70/m6B, 50at4S, 31/m4B	Autentiškos paskirties, tausojamojo naudojimo	Žemės ūkio paskirtis Kita paskirtis (rekomenduojamos paskirtys, artimos autentiškoms paskirtims): Gyvenamosios teritorijos; Rekreacinės teritorijos;	Etnografinių kaimų aplinkos pobūdžio palaikymas, agrarinės aplinkos išsaugojimas, apsaugos nuo vizualinės taršos užtikrinimas.	Istorinio kraštovaizdžio išryškėjimas, tradicinio užstatymo ir gamtos santykio palaikymas, vietos savitumo išsaugojimas.
	Dominuojančio memorialinio paveldo arealai	55/a3K', 90/uvi3B, 75/a6B, 69/m6B, 71/ma6B, 23/at2S, 15/m2B, 51/at4S, 43/am4S.	Autentiškos paskirties	Kita paskirtis Konservacinė paskirtis	Atvirų erdvių formavimas, vertybių apžvalgos, pažinimo galimybių didinimas, memorialinio paveldo verčių išryškėjimas; apsaugos nuo neigiamo fizinio poveikio ir vizualinės taršos užtikrinimas.	Memorialinio paveldo išsaugojimas, susiformavusio kraštovaizdžio modelio vystymas.
	Monumentai	80/ue3B, 77/mu'6B.	Tausojamojo naudojimo	Kita paskirtis (rekomenduojamos paskirtys, artimos autentiškoms paskirtims): Vėsuomeninės paskirties teritorijos; Rekreacinės teritorijos; Bendro naudojimo teritorijos	Architektūrinio/dailės paveldo verčių išryškėjimas; vertybių aplinkos pobūdžio palaikymas, apsaugos nuo neigiamo fizinio poveikio ir vizualinės taršos užtikrinimas.	Architektūrinio/dailės paveldo išsaugojimas, vertingųjų savybių atskleidimas, darnus kraštovaizdžio vystymas, laikantis susiklosčiusių erdvių formavimo dėsnų.
	Mitologinės vietos	10/am(re)4E, 3/am(re)4E', 65/ae3S.	Tausojamojo naudojimo – minimalios naudojimo apimtys	Konservacinė paskirtis Kita paskirtis: Rekreacinės teritorijos; Bendro naudojimo teritorijos	Erdvių formavimas, išryškėjant mitologinių vietų paveldo vertes; apsaugos nuo neigiamo fizinio poveikio ir vizualinės taršos užtikrinimas.	Mitologinių vietų paveldo vertybių atskleidimas, paveldo ekspozicinių priemonių vystymas.

Pastaba: Valstybinių parkų teritorijose esantys kultūros paveldo objektai tvarkomi pagal šių parkų reglamentus, nuostatus, ribų ir zonavimo planus bei tvarkymo planus, kultūros paveldo specialiuosius planus, paveldotvarkos projektus, kultūros paveldo apsaugą reglamentuojančius aktus, strateginio planavimo dokumentus.

4.4. Kultūros paveldo objektų naudojimas ir apsaugos reikalavimai

Nekilnojamojo kultūros paveldo objektai naudojami, atsižvelgiant į jų vertingąsias savybes ir teritorinį kontekstą. Prioriteto tvarka tvarkomi reikšmingiausi valstybės ir savivaldybės saugomi nekilnojamojo kultūros paveldo objektai. Piliakalnių, statinių ansamblių, įžymių savivaldybės žmonių sodybų vietų naudojimo perspektyva siejama su rekreacinio naudojimo plėtra ir turizmu. Kultūros objektai, įtraukti į turizmo maršrutus, ženklinami prioriteto tvarka ir rengiami lankymui. Nekilnojamasis kultūros paveldas turi būti išsaugotas ir perduotas ateities kartoms kaip rajono ir vietos bendruomenės kultūrinio tapatumo pagrindas, kraštovaizdžio vertės formantas, turi būti sudaromos sąlygos visuomenei jį pažinti ir juo naudotis.

Trakų rajono bendrojo plano kultūros paveldo apsaugos nuostatos remiasi Lietuvos Nacionaline darnaus vystymosi strategija (Žin., 2003, Nr. 89-4029), kurioje nurodoma, kad viena svarbių darnaus vystymosi sąlygų yra į teritorijų planavimo dokumentų ir ilgalaikių strategijų rengimo taisykles ir metodikas įtrauktas kultūros savitumo ir kultūros paveldo vertybių išsaugojimas (str. 263.1). Kultūros paveldo apsaugos integralumo nuostatos atitinka principus, išreikštus Valstybės ilgalaikės raidos strategijoje (Žin., 2002, Nr. 113-5029) ir Lietuvos Respublikos teritorijos bendrojo plano sprendiniuose (Žin., 2002, Nr. 110-4852). Trakų rajono bendrasis planas padės įgyvendinti Trakų rajono 2016-2025 metų strateginiame plėtros plane (2015 m. spalio 1 d. savivaldybės tarybos sprendimas Nr. S1-77) apibrėžtą savivaldybės misiją – rūpintis kultūros vertybių apsauga.

Trakų rajone esančios kultūros vertybės turi savo teritorijas, dalis vertybių turi nustatytas apsaugos zonas. Kultūros paveldo objekto apsaugos zonos nustatomos vadovaujantis Saugomų teritorijų, Teritorijų planavimo ir Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymu. Kultūros paveldo objektų, vietovių teritorijose ir apsaugos zonose veikla reglamentuojama nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugą reglamentuojančiais teisės aktais ir dokumentais bei nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos specialiaisiais planais. Visų objektų, įrašytų į Kultūros vertybių registrą, teritorijoms ir jų apsaugos zonoms yra taikomi Lietuvos Respublikos Vyriausybės Specialiųjų žemės ir miško naudojimo sąlygų reikalavimai. Archeologijos paveldo objektų tvarkybai nustatoma konservavimo kryptis. Visos neveikiančios kapinės tvarkomos pagal Kapinių tvarkymo taisykles. Jų teritorijoms nustatoma pagrindinė tikslinė konservacinė žemės paskirtis (LR Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymas).

Jei objektų, įrašytų į Kultūros vertybių registrą, apsaugos zonos nėra nustatytos, joms taikomi Nekilnojamųjų kultūros vertybių apsaugos įstatymo 9 str. 5 p. Reikalavimai: „Institucija, priėmusi sprendimą inicijuoti kultūros paveldo objekto skelbimą saugomu arba jau saugomo objekto naujai aptiktos vertingosios savybės nustatymą bei apsaugos reikalavimų pakeitimą, gali iki 6 mėnesių apriboti ar uždrausti darbus, kurie pačiame objekte, jo teritorijoje ar apsaugos zonoje galėtų pažeisti vertingąsias savybes. Jei teritorija ir apsaugos zona nenustatytos, apriboti ar uždrausti darbus galima iki 250 metrų atstumu nuo objekto. Jeigu dėl nepalankių klimato sąlygų trūkstami tyrimai neatliekami, terminas gali būti pratęstas. Bendras uždraudimo vykdyti darbus terminas negali būti ilgesnis negu 8 mėnesiai. Per šį terminą šio įstatymo nustatyta tvarka turi būti atlikti trūkstami tyrimai, parengtas ir suderintas teritorijos ir apsaugos zonos ribų projektas, reikalui esant, statinys užkonservuotas ir atlikti kiti kultūros paveldo objekto skelbimo saugomu procedūros veiksmai.“

Lietuvos Respublikos kultūros vertybių registras nuolat tikslinamas, papildomas naujais kultūros paveldo objektais arba objektų apsauga panaikinama, todėl šiame bendrajame plane pateikti sąrašai atitinka tik esamą situaciją tačiau nėra baigtiniai ir laikui bėgant gali kisti. Rengiant kitus teritorijų planavimo dokumentus ar schemas pagal bendrojo plano nuostatas, būtina vadovautis naujausia kultūros vertybių registro informacija, parengtais ir patvirtintais nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos dokumentais.

4.5. Įgyvendinimo prioritetai ir priemonės

Pagal LR nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymą nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugą sudaro: apskaita; skelbimas saugomu; saugojimas – tvarkyba ir naudojimas; pažinimas, jo sklaida; atgaivinimas (reabilitacija).

Siekiant išsaugoti Trakų rajono savivaldybės nekilnojamąjį kultūros paveldą, būtina visų pirma sutvarkyti paveldo objektų apskaitos dokumentus ir įteisinti jų apsaugą teisės aktų nustatyta tvarka.

Siūloma:

- Patikslinti senus apskaitos dokumentus turinčių archeologijos paveldo objektų teritorijų ribas;
- Įrašyti į Registrą naujai aptiktus archeologijos paveldo objektus ir kitas naujai išaiškintas nekilnojamasias kultūros vertybes.
- Paskelbti saugomais vertingiausius Registre esančius kultūros paveldo objektus, nepaskelbtus valstybės saugomais.
- Nustatyti vertingąsias savybes urbanistikos kultūros paveldo vertybėms – Tiltų, Klepočių bei Vaikštenių gatviniams kaimams.
- Patikslinti statinio komplekso vertingąsias savybes – Senujų Trakų bažnyčios ir buv. vienuolyno teritorijų ribas.
- Planuojant istorinėse dalyse ir kultūros paveldo teritorijose naujos modernios architektūros statybą, būtina išsaugoti istorinį urbanistinį audinį ir charakteringą erdvinę struktūrą, paryškinant paveldo objektų savybių savitumą.
- Senąsias kapines ir kapavietes saugoti viešam pažinimui ir pagarbai, pavedant atitinkamoms savivaldybės tarnyboms rūpintis jų tvarkyba. Kapinės turi būti tvarkomos pagal kapinių tvarkybą reglamentuojančius teisės aktus.
- Būtina periodiškai organizuoti piliakalnių ir juos supančių teritorijų tvarkymą, numatant panaudojimo galimybę turistinių maršrutų vystymui.
- Vykdamas bendrojo plano sprendinius bei apsaugos ir kraštovaizdžio formavimo politikos tikslais turi būti įsteigti urbanizuotų vietų ir kaimų (kultūros paveldo vietovių) kultūriniai draustiniai.
- Turi būti rengiami reikiami specialieji paveldosaugos planai bei kiti dokumentai, aktualūs nekilnojamojo kultūros paveldo objektų valdytojams.
- Būtina saugoti želdinius ir želdynus, esančius kultūros paveldo objektų teritorijose, nes jie sudaro vieningą visumą su užstatymu, kuriam būdinga žmogaus veiklos, gamtinės ir istorinės aplinkos dermė.

Pažymėtina ir tai, kad realių teigiamų poslinkių kultūros paveldo apsaugos ir naudojimo srityje galima tikėtis tik tada, kai pagal paveldosaugos reikalavimus sutvarkę ir pritaikę šiandieninei funkcijai kultūros paveldo objektą, kultūros paveldo objekto valdytojai gaus Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo 28 str. numatomą kompensaciją ir šios kompensacijos gavimo mechanizmas pradės veikti realiai. Tai svarbu visoms nekilnojamosioms kultūros paveldo vertybėms – tiek pavieniams objektams, tiek ir kompleksinėms paveldo vertybėms.

Priemonės, užtikrinančios kultūros paveldo atgaivinimą, atkūrimą, panaudojimą kultūriniam turizmui:

Administracinės priemonės:

- Inicijuoti kultūros paveldo objektų apsaugą vietiniame (savivaldybės) lygmenyje.

Ekonominės priemonės (savivaldybės planuose numatyti kultūros paveldo atgaivinimo programas):

- Kultūros paveldo objektų teritorijų, aplinkos ir infrastruktūros tvarkymas;
- Tvarkomųjų paveldosaugos darbų kompensavimas savivaldybės saugomų kultūros paveldo objektų savininkams.

Švietėjiškos priemonės:

- Renginių, skirtų kultūros paveldo objektų tvarkymui organizavimas;
- Nekilnojamojo kultūros paveldo vertybių bei nekilnojamojo turto, esančio kultūros vertybės teritorijoje savininkų, valdytojų ar naudotojų konsultavimas prižiūrint ir tvarkant kultūros paveldo vertybę ar jos teritoriją;
- Leidinių apie Trakų rajono savivaldybės teritorijoje esančias kultūros paveldo vertybes leidyba;
- Konkursai, skirti pažymėti geriausiai tvarkomus paveldo objektus.

Didžioji Trakų rajono savivaldybės teritorijos dalis patenka į Valstybės istorijos paveldo dominavimo erdvinį stuburą apimančią teritoriją, svarbu Trakų rajono savivaldybės teritorijoje esančio kultūros paveldo išsaugojimo rėmimą derinti ir su Nacionaline turizmo programa, Kultūrinio turizmo programa bei agroturizmo (poilsio kaimiškoje aplinkoje) plėtote.

Trakų rajono savivaldybės bendrojo plano sprendinių pasekmės ir įgyvendinimo stebėsenai skirti indikatoriai

Planuojama, kad įgyvendinus Trakų rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano sprendinius:

- Bus atsižvelgta į nekilnojamojo kultūros paveldo objektų išsaugojimo būtinybę, vykdant urbanizacijos plėtrą rajone;
- Bus parengti reikiami specialieji paveldosauginiai planai bei kiti paveldosaugos dokumentai, aktualūs kultūros vertybių išsaugojimui ir nekilnojamojo kultūros paveldo objektų valdytojams;
- Efektyvesnė taps kultūros paveldo objektų apsauga bei naudojimas, tame tarpe ir kultūrinio turizmo aspektu.

Bendrojo plano sprendinių stebėseną (monitoringą) turi būti vykdoma vadovaujantis Kompleksinių teritorijų planavimo dokumentų sprendinių įgyvendinimo stebėsenos turinio ir stebėsenos atlikimo tvarkos aprašo, patvirtintu Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2014 m. sausio 7 d. įsakymu Nr. D121 reikalavimais.

Bendrojo plano nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos sprendinių stebėseną (monitoringą) turi būti vykdoma pagal periodiškumo ir detalumo reikalavimus, nustatytus pagal objektų tipologiją, jų būklę, teisinę priklausomybę. Stebėsenos rezultatai (stebėjimo ir fiksavimo duomenys, vertingąsias savybes naikinančių ir žalojančių veiksmų vertinimas, apibendrinimas ir prognozavimas) turi būti teikiami už kultūros paveldo apsaugą ir teritorijų planavimą atsakingoms institucijoms.

Trakų rajono savivaldybės nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos ir naudojimo sprendinių įgyvendinimo priemonių planas:

Nr.	Priemonės pavadinimas	Laukiamų rezultatų aprašymas	Atsakingi vykdytojai
4.	KULTŪROS PAVELDO APSAUGA IR NAUDOJIMAS		
4.1.	Priemonės, užtikrinančios Trakų rajono savivaldybės teritorijoje esančių kultūros paveldo objektų apsaugą		
4.1.1.	Įrašyti į kultūros vertybių registrą naujai išaiškintas nekilnojamojo kultūros paveldo vertybes. Šiuo metu Trakų rajone yra: Archeologijos vertybės – 80; Urbanistikos – 8; Statinių ir statinių kompleksų – 60; Statinių – 38; Laidojimo vietų – 25;	Veiklos reglamentavimas, prižiūrimų ir saugomų kultūros paveldo objektų skaičius, paveldosaugos reikalavimų taikymas rengiant žemesnio lygmens TPD. Deleguota į Trakų rajono savivaldybės 2016-2025 metų strateginį plėtros planą. Uždavinys Nr.2.3.2; priemonė: 2.3.2.4. Skaitmeninti ir saugoti kultūros paveldą,	TRSA Architektūros skyrius

	Mitologinių vietų – 10; Monumentų – 3. Tvarkyti paveldo objektų apskaitos dokumentus.	didinti dokumentinio ir kultūros paveldo prieinamumą elektroninėje erdvėje.	
4.1.2.	Paskelbti saugomais vertingiausius Registre esančius kultūros paveldo objektus, nepaskelbtus valstybės saugomais. 2018m. liepos 1d. duomenimis Trakų rajone buvo 43 valstybės saugomi objektai.	Registre esančių vertingiausių objektų paskelbimas valstybės saugomais.	TRSA Architektūros skyrius
4.1.3.	Nustatyti vertingąsias savybes urbanistikos kultūros paveldo vertybėms – Tiltų, Klepočių bei Vaikštenių gatviniams kaimams	Parengtas KPD vertinimo tarybos aktas.	KPD
4.1.4.	Patikslinti statinio komplekso vertingąsias savybes – Senųjų Trakų bažnyčios ir buv. vienuolyno teritorijų ribas.	Parengtas KPD vertinimo tarybos aktas.	KPD
4.1.5.	Sudaryti Trakų rajono savivaldybės nekilnojamojo kultūros paveldo vertinimo tarybą.	Sudaryta nekilnojamojo kultūros paveldo vertinimo taryba.	TRSA Architektūros skyrius
4.1.6.	Inicijuoti kultūros paveldo objektų apsaugą vietiniame (savivaldybės) lygmenyje.	Naujų objektų įrašymas į registrą	TRSA Architektūros skyrius
4.1.7.	Kultūros paveldo objektų teritorijų, aplinkos ir infrastruktūros tvarkymas.	Parengti teritorijų planavimo dokumentai, sutvarkyti privažiavimai, pritaikyta atliekų surinkimo sistema, atlikti tvarkymo darbai.	TRSA Architektūros skyrius
4.1.8.	Nekilnojamojo kultūros paveldo objektų tinkamas pritaikymas ir paruošimas turizmo plėtrai.	Pagal parengtą programą sutvarkytų objektų skaičius. Deleguota į Trakų rajono savivaldybės 2016-2025 metų strateginį plėtros planą. Uždavinys Nr.2.3.2; priemonė: 2.3.2.2. Tvarkyti ir visuomenės poreikiams pritaikyti rajono nekilnojamojo kultūros paveldo objektus.	TRSA Architektūros skyrius
4.1.9.	Valstybės, savivaldybės bei savininkų lėšų skyrimas nekilnojamojo kultūros paveldo objektų tvarkybai.	Paremtų, fizinių ir juridinių asmenų sutvarkytų, kultūros paveldo objektų skaičius. Deleguota į Trakų rajono savivaldybės 2016-2025 metų strateginį plėtros planą. Uždavinys Nr.2.3.2; priemonė: 2.3.2.3 Skatinti fizinius ir juridinius asmenis sutvarkyti apeistus kultūros paveldo objektus	TRSA Architektūros skyrius
4.1.10.	Vykdamas bendrojo plano sprendinius bei apsaugos ir kraštovaizdžio formavimo politikos tikslais turi būti įsteigti urbanizuotų vietų ir kaimų (kultūros paveldo vietovių) kultūriniai draustiniai.	Įsteigti nauji kultūriniai draustiniai, parengti, teritorijų planavimo dokumentai.	TRSA Architektūros skyrius
4.1.11.	Veiklos išskirtuose kultūros paveldo vertybių sankaupos arealuose, nepatenkančiuose į valstybinio parko teritoriją, reglamentavimas. Ypač savivaldybės lygmens arealų sankaujų zonoje.	Privalomų rodiklių taikymas rengiant žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentus.	TRSA Architektūros skyrius

4.1.12.	Kultūros vertybių sankaupų išskirtose teritorijose saugomų vietovių steigimas, jų kultūrinės vertės saugojimo nuostatų detalizavimas šių teritorijų specialiuosiuose ir atskirų vietovių detaliuosiuose planuose.	Parengti teritorijų planavimo dokumentai.	TRSA Architektūros skyrius
4.1.13.	Veiklos vykdymas kultūros paveldo objektuose bei jų teritorijose pagal reglamentus, nustatančius paveldosaugos reikalavimus kiekvienam kultūros paveldo objektui arba pagal detalius reglamentus, numatytus parengtuose teritorijų planavimo dokumentuose.	Parengti teritorijų planavimo dokumentai, nustatyti paveldosaugos reikalavimai.	TRSA Architektūros skyrius

5. SOCIALINĖ APLINKA

5. SOCIALINĖ APLINKA

5.1. Demografinė raida

Pastarųjų metų ekonominiai ir socialiniai pokyčiai – į neigiamą pusę didėjantis neigiamas migracijos saldo ir neigiamas natūralus gyventojų prieaugis bei to pasekmėje mažėjantis gyventojų skaičius - iš esmės pakeitė susiklosčiusias ilgametes demografines tendencijas, apsunkino gyventojų skaičiaus ir sudėties prognozavimą vidutiniu ir ilguoju laikotarpiu tiek Lietuvos Respublikoje, tiek ir daugelyje atskirų jos dalių, įskaitant ir Trakų rajono savivaldybę. 2007 metų trakų rajono savivaldybės bendrajame plane, įvertinus didelį rajono patrauklumą bei aukštą demografines trakų miesto perspektyvas, tikėtina gyventojų skaičiaus prognozė 2017 metams buvo 35618 gyventojų. Prognozės nepasitvirtino – 2017 metas Trakų rajone buvo 32701 gyventojas, tai yra mažiau, nei buvo numatyta pesimistinėje prognozėje (33876 gyventojai).

5.1. lentelė. Gyventojų skaičiaus pokytis

	Gyventojų skaičius		Gyventojų skaičiaus pokytis	
	2001 m.	2011 m.	gyv.	proc.
Lietuvos Respublika	3 483 972	3 043 429	-440 543	-12,64
Trakų rajonas	37 376	34 411	-2 965	-7,93
Trakai	5 725	4933	-792	-13,83
Lentvaris	11 773	11105	-668	-5,67
Rūdiškės	2 559	2300	-259	-10,12
Aukštadvaris	1 031	977	-54	-5,24
Onuškis	584	519	-65	-11,13

Gyventojų populiacija yra veikiama labai daug socialinių, ekonominių, globalinių, gamtinių ir kitų veiksnių, kurių poveikio žmogaus elgsenai matematiškai aprašyti neįmanoma, todėl atlikti gyventojų skaičiaus prognozę yra sudėtinga, tačiau įvertinus bendras gyventojų skaičiaus kitimo tendencijas savivaldybėje ir šalyje, galima teigti, kad gyventojų prieaugis išliks neigiamas. Lietuvos statistikos departamento duomenimis 2018 metų sausio 1 dieną Trakų rajono savivaldybėje gyveno 32492 gyventojai, lyginant su 2007 metų duomenimis, gyventojų skaičius šiuo laikotarpiu sumažėjo 9,51 proc.

Gyventojų skaičiaus prognozė atlikta naudojantis empirinėmis prielaidomis, kurios numato gyventojų skaičiaus mažėjimą Trakų rajono savivaldybėje. Atlikti skaičiavimai numato pagrindinio demografinio rodiklio reikšmės nuoseklų mažėjimą visą sprendinių įgyvendinimo laikotarpį. Prognozuojama, kad sprendinių įgyvendinimo laikotarpio pabaigoje gyventojų skaičius Trakų rajono savivaldybėje nesieks 30 tūkst.

5.2. lentelė. Gyventojų skaičiaus prognozė

Metai	2018	2023	2028
Tikėtinas gyventojų skaičius	32 492	31 119	29 804
Optimistinis gyventojų skaičius	32 492	31 927	31 372
Pesimistinis gyventojų skaičius	32 492	30 512	28 652

Tokios gyventojų skaičiaus prognozes lemia tiek natūralios gyventojų kaitos, tiek migracijos saldo prognozės, kurių neigiamos reikšmės, lyginant su dabartinėmis, mažės neženkliai viso sprendinių įgyvendinimo laikotarpio metu.

Visgi dera pažymėti, kad šios prognozės yra išimtinai matematinio pobūdžio ir daromos nepriklausomu kintamuoju imant tik ankstesnių metų demografinių rodiklių reikšmes. Taigi darant šias prognozes nėra

vertinamos socialinės ir ekonominės prielaidos, kadangi pastarosios yra sunkiai įvertinamos kiekybinėje plotmėje.

5.2. Gyvenamojo fondo plėtra

Trakų rajono savivaldybės neigiamos demografinės tendencijos darė įtaką gyvenamojo fondo plėtrai. Statistikos departamento duomenimis 2017 metų pradžioje naudingas plotas, tenkantis vienam gyventojui, buvo 38,2 m², tuo tarpu 2010 metų pradžioje – 27,7 m², per šį laikotarpį bendras rodiklis padidėjo 37,91 proc. (2017 metais mieste naudingas plotas, tenkantis vienam gyventojui, buvo 31,5 m², kaime – 45,2 m²; Lietuvos Respublikoje – 34,7 m², mieste – 31,6 m², kaime – 41,3 m²). 2007 m. patvirtintame bendrajame plane prognozuotas naudingo ploto vienam gyventojui padidėjimas iki 30 m², tai yra, iki Europos Sąjungos vidurkio, viršytas.

Kadangi Trakų rajono savivaldybės gyvenamasis fondas pasižymi pakankamai dideliu bei greitu augimo tempu, todėl reikšmingos gyvenamojo fondo kiekybinės plėtos sprendinių įgyvendinimo laikotarpiu neprognozuojama. Esminė gyvenamojo fondo vystymo kryptis – kokybinė, t.y. būsto renovacija ir energetinio efektyvumo didinimas, tačiau taip pat būtina vystyti socialinio būsto fondą bei rezervuoti teritorijas galimai mažaaukščių namų statybai.

Sprendinių laikotarpyje siūlomi kokybinės plėtos sprendiniai:

- Atnaujinti nepatenkinamos būklės savivaldybės daugiabučius: esamų daugiaaukščių, daugiabučių gyvenamųjų namų pastatų modernizavimas ir atnaujinimas turėtų vykti šiltinant namus, renovuojant artima namų aplinką, planuojant panašia namų fasadų apdailą, vieningą vaizdą sukuriančius spalvinius sprendimus.
- Teikti gyventojams teisinę ir praktinę informaciją daugiabučių namų savininkų bendrijų kūrimo bei paramos iš Daugiabučių namų modernizavimo programos gavimo klausimais.
- Koncentruojantis ties gyvenamosios aplinkos gerinimu, netankinti užstatymo Trakų rajono savivaldybės gyvenamosiose vietovėse, orientuotis į didelės dalies neužstatytų teritorijų pritaikymą poilsio infrastruktūros (pvz. želdynų, vaikų žaidimo aikštelių) ir automobilių stovėjimo aikštelių planavimui.
- Skatinti gyventojus efektyviai naudoti energetinius išteklius, taupiai naudotis komunaliniais patogumais, rūšiuoti atliekas, prisidėti prie aplinkosauginių programų įgyvendinimo, tvarkyti bei prižiūrėti gyvenamąją teritoriją.
- Atnaujinti nepatenkinamos būklės savivaldybės gyvenamąjį fondą. Restauruoti ir remontuoti gyvenamąjį fondą, siekiant iki sprendinių įgyvendinimo laikotarpio pabaigos sumažinti avarinio gyvenamojo fondo dalį bendrame gyvenamojo fondo plotmėje iki 0,1 proc.
- Gerinti apsirūpinimą komunaliniais patogumais savivaldybėje vadovaujantis inžinerinės dalies sprendiniais.
- Naujas teritorijas, rezervuotas potencialiam užstatymui siūloma (tame tarpe ir potencialiai gyvenamojo fondo plėtrai) vystyti aplink esamas didžiausias gyvenvietes, centrus, kur jau yra galimybė teikti socialinės infrastruktūros, susisiekimo ir inžinerines paslaugas. Naujų gyvenamųjų statybų plėtra miestų ir miestelių teritorijose galima vadovaujantis galiojančiais jų bendraisiais planais.
- Realus plėtos teritorijų poreikis išreiškiamas pagal galimose urbanizuoti teritorijose parengtų teritorijų planavimo dokumentų kiekį. Daugiausia detaliųjų planų parengta ir statybos leidimų išduota Vilniaus aglomeracinio poveikio įtakoje esančiose teritorijose, o tai parodo patrauklesnes teritorijas užstatymo lokalizacijai ir tam tikrus privataus sektoriaus poreikius urbanizuojamų teritorijų aspektu. Šios teritorijos didelė dalimi būtų skirtos sezoniniams gyventojams ir vasarotojams.

- Didinti socialinio būsto fondą perkant būstus, vykdant pastatų konversiją, rekonstruojant (remontuojant) nenaudojamas gyvenamąsias patalpas. Socialinio būsto kiekybinė plėtra turėtų orientotis į daugiabučių gyvenamųjų namų (naujai pastatytų, nupirktų ar atsiradusių konversijos išdavoje) skyrimą savivaldybės gyventojams, patenkantiems į sąrašą socialiniam būstui gauti.

5.3. Socialinės infrastruktūros plėtra

Socialinių paslaugų infrastruktūrą sudaro kultūros, švietimo, sveikatos, sporto ir sveikatingumo, rekreacijos ir turizmo paskirties viešojo naudojimo objektai, kurių plėtra neatsiejama nuo urbanistinių centrų plėtros sprendinių. Atliktos Trakų rajono bendrojo plano sprendinių įgyvendinimo stebėsenos ataskaitos išvadose teigiama, jog švietimo, kultūros ir sveikatos ir kitų socialinių paslaugų įstaigų tinklas savivaldybės teritorijoje tenkina gyventojų poreikius, šių įstaigų teritorijų naudojimas ir vystymas bendrojo plano sprendiniuose yra išspręstas tinkamai, sprendiniai konkretizuojami rengiant žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentus.

Nerealizuoti sprendiniai neturi įtakos susiklosčiusiai funkciniai ir erdvinei urbanistinei struktūrai, todėl teritorijų planavimo aspektu neigiamų tendencijų socialines paslaugas teikiančių įstaigų infrastruktūros plėtros srityje nėra, tačiau neigiamos demografinės tendencijos lemia socialinio aprūpinimo poreikio didėjimą. Socialinės aplinkos vystymo kryptį pagrindžia būtina parengti naują socialinės infrastruktūros vystymo modelį, kuris atitiktų realias socialines aplinkos vystymosi tendencijas ir sudarytų pagrindą rezervuoti teritorijas socialinės infrastruktūros teritorinei plėtrai. Visos įvardintos socialinės infrastruktūros vystymo priemonės papildo teritorijų funkcinių galimybių scenarijus, tačiau neturi erdvinių parametrų, todėl nėra bendrojo plano tiesioginių sprendinių kompetencijoje.

Sprendinių laikotarpyje siūlomi kokybinės plėtros sprendiniai:

- Mažėjant paklausai švietimo paslaugoms, švietimo įstaigos vystysis kokybiniu aspektu, ekstensyvi esamų įstaigų plėtra siūlytina tik esant pagrįstam demografiniam poreikiui konkrečioje teritorijoje. Plėtros pagrindą sudarys keletas esminių aspektų: įstaigų artumas vaiko namams, trumpas kelionės į ir iš mokyklos laikas; pavėžėjimo organizuotumas; švietimo įstaigų infrastruktūros kokybė.
- Švietimo srityje ir ateityje turi būti remiama sistemos reforma ir švietimo institucijų tinklo optimizavimas bei jų infrastruktūros modernizavimas, siekiant gerinti teikiamų paslaugų kokybę.
- Esminis profesinio mokymo infrastruktūros tikslas sprendinių įgyvendinimo laikotarpiui yra intensyvi kokybinė infrastruktūros plėtra, orientuota į trūkstamų specialybių kvalifikuotos darbo jėgos ugdymą.
- Rengiant miestų bendruosius planus (esant poreikiui), miestelių ir kaimų detaliuosius planus, gyvenamųjų kvartalų ar kompleksų detaliuosius planus turi būti rezervuojamos teritorijos ar esami statiniai visuomenės poreikiams (viešosioms paslaugoms teikti), t.y. ikimokyklinėms, pradžios mokykloms ir kito pobūdžio švietimo įstaigoms statyti, viešosios paskirties želdynams įrengti ar eksploatuoti.
- Sveikatos priežiūros infrastruktūros plėtra grindžiama vykdoma sveikatos priežiūros sistemos reforma, orientuota į stacionarių paslaugų masto mažinimą, perkeliant asmens sveikatos priežiūros funkcijas iš antrinio į pirminį sveikatos priežiūros lygmenį, tenkinant paslaugų prieinamumo ir kokybės poreikį bei skatinant privataus sektoriaus dalies augimą sveikatos priežiūros struktūroje.
- Pagrindinis savivaldybės socialinės globos ir priežiūros sektoriaus plėtros prioritetas – aktyvinti nestacionarių socialinių paslaugų teikimą, skatinti socialinės atskirties asmenų integraciją į visuomenę, tobulinti esamų socialinių paslaugų kokybę bei pasiekiamumą.
- Savivaldybės kultūros infrastruktūros plėtros kryptys iš esmės atitinka esamos kultūros infrastruktūros išsidėstymą, kadangi rekomenduojamos investicijos į veikiančius kultūros objektus. Trakų rajono kultūros plėtros tikslas – išlaikyti ir skatinti rajono gyventojų turiningą laisvalaikio leidimo būdą – didinti gyventojų pasirinkimą, skatinti aktyvią kultūrinę veiklą.

5.4. Įgyvendinimo prioritetai ir priemonės

Socialinei plėtrai:

- Esminė gyvenamojo fondo vystymo kryptis – kokybinė, t.y. būsto renovacija ir energetinio efektyvumo didinimas, daugiabučių gyvenamųjų namų modernizavimas, aplinkos kokybės gerinimas.
- Socialinio būsto fondo vystymas ir teritorijų rezervavimas galimai mažaaukščių namų statybai.
- Esamo ikimokyklinio ugdymo įstaigų tinklo išlaikymas, bendrojo lavinimo mokyklų tinklo optimizavimas, esamo papildomo ugdymo infrastruktūros išlaikymas.
- Esamo sveikatos priežiūros įstaigų tinklo išlaikymas ir privataus sektoriaus dalies didėjimas pirminės sveikatos priežiūros infrastruktūroje.
- Esamo kultūrinės infrastruktūros tinklo (kultūros centrų (jų filialų), bibliotekų (jų filialų) tinklo, muziejaus bei dailės galerijos išlaikymas ir jo intensyvi plėtra pagal poreikį.
- Kiekybiška ir kokybiška socialinės infrastruktūros tinklo ir teikiamų paslaugų spektro plėtra seniūnijų centruose įsteigiant daugiafunkčius dienos socialinius centrus

Bendrojo plano sprendinių stebėseną (monitoringą) turi būti vykdoma vadovaujantis Kompleksinių teritorijų planavimo dokumentų sprendinių įgyvendinimo stebėsenos turinio ir stebėsenos atlikimo tvarkos aprašo, patvirtintu Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2014 m. sausio 7 d. įsakymu Nr. D121 reikalavimais.

Trakų rajono savivaldybės socialinės aplinkos sprendinių įgyvendinimo priemonių planas:

Nr.	Priemonės pavadinimas	Laukiamų rezultatų aprašymas	Atsakingi vykdytojai
5.	SOCIALINĖ APLINKA		
5.1.	Demografinė raida		
5.1.1.	Gyventojų skaičiaus mažėjimas apie 0,86 proc. kasmet.	Gyventojų mažėjimas. Migracijos saldo ir natūralaus prieaugio stebėseną.	TRSA
5.2.	Gyvenamojo fondo plėtra		
5.2.1.	Naudingo ploto vienam gyventojui padidėjimas.	Gyvenamojo ploto 1m ² /gyventojui stebėseną.	TRSA
5.2.2.	Daugiabučių gyvenamųjų namų atnaujinimas ir renovacija, energetinio efektyvumo didinimas.	Parengti techniniai projektai, atliktas pastatų atnaujinimas ir renovacija.	TRSA
5.2.3.	Avarinio gyvenamojo fondo mažinimas.	Atliktas remontas arba rekonstrukcija, stebėseną.	TRSA
5.2.4.	Gyvenamojo fondo prioritėtinė plėtra Vilniaus miesto aglomeracinio poveikio zonoje ir aplink esamas didžiausias gyvenvietes, centrus.	Parengti teritorijų planavimo dokumentai.	TRSA
5.3.	Socialinės infrastruktūros plėtra		
5.3.1.	Išlaikyti esamą ikimokyklinio ugdymo įstaigų tinklą savivaldybėje sprendinių įgyvendinimo laikotarpiu, t.y. neplanuoti veikiančių ikimokyklinių vaikų įstaigų uždarymo, pertvarkymo kitoms paskirtims, naujų įstaigų įsteigimo.	Išlaikytas esamų įstaigų skaičius. Rengiant sklypų detaliuosius planus ateityje, įvertinti naujų ikimokyklinio ugdymo įstaigų poreikį arba esamų įstaigų teritorinės plėtos poreikį. Deleguota į Trakų rajono savivaldybės 2016-2025 metų strateginį plėtos planą. Uždavinys: 2.1.1. Gerinti švietimo paslaugų kokybę ir	TRSA

		prieinamumą.	
5.3.2.	Bendrojo lavinimo įstaigų tinklo optimizavimas ir reorganizavimas pagal poreikį mažinant patalpas, uždarant ir perkeltant mokyklos vietą į kitą gyvenvietę. Nepanaudotas patalpas ir teritorijas rezervuoti visuomenės reikmėms.	Bendrojo lavinimo įstaigų tinklo optimizavimas rajone privalo remtis atitinkamais savivaldybės norminiais aktais: švietimo programomis, ugdymo įstaigų tinklo pertvarkos planais. Deleguota į Trakų rajono savivaldybės 2016-2025 metų strateginį plėtros planą. Uždavinys: 2.1.1. Gerinti švietimo paslaugų kokybę ir prieinamumą.	TRSA
5.3.3.	Esamas įstaigų tinklas tenkina rajono neformaliojo švietimo paklausą, todėl steigti naujų tokio tipo įstaigų nėra siūloma. Neplanuoti sprendinių įgyvendinimo laikotarpiui veikiančių įstaigų uždarymo, pertvarkymo kitoms paskirtims, esamų įstaigų teritorinės plėtros.	Ateityje atsiradus poreikiui (padidėjus paklausai tokio tipo švietimo paslaugoms) parengti galimybių studijas apie tokio tipų įstaigų kiekybinę arba teritorinę plėtrą, vadovautis pastarosiomis rengiant detaliuosius planus.	TRSA
5.3.4.	Vystyti daugiafunkcių centrų tinklą.	Išanalizuoti poreikį ir paklausą papildomai tokio tipo plėtrai tarp visų galimų suinteresuotų švietimo sistemos elementų (mokinių, tėvų, įstaigų, pastarųjų darbuotojų ir pedagogų). Pasiūlai esant mažesnei nei poreikiui tokio tipo paslaugoms, numatyti tinklo plėtrą esamose įstaigose arba numatant žemės sklypus Trakų rajone. Deleguota į Trakų rajono savivaldybės 2016-2025 metų strateginį plėtros planą. Uždavinys: 2.1.1. Gerinti švietimo paslaugų kokybę ir prieinamumą.	TRSA
5.3.5.	Esamas asmens sveikatos priežiūros įstaigų tinklas tenkins paslaugų gavėjų poreikius, todėl sprendinių įgyvendinimo laikotarpiu sveikatos priežiūros įstaigų tinklo plėtra rajone nėra siūloma.	Išlaikyti esamą pirminės sveikatos priežiūros ir jos padalinių (ambulatorijų ir medicinos punktų) tinklą. Deleguota į Trakų rajono savivaldybės 2016-2025 metų strateginį plėtros planą. Uždavinys: 2.2.1. Gerinti sveikatos priežiūros paslaugų kokybę ir prieinamumą.	LR SAM
6.3.6.	Esamų stacionarias ir nestacionarias paslaugų įstaigų pastatų atnaujinimas ir renovacija, energetinio efektyvumo didinimas.	Išlaikytas esamų įstaigų skaičius. Atliktas įstaigų atnaujinimas ir renovacija. Rengiant teritorijų detaliuosius planus, įvertinti naujų socialinių įstaigų poreikį. Deleguota į Trakų rajono savivaldybės 2016-2025 metų strateginį plėtros planą.	TRSA

		Uždavinys: 2.2.1. Gerinti socialinių paslaugų kokybę ir mažinti socialinę atskirtį.	
6.3.7.	Esamas kultūros įstaigų tinklas tenkina rajono gyventojų, atvykstančių lankytojų ir turistų poreikius. Sprendinių įgyvendinimo laikotarpiu poreikis kultūrinėms paslaugoms neženkliai augs, tačiau esamas įstaigų tinklas sugebės jį tenkinti, todėl esamą jo apimtį siūloma išlaikyti.	Kultūros infrastruktūros tinklo optimizavimas šiai dienai turi būti vykdomas, remiantis Trakų rajono savivaldybės kultūros programa. Nenaudojamos patalpos kaimo gyvenamosiose vietovėse (pvz. buvusiose mokyklose ar jų skyriuose) pagal galimybę turi būti pertvarkomos į universalias sales, bibliotekas. Deleguota į Trakų rajono savivaldybės 2016-2025 metų strateginį plėtros planą. Uždavinys: 2.3.1. Didinti kultūrinės aplinkos ir kultūros paslaugų kokybę ir prieinamumą.	TRSA
6.3.8.	Kultūros rūmų ir filialų, esamų viešųjų bibliotekų pastatų atnaujinimas ir renovacija, energetinio efektyvumo didinimas.	Atliktas įstaigų atnaujinimas ir renovacija.	TRSA

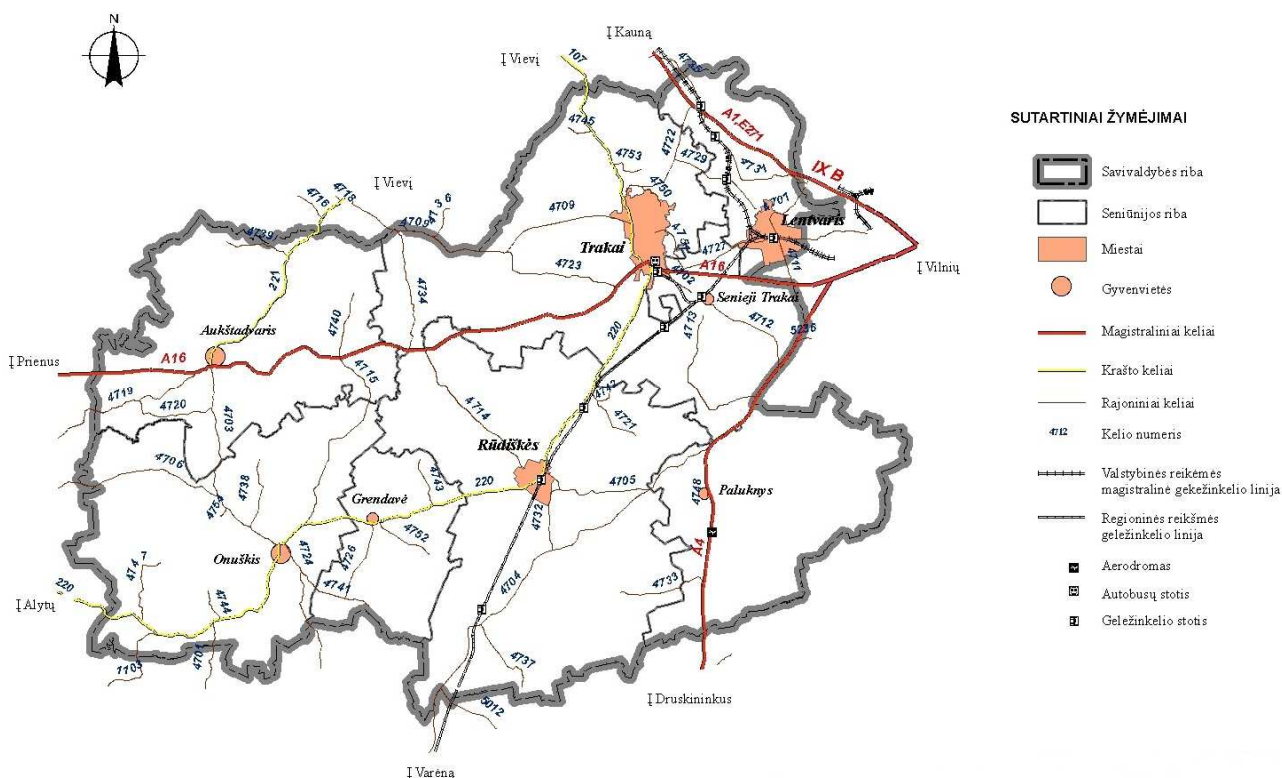
6. SUSISIEKIMO SISTEMA

6. SUSISIEKIMO SISTEMA

6.1. Trakų rajono savivaldybės susisiekimo sistema

Trakų rajono teritorijoje susisiekimo tinklą sudaro tarptautiniai magistraliniai valstybiniai keliai (A1, A16, A4), krašto keliai, rajoninės ir vietinės reikšmės keliai, valstybinės reikšmės magistralinės bei regioninės geležinkelio linijos. Savivaldybės teritoriją kertantis IX B Rytų-Vakarų transporto koridorius yra vienas iš pagrindinių Lietuvos ir Vidurio Europos susisiekimo sistemos komponentų, kuris užtikrina transportinius ryšius su Lietuvos regionais ir Europos kelių tinklu. Savivaldybė turi puikias sąlygas naudotis Vilniaus tarptautinio oro uosto paslaugomis bei plėtoti Paluknio ir Rūdiškių aerodromo infrastruktūrą turizmo bei sportinės aviacijos srityse. Savivaldybės turistinis-rekreacinis potencialas skatina vandens turizmo bei biotransporto sistemų vystymą.

Savivaldybė turi gerą susisiekimą pagrindiniais Lietuvos miestais Vilniumi (27 km) ir Kaunu (79 km), susisiekimas su pajūrio zona ir Klaipėda yra blogesnis dėl didelio atstumo (291 km). Savivaldybėje yra pakankamai geras susisiekimo tinklas tiek autotransportu, tiek geležinkeliu. Trakų rajono savivaldybės gyventojams patogiu naudotis ir tarptautinio Vilniaus oro uosto paslaugomis. Pagrindiniai trūkumai: daug žvyrkelių, nusidėvėjusios viešojo transporto priemonės, pasenusi Trakų autobusų stoties infrastruktūra, geležinkelio tinklas neatitinka ES standartų, susisiekimas geležinkeliu lėtas, savivaldybėje trūksta dviračių ir pėsčiųjų takų.

6.1. pav. Trakų rajono savivaldybės susisiekimo sistema

Europinės reikšmės magistralės E28 Berlynas–Gdanskas–Karaliaučius (Kaliningradas)–Marijampolė–Prienai–Vilnius–Minskas ir E85 Klaipėda–Kaunas–Vilnius–Lyda–Černovcai–Bukareštas–Aleksandropolis, magistraliniai keliai A1 Vilnius–Kaunas–Klaipėda; A4 Vilnius–Varėna–Gardinas; A16 Vilnius–Prienai–Marijampolė yra intensyviausio transporto eismo keliai savivaldybės teritorijoje, užtikrinantys ne tik

savivaldybės bei šalies susisiekimo poreikius, bet taip pat yra tarptautinių tranzitinių pervežimų ašys, kas savo ruožtu generuoja didelį tranzitinio transporto srautą bei reikalauja aukšto techninio išvystymo lygio.

Magistraline geležinkelio linija Vilnius–Kaunas–Klaipėda pervežami didžiausi keleivių ir krovinių srautai šalies mastu. Geležinkelio ruožai yra Vilnius–Rūdiškės–Varėna–Marcinkonys ir Senieji Trakai–Trakai svarbūs savivaldybės ir šalies geležinkelių susiekimo sistemoje.

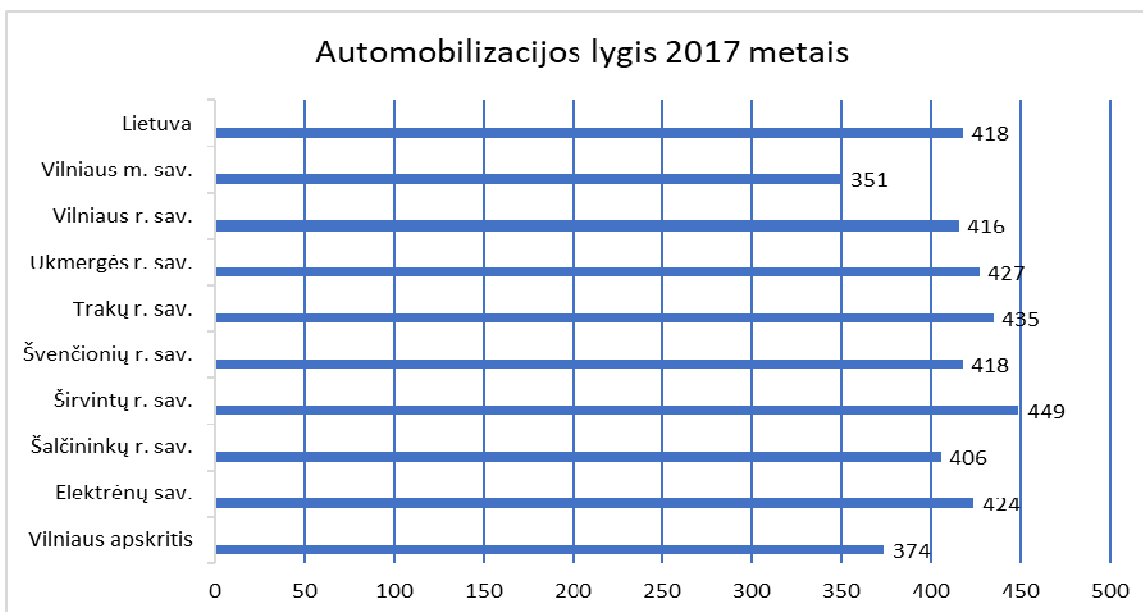
2014–2015 metais parengtas Trakų rajono savivaldybės vietinės reikšmės kelių ir gatvių sąrašas patvirtintas Trakų rajono savivaldybės tarybos 2015 m. balandžio 2 d. sprendimu Nr. S1-39 „Dėl Trakų rajono savivaldybės vietinės reikšmės kelių ir gatvių sąrašo patvirtinimo“. Remiantis šiuo dokumentu, Trakų rajone iš viso yra 773,751 km vietinės reikšmės kelių ir gatvių, iš kurių – 18,9 % asfalto dangos ir 81,1 % žvyro/grunto dangos.

6.2. Automobilizacijos lygis

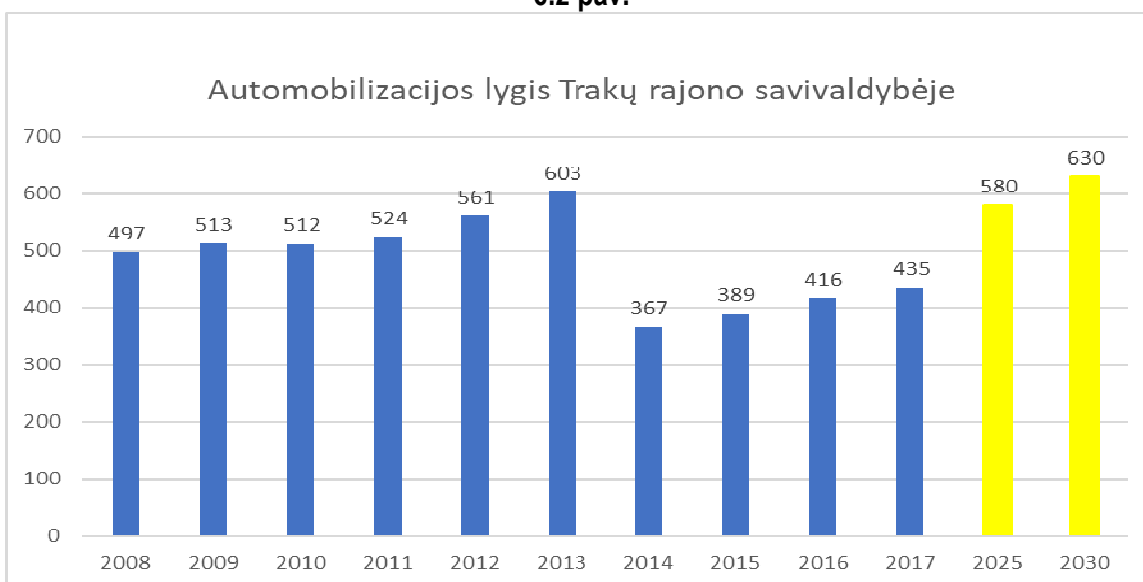
Viena pagrindinių automobilių kelių ir gatvių apkrovimo priežasčių yra nuolat augantis automobilizacijos lygis. Šiuo metu, 2017 metų duomenimis, Trakų rajono savivaldybėje 1000-iai gyventojų tenka 435 individualūs lengvieji automobiliai. Automobilizacijos statistinių duomenų rezultatus pakoregavo 2014 metais šalyje vykdytas nenaudojamų transporto priemonių išregistravimas, todėl nuo 2014 metų automobilizacijos rodikliai yra mažesni, tačiau matyti aiški augimo tendencija 2017 metais. Prognozuojama, kad artimiausiais metais automobilizacijos lygio augimo tendencija išliks kol bus pasiektas Europos Sąjungos vidutinis automobilizacijos lygis 550-600 auto./1000 gyventojų. Todėl eismo intensyvumo, neigiamo transporto poveikio aplinkai bei didėjančio avaringumo tendencijos taip pat išliks ir gali didėti, jei nebus gerinamos eismo sąlygos bei diegiamos eismo saugumo priemonės.

6.1. lentelė. Individualių lengvųjų automobilių skaičius 1000-iai gyventojų

Individualių lengvųjų automobilių skaičius 1000-iai gyventojų										
Metai	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Trakų r. sav.	497	513	512	524	561	603	367	389	416	435
Elektrėnų sav.	517	538	552	572	591	612	384	401	414	424
Šalčininkų r. sav.	488	504	525	555	588	624	354	366	383	406
Širvintų r. sav.	459	489	496	518	544	575	391	405	425	449
Švenčionių r. sav.	430	454	480	502	529	559	365	378	398	418
Ukmergės r. sav.	468	494	504	521	544	565	375	390	411	427
Vilniaus r. sav.	473	489	500	518	545	571	365	389	402	416
Vilniaus m. sav.	448	458	455	463	474	486	324	335	344	351
Vilniaus apskritis	457	471	473	484	501	518	338	352	364	374
Lietuva	477	496	509	524	541	562	370	385	402	418

6.2 pav.

6.3 pav.

Automobilių srautų augimui keliuose tiesioginę įtaką daro automobilizacijos ir motorizacijos lygio augimas, transporto priemonių intensyvesnis naudojimas.

6.3. Automobilių keliai

Pagrindiniai automobilių kelių transporto vystymo sprendiniai:

1. modernizuoti rajono tarptautinės, nacionalinės bei vietinės reikšmės transporto infrastruktūrą, užtikrinant tarptautinių bei vietinių keleivių ir krovinių pervežimų realizavimą visomis transporto rūšimis, gerinant skirtingų transporto rūšių sąveiką;

2. įgyvendinti Trakų miesto pietinio aplinkkelio projektą;

3. parengti magistralinio kelio A16 ruožo Vilnius – Trakai rekonstrukcijos specialųjį planą;

4. plėtoti regioninės reikšmės transporto infrastruktūros jungtis su tarptautiniais magistraliniais keliais.

Užtikrinti susisiekimą kokybiškais keliais tarp seniūnijų centrų, urbanizuotų bei rekreacinių teritorijų;

5. formuoti vietinės reikšmės susisiekimo infrastruktūrą besiplečiančiose ir naujai besiformuojančiose gyvenamosiose teritorijose.

6. tobulinti susisiekimo kokybę tarp gyvenamųjų vietovių, eliminuoti sunkųjį tranzitinį transportą iš gyvenamųjų teritorijų, modernizuoti vietinės reikšmės susisiekimo infrastruktūrą savivaldybės miestuose ir gyvenamosiose teritorijose.

7. Magistralinis kelias A16 Vilnius – Prienai – Marijampolė (E 28) eina per vaizdingas, patrauklias turizmui ir tuo pačiu labai jautrias neigiamam transporto poveikiui teritorijas. Atsižvelgiant į tai Lietuvos Respublikos teritorijos bendrajame plane šis kelias buvo numatytas kaip „turistinis lengvojo transporto koridorius“. Šiuo metu kelias intensyviai naudojamas ir krovinio tranzitinio transporto, kas neigiamai veikia teritorijų aplinką, o ypač Aukštadvario miestelį. Unikali Aukštadvario ir jo prieigų gamtinė, istorinė bei kultūrinė aplinka yra visiškai nepalanki sprendžiant eismo organizavimo ir reguliavimo magistraliniame kelyje A 16 Vilnius – Prienai- Marijampolė (E 28) būdais ir priemonėmis, siekiant eliminuoti krovinio tranzitinio transporto eismą per Aukštadvarių. Taip pat būtina numatyti priemonės neigiamam transporto poveikiui mažinti Aukštadvario miestelyje.

8. Valstybinės reikšmės kelių plėtros (remontuotinių ir rekonstruotinių kelių ruožų) sąrašas sudarinėjamas visai Lietuvai nepaisant bendrųjų planų ar kitų teritorijų planavimo dokumentų sprendinių. Atskirų valstybinės reikšmės krašto ir rajoninių kelių ruožų plėtra, rekonstrukcija ir remontas bus vykdomi įvertinant jų būklę, eismo srautus ir atsižvelgiant į skiriamą finansavimą.

9. Sekančiose planavimo stadijose ir techninių projektų rengimo metu turi būti įvertintas esamų ir numatomų transporto srautų poveikis ir planuojamų ūkinių veiklų poveikis (triukšmo ir oro taršos) esamoms ir planuojamoms gyvenamosioms ir visuomeninėms teritorijoms. Planuojama ūkinė veikla turi būti vykdoma užtikrinant higienos normas „Triukšmo ribiniai dydžiai gyvenamosiose, specialiosiose ir visuomeninėse patalpose bei pastatų, kuriuose įrengtos šios patalpos, aplinkoje“ ir kitų teisės aktų reikalavimus. Sekančiose planavimo stadijose, konkretizavus ūkinę veiklą, pagal poreikį turi būti atlikti triukšmo ir vibracijos lygio skaičiavimai ir numatytos kompensacinės priemonės, kurios įgyvendinamos ūkinės veiklos konkrečiau vystytojo lėšomis.

6.4. Viešasis transportas

Viešojo transporto paklausa yra įgavusi nuolatinio mažėjimo tendenciją jau daugiau kaip dešimtmetį. Tam nemažai įtakos turėjo ne tik išaugęs individualių automobilių skaičius, bet ir prasta visuomeninio transporto techninė būklė, padidėjusios kelionių kainos. Visuomenei būtinas keleivinio kelių transporto paslaugas Trakų rajono savivaldybėje teikia UAB „Trakų autobusai“. Pagrindiniai įmonės uždaviniai – keleivių pervežimas vietiniais (priemiestiniais) autobusų maršrutais; keleivių, kuriems įstatymo yra suteikta teisė į lengvatas keleiviniame transporte, vežimas; moksleivių, našlaičių, likusių be tėvų globos vaikų vežimas maršrutiniais vietiniais (priemiestiniais) reguliaraus susisiekimo autobusais į Trakų rajono savivaldybės teritorijoje esančias švietimo ir vaikų globos įstaigas.

Kaip ir visoje šalyje, Trakų rajono savivaldybėje viena didžiausių viešojo transporto problemų – pasenęs parkas. Didžioji dalis UAB „Trakų autobusai“ transporto priemonių yra senesnės nei 20 metų.

UAB „Trakų autobusai“ aptarnauja 32 vietinio (priemiestinio) maršrutus.

6.5. Geležinkelių transportas

Trakų rajono savivaldybėje eina valstybinės reikšmės magistralinė geležinkelio linija Vilnius-Klaipėda, IXB transportinis koridorius, ir regioninės reikšmės geležinkelio linija Lentvaris-Marcinkonys-valstybės siena su

Baltarusijos Respublika, regioninė linija Senieji Trakai-Trakai. IXB transeuropinis koridorius jungia Maskvą, Kijevą, Minską per Vilnių, Kaliningradą ir Klaipėdos jūrą uostą.

6.3. lentelė. Geležinkelio linijos Vilniaus apskrityje ir Trakų rajone.

Eil. Nr.	Geležinkelio linijos pavadinimas	Ilgis km	
		Vilniaus apskrityje	Trakų rajone
Valstybinės reikšmės magistralinės linijos			
1.	N. Vilnia – Turmantas – valstybės siena	84,67	
2.	Baltarusija – Kena – Vilnius (Vaidotai) – Kaišiadorys – Kaunas (Rokai) – Kybartai – valstybės siena su Rusijos Federacija	109,09	14,12
3.	Vilnius-Stasylos-valstybės siena	49,79	
Regioninės reikšmės geležinkelio linijos			
4.	Lentvaris-Marcinkonys-valstybės siena	35,02	35,02
5.	S. Trakai- Trakai	3,75	3,75
6.	Švenčionėliai-Utena	14,49	

Magistralinių geležinkelio linijų tankumas Trakų rajono savivaldybėje yra pakankamai aukštas 0,036 km/km² ir lenkia apskrities bei šalies vidurkį. Pagal magistralinių geležinkelių ilgio 1000-iai gyventojų rodiklį (1,16 km/1000 gyv.) Trakų rajonas užima trečią vietą apskrityje po Švenčionių raj. ir Elektrėnų savivaldybės.

Lentvario stotyje daugiausia pakraunama statybinių krovinių, chemijos pramonės produkcijos, medienos ir jos dirbinių, juodųjų metalų ir jų dirbinių, iškraunama –statybinių krovinių ir cemento, medienos ir jos dirbinių, juodųjų metalų. Rūdiškių stotyje daugiausia pakraunama medienos, juodųjų metalų laužo, iškraunama – medienos ir jos gaminių. Senųjų Trakų stotyje iškraunama akmens anglis, statybiniai kroviniai, juodieji metalai, o pakraunami statybiniai kroviniai.

Ruožas Vilnius-Lentvaris-Kaišiadorys-Klaipėda yra pagrindinė šalies geležinkelio magistralė, kuria daugiausia pervežama tranzitinių krovinių ir keleivių. Kituose rajono geležinkelio ruožuose krovinių ir keleivių srautas nedidelis.

Trakų rajono savivaldybėje susisiekimas geležinkeliu yra patogus Lentvario ir Trakų miesto gyventojams. Ruožas Vilnius-Lentvaris yra išskirtinis savivaldybės geležinkelio transporto kontekste, kadangi išvystyto tranzitinio koridoriaus privalumas yra galimybė pasiūlyti reikiamą maršrutų dažnį ir komforto lygį. Tačiau lyginant su kelionėmis autobusu ir individualiu transportu geležinkeliui tenka nedidelė rinkos dalis, tik 4,7 %, kai kelionėms autobusu šia kryptimi tenka 18,9 %, o kelionėms individualiu transportu 76,4 %. Lentvario geležinkelio stotyje pastaraisiais metais keleivių išvykimas išaugo tik 0,12 %.

Pagrindiniai geležinkelio transporto vystymo sprendiniai:

1. modernizuoti ir plėsti Trakų rajono tarptautinės, nacionalinės bei vietinės reikšmės geležinkelio transporto infrastruktūrą, užtikrinant tarptautinių bei vietinių keleivių ir krovinių pervežimų realizavimą visomis transporto rūšimis, gerinant skirtingų transporto rūšių sąveiką;

2. įgyvendinti „Rail Baltica“ 1435 mm pločio vėžės geležinkelio liniją pagal šiuo metu pradėtą rengti „Rail Baltica“ geležinkelio linijos Kaunas-Vilnius susisiekimo komunikacijų inžinerinės infrastruktūros vystymo

plano sprendinius ir šio projekto apimtyje rengiamą planuojamos vėžės poveikio aplinkai vertinimą. Projekto „Rail Baltica“ geležinkelio linijos Kaunas-Vilnius susisiekimo komunikacijų inžinerinės infrastruktūros vystymo planas yra valstybinės svarbos projektas, todėl patvirtinto plano sprendiniai bus privalomi nekeičiant Trakų rajono savivaldybės bendrojo plano keitimo sprendinių. Bendrojo plano sprendinių rengimo metu tiksli „Rail Baltica“ geležinkelio linijos Kaunas-Vilnius trasa yra nežinoma ir bus renkama iš keturių alternatyvų, todėl grafiniėje dalyje preliminarios trasos nevaizduojamos, nes gali turėti klaidinantį poveikį visuomenei. Tik pasirinkus vėžės alternatyvą, atlikus poveikio aplinkai vertinimo procedūras ir pasirinkus optimaliausią ir racionaliausią trasą bei ją patvirtunus Lietuvos Respublikos Vyriausybei, ji bus įvertinta realizuojant Trakų rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo sprendinius ir atliekant paėmimo visuomenės poreikiams procedūras.

3. Lentvaryje pastatyti numatomą „Rail Baltica“ 1435 mm pločio vėžės geležinkelio linijos Kaunas-Vilnius regioninę keleivių stotį (šis sprendinys deleguojamas į Lentvario miesto bendrąjį planą, nes Trakų rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo sprendiniai neapima Lentvario miesto teritorijos);

4. Geležinkelio gretimybėje (už geležinkelio apsaugos zonos) planuojamos polifunkcinės funkcinės zonos, kuriose sekančiose planavimo sadijose keičiant pagrindinę žemės naudojimo paskirtį, naudojimo būdą bei numatant pastatų statyba nustatoma privaloma sąlyga - planuojama ūkinė veikla turi būti vykdoma užtikrinant higienos normas „Triukšmo ribiniai dydžiai gyvenamosiose, specialiosiose ir visuomeninėse patalpose bei pastatų, kuriuose įrengtos šios patalpos, aplinkoje“ ir kitų teisės aktų reikalavimus. Sekančiose planavimo stadijose, konkretizavus ūkinę veiklą, pagal poreikį turi būti atlikti triukšmo ir vibracijos lygio skaičiavimai ir numatytos kompensacinės priemonės, kurios įgyvendinamos ūkinės veiklos konkretaus vystytojo lėšomis.

6.6. Oro transportas

Trakų rajono gyventojai turi visas galimybes naudotis oro transportu, nes yra arti tarptautinis Vilniaus oro uostas, kuris aptarnauja apie 90 % visų keleivių ir apie 60 % krovinių, pervežtų šia transporto rūšimi. Pervežimai oro transportu šalies viduje dėl nedidelių atstumų ir aukštų kainų nėra efektyvūs. Tačiau tarptautiniai pervežimai šia transporto rūšimi, ypač keleivių, kasmet auga. Vežimai Lietuvos aviakompanijų lėktuvais nuo 1995 metų išaugo daugiau nei 2 kartus. Trakų rajono savivaldybėje esantys Paluknio ir Rūdiškių aerodromai skirti sportinės ir turistinės aviacijos vystymui.

Aerodromai paliekami ir pagal poreikį modernizuojami. Statant, rekonstruojant ar įrengiant statinius aerodromų apsaugos zonose, vadovautis Specialiųjų žemės ir miško naudojimo sąlygų V skyriaus „Aerodromų apsaugos zonos ir aerodromų sanitarinės apsaugos zona“ reikalavimais. Įgyvendinami bendrojo plano sprendinius privaloma vadovautis higienos normas „Triukšmo ribiniai dydžiai gyvenamosiose, specialiosiose ir visuomeninėse patalpose bei pastatų, kuriuose įrengtos šios patalpos, aplinkoje“ ir kitų teisės aktų reikalavimus.

6.7. Bevariklis transportas

Trakų rajonas palankus vystyti biotransporto rūšis, tačiau infrastruktūra vis dar nėra pakankamai išvystyta. Rajone yra vos apie 16 km dviračių ir pėsčiųjų takų šalia valstybinės reikšmės kelių (Kelių tarnybos šaligatviai, pėsčiųjų ir dviračių takeliai valstybinės reikšmės keliuose) iš jų 7,2 km Trakų mieste. Esamų dviračių ir pėsčiųjų takų būklė yra patenkinama, tačiau būtina šios infrastruktūros plėtra.

Rajone numatytos Eurovelo Nr.11 bei Keturių Sostinių dviračių trasos (dalis jos yra T3 nacionalinė prioritėtinė dviračių trasa). Dviračiai tiktų susisiekimui miestuose bei tarp rajono gyvenviečių. Toliau vystant turizmą bei rekreacines teritorijas esamas dviračių takų tinklas visiškai neatitiks poreikio. Trakų rajono valstybinės reikšmės pagrindinės susisiekimo arterijos yra pakankamai apkrautos transportu, todėl dviračių eismas automobilių keliais yra nesaugus, tam turi būti sukurta saugumą užtikrinanti infrastruktūra.

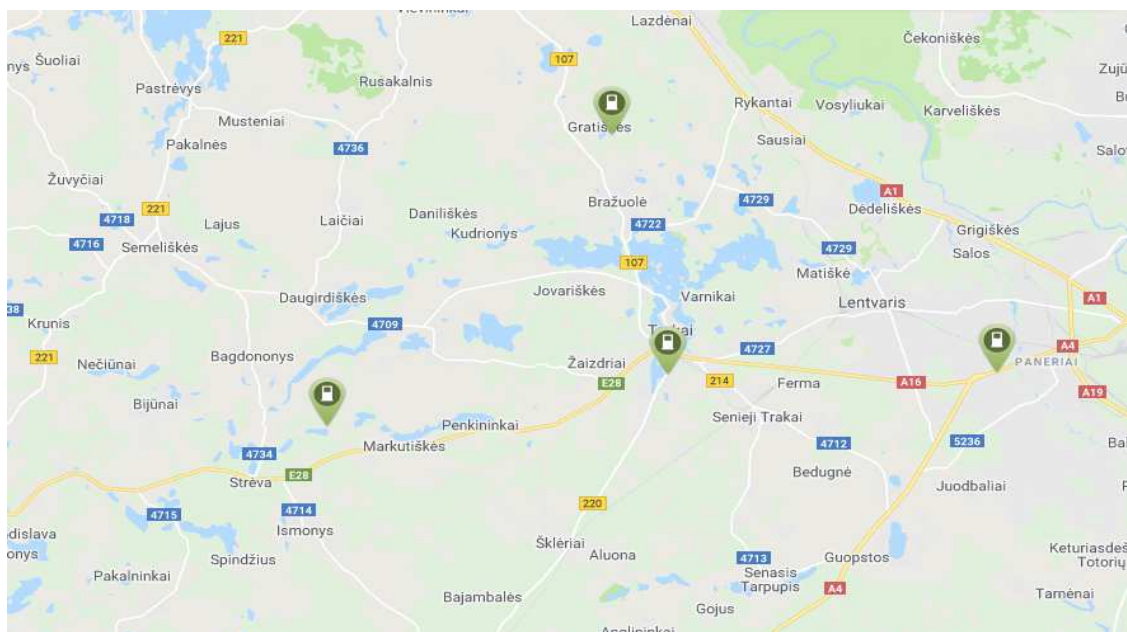
6.8. Pakelės infrastruktūra

Vienas svarbiausių pakelės infrastruktūros objektų yra degalinės ir elektromobilių įkrovimo vietos, pritaikytos automobilių ir keleivių aptarnavimui. Atsižvelgiant į prognozuojamą eismo intensyvumo augimą keliuose bei kasmet augantį automobilizacijos lygį, Trakų rajono savivaldybėje numatoma tankinti degalinių tinklą tolygiai išdėstant jas svarbiausių valstybinės reikšmės automobilių kelių.

Degalinių schemas (T00043995) sprendiniai yra pripažinti sudedamąja Bendrojo plano dalimi. Po Bendrojo plano keitimo patvirtinimo Degalinių schemas (T00043995) sprendiniai nustoja galioti. Po Bendrojo plano patvirtinimo degalinių skaičius nustatomas pagal poreikį, jų vieta Bendrojo plano sprendiniuose nekonkretizuojama ir skaičius neribojamas. Degalinių statyba galima visuose kraštovaizdžio zonose, kuriose galimas komercinės paskirties teritorijų naudojimo būdas.

Elektromobilių skaičius Lietuvoje kasmet auga. Trakų rajone šiuo metu yra 3 aktyvios elektromobilių įkrovimo vietos (žr. 6.6 pav.). Viena iš jų yra Trakų mieste, likusios – prie kavinės arba prie laisvalaikio zonos. Siūloma plėsti elektromobilių įkrovimo vietų skaičių ir jas numatyti planuojamose degalinėse.

Parengus Trakų rajono darnaus judumo planą, degalinių ir elektromobilių įkrovimo aikštelių išdėstymo sprendiniai gali būti įgyvendinami kitos rūšies projektuose nekeičiant patvirtinto Bendrojo plano sprendinių.

6.6 pav. Elektromobilių įkrovimo vietos Trakų rajone.

6.9. Susisiekimo infrastruktūra vyraujančio urbanistinio vystymo zonose

Vyraujančio urbanistinio vystymo zonose, kuriose plėtra remiasi intensyvia, urbanizuota ir technogenizuota žemėnauda, vietinės reikšmės kelių, gatvių ir privažiavimų tinklas formuojamas vadovaujantis STR 2.06.04:2014 „Gatvės ir vietinės reikšmės keliai. Bendrieji reikalavimai“.

Vyraujančio urbanistinio vystymo zonose struktūrinį gatvių tinklą formuoja:

- Esami vietinės reikšmės keliai, kurie rekonstruojami pasirenkant aptarnaujančios kategorijos C arba pagalbinės gatvės D parametrus;
- Esamos gatvės, kurios rekonstruojamos pasirenkant aptarnaujančios kategorijos C₁, C₂ arba pagalbinės gatvės D₁, D₂, D₃ parametrus;
- Planuojamos aptarnaujančios kategorijos C₁, C₂ ir pagalbinės gatvės D₁, D₂, D₃.

Sekančiose planavimo stadijose ir rengiant techninius projektus parenkant gatvės kategoriją, gatvės ar jos elementų geometrinius parametrus, eismo juostų skaičių, saulėlių, pėsčiųjų perėjų ir kitų elementų išdėstymą, eismo organizavimą ir valdymą, nustatant projektuojamos gatvės ir jos elementų įtaką aplinkai, užtikrinant saugias eismo sąlygas ir pralaidumą, turi būti naudojami esami ir perspektyviniai eismo intensyvumo bei srauto sudėties duomenys.

6.5. lentelė. Planuojamų gatvių susisiekimo koridorių minimalūs atstumai tarp raudonų linijų.

Gatvės kategorija	Gatvės charakteristika	Minimalus atstumas tarp gatvės raudonųjų linijų, m	Reikalavimai žemės sklypų tvarkymui, kurie patenka į gatvės raudonas linijas
C ₁	KTZ funkcinės ir kompozicinės ašys. Pagrindinės keleivių viešojo susisiekimo linijos. KTZ vidaus transporto ryšiai ir ryšiai su Trakų ir Lentvario miestais.	20	Žemės sklypo dalis, kuri patenka į gatvės raudonas linijas, atskiriama kaip atskiras žemės sklypas, kuriam nustatomas susisiekimo komunikacijų koridorių naudojimo būdas. Žemės sklypas neatlygintinai perduodamas Trakų rajono savivaldybei.
C ₂		20	
D ₁	Lokalinės funkcinės ir kompozicinės ašys. Srautų paskirstymas į smulkias teritorijas, privažiavimai prie atskirų statinių ir kitų objektų.	15	Žemės sklypo dalis, kuri patenka į gatvės raudonas linijas, atskiriama kaip atskiras žemės sklypas, kuriam nustatomas susisiekimo komunikacijų koridorių naudojimo būdas. Žemės sklypas neatlygintinai perduodamas Trakų rajono savivaldybei.
D ₂		12	
D ₃	Lokalinės funkcinės ir kompozicinės ašys. Taikoma susiformavusiose gyvenamosiose teritorijose, užstatytose vienbučiais ir dvibučiais gyvenamaisiais pastatais, mėgėjiško sodų teritorijose.	5	Žemės sklypo dalis, kuri patenka į gatvės raudonas linijas, atskiriama kaip atskiras žemės sklypas, kuriam nustatomas susisiekimo komunikacijų koridorių naudojimo būdas arba nustatomas servitutas.

6.10. Įgyvendinimo prioritetai ir priemonės

Trakų rajono savivaldybės susisiekimo sistemos sprendinių įgyvendinimo priemonių planas:

Nr.	Priemonės pavadinimas	Laukiamų rezultatų aprašymas	Atsakingi vykdytojai
6.	SUSISIEKIMO SISTEMA		
6.1.	Atnaujinti ir plėsti kelių transporto infrastruktūrą		
6.1.1.	Pažangių priemonių, skatinančių darnaus judumo plėtrą ir valdymą, diegimas	Įgyvendintų priemonių skaičius	TRSA
6.1.2.	Trakų miesto aplinkkelio statyba	Pastatytas Trakų miesto aplinkkelis	TRSA, Lietuvos automobilių kelių direkcija prie Susisiekimo ministerijos, LR Susisiekimo ministerija
6.1.3.	Automagistralinio kelio A16 Vilnius–Prienai–Marijampolė) ruožo nuo Vilniaus miesto savivaldybės ribos iki Trakų pietinio aplinkkelio sankirtos su A16 keliu važiuojamosios dalies, rekonstrukcija, lietaus nuotekų tinklų, apšvietimo tinklų ir dviračių takų, apjungiamųjų kelių įrengimas	Rekonstruotas Automagistralinio kelio A16 Vilnius–Prienai–Marijampolė) ruožo nuo Vilniaus miesto savivaldybės ribos iki Trakų pietinio aplinkkelio sankirtos su A16 keliu	TRSA Lietuvos automobilių kelių direkcija prie Susisiekimo ministerijos, LR Susisiekimo ministerija
6.1.4.	Modernizuoti ir plėsti vietinės reikšmės kelių ir gatvių infrastruktūrą	Modernizuotų ir naujai įrengtų vietinės reikšmės kelių ir gatvių ilgis (km)	TRSA
6.1.5.	Viešojo ir privataus transporto sąveikų sistemų kūrimas (Park & Ride)	Įrengtų automobilių parkavimo vietų skaičius	TRSA
6.1.6.	Elektromobilių įkrovimo, baterijų keitimo infrastruktūros, stotelių tinklo plėtra savivaldybės valdomoje infrastruktūroje	Galimybių studijos parengimas; specialiojo plano parengimas; vietų, kuriose įrengta ekologiniam transportui skirta infrastruktūra, skaičius	TRSA, UAB „Trakų autobusai“
6.2.	Gerinti bevariklio transporto ir pėsčiųjų judėjimui skirtą infrastruktūrą plėtojant žaliąjį (ekologinį) turizmą		
6.2.1.	Dviračių ir (ar) pėsčiųjų takų ir (ar) trasų bei susijusios infrastruktūros plėtra ir modernizavimas	Modernizuotų ir naujai įrengtų dviračių ir (ar) pėsčiųjų takų/trasų ilgis (km)	TRSA
6.3	Gerinti vandens transporto infrastruktūrą ir didinti jos prieinamumą.		
6.3.1.	Plėtoti vandens turizmo trasų infrastruktūrą	Turizmui pritaikytų ir suženklintų vandens trasų ilgis (km); įrengtų prieplaukų skaičius	TRSA
6.3.2.	Formuoti jungtis tarp Trakų rajono ežerų	Naujai įrengtų jungčių tarp rajono ežerų skaičius	TRSA
6.3.3.	Modernizuoti ir naujai įrengti autobusų laukimo stoteles Trakų rajone	Modernizuotų ir naujai įrengtų stotelių skaičius	TRSA, UAB „Trakų autobusai“
6.3.4.	Atnaujinti UAB „Trakų autobusai“ techninę bazę	Naujai įsigytų viešojo transporto priemonių skaičius	TRSA, UAB „Trakų autobusai“
6.3.5.	Naujų ekologiškų viešojo transporto rūšių ar priemonių ir joms būtinos infrastruktūros diegimas	Įdiegtų viešojo transporto rūšių skaičius	TRSA, UAB „Trakų autobusai“

7. INŽINERINĖ APLINKA

7. INŽINERINĖ APLINKA

Darnus infrastruktūros vystymas didinant efektyvumą yra viena prioritetinių sričių Trakų rajono savivaldybės strategijoje.

Trakų rajono savivaldybės teritorijos bendroju planu sprendžiant inžinerinės infrastruktūros plėtros poreikį orientuojamasi į bendrojo plano keitimu nustatytas urbanizuojamas ir numatomas urbanizuoti teritorijų zonas, taip pat vientiso užstatymo teritorijas – sprendžiamas šių teritorijų pasiekiamumas bei racionalus infrastruktūros vystymas.

7.1. Vandens tiekimas ir nuotekų tvarkymas

Remiantis Trakų rajono savivaldybės bendrojo plano sprendinių įgyvendinimo stebėsenos ataskaitos išvadomis, įgyvendinta tik nedidelė dalis Trakų rajono savivaldybės bendrojo plano sprendinių vandentvarkos srityje, todėl keičiant bendrąjį planą daugelis inžinerinės infrastruktūros sprendinių vandentvarkos srityje priimti tęstinumo pagrindu.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymu, aglomeracija - urbanizuotose ar urbanizuojamose teritorijose esanti viešojo geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo teritorija ar jos dalis, kurioje susidaro ar gali susidaryti 2 000 ir daugiau gyventojų ekvivalentų atitinkanti tarša ir kurioje geriamasis vanduo tiekiamas ar numatomas tiekti centralizuota geriamojo vandens tiekimo sistema arba išgaunamas individualiai, o susidaranti ar galinčios susidaryti nuotekos surenkamos centralizuotomis nuotekų surinkimo sistemomis arba sutvarkomos nuotekų valymo (arba) kaupimo įrenginiais. Trakų rajono savivaldybėje nėra didelių koncentruotų gyvenviečių. Planuojamoje teritorijoje išskiriamos Trakų - Lentvario miestų aglomeracija bei numatoma Rūdiškių miesto aglomeracija.

Trakų rajono savivaldybės vartotojams geriamasis vanduo tiekiamas vien iš požeminių vandens šaltinių. Savivaldybės teritorijoje viešasis vandens tiekėjas eksploatuoja 22 požeminio vandens šaltinius (Trakų m. (Užtrakio g.), Rūdiškių m., Aukštadvario mstl., Onušio mstl., Aleiškių k., Bijūnų k., Bražuolės k., Dusmenų k., Grendavės k., Jovariškių k., Kariotiškių k., Madziūnų k., Paluknio k., Rykantų k., Tiltų k., Tolkiškių k., Varnikų k., Vaickūniškių k., Čižiūnų k., Totoriškių k., Senujų Trakų k., Trakų m. (Birutės g.) (7.1. lent.). Dvidešimčiai požeminio vandens vandenviečių nustatytos apsaugos zonos. Vandenvietėse tiekiamo geriamojo vandens kokybė atitinka Lietuvos higienos normos 24:2017 „Geriamojo vandens saugos ir kokybės reikalavimai“, patvirtintos Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2003 m. liepos 23 d. įsakymu Nr. V-455 (Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2017 m. spalio 25 d. įsakymo Nr. V-1220 redakcija), rodiklius, išskyrus keletą mažesnių vandenviečių, kuriose randamas padidintas geležies kiekis, nekenksmingas sveikatai. Išskyrus Varnikų vandenvietę, maksimaliai galimas išgauti vandens kiekis Trakų rajono savivaldybės vandenvietėse yra pakankamas aptarnauti naujus vartotojus. Vieno gręžinio (205 m gylio) vandenvietėje Varnikų k. geologiniai tyrimai rodo, kad vanduo gali būti vertinamas kaip mineralinis mažos mineralizacijos vanduo. Įvertinant geriamojo vandens poreikio didėjimą dėl naujų vartotojų prijungimo Trakų - Lentvario miestų urbanizuotose ir urbanizuojamose teritorijose ir esamos vandenvietės Varnikų k. pajėgumus, reikalinga įrengti naują vandenvietę. Teritorija žvalgomųjų ir eksploatacinių gręžinių įrengimui numatoma ties Narezkų k., Senujų Trakų sen.

Vandens gerinimo įrenginiai veikia 10 vandenviečių (Rūdiškių m., Aukštadvario mstl., Paluknio k., Dusmenų k., Grendavės k., Jovariškių k., Kariotiškių k., Rykantų k., Varnikų k., Vaickūniškių k.) (7.1. lent.). Artimiausiu metu planuojama įrengti vandens kokybės gerinimui skirtus įrenginius Onušio mstl.

Trakų rajono savivaldybės teritorijoje įrengtos 5 nuotekų valyklos (Lentvario m., Rūdiškių m., Aukštadvario mstl., Paluknio k., Grendavės k.) (7.2. lent.). Nuotekų valykloms nėra nustatytos sanitarinės apsaugos zonos.

Įvertinus Trakų - Lentvario miestų aglomeracijos plėtrą, turi būti didinami riboti Lentvario miesto nuotekų valyklos pajėgumai arba buitinių nuotekų šalinimo sistema turi būti prijungiama prie Vilniaus miesto buitinių nuotekų surinkimo ir tvarkymo sistemos. Buitinių nuotekų transportavimo į Vilniaus miesto nuotekų valyklą sprendinys gali būti įgyvendinamas paklojant slėginį buitinių nuotekų tinklą lygiagrečiai valstybinės reikšmės rajoniniam keliui Nr. 4707 Grigiškės – Lentvaris – Dobrovolė. Tokiu būdu būtų sprendžiama ir nuotekų valymo Lentvario miesto nuotekų valykloje porocese susidariusio nuotekų dumblo tvarkymo problema, nes vandenvėlyje įrenginiuose susidarantis nuotekų dumblas galutiniam apdorojimui turi būti vežamas į Vilniaus miesto nuotekų valyklą.

7.1. lentelė. Gyvenviečių, kuriose įrengtos vandenvietės ir vandens gerinimo įrenginiai, sąrašas

Gyvenvietės, kuriose įrengtos vandenvietės ir vandens gerinimo įrenginiai		
Eil. Nr.	Vandenvietės įrengimo vieta	Vandens gerinimo įrenginių įrengimo vieta
1.	Alešiškių k.	
2.	Bijūnų k.	
3.	Bražuolės k.	
4.	Dusmenų k.	Dusmenų k.
5.	Grendavės k.	Grendavės k.
6.	Jovariškių k.	Jovariškių k.
7.	Kariotiškių k.	Kariotiškių k.
8.	Madziūnų k.	
9.	Onušio mstl.	
10.	Paluknio k.	Paluknio k.
11.	Rykantų k.	Rykantų k.
12.	Rūdiškių m.	Rūdiškių m.
13.	Tiltų k.	
14.	Karaliūnų k.	
15.	Varnikų k.	Varnikų k.
16.	Vaickūniškių k.	Vaickūniškių k.
17.	Aukštadvario mstl.	Aukštadvario mstl.
18.	Čižiūnų k.	
19.	Totoriškių k.	
20.	Trakų m. (Užtrakio g.)	
21.	Senujų Trakų k.	

7.2. lentelė. Gyvenviečių, kuriose įrengtos nuotekų valyklos, sąrašas

Gyvenvietės, kuriose įrengti nuotekų valymo įrenginiai	
Eil. Nr.	Nuotekų valymo įrenginių įrengimo vieta
1.	Lentvario m.
2.	Rūdiškių m.
3.	Aukštadvario mstl.
4.	Paluknio k.
5.	Grendavės k.

22.	Trakų m. (Birutės g. 27)	
-----	--------------------------	--

Modernizuojant ir plečiant geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūrą, sudaromos galimybės kuo daugiau savivaldybės viešojo vandens tiekimo teritorijos gyventojų ir kitų vartotojų gauti saugos ir kokybės reikalavimus atitinkantį geriamąjį vandenį ir nuotekų tvarkymo paslaugas, vykdyti aplinkos apsaugos keliamus reikalavimus, tobulinti aplinkos apsaugos priemonės, racionaliai panaudoti gamtos išteklius. Modernizuota ir išplėsta geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūra užtikrina nustatytuosius paslaugų kokybės, aplinkos apsaugos ir sveikatos apsaugos reikalavimus.

Norint įgyvendinti šiuos siekius Trakų rajono savivaldybės teritorijos bendrajame plane numatoma:

- Urbanizuotose ir numatomose urbanizuoti Trakų - Lentvario miestų ir Rūdiškių miesto bei jų apylinkių teritorijose suformuoti centralizuotas Trakų - Lentvario miestų ir Rūdiškių miesto aglomeracijų viešojo geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo sistemas (7.3. lent.);
- Gyvenvietėse, kurios patenka į urbanizuojamas ir numatomas urbanizuoti teritorijas bei vientiso užstatymo teritorijas, plėsti centralizuotas viešojo geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo sistemas, statant naujas vandenvietes, rekonstruojant vandenvietes, statant naujus vandens gerinimo įrenginius, išlaikant esamus valymo įrenginius gerame stovyje, statant naujus nuotekų valymo įrenginius, plečiant naujus ir rekonstruojant esamus vandentiekio ir nuotekų tinklus (7.4. lent.);
- Sudaryti palankias sąlygas vientiso užstatymo teritorijose įrengti vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūrą. Šiose teritorijose vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūra įrengiama tik susiformavus poreikiui ir/arba įsikūrus aktyviai bendruomenei, kuri rūpintųsi vandentvarkos projektų rengimu. Šios teritorijos yra mažos, tačiau sparčiai besivystančios gyvenvietės bei buvusios/esamos sodų bendrijos. Iki tol, kol bus užtikrintas centralizuotas viešojo vandens tiekimas, tokiose gyvenvietėse viešojo vandens tiekimo paslaugos teikiamos decentralizuotai (7.4 lent.);
- Taškinio (pavienio, sodybinio) užstatymo teritorijose viešas vandens tiekėjo paslaugos teikiamos decentralizuotu būdu.

7.3. lentelė. Gyvenviečių, kurių vandens tiekimo ir nuotekų šalinimo sistemos jungiamos prie Trakų-Lentvario vandens tiekimo ir nuotekų šalinimo sistemos, sąrašas

Eil. Nr.	Eil. Nr.	Gyvenvietė	Vandens tiekimo sistema	Nuotekų surinkimo ir tvarkymo sistema
	1.	Trakų seniūnija		
1.	1.1	Trakų m.	Formuojama centralizuoto vandens tiekimo sistema apimanti visą Trakų – Lentvario miestų aglomeraciją. Esama vandenvietė Varnikų k. Esama vandenvietė Trakų m. (Birutės g. 27) išsaugoma kaip rezervinė. Perspektyvoje numatoma nauja vandenvietė ties Narezkų k., Senujų Trakų sen.	Formuojama centralizuoto nuotekų surinkimo ir tvarkymo sistema apimanti visą Trakų – Lentvario miestų aglomeraciją. Nuotekos nukreipiamos į esamą Lentvario miesto nuotekų valyklą, kuri turi būti plečiama atsižvelgiant į urbanizuojamų teritorijų plėtrą, prijungiant naujus Trakų ir Lentvario miestų bei Senujų Trakų k. ir jų apylinkių gyvenamuosius kvartalus

				(nuotekų valykloje spręsti buitinių nuotekų debito padidėjimą bei nuotekų dumblo pažangų technologinį apdorojimą, mažinant aplinkos ir oro taršą), arba kaip alternatyvą spręsti buitinių nuotekų surinkimo ir tvarkymo sistemos prijungimą prie Vilniaus miesto buitinių nuotekų surinkimo ir tvarkymo sistemos
2.	1.2	Žaizdrių k.	Jungiama prie Trakų – Lentvario miestų vandentiekio sistemos	Jungiama prie Trakų – Lentvario miestų nuotakyno sistemos
3.	1.3	Babriškių k.	Jungiama prie Trakų – Lentvario miestų vandentiekio sistemos	Jungiama prie Trakų – Lentvario miestų nuotakyno sistemos
2.		Lentvario seniūnija		
4.	2.1	Lentvario m.	Formuojama centralizuoto vandens tiekimo sistema apimanti visą Trakų – Lentvario miestų aglomeraciją. Esama vandenvietė Varnikų k. Perspektyvoje numatoma nauja vandenvietė ties Narezkų k., Senujų Trakų sen.	Formuojama centralizuoto nuotekų surinkimo ir tvarkymo sistema apimanti visą Trakų – Lentvario miestų aglomeraciją. Nuotekos nukreipiamos į esamą Lentvario miesto nuotekų valyklą, kuri turi būti plečiama atsižvelgiant į urbanizuojamų teritorijų plėtrą, prijungiant naujus Trakų ir Lentvario miestų bei Senujų Trakų k. ir jų apylinkių gyvenamuosius kvartalus (nuotekų valykloje spręsti buitinių nuotekų debito padidėjimą bei nuotekų dumblo pažangų technologinį apdorojimą, mažinant aplinkos ir oro taršą), arba kaip alternatyvą spręsti buitinių nuotekų surinkimo ir tvarkymo sistemos prijungimą prie Vilniaus miesto buitinių nuotekų surinkimo ir tvarkymo sistemos
5.	2.2	Naujojo Lentvario k.	Tiesti vandentiekio tinklus, kurie jungiami prie Trakų – Lentvario miestų vandentiekio sistemos, pagal poreikį decentralizuotai	Tiesti nuotekų tinklus, kurie jungiami prie Trakų – Lentvario miestų nuotakyno sistemos
3.		Senujų Trakų seniūnija		
6.	3.1	Senujų Trakų k.	Tiesti vandentiekio tinklus, kurie jungiami prie Trakų – Lentvario miestų vandentiekio sistemos. Esamą vandenvietę uždaryti	Tiesti nuotekų tinklus, kurie jungiami prie Trakų – Lentvario miestų nuotakyno sistemos
7.	3.2	Rubežiaus k.	Tiesti vandentiekio tinklus, kurie jungiami prie Trakų – Lentvario miestų vandentiekio sistemos, pagal poreikį decentralizuotai	Tiesti nuotekų tinklus, kurie jungiami prie Trakų – Lentvario miestų nuotakyno sistemos

8.	3.3	Serapiniškių k.	Tiesti vandentiekio tinklus, kurie jungiami prie Trakų – Lentvario miestų vandentiekio sistemos, pagal poreikį decentralizuotai	Tiesti nuotekų tinklus, kurie jungiami prie Trakų – Lentvario miestų nuotakyno sistemos
----	-----	-----------------	---	---

7.4. lentelė. Gyvenviečių, kuriose numatoma vandentvarkos sistemų plėtra, sąrašas

Eil. Nr.	Eil. Nr.	Gyvenvietė	Vandens tiekimo sistema	Nuotekų surinkimo ir tvarkymo sistema
1.		Trakų seniūnija		
1.	1.1	Jovariškių k.	Rekonstruotą vandenvietę ir vandens gerinimo įrenginius palaikyti gerame techniniame stovyje, tiesti vandentiekio tinklus	Įrengti naujus 40 m ³ /parą nuotekų valymo įrenginius, arba tiesti slėginius nuotekų tinklus į Trakų m. Tiesti nuotekų tinklus
2.	1.2	Bražuolės k.	Palaikyti esamą vandenvietę gerame techniniame stovyje, pastatyti naujus 50 m ³ /parą vandens gerinimo įrenginius, tiesti vandentiekio tinklus	Pastatyti naujus 60 m ³ /parą valymo įrenginius, kurie aptarnautų Bražuolės, Užutrakio ir Totoriškių k., tiesti nuotekų tinklus
3.	1.3	Salkininkų- Padvarionių k.	Abiems kaimams įrengti bendrą vandenvietę ir bendrus 50 m ³ /parą vandens gerinimo įrenginius, tiesti vandentiekio tinklus	Abiems kaimams įrengti bendrus 50 m ³ /parą nuotekų valymo įrenginius, tiesti nuotekų tinklus
4.	1.4	Miškinių k.	Įrengti naują vandenvietę, pastatyti naujus 20 m ³ /parą vandens gerinimo įrenginius, tiesti vandentiekio tinklus, pagal poreikį decentralizuotai	Įrengti naujus 20 m ³ /parą nuotekų valymo įrenginius, tiesti nuotekų tinklus
5.	1.5	Miciūnų k.	Įrengti naują vandenvietę, pastatyti naujus 20 m ³ /parą vandens gerinimo įrenginius, tiesti vandentiekio tinklus, pagal poreikį decentralizuotai	Įrengti naujus 20 m ³ /parą nuotekų valymo įrenginius, tiesti nuotekų tinklus
2.		Aukštadvario seniūnija		
6.	2.1	Aukštadvario mstl.	Rekonstruotą vandenvietę ir vandens gerinimo įrenginius palaikyti gerame techniniame stovyje, tiesti vandentiekio tinklus	Rekonstruotą buitinių nuotekų valyklą palaikyti gerame techniniame stovyje, tiesti nuotekų tinklus
7.	2.2	Bijūnų I-asis k.	Rekonstruoti esamą vandenvietę, įrengiant papildomą gręžinį, pastatyti naujus 50 m ³ /parą vandens gerinimo įrenginius, tiesti vandentiekio tinklus	Įrengti naujus 50 m ³ /parą nuotekų valymo įrenginius, tiesti nuotekų tinklus
8.	2.3	Čižiūnų k.	Palaikyti esamą vandenvietę gerame techniniame stovyje, pastatyti naujus 50 m ³ /parą vandens gerinimo įrenginius, tiesti vandentiekio tinklus	Įrengti naujus 50 m ³ /parą nuotekų valymo įrenginius, tiesti nuotekų tinklus

9.	2.4	Totoriškių k.	Rekonstruoti esamą vandenvietę, pastatyti naujus 20 m ³ /parą vandens gerinimo įrenginius, tiesti vandentiekio tinklus	Įrengti naujus 20 m ³ /parą nuotekų valymo įrenginius, tiesti nuotekų tinklus
3.		Grendavės seniūnija		
10.	3.1	Grendavės k.	Rekonstruotą vandenvietę ir vandens gerinimo įrenginius palaikyti gerame techniniame stovyje, tiesti vandentiekio tinklus	Rekonstruotą buitinių nuotekų valyklą palaikyti gerame techniniame stovyje, tiesti nuotekų tinklus
4.		Lentvario seniūnija		
11.	4.1	Kariotiškių k.	Rekonstruotą vandenvietę ir vandens gerinimo įrenginius palaikyti gerame stovyje, įrengiant papildomą gręžinį, tiesti vandentiekio tinklus	Įrengti naujus 60 m ³ /parą nuotekų valymo įrenginius, tiesti nuotekų tinklus
12.	4.2	Rykantų k.	Esamą vandenvietę uždaryti, įrengti naują vandenvietę, tiesti vandentiekio tinklus	Įrengti naujus 60 m ³ /parą nuotekų valymo įrenginius, tiesti nuotekų tinklus
13.	4.3	Aukštųjų Semeniukų k.	Tiesti vandentiekio tinklus, kurie jungiami prie Rykantų vandentiekio sistemos	Tiesti nuotekų tinklus, kurie jungiami prie Rykantų nuotakyno sistemos.
14.	4.4	Dėdeliškių k.	Įrengti naują vandenvietę, pastatyti naujus 15 m ³ /parą vandens gerinimo įrenginius, tiesti vandentiekio tinklus	Įrengti naujus 20 m ³ /parą nuotekų valymo įrenginius, tiesti nuotekų tinklus
15.	4.5	Lentvario k.	Tiesti vandentiekio tinklus, pagal poreikį decentralizuotai	Tiesti nuotekų tinklus
16.	4.6	Matiškių k.	Jungti prie centralizuotų vandentiekio tinklų pagal parengtą detaliųjų planų sprendinius	Jungti prie centralizuotų nuotekų tinklų pagal parengtą detaliųjų planų sprendinius
5.		Onušio seniūnija		
17.	5.1	Onušio mstl.	Palaikyti esamą vandenvietę gerame techniniame stovyje, pastatyti naujus 100 m ³ /parą vandens gerinimo įrenginius, tiesti vandentiekio tinklus	Įrengti naujus 120 m ³ /parą nuotekų valymo įrenginius, tiesti nuotekų tinklus
18.	5.2	Dusmenių k.	Rekonstruotą vandenvietę ir vandens gerinimo įrenginius palaikyti gerame techniniame stovyje, tiesti vandentiekio tinklus	Įrengti naujus 50 m ³ /parą nuotekų valymo įrenginius, tiesti nuotekų tinklus
19.	5.3	Vaickūniškių k.	Rekonstruotą vandenvietę ir vandens gerinimo įrenginius palaikyti gerame techniniame stovyje, tiesti vandentiekio tinklus	Įrengti naujus 20 m ³ /parą nuotekų valymo įrenginius, tiesti nuotekų tinklus
20.	5.4	Taučionių k.	Įrengti naują vandenvietę, pastatyti naujus 30 m ³ /parą vandens gerinimo įrenginius,	Įrengti naujus 30 m ³ /parą nuotekų valymo įrenginius, tiesti nuotekų tinklus

			tiesiti vandentiekio tinklus	
21.	5.5	Tolkiškių k., Karaliūnų k.	Palaikyti esamą vandenvietę gerame techniniame stovyje, pastatyti naujus 10 m ³ /parą vandens gerinimo įrenginius, tiesiti vandentiekio tinklus	Įrengti naujus 10 m ³ /parą nuotekų valymo įrenginius, tiesiti nuotekų tinklus
6.		Paluknio seniūnija		
22.	6.1	Paluknio k.	Rekonstruotą vandenvietę ir vandens gerinimo įrenginius palaikyti gerame techniniame stovyje, tiesiti vandentiekio tinklus	Pastatytą buitinių nuotekų valyklą palaikyti gerame techniniame stovyje, tiesiti nuotekų tinklus
23.	6.2	Madžiūnų k.	Esamą vandenvietę uždaryti, įrengti naują vandenvietę, pastatyti naujus 40 m ³ /parą vandens gerinimo įrenginius, tiesiti vandentiekio tinklus	Įrengti naujus 40 m ³ /parą nuotekų valymo įrenginius, tiesiti nuotekų tinklus
24.	6.3	Mamavio k.	Tiesiti vandentiekio tinklus, pagal poreikį decentralizuotai	Įrengti naujus 30 m ³ /parą nuotekų valymo įrenginius, tiesiti nuotekų tinklus, pagal poreikį decentralizuotai
7.		Rūdiškių seniūnija		
25.	7.1	Rūdiškių m.	Rekonstruotą vandenvietę ir vandens gerinimo įrenginius palaikyti gerame techniniame stovyje, įrengiant papildomą gręžinį, tiesiti vandentiekio tinklus	Rekonstruotą buitinių nuotekų valyklą palaikyti gerame techniniame stovyje, tiesiti nuotekų tinklus
26.	7.2	Tiltų k.	Rekonstruoti esamą vandenvietę, įrengiant papildomą gręžinį, pastatyti naujus 30 m ³ /parą vandens gerinimo įrenginius, tiesiti vandentiekio tinklus	Įrengti naujus 50 m ³ /parą nuotekų valymo įrenginius, tiesiti nuotekų tinklus
27.	7.3	Išmonių k.	Įrengti naują vandenvietę, pastatyti naujus 30 m ³ /parą vandens gerinimo įrenginius, tiesiti vandentiekio tinklus	Įrengti naujus 40 m ³ /parą nuotekų valymo įrenginius, tiesiti nuotekų tinklus
28.	7.4	Žėronių k.	Vandentiekio tinklus tiesiti pagal poreikį decentralizuotai	Įrengti naujus 20 m ³ /parą nuotekų valymo įrenginius, tiesiti nuotekų tinklus
29.	7.5	Slabados k.	Vandentiekio tinklus tiesiti pagal poreikį decentralizuotai	Įrengti naujus 20 m ³ /parą nuotekų valymo įrenginius, tiesiti nuotekų tinklus
30.	7.6	Šklėrių k.	Vandentiekio tinklus tiesiti pagal poreikį decentralizuotai	Įrengti naujus 20 m ³ /parą nuotekų valymo įrenginius, tiesiti nuotekų tinklus
31.	7.7	Aluonos k.	Vandentiekio tinklus tiesiti pagal poreikį decentralizuotai	Įrengti naujus 20 m ³ /parą nuotekų valymo įrenginius, tiesiti nuotekų tinklus
32.	7.8	Vaikštenių k.	Vandentiekio tinklus tiesiti pagal poreikį decentralizuotai	Įrengti naujus 20 m ³ /parą nuotekų valymo įrenginius, tiesiti nuotekų tinklus
33.	7.9	Klepočių k.	Vandentiekio tinklus tiesiti pagal poreikį	Įrengti naujus 20 m ³ /parą nuotekų

			decentralizuotai	valymo įrenginius, tiesti nuotekų tinklus
34.	7.10	Kalvių k.	Vandentiekio tinklus tiesti pagal poreikį decentralizuotai	Įrengti naujus 20 m ³ /parą nuotekų valymo įrenginius, tiesti nuotekų tinklus
35.	7.11	Lieponių k.	Vandentiekio tinklus tiesti pagal poreikį decentralizuotai	Įrengti naujus 20 m ³ /parą nuotekų valymo įrenginius, tiesti nuotekų tinklus
	8.	Senujų Trakų seniūnija		
36.	8.1	Senojo Tarpupio k.	Įrengti naują vandenvietę, pastatyti naujus 40 m ³ /parą vandens gerinimo įrenginius, tiesti vandentiekio tinklus, pagal poreikį decentralizuotai	Įrengti naujus 50 m ³ /parą nuotekų valymo įrenginius, tiesti nuotekų tinklus
37.	8.2	Šventininkų k.	Įrengti naują vandenvietę, pastatyti naujus 40 m ³ /parą vandens gerinimo įrenginius, tiesti vandentiekio tinklus, pagal poreikį decentralizuotai	Įrengti naujus 50 m ³ /parą nuotekų valymo įrenginius, tiesti nuotekų tinklus
38.	8.3	Strakiškių k.	Įrengti naują vandenvietę, pastatyti naujus 20 m ³ /parą vandens gerinimo įrenginius, tiesti vandentiekio tinklus, Vandentiekio tinklus tiesti pagal poreikį decentralizuotai	Įrengti naujus 20 m ³ /parą nuotekų valymo įrenginius, tiesti nuotekų tinklus
39.	8.4	Pilialaukio k.	Tiesti vandentiekio tinklus, pagal poreikį decentralizuotai	Įrengti naujus 20 m ³ /parą nuotekų valymo įrenginius, tiesti nuotekų tinklus

Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros renovacijai ir plėtrai gali būti skiriamos Europos Sąjungos fondų, Savivaldybės arba privačių asmenų lėšos. Skiriant Europos Sąjungos fondų lėšas geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros renovacijai ir plėtrai, pirmiausia turi būti užtikrinama, kad visoje šalies teritorijoje geriamojo vandens tiekimas ir nuotekų tvarkymas būtų vykdomas laikantis nustatytų reikalavimų, kad kuriama (sukurta) geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo sistema sudarytų sąlygas užtikrinti geriamojo vandens saugos ir kokybės, sveikatos apsaugos ir nuotekų tvarkymo aplinkos apsaugos reikalavimus atitinkančias ir ekonominiu požiūriu pagrįstas (įperkamas) geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugas abonentams ir vartotojams. Europos Sąjungos fondų lėšos gali būti skiriamos ir paviršinių nuotekų tvarkymo infrastruktūros renovacijai ir plėtrai. Naujų gyvenamųjų namų statyba naujai projektuojamuose kvartaluose galima tik įrengus vandentiekio bei nuotekų inžinerinius tinklus.

Lietuvos Respublikos geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymo nuostatos numato, kad savivaldybių institucijos, vykdydamos teisės aktuose nustatytus reikalavimus, planuoja geriamojo vandens tiekimą ir nuotekų tvarkymą, geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtrą savo teritorijose ir viešojo geriamojo vandens tiekimo regionuose rengdamos geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planus ir juose nustatydamos viešojo geriamojo vandens tiekimo teritorijas. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymo Nr. X-764 2, 3, 6, 9, 10, 12, 16, 20, 21, 22, 23, 32, 33, 34, 35, 38 straipsnių ir dešimtojo skirsnio pavadinimo pakeitimo ir įstatymo papildymo 34¹, 35¹ straipsniais ir priedu įstatymo 21 str. 3 p. savivaldybės tarybos iki 2021 m. kovo 1 d. turi pakeisti geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planus ir nustatyti

aglomeracijų ribas. Paviršinių nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtra numatoma vietovės lygmens teritorijų planavimo dokumentuose.

Centralizuoto vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo tinklų išplėtimas geriausiai užtikrina funkciją - aprūpinti gyventojus kokybišku vandeniu bei pagal reikalavimus išleidžiamų nuotekų tvarkymu - vykdymą. Vietovėse sanitariniu, ekonominiu ir aplinkosauginiu požiūriais centralizuotas vandens tiekimas ir nuotekų tvarkymas yra geriausias būdas išspręsti gyventojų problemas ir taip pagerinti jų gyvenimo sąlygas.

Vanduo decentralizuotu būdu būtų tiekiamas įrengiant vietinius gręžinius, kurių priežiūrą užtikrina savininkas arba sutartiniu pagrindu juos eksploatuojantis fizinis arba juridinis asmuo. Decentralizuotas nuotekų tvarkymas planuojamas įrengiant ar renovuojant vietinius nuotekų kaupimo rezervuarus, už kurių priežiūrą atsakingas savininkas arba sutartiniu pagrindu juos eksploatuojantis fizinis arba juridinis asmuo. Siekti, kad decentralizuotas nuotekų tvarkymas mažose gyvenvietėse ir kaimuose, kur vartotojai užstatytoje teritorijoje gyvena kompaktiškai, turi užtikrinti, kad 95 proc. gyventojų bus aptarnaujami nepriklausomai nuo atstumo iki nuotekų valymo įrenginių.

Viešajam geriamojo vandens tiekimui naudojamų požeminio vandens vandenviečių apsaugos zonų (toliau – VAZ) ribos nustatomos specialiuosiuose teritorijų planavimo dokumentuose, parengtuose atsižvelgiant į Lietuvos geologijos tarnybos prie Aplinkos ministerijos (toliau – LGT) patvirtinto VAZ projekto duomenis, Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka. Kitais atvejais VAZ nustatomos, atsižvelgiant į LGT patvirtinto VAZ projekto duomenis arba Požeminio vandens vandenviečių apsaugos zonų nustatymo tvarkos apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2015 m. gruodžio 14 d. įsakymu Nr. D1-912, nustatytus VAZ juostų dydžius, Lietuvos Respublikos žemės įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka.

Svarbiausi tikslai vystant vandentvarkos ūkį Trakų rajono savivaldybės teritorijoje:

- Parengti naują Trakų rajono savivaldybės vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtos specialųjį planą, vadovaujantis Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtos planų rengimo taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2006 m. gruodžio 29 d. įsakymu Nr. D1-636 (2014 m. lapkričio 6 d. įsakymo Nr. D1- 885 redakcija). Specialiuoju planu numatyti geriamojo vandens ir nuotekų sistemų plėtrai reikalingas teritorijas. Vadovaujantis aglomeracijų ribų nustatymo metodika, nustatyti Trakų – Lentvario miestų ir Rūdiškių miesto aglomeracijų ribas. Rūdiškių miesto urbanizuotų ir urbanizuojamų teritorijų įtraukimą į aglomeracijos ribas lems tolimesnis gyventojų skaičiaus pokytis, nes šiai dienai Rūdiškių mieste gyventojų prieaugis išlieka neigiamas (2001 m. – 2560 gyv., 2018 m. – 2050 gyv.);
- Trakų rajono savivaldybės teritorijoje aprobuoti naujai įrengiamų komercinės paskirties vandenviečių išteklius, gauti leidimus, iširti vandens kokybę, vandenvietėms nustatyti ir įteisinti VAZ;
- Vadovaujantis Požeminio vandens vandenviečių apsaugos zonų nustatymo tvarkos aprašu, parengti VAZ projektus. Atsižvelgiant į LGT patvirtinto VAZ projekto duomenis, viešajam geriamojo vandens tiekimui naudojamų požeminio vandens VAZ ribos nustatomos teritorijų planavimo dokumentuose ar žemės valdos projektuose. Nustatytos VAZ įrašomos į Nekilnojamojo turto kadastrą ir Nekilnojamojo turto registrą Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo nustatyta tvarka;
- Trakų rajono savivaldybės teritorijoje vadovaujantis Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo nuostatomis, nuotekų valykloms nustatyti sanitarinės apsaugos zonas (toliau – SAZ).

Sanitarinės apsaugos zonų dydis nurodytas šiame įstatyme arba nustatomas asmens, planuojančio ir (ar) vykdančio ūkinę veiklą, pasirinkimu – tokiu atveju šis dydis nustatomas atlikus poveikio visuomenės sveikatai vertinimą planuojamos ūkinės veiklos poveikio visuomenės sveikatai ar planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo dokumentuose. Jeigu poveikio visuomenės sveikatai vertinimas atliktas, nustatant sanitarinės apsaugos zoną taikomas pagal poveikio visuomenės sveikatai vertinimo dokumentus nustatytas sanitarinės apsaugos zonos dydis. Nustatytos SAZ įrašomos į Nekilnojamojo turto kadastrą ir Nekilnojamojo turto registrą Lietuvos Respublikos specialiuųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo nustatyta tvarka;

- Plėsti vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūrą, suteikiant galimybę nepertraukiamomis, saugos ir kokybės reikalavimus atitinkančiomis vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugomis naudotis kuo didesnei Trakų rajono savivaldybės gyventojų daliai. Prieš rengiant naujų centralizuotų vandenviečių, nuotekų valyklų plėtrą teritorijose, parengti galimybių studijas, kad nustatyti būsimą vartotojų skaičių, prognozuojamą paslaugų kainą (siekti ekonominio pagrindimo);
- Atsižvelgiant į Trakų – Lentvario miestų aglomeracijos plėtrą ir esamos Varnikų k. vandenvietės ribotus pajėgumus, įrengti naują vandenvietę ties Narezkų k. Senųjų Trakų sen.;
- Užtikrinti patikimą ir kokybišką geriamojo vandens tiekimą;
- Inventorizuoti, įteisinti ir rekonstruoti bei naujai įrengti vandentvarkos infrastruktūros objektus;
- Inventorizuoti, likviduoti ir/arba konservuoti bešeimininkius nenaudojamus vandentvarkos infrastruktūros objektus;
- Vykdyti tolesnį eksploatuojamų ir naujai įrengiamų vandenviečių požeminių vandenų monitoringą;
- Vykdyti tiekiamo vandens kokybės kontrolę ir apie jos rezultatus sistemingai informuoti vietinės savivaldos organus bei visuomenę;
- Vykdyti naudojamų šulinių vandens kokybės stebėseną, išaiškinti zonas su užterštu gruntiniu vandeniu. Tose zonose įrengti vandens tiekimo sistemas iš žemesnių horizontų;
- Vadovaujantis Lauko gaisrinio vandentiekio tinklų ir statinių projektavimo ir įrengimo taisyklėmis, patvirtintomis Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos direktoriaus 2007 m. vasario 22 d. įsakymu Nr. 1-66 (2009 m. gegužės 22 d. įsakymo Nr. 1-168 redakcija), vandentiekio sistemų plėtra turi būti pritaikyta gaisrų gesinimui;
- Patikimai surinkti nuotekas ir jas išvalyti pagal nustatytus normatyvus. Esamose nuotekų valyklose įrengti atvežamų nuotekų priėmimo punktus su momentinio užterštumo nustatymu;
- Panaudojant naujas technologijas, spręsti nuotekų valymo procese susidariusio dumblo tvarkymo problemas;
- Perspektyvoje prijungti Trakų – Lentvario miestų nuotekų surinkimo ir tvarkymo sistemą prie Vilniaus miesto nuotekų surinkimo ir tvarkymo sistemos;
- Vadovaujantis Nuotekų tvarkymo reglamentu, Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2006 m. gegužės 17 d. įsakymu Nr. D1-236 (Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2007 m. spalio 8 d. įsakymo Nr. D1-515 redakcija), vykdyti į paviršinius vandenį išleidžiamų buitinių nuotekų kontrolę;
- Vykdyti nuotekų surinkimo ir išvežimo iš prie centralizuotos nuotekų surinkimo sistemos neprisijungusių gyventojų apskaitą;
- Spręsti beveik nevystomą paviršinių (lietaus) nuotekų tvarkymą. Renovuoti esamą paviršinių (lietaus) nuotekų tinklą, plėsti naują tinklą, siekti, kad į paviršinius vandenį išleidžiamų išvalytų nuotekų užterštumas neviršytų Nuotekų tvarkymo reglamente, patvirtintame Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2007 m. balandžio 2 d. įsakymu Nr. D1-193, nustatytų koncentracijų;
- Inventorizuoti, įteisinti ir rekonstruoti bei naujai įrengti paviršinių (lietaus) nuotekų surinkimo ir valymo

infrastruktūrą.

- Bendrojo plano grafinėje dalyje žymimi visi esami, rekonstruojami, rezerviniai vandentvarkos objektai bei nustatytos jų apsaugos zonos. Numatomų naujai įrengti vandentvarkos objektų vietos žymimos preliminariai. Tiksliai vandentvarkos inžinerinių įrenginių vieta turi būti nustatoma rengiant žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentus, atlikus reikiamus geologinius tyrimus.

7.2. Atliekų tvarkymas

Trakų rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistemos esama būklė, organizavimo bei plėtros tikslai ir priemonės aprašomi Trakų rajono savivaldybės atliekų tvarkymo plane, kuris rengiamas vadovaujantis Valstybinio strateginio atliekų tvarkymo 2014-2020 m. planu, patvirtintu Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. balandžio 12 d. nutarimu Nr. 519 (2014 m. balandžio 16 d. nutarimo Nr. 366 redakcija), ir Vilniaus apskrities regioniniu 2014 – 2020 m. atliekų tvarkymo planu.

Pagrindinis regioninių atliekų tvarkymo planų tikslas – suderinti savivaldybių veiksmus organizuojant komunalinių atliekų tvarkymo sistemas ir steigiant kelioms savivaldybėms bendrus atliekų naudojimo ar šalinimo įrenginius, juose turi būti nustatytos priemonės, užtikrinančios Valstybinio atliekų tvarkymo plano užduočių įgyvendinimą.

Trakų rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistema yra Vilniaus apskrities (regiono) komunalinių atliekų tvarkymo sistemos dalis.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymo nuostatomis, už komunalinių atliekų tvarkymo sistemų organizavimą savo teritorijose yra atsakingos savivaldybės.

Trakų rajono atliekų tvarkymo taisyklės, patvirtintos Trakų rajono savivaldybės tarybos 2013 m. gruodžio 5 d. sprendimu Nr. S1-309, reglamentuoja atliekų tvarkymą Trakų rajono savivaldybėje ir numato pareigą gyvenamosios patalpos savininkui ar nuolat gyvenamojoje patalpoje gyvenantiems asmenis sudaryti sutartis dėl komunalinių atliekų išvežimo ir mokėti nustatytą komunalinių atliekų tvarkymo mokestį. Savivaldybės atliekų tvarkymo sistemos plėtojimo prioritetiniai tikslai yra: atliekų surinkimo išplėtimas, apimant visą savivaldybės teritoriją ir visus fizinius bei juridinius asmenis; surenkamų antrinių žaliavų kiekio didinimas ir jų paruošimas perdirbimui ir tinkamus naudoti produktus ir gaminius, biologiškai skaidžių atliekų kompostavimo įdiegimas ir plėtojimas.

Trakų rajono savivaldybės administracija rengia, organizuoja ir plėtoja atliekų tvarkymo sistemą taip, kad visas atliekų tvarkymo išlaidas apmokėtų atliekų turėtojas pagal principą „teršėjas moka“. Atliekos renkamos į konteinerius. Konteinerių kiekis, tipas ir konteinerių aptarnavimo dažnis nustatomas atsižvelgus į patvirtintas metines komunalinių atliekų susikaupimo normas, gyventojų skaičių name (individualioje valdoje), įmonių, įstaigų, organizacijų, esančių atitinkamoje teritorijoje, skaičių.

Rajone sukurtas Valstybinio strateginio atliekų tvarkymo plano reikalavimus atitinkantis antrinių žaliavų surinkimo aikštelių tinklas.

Savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistema apima šių komunalinių atliekų bei atliekų, kurių neapima

gamybos atliekų tvarkymo sistemos, tvarkymą:

1. mišrių komunalinių atliekų;
2. antrinių žaliavų, taip pat pakuočių atliekų, pakliuvusių į komunalines atliekas;
3. biologiškai skaidžių atliekų, esančių komunalinėse atliekose;
4. pavojingų buities atliekų;
5. statybos ir griovimo atliekų;
6. elektros ir elektroninės įrangos atliekų;
7. gatvių, šaligatvių ir teritorijų valymo sąšlavų;
8. bešeimininkų atliekų.

Atliekos renkamos į kontenerius. Visos mišrios komunalinės atliekos šalinamos ES aplinkosauginius reikalavimus atitinkančiame Vilniaus apskrities regioniniame komunalinių atliekų sąvartyne (Kazokiškių k., Kazokiškių sen.). Trakų rajone veikia viena stambiagabaričių atliekų surinkimo aikštelė (Trakų g. 1A, Lentvaris) ir viena bioskaidžių atliekų surinkimo aikštelė (Trakų g. 1B, Lentvaris).

7.3. Elektros energijos gamybos, perdavimo ir tiekimo sistema

Trakų rajono savivaldybėje veikia trys elektros gamybos įrenginiai, naudojantys vandens energiją: Bagdononių, Aukštadvario ir Lentvario hidroelektrinės (toliau – HE). Bagdononių ir Aukštadvario hidromazgai įrašyti į Aukštadvario regioninio parko kultūros paveldo vertybių sąrašą.

Uždaryto Kariotiškių sąvartyno teritorijoje nuo 2010 m. spalio 1 d. darbą pradėjo Kariotiškių sąvartyno elektrinė. Jėgainė elektros energijos gamybai naudoja sąvartyne išgaunamas biodujas.

Lietuvos Respublikos energetikos ministerijos duomenimis, Trakų rajono savivaldybėje Jukniškių k. įrengtos dvi vėjo jėgainės (instaliuota galia 0,25 MW).

Trakų rajono savivaldybėje sparčiai didėja saulės jėgainių, kurių instaliuota galia iki 0,03 MW, skaičius. Didžiausia saulės jėgainė Fotovoltinė saulės elektrinė (instaliuota galia - 1,0 MW), užimanti 7 ha ploto, įrengta Bražuolės k. Lentvario mieste įmonės teritorijoje įrengta saulės elektrinė (instaliuota galia - 1,4 MW) sumontuota ant pastato stogo.

Atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos tarptautinius įsipareigojimus, aplinkos apsaugos, iškastinių energijos išteklių tausojimo, priklausomybės nuo iškastinių energijos išteklių ir energijos importo mažinimo bei kitus valstybės energetikos politikos tikslus, įvertinus energijos tiekimo saugumo ir patikimumo reikalavimus, taip pat į vartotojų teisių ir teisėtų interesų į atsinaujinančių energijos išteklių prieinamumą, tinkamumą ir pakankamumą apsaugos užtikrinimo principus, darnią atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo plėtrą užtikrina, tolesnį naujų technologijų vystymąsi ir diegimą bei pagamintos energijos vartojimą skatina Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymas. Šiuo įstatymu nustatoma bendroji skatinimo vartoti atsinaujinančių išteklių energiją Lietuvos Respublikoje sistema.

Trakų rajono savivaldybės teritorijos bendrajame plane nustatomos atsinaujinančių išteklių naudojimo elektros energijos gamybai reikalavimai:

- derinant atsinaujinančiosios energijos gamybą ir upių ekosistemų apsaugą, plėtojant vandens

- rekreacijos bei aplinkinių verslų galimybes, tvariai naudoti vandens išteklius;
- savivaldybės teritorijos ribose vėjo elektrinių statyba neplanuojama;
 - pramonės ir sandėliavimo zonoje gali būti įrengiamos saulės šviesos energijos elektrinės;
 - žemės ūkio teritorijų zonoje gali būti įrengiamos ne didesnės kaip 500 kW įrengtosios galios saulės šviesos energijos elektrinės ne didesniame kaip 0,5 ha ploto sklype. Žemės ūkio teritorijų zonoje statant pavienes ne didesnės kaip 500 kW įrengtosios galios saulės šviesos energijos elektrines, nereikalaujama keisti žemės naudojimo paskirties, rengti detaliųjų planų ir keisti bendrojo plano sprendinių, jei tai neprieštarauja vietos tvarkymo ir naudojimo reglamentams;
 - vyraujančio urbanistinio vystymo zonose, kuriose plėtra remiasi intensyvia, urbanizuota ir technogenizuota žemėnauda, gali būti įrengiamos mažesnės kaip 30 kW įrengtosios galios saulės šviesos energijos elektrinės, saulės šilumos energijos kolektoriai, šilumos siurbiai.

Trakų rajono savivaldybės teritoriją kerta 330 kV elektros perdavimo oro linija Lietuvos elektrinė – Vilnius, 110 kV elektros perdavimo oro linijos: Rūdiškės – Valkininkai, Trakai – Rūdiškės, Šventininkai – Trakai, Vilnius – Lentvario Trauka, VE3 – Vievis, Vilnius – Šventininkai, dvigrandė Vilnius – VE3 III ir IV. Planuojamoje teritorijoje įrengtos 110/35/10 kV Rūdiškių ir 110/10 kV Trakų, Šventininkų, Lentvario transformatorių pastotės.

Esamą 330 kV elektros perdavimo oro liniją planuojama rekonstruoti į dvigrandę elektros perdavimo oro liniją.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo III skyriaus ketvirto skirsnio reikalavimais, elektros linijų apsaugos zonose ribojama ar draudžiama ūkinė veikla.

Energijos skirstymo tinklai realizuojami pagal poreikius, įgyvendinami pagal finansines galimybes bei įmonių prioritetus.

Numatoma modernizuoti esamą elektros energijos 10 kV, 0,4 kV skirstomąjį tinklą, keičiant susidėvėjusius įrengimus ir optimizuojant transformatorinių galias. Atnaujinant elektros tinklus, būtina atsižvelgti į naujus galios poreikių pasiskirstymus. Taip pat numatoma tinklo plėtra į naujai užstatomas teritorijas.

Numatoma plėsti elektros energijos skirstomąjį tinklą, užtikrinant pilną elektros energijos paslaugos prieinamumą gyventojams ir ūkio subjektams. Rekonstruoti ir plėsti miestų ir kaimo gyvenviečių gatvių apšvietimą. Pagal galimybes maksimaliai kabeliuoti elektros energijos paskirstymo tinklus miestų ir gyvenviečių teritorijose.

7.4. Dujų perdavimo ir tiekimo sistema.

Trakų rajono savivaldybės šiaurės rytinę dalį kerta Lietuvos gamtinių dujų perdavimo sistemos, kurią sudaro esami magistraliniai dujotiekiai ir su jais susijusi infrastruktūra.

Magistralinis dujotiekis (toliau – MD) priskiriamas potencialiai pavojingiems įrenginiams, kurių bendruosius eksploataavimo priežiūros principus nustato Lietuvos Respublikos pavojingų įrenginių priežiūros įstatymas, Lietuvos Respublikos energetikos įstatymas, Lietuvos Respublikos gamtinių dujų įstatymas, Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymas, Magistralinių dujotiekių apsaugos taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2010 m. liepos 16 d. įsakymu Nr. 1-213 (2019 m.

gruodžio 18 d. įsakymo Nr. 1-332 redakcija), Magistralinio dujotiekio įrengimo ir plėtros taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2014 m. sausio 28 d. įsakymu Nr. 1-12 (2017 m. birželio 28 d. įsakymo Nr. 1-169 redakcija).

MD bei gretimos aplinkos ir greta būnančių žmonių saugą užtikrina:

- MD apsaugos zonos ir jose taikomos specialiosios žemės naudojimo sąlygos,
- MD vietovės klasių teritorijos jose taikomi užstatymo normatyvai,
- mažiausi leistini atstumai nuo MD iki statinių bei kitų objektų, žemės ir vandens paviršiaus.

Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo 27 straipsnyje nustatytas MD apsaugos zonos dydis:

- magistralinių dujotiekių vamzdyno apsaugos zona – išilgai vamzdyno trasos esanti žemės juosta, kurios ribos yra po 25 metrus į abi puses nuo vamzdyno ašies, virš šios juostos esanti oro erdvė, po šia juosta esanti žemė bei vanduo virš šio juostos ir po ją;
- apsaugos zona talpyklos kondensatui laikyti ir dujoms iš jo pašalinti – 50 metrų pločio žemės juosta aplink talpyklą, virš šios juostos esanti oro erdvė ir žemė po šia juosta;
- kitų magistralinių dujotiekių įrenginių ir statinių (stočių, uždarymo įtaisų, valymo ir diagnostavimo įtaisų paleidimo ir priėmimo kamerų, slėgio ribojimo mazgų) apsaugos zona – žemės juosta, kurios ribos yra 25 metrų atstumu aplink teritorijos, kurioje yra šie įrenginiai ar statiniai, aptvėrimą, virš šios juostos esanti oro erdvė ir žemė po šia juosta.

MD apsaugos zonose taikomos specialiosios žemės naudojimo sąlygos nustatytos Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo 28 straipsnyje.

Esami MD vamzdynai (toliau – MDV) ir su jais susijusi infrastruktūra, taip pat išilgai MDV esanti žemės juosta, kurios ribos yra 200 metrų į abi puses nuo MDV ašies, priskiriami pirmos vietovės klasės teritorijai.

Magistralinio dujotiekio pirmos vietovės klasės teritorijose yra taikomi užstatymo normatyvai: didžiausias leistinas žmonėms būti skirtų pastatų skaičius vietovės klasės vienetė – ne daugiau kaip 10 pastatų, pastatų aukštų skaičius – ne daugiau negu 3 aukštai, įskaitant pastogę/mansardą bei mažiausias leistinas atstumai nuo magistralinio dujotiekio vamzdyno iki viešam žmonių susibūrimui skirtų statinių ir įrenginių – ne mažiau negu 90 metrų. Taip pat turi būti laikomasi mažiausių atstumų nuo MDV iki inžinerinių tinklų ir kitų objektų.

Planuojant veiklą (veiksmus) 200 m ir mažesniu atstumu nuo MD trasos, taikomas aiškinamojo rašto 1.5 skyriaus privalomasis tekstinis reglamentas Nr. 22.

Nuo 2023 m. sausio 1 d. įsigalioja MD vietovės klasių teritorijų dydis nustatytas Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo 33 straipsnyje bei MD vietovės klasių teritorijose taikomos specialiosios žemės naudojimo sąlygos nustatytos Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo 34 straipsnyje.

Skirstomųjų dujotiekių sistema išvystyta tik Trakų rajono savivaldybės šiaurinėje dalyje. Skirstomasis dujotiekis įrengtas Trakų m., Lentvario m., Senųjų Trakų k., Babriškių k., Antaniškių k., Pabalių k. bei pavieniuose

pastatuose šių gyvenamųjų vietovių prieigose.

Bendrojo plano sprendiniuose numatoma didinti gamtinių dujų vartotojų skaičių, prijungiant prie esamų vartotojų. Plečiant Lentvario skirstomojo dujotiekio tinklą, dujofikuoti Kariotiškes; plečiant Trakų skirstomojo dujotiekio tinklą, dujofikuoti Žaizdrius, Jovariškes ir Bražuolę. Dujofikuoti naujas teritorijas urbanizuotų ir numatomų urbanizuoti teritorijų, specializuotų kompleksų, pramonės ir sandėliavimo zonose bei vientiso užstatymo teritorijose, jei tai ekonomiškai naudinga. Dujofikuoti gyventojų sodų bendrijas, sudarant galimybę paversti jas gyvenamaisiais rajonais.

7.5. Šilumos tiekimo sistema.

Trakų rajono savivaldybės teritorijoje pagrindiniai šilumos vartotojai yra gyventojai ir biudžetinės įstaigos. Be centralizuoto šilumos ūkio sistemos, kurios veikia Trakų m., Lentvario m., Rūdiškių m., Aukštadvario mstl. ir Senųjų Trakų k., dar eksploatuojamos biudžetinių įstaigų pastatuose esančios 13 katilinių: Rūdiškių gimnazijos, Paluknio vidurinės mokyklos, Onušio vidurinės mokyklos, Rūdiškių vaikų lopšelio–darželio „Pasaka“, Grendavės seniūnijos, Senųjų Trakų vaikų lopšelio–darželio, Onušio seniūnijos, Paluknio vaikų lopšelio–darželio, Onušio vaikų darželio, Bražuolės lopšelio–darželio, Rūdiškių seniūnijos katilines. Dujofikuotoje Trakų rajono savivaldybės teritorijos dalyje kiekvienas stambesnis dujų vartotojas ar gyvenamasis rajonas, pageidaujantis šildymui naudoti dujas, gali jas gauti. Numatoma nuosekli dujų tinklo plėtra.

Planuojamoje teritorijoje sprendžiant aprūpinimo šiluma klausimus, vadovautis Trakų m., Lentvario m., Rūdiškių m., Aukštadvario mstl. ir Senųjų Trakų k. šilumos ūkio specialiais planais, planuojant teritorijų užstatymą, rengiant žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentus, išduodant statinių projektavimo sąlygų sąvadus. Lietuvos Respublikos šilumos ūkio įstatymo 8 straipsnio 5 punktą numato, kad šilumos ūkio specialieji planai turi būti atnaujinami ne rečiau kaip kas 7 metai, atsižvelgiant į Nacionalinėje šilumos ūkio plėtros programoje numatytas priemones ir sprendimus.

Bendrojo plano sprendiniuose numatoma plėsti, išlaikyti ir modernizuoti esamą centralizuoto šilumos tiekimo sistemą. Atlikti šilumos tinklų trasų būklės tyrimus, sudaryti nuostolingiausių vamzdynų pakeitimo planą, rekonstruoti šilumines trasas, panaudojant bekanalius vamzdynus rekonstruoti esamą katilinę Aukštadvaryje.

Didinti šilumos gamybos, perdavimo ir vartojimo efektyvumą, tuo pačiu metu keičiant šilumos gamybai naudojamas gamtines dujas biomase. Vystyti šilumos energijos gamybos ir tiekimo sistemą su alternatyviais šilumos šaltiniais (saulės, biokuro ir kt.).

Vadovaujantis Trakų rajono savivaldybės tarybos 2018 m. kovo 28 d. sprendimu Nr. S1–103 patvirtinta Trakų rajono savivaldybės daugiabučių namų atnaujinimo (modernizavimo) programa, modernizuoti viešosios paskirties pastatus, neatitinkančius energetinio efektyvumo reikalavimų, remti gyvenamųjų namų modernizavimo projektus (kvartaliniu principu) ir skatinti atsinaujinančių energijos išteklių įrangos įrengimą, individualių namų šildymo sistemų modernizavimą (krosninio šildymo keitimas dujiniais ir kietojo kuro katilais).

7.6. Elektroninių ryšių (telekomunikacijų) infrastruktūra

Ryšių, telekomunikacinių sistemų ir ypač internetinio ryšio tinklo plėtra yra svarbus uždavinys kuriant informacinę ir žinių visuomenę. Šiuolaikinės informacinės technologijos leidžia efektyviai apdoroti, saugoti ir perduoti informaciją. Tai užtikrina labai spartų jų plitimą į visas mokslo, gamybos ir privataus gyvenimo sritis. Pasiiekti, kad šios ryšio priemonės būtų prieinamos visiems potencialiems vartotojams būtų pagrindinis ryšių sistemos vystymo tikslas perspektyvoje.

Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos 2016 m. veiklos ataskaitoje nurodoma, kad ūkio subjektas „Teo LT“, AB (nuo 2017 m. vasario 1 d. – AB „Telia Lietuva“) yra pripažintas turinčiu didelę įtaką Prieigos prie viešojo ryšio tinklo, teikiamo fiksuotoje vietoje, rinkoje ir dėl to yra įpareigotas teikti universaliasias elektroninių ryšių paslaugas. Universaliųjų elektroninių paslaugų teikėjas yra įpareigotas suteikti prisijungimą prie viešojo ryšių tinklo fiksuotoje vietoje, užtikrinti, kad viešuoju ryšių tinklu fiksuotoje vietoje galima būtų siųsti ir gauti vietinius, nacionalinius ir tarptautinius telefono skambučius, fakso pranešimus ir duomenis tokiu pajėgumu, kad būtų užtikrinta veiksminga interneto prieiga, atsižvelgiant į daugumos abonentų naudojamą technologijas ir technologines galimybes, ir užtikrinti ne mažesnę nei 144 kb/s duomenų siuntimo ir priėmimo spartą. Universaliųjų elektroninių paslaugų teikėjas taip pat yra įpareigotas teikti paslaugas taksofonu, sudaryti galimybę naudotis universaliosiomis elektroninių ryšių paslaugomis neįgaliesiems šių paslaugų gavėjams ir teikti informaciją apie viešųjų telefono ryšio paslaugų abonentus.

Pagrindinių judriojo ryšio operatorių UAB „Bitė Lietuva“, UAB „Tele2“ ir AB „Telia Lietuva“ teikiamų judriojo ryšio paslaugų kokybė yra gera bei tarpusavyje iš esmės nesiskiria. Konkurencija mažmeninėje judriojo ryšio paslaugų rinkoje yra veiksminga. Rinkos dalyviai konkuruoja ne tik kaina, bet ir tinklo padengimu bei paslaugų kokybe. Skambinti bendroju pagalbos telefono numeriu 112 šiuo metu galima 99,9 proc. Lietuvos teritorijos UAB „Bitė Lietuva“, UAB „Tele2“ ir AB „Telia Lietuva“ ir AB „Lietuvos radijo ir televizijos centras“ judriojo ryšio tinklų atveju.

Trakų rajone šiuo metu veikiančios mobilaus GSM ryšio tinklo bazinės stotys, kurios savo darbinio lauku padengia visą Trakų rajono savivaldybės teritoriją. Naujos bazinės stotys bus įrengiamos vadovaujantis UAB „TELE2“, UAB „Omnitel“ ir UAB „Bitė GSM“ judriojo skaitmeninio radijo ryšio tinklo bazinių stočių išdėstymo Trakų rajone specialiuoju planu. Planuojamų mobilaus ryšio bokštų ar stiebų vietos bendrajame plane yra preliminarios. Vietos paieška bus vykdoma 3 km spinduliu. Esamų ir planuojamų radiotechninių objektų preliminarus išdėstymas pateiktas Susisiekimo ir inžinerinės infrastruktūros brėžinyje M 1: 50 000. Bazinių stočių ir kitų radiotechninių objektų išdėstymas privalo atitikti Lietuvos higienos normos HN 80:2015 „Elektromagnetinis laukas gyvenamojoje aplinkoje. Parametrų normuojamos vertės ir matavimo reikalavimai 10 kHz-300 GHz dažnių juostose“ reikalavimus.

Telekomunikacijų bokštai turi įtakos kraštovaizdžio vizualiniam ir estetiniam potencialui. Bazinės stotys, kurios numatomos regioninių parkų gretimybėse, dažyti maskuojamu dažymu. Pagal galimybę statyti minimalaus aukščio stiebus arba bokštus. Ieškoti galimybių naujų bazinių stočių įrangas statyti ant esamų pastatų, statinių ir konstrukcijų (jau stovinčių stiebų arba bokštų, vandentiekio bokštų ir kt.).

Informacinių technologijų plačiajuosio tinklo plėtros projektais sukurta ir kuriama infrastruktūra, kuria teikiamos plačiajuosčio ryšio paslaugos, didinamas kaimiškųjų vietovių patrauklumas, verslo konkurencingumas ir darbo lygis aprūpinant spartaus ryšio pasiekiamumu, prijungti žemės ūkio sektoriaus subjektai.

Planuojamoje teritorijoje išlaikyti esamą pašto skyrių tinklą. Neprastinti pašto skyrių tinklo mažėjant gyventojams kaimiškose vietovėse.

7.7. Įgyvendinimo prioritetai ir priemonės

Siekiant darnaus inžinerinės infrastruktūros vystymo siūloma:

- Aktualius inžinerinės infrastruktūros sprendinius įgyvendinti tęstinumo pagrindu;
- Atnaujinti ir plėsti vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūrą;
- Vykdyti aplinką tausojančias priemones;
- Didinti energetinių išteklių panaudojimo efektyvumą;
- Skatinti biologiškai skaidžių atliekų prevenciją ir tvarkymą;
- Užtikrinti rūšiuojamųjų atliekų surinkimo, specifinių, pavojingų ir kitų atliekų surinkimo sistemų plėtrą;
- Plėsti informacinių technologijų, kaip vienos svarbiausių technologijų sričių infrastruktūrą;
- Kompleksiškai planuoti rajono teritorijų ir infrastruktūros plėtrą;
- Parengti Trakų rajono savivaldybės prioritetingos plėtros teritorijų inžinerinės infrastruktūros vystymo planus;
- Parengti Trakų rajono savivaldybės užstatytų ir užstatomų teritorijų inžinerinės infrastruktūros vystymo planus.

Priemonės, užtikrinančios inžinerinio aprūpinimo efektyvumo didinimą:

Administracinės priemonės:

- Esamos centralizuoto šilumos tiekimo sistemos išlaikymas, plėtimas ir modernizavimas,
- Daugiabučių namų (kvartalinių principu) atnaujinimas (modernizavimas),
- Antrinių žaliavų surinkimo efektyvumo didinimas,
- Atliekų rūšiavimo ir perdirbimo infrastruktūros tobulinimas,
- Inžinerinės infrastruktūros vystymo planų rengimas.

Ekonominės priemonės:

- Kultūros paveldo objektų teritorijų, aplinkos ir infrastruktūros tvarkymas;
- Tvarkomųjų paveldosaugos darbų kompensavimas savivaldybės saugomų kultūros paveldo objektų savininkams.
- ES fondų parama vandens tiekimo ir nuotekų valymo infrastruktūros atnaujinimui ir plėtrai.
- Individualių pastatų savininkų prisijungimo prie įrengtų vandentvarkos tinklų skatinimas,
- Taršos mažinimas didinant efektyvių energijos šaltinių panaudojimą,
- Šilumos punktų ir pastatų modernizavimas didinant energijos vartojimo efektyvumą,
- Viešosios paskirties pastatų, neatitinkančių energetinio efektyvumo reikalavimų, modernizavimas,
- Daugiabučių namų atnaujinimo (modernizavimo) skatinimas,
- Individualių namų šildymo sistemų modernizavimo skatinimas.

Švietėjiškos priemonės:

- Aplinkosauginio švietimo vykdymas siekiant efektyvaus atliekų rūšiavimo ir gamtinės aplinkos tausojimo,
- Individualių pastatų savininkų prisijungimo prie įrengtų vandentvarkos tinklų skatinimas.

Trakų rajono savivaldybės inžinerinės infrastruktūros sprendinių įgyvendinimo priemonių planas:

Eil. Nr.	Priemonės pavadinimas	Laukiamų rezultatų aprašymas	Atsakingi vykdytojai
7.	INŽINERINĖ APLINKA		
7.1.	Vandens tiekimas ir nuotekų tvarkymas		
7.1.1	Parengti naują Trakų rajono savivaldybės vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros specialųjį planą, nustatyti aglomeracijų ribas	Teritorijų planavimo dokumento parengimas iki 2021 m. kovo 1 d., vadovaujantis Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planų rengimo taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2006 m. gruodžio 29 d. įsakymu Nr. D1-636 (2014 m. lapkričio 6 d. įsakymo Nr. D1- 885 redakcija), aglomeracijų ribų nustatymo metodika	TRSA, UAB „Trakų vandenys“
7.1.2	Nustatyti ir įteisinti vandenviečių apsaugos zonų ribas	Teritorijų planavimo dokumento parengimas. Specialiųjų žemės ir miško naudojimo sąlygų nustatymas ir įrašymas į Nekilnojamojo turto kadastrą ir Nekilnojamojo turto registrą Lietuvos Respublikos žemės įstatymo 22 straipsnio ir Lietuvos Respublikos nekilnojamojo turto kadastro nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. balandžio 15 d. nutarimu Nr. 534, nustatyta tvarka. Deleguota į Trakų rajono savivaldybės 2016-2025 metų strateginį plėtros planą. Uždavinys Nr.3.1.1; priemonė: 3.1.1.10 Nustatyti ir įteisinti vandenviečių sanitarines apsaugos zonas	TRSA, UAB „Trakų vandenys“
7.1.3	Nustatyti ir įteisinti sanitarinės apsaugos zonų nuotekų valykloms ribas	Teritorijų planavimo dokumento parengimas. Specialiųjų žemės ir miško naudojimo sąlygų nustatymas ir įrašymas į Nekilnojamojo turto kadastrą ir Nekilnojamojo turto registrą Lietuvos Respublikos žemės įstatymo 22 straipsnio ir	TRSA, UAB „Trakų vandenys“

		Lietuvos Respublikos nekilnojamojo turto kadastro nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. balandžio 15 d. nutarimu Nr. 534, nustatyta tvarka	
7.1.4	Inventorizuoti, įteisinti ir rekonstruoti bei naujai įrengti vandentvarkos infrastruktūros objektus	<p>Teritorijų planavimo dokumentų parengimas, techninių projektų dokumentacijos parengimas, vandentvarkos infrastruktūros objektų įrengimas.</p> <p>Deleguota į Trakų rajono savivaldybės 2016-2025 metų strateginį plėtros planą. Uždavinys Nr.3.1.1, priemonės:</p> <p>3.1.1.2 Varnikų vandenvietės statyba, II etapas;</p> <p>3.1.1.3 Vandentiekio ir nuotekų tinklų plėtra Rūdiškėse, II etapas;</p> <p>3.1.1.4 Nuotekų siurblinės Nr. 3 Trakuose rekonstrukcija ir papildomos spaudiminės linijos tiesimas;</p> <p>3.1.1.7 Vandentiekio ir nuotekų tinklų plėtra Lentvario mieste;</p> <p>3.1.1.8 Lentvario nuotekų valyklos ir siurblinių rekonstrukcija;</p> <p>3.1.1.11 Naujų vandens gerinimo įrenginių statyba Onuškyje;</p> <p>3.1.1.12 Nuotekų siurblinės ir tinklų rekonstrukcija Trakų mieste;</p> <p>3.1.1.13 Inžinerinių tinklų plėtra Senuosiuose Trakuose</p>	TRSA, UAB „Trakų vandenys“
7.1.5	Inventorizuoti, likviduoti ir/arba konservuoti bešeimininkius nenaudojamus vandentvarkos infrastruktūros objektus	<p>Nenaudojamų vandentvarkos infrastruktūros objektų inventorizacijos dokumentų parengimas, techninių projektų dokumentacijos parengimas, vandentvarkos infrastruktūros objektų likvidavimas ir/arba konservavimas.</p> <p>Deleguota į Trakų rajono savivaldybės 2016-2025 metų strateginį plėtros planą. Uždavinys Nr. 3.1.1; priemonė:</p> <p>3.1.1.6 Inventorizuoti, likviduoti ir/arba konservuoti bešeimininkius nenaudojamus vandentvarkos infrastruktūros objektus</p>	TRSA, UAB „Trakų vandenys“
7.1.6	Inventorizuoti, įteisinti ir rekonstruoti bei naujai įrengti	Teritorijų planavimo dokumentų parengimas, techninių projektų	TRSA, UAB „Trakų

	lietaus nuotekų surinkimo ir valymo infrastruktūrą	dokumentacijos parengimas, vandentvarkos infrastruktūros objektų įrengimas. Deleguota į Trakų rajono savivaldybės 2016-2025 metų strateginį plėtros planą. Uždavinys Nr. 3.1.1; priemonės: 3.1.1.5 Inventorizuoti, įteisinti ir rekonstruoti bei naujai įrengti lietaus nuotekų surinkimo ir valymo infrastruktūrą; 3.1.1.9 Paviršinių nuotekų tinklų plėtra Lentvario mieste	vandenys“
7.1.7	Parengti galimybių studiją dėl rezervinės vandenvietės Narezkų k. įrengimo būtinumo, atsižvelgiant į Trakų – Lentvario miestų aglomeracijos plėtrą ir esamos vandenvietės Varnikų k. ribotus pajėgumus	Galimybių studijos dokumento parengimas	Trakų rajono savivaldybė, UAB „Trakų vandenys“
7.1.8	Parengti galimybių studiją buitinių nuotekų iš Lentvario miesto nuotekų valyklos transportavimui į Vilniaus miesto nuotekų surinkimo ir tvarkymo sistemą	Galimybių studijos dokumento parengimas	Trakų rajono savivaldybė, UAB „Trakų vandenys“
7.2	Atliekų tvarkymas		
7.2.1	Įrengti didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelę Trakų sen., užtikrinant didžiųjų atliekų, naudotų padangų, elektros ir elektroninės įrangos atliekų, buityje susidarančių statybos ir griovimo atliekų, buityje susidarančių pavojingų atliekų priėmimą iš gyventojų	Žemės sklypo parinkimas, teritorijų planavimo dokumento parengimas, techninio projekto dokumentacijos parengimas, atliekų surinkimo aikštelės įrengimas Deleguota į Trakų rajono savivaldybės 2016-2025 metų strateginį plėtros planą. Uždavinys Nr. 3.3.3; priemonė: 3.3.3.3 Įrengti didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelę Trakų sen.	TRSA
7.2.2	Atnaujinti ir naujai įrengti komunalinių atliekų tvarkymo konteinerines aikšteles	Techninių projektų dokumentacijos parengimas konteinerinių aikštelių įrengimui, pačių aikštelių įrengimas. Deleguota į Trakų rajono savivaldybės 2016-2025 metų strateginį plėtros planą. Uždavinys Nr. 3.3.3; priemonė: 3.3.3.6 Atnaujinti ir naujai įrengti komunalinių atliekų tvarkymo konteinerines	TRSA

		aikšteles	
7.2.3	Rekonstruoti žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelę Trakuose	Aikštelės rekonstrukcijos techninio projekto dokumentacijos parengimas, aikštelės įrengimas. Deleguota į Trakų rajono savivaldybės 2016-2025 metų strateginį plėtros planą. Uždavinys Nr. 3.3.2; priemonė: 3.3.2.1 Rekonstruoti žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelę Trakuose	TRSA
7.2.4	Išplėsti esamas ir įrengti naujas (pagal poreikį) kapinių teritorijas ir kolumbariumus	Galimybių studijų parengimas, teritorijų planavimo dokumentų parengimas, techninių projektų dokumentacijos parengimas, kapinių teritorijų ir kolumbariumų infrastruktūros įrengimas. Deleguota į Trakų rajono savivaldybės 2016-2025 metų strateginį plėtros planą. Uždavinys Nr. 3.4.1; priemonė: 3.4.1.19 Išplėsti esamas ir įrengti naujas (pagal poreikį) kapinių teritorijas ir kolumbariumus	TRSA
7.3	Elektros energijos perdavimo ir tiekimo sistema		
7.3.1	Rekonstruoti esamą 330 kV elektros perdavimo oro liniją į dvigrandę elektros perdavimo oro liniją	Rekonstrukcijos techninio projekto dokumentacijos parengimas, esamos aukštos įtampos oro linijos rekonstrukcija	AB Litgrid
7.3.2	Modernizuoti ir naujai įrengti 10, 0,4 kV skirstomuosius elektros tinklus	Techninių projektų dokumentacijos parengimas, 10, 0,4 kV skirstomųjų elektros tinklų modernizavimas ir įrengimas	AB ESO
7.3.3	Rekonstruoti ir plėsti miestų ir kaimo gyvenviečių gatvių apšvietimą.	Techninių projektų dokumentacijos parengimas, gatvių apšvietimo elektros tinklų modernizavimas ir įrengimas Deleguota į Trakų rajono savivaldybės 2016-2025 metų strateginį plėtros planą. Uždavinys Nr. 3.2.1; priemonė: 3.2.1.12 Modernizuoti ir naujai įrengti gatvių apšvietimo tinklus	AB ESO
7.4	Dujų perdavimo ir tiekimo sistema		
7.4.1	Plėsti skirstomojo dujotiekio tinklą	Techninių projektų dokumentacijos parengimas, skirstomojo dujotiekio įrengimas	AB ESO
7.5	Šilumos tiekimo sistema		

7.5.1	Atnaujinti šilumos ūkio specialiuosius planus	Teritorijų planavimo dokumentų parengimas	TRSA, UAB „Trakų šilumos tinklai“
7.5.2	Inventorizuoti, likviduoti, rekonstruoti bei naujai įrengti šilumos tiekimo sistemos objektus	Techninių projektų dokumentacijos parengimas, šilumos tiekimo sistemos objektų modernizavimas, likvidavimas bei naujų įrengimas Deleguota į Trakų rajono savivaldybės 2016-2025 metų strateginį plėtros planą. Uždavinys Nr. 3.1.2; priemonė: 3.1.2.1 Atlikti šilumos tinklų trasų būklės tyrimus, sudaryti nuostolingiausių vamzdinių pakeitimo planą ir koreguoti specialiuosius planus	UAB „Trakų šilumos tinklai“
7.5.3	Modernizuoti gyvenamuosius ir viešuosius pastatus	Gyvenamųjų ir viešųjų pastatų modernizavimo projektų parengimas ir įgyvendinimas Deleguota į Trakų rajono savivaldybės 2016-2025 metų strateginį plėtros planą. Uždavinys Nr. 3.2.1; priemonė: 3.1.2.2 Modernizuoti viešosios paskirties pastatus, neatitinkančius energetinio efektyvumo reikalavimų; 3.1.2.3 Remti gyvenamųjų namų modernizavimo projektus (kvartalinio principu) ir skatinti atsinaujinančių energijos išteklių įrangos įrengimą	TRSA, Gyvenamųjų namų bendrijos
7.6	Elektroninių ryšių (telekomunikacijų) sistema		
7.6.1	Naujos kartos interneto prieigos, šviesolaidinių kabelinių linijų ir ryšio bokštų infrastruktūros įrengimas	Teritorijų planavimo dokumentų parengimas, techninių projektų dokumentacijos parengimas, elektroninių ryšių (telekomunikacijų) įrengimas	LR Susisiekimo ministerija, VŠĮ „Plačiajuostis internetas“
7.6.2	Naujų bazinių mobiliojo ryšio stočių įrengimas	Techninių projektų dokumentacijos parengimas, bazinių mobiliojo ryšio stočių įrengimas	Mobiliojo ryšio operatoriai

8. GRAFINĖ DALIS

1 PRIEDAS. PRIVALOMIEJI TERITORIJOS NAUDOJIMO REIKALAVIMAI

1 PRIEDAS. PRIVALOMIEJI TERITORIJOS NAUDOJIMO REIKALAVIMAI

Funkcinės zonos pavadinimas ir indeksas erdvinį duomenų specifikacijoje	Kraštovaizdžio tvarkymo zonos numeris brėžinyje	Kraštovaizdžio tvarkymo zonos indeksas brėžinyje	Kraštovaizdžio tvarkymo zonos plotas (ha)	Galimos pagrindinės žemės naudojimo paskirtys	Galimi žemės naudojimo būdai	Nustatomi dydžiai BP pažymėtoms kraštovaizdžio zonoms										Prioritetinis urbanizuotos/užstatytos ir urbanizuojamos/užstatomos teritorijos plėtojimo būdas							Papildomi reikalavimai		Privalomieji tekstiniai reikalavimai konkrečiose KTZ
						Galimas kraštovaizdžio tvarkymo zonos žemėnaudos struktūros pokytis (+ %) nuo zonos ploto			Užstatomų teritorijų tipas			Teritorijų užstatymo rodikliai				Saugojimas	Renovacija	Modernizavimas	Konversija	Nauja plėtra	Rezervuojama teritorija	Be esminių pokyčių	Atskirųjų želdynų plotas, % / kompaktiško, vientiso užstatymo teritorijai (ha)	Igyvendinimo prioritetai	
						Agrarinis naudojimo (ŽŪ), %	Miškų naudojimo (MŪ), %	Užstatomų teritorijų (URBO) naudojimo, %	Kompaktiško užstatymo teritorijos	Vientiso užstatymo teritorijos	Taškinio užstatymo teritorijos	Užstatymo intensyvumas: sodyboms / kitiems negyv. pastatams / SRK	Formuojamo sklypo dydis ha: gyv. pastatams/ negyv. pastatams / SRK	Statinių aukštis (m): -gyv. ir negyv. pastatams / SRK	Neužstatomos reljefo formos (laipsn.)										
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26
FUNKCINIS PRIORITETAS - TAUSOJANTIS MIŠKŲ ŪKIS																									
Miškų ir miškingų teritorijų zona (MI_F)	1	m(re)4K	182	M; C; KT	M2;M3;C2;G1;V;K;I1;I2;R	0	9,0	1,1	-	+	-	≤0,1/ ≤0,2 / ≤0,6	≥0,5 / ≥0,5 / ≥1	≤8,5 / ≤8,5	≥15	+	+	+	+	-	-	-	-	2	44
									-	-	+	≤0,01/≤0,015/ ≤0,05	≥5,0	≤8,5 / ≤8,5											
	2	mu(re)4S	792	Z; M; H; KT	Z3;Z4;M1;M2;M3;H2;H4; G1;V;K;I1;I2;R;E	12,3	28,5	0	+	-	-	≤ 0,2/≤ 0,4/ 0,6	≥0,1 / ≥0,2/ --	≤8,5 / ≤ 10	≥20	-	-	+	+	-	-	+	-	0	41; 43; 54
FUNKCINIS PRIORITETAS - TAUSOJANTIS ŽEMĖS ŪKIS																									
Žemės ūkio teritorijų zona (ZU_F)	3	am(re)4E'	414	Z; M; C; H; KT	Z3;Z4;M1;M2;M3;C2;H2V ;K;I1;I2;R	21,0	8,8	1,4	-	-	+	≤0,01/≤0,015/ ≤0,05	≥5,0	≤8,5 / ≤8,5	≥15	+	+	+	+	-	-	-	-	0	44; 54
	4	am(re)4E'	256	Z; M; H; KT	Z3;Z4;M1;M2;M3;H2;I1;I2 ;R	13,5	20,1	0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	+	-	0	-
	5	am(re)4E'	1327	Z; M; C; H; KT	Z3;Z4;M1;M2;M3;C2;H2; G1;V;K;I1;I2;N;R	26,0	0	0,7	-	+	-	≤ 0,2 / ≤ 0,3 / ≤ 0,8	≥ 0,25 / ≥0,25 / ≥0,5	≤8,5/ ≤10	≥20	+	+	+	+	-	-	-	-	2	43; 44; 46
									-	-	+	≤0,015 / ≤0,02 / ≤0,1	≥ 4,0	≤8,5/ ≤10	≥15										
	6	am(re)4E'	931	Z; M; C; H; KT	Z3;Z4;M1;M2;M3;C2;H2; G1;V;K;I1;I2;B;R;E	20,1	8,0	0	-	+	-	≤ 0,1/≤ 0,2/≤ 0,6	≥0,5/≥ 0,5/≥ 1,0	≤8,5 / ≤8,5	≥15	-	-	-	-	-	-	+	-	0	54
	7	am(re)4E	2013	Z; M; H; KT	Z2;Z3;Z4;M1;M2;M3;H2; G1;V;K;I1;I2;N;R;P	22,2	8,2	0,4	-	+	-	≤ 0,1/≤ 0,2/≤ 0,6	≥0,5/≥ 0,5/≥ 1,0	≤8,5 / ≤8,5	≥15	+	+	+	+	-	-	-	-	2	43; 44; 46
-									-	+	≤0,01/≤0,015/ ≤0,05	≥5,0	≤8,5 / ≤8,5												
8	au'(re)4E	446	Z; M; H; KT	Z2;Z3;Z4;M2;M3;H2;G1; V;K;I1;I2;N;R;E	36,3	0	11,2	-	+	-	≤ 0,1/≤ 0,2/≤ 0,6	≥0,5/≥ 0,5/≥ 1,0	≤8,5 / ≤8,5	≥15	+	+	+	+	-	-	-	-	2	43; 44	
								-	-	+	≤0,01/≤0,015/ ≤0,05	≥5,0	≤8,5 / ≤8,5												

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	
Žemės ūkio teritorijų zona (ZU_F)	9	am(re)4S	877	Z; M; C; H; KT	Z3;Z4;M2;M3;M4;C2;H2;H4;G1;V;K;I1;I2;N;R;E	21,3	5,0	2,7	-	+	-	≤ 0,2 / ≤ 0,3 / ≤ 0,8	≥ 0,25 / ≥ 0,25 / ≥ 0,5	≤ 8,5 / ≤ 10	≥ 20	+	+	+	+	-	-	-	-	2	43, 44; 46	
									-	-	+	≤ 0,015/≤ 0,02/≤ 0,1	≥ 4,0	≤ 8,5 / ≤ 10	≥ 15											
	10	am(re)4E	477	Z; M; C; H; KT	Z3;Z4;M2;M3;C2;H2;G1;V;K;I1;I2;R	16,2	11,5	0	-	+	-	≤ 0,1/≤ 0,2/≤ 0,6	≥ 0,5/≥ 0,5/≥ 1,0	≤ 8,5 / ≤ 8,5	≥ 15	-	-	-	-	-	-	-	+	-	0	46; 54
	11	am(re)4K'	78	Z; M; KT	Z3;Z4;M2;M3;G1;V;K;I1;I2;R	7,4	5,7	1,1	-	-	+	≤ 0,01/≤ 0,015/ ≤ 0,05	≥ 5,0	≤ 8,5 / ≤ 8,5	≥ 15	+	+	-	-	-	-	-	-	-	0	-
FUNKCINIS PRIORITETAS - INTENSYVI / EKSTENSYVI URBANIZACIJA																										
Urbanizuotų ir numatomų urbanizuoti teritorijų zona (U_F)	12	uvi(ri)3B	106	Z; M; KT	Z3;Z4;M2;M4;G1;V;K;I1;I2;B;R;E	41,2	18,5	25,0	+	+	-	≤ 0,4 / ≤ 0,6 / ≤ 0,8	≥ 0,25 / -- / --	≤ 10/ ≤ 12	≥ 20	+	+	+	+	+	-	-	≥ 10 / ≥ 1	1	41; 44; 51; 53	
		13	uvi(ri)4L	406	Z; M; H; KT	Z3;Z4;M2;M4;H2;V;K;I1;I2;R	11,9	11,1	15,9	+	+	-	≤ 0,4 / ≤ 0,8 / ≤ 1,0	≥ 0,10 / -- / --	≤ 12 / ≤ 15	≥ 25	+	+	+	+	+	-	-	≥ 10 / ≥ 2	2	41; 43; 44; 52
		14	uvi(ri)4E	263	M; KT	M1;M2;M3;G1;V;K;I1;I2;R;E	0	20,6	54,3	+	+	-	≤ 0,4 / ≤ 0,6 / ≤ 0,8	≥ 0,12 / -- / --	≤ 10/ ≤ 12	≥ 20	+	+	+	+	+	-	-	≥ 10 / ≥ 1	1	41; 44; 51
FUNKCINIS PRIORITETAS - TAUSOJANTIS MIŠKŲ ŪKIS																										
Miškų ir miškingų teritorijų zona (MI_F)	15	m2B	910	Z; M; C; KT	Z4;M3;C2;I2	7,6	4,5	0	-	+	-	≤ 0,2 / ≤ 0,3 / ≤ 0,8	≥ 0,25 / ≥ 0,25 / ≥ 0,5	≤ 8,5 / ≤ 10	≥ 20	-	-	-	-	-	-	+	-	0	43; 54	
		16	m2B	28	M; KT	M3;I2	10,0	2	0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	+	-	0	-
		17	m2S	158	M; H; KT	M3;I2;H4	0	16,0	0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	+	-	0	-
		18	mte2E	1181	Z; M; KT	Z4;M3;M4;I2	6,2	20,3	0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	+	-	0	42; 43
		19	mt2S	825	Z; M; C; H; KT	Z4;M1;M3;M4;C1;I2;H3;H4	3,6	7,9	0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	+	-	0	42
		20	mt2S	336	M; C; H; KT	M3;M4;C1;H3;H4;G1;I2;K	0	37,2	0,5	-	+	-	≤ 0,1/≤ 0,2/≤ 0,6	≥ 0,5/≥ 0,5/≥ 1,0	≤ 8,5 / ≤ 8,5	≥ 15	+	+	+	+	-	-	-	-	2	42 ; 44; 43
										-	-	+	≤ 0,01/≤ 0,015/ ≤ 0,05	≥ 5,0	≤ 8,5 / ≤ 8,5											
		21	ma2E	79	Z; M; C; KT	Z4;M1;M3;C1;I2	13,8	21,2	0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	+	-	0	42
	22	ma2G	410	M; C; H; KT	M1;M3;M4;C1;G1;I2	0	19,3	0,9	-	+	-	≤ 0,1/≤ 0,2/≤ 0,6	≥ 0,5/≥ 0,5/≥ 1,0	≤ 8,5 / ≤ 8,5	≥ 15	+	+	+	+	-	-	-	-	2	42; 44	
									-	-	+	≤ 0,01/≤ 0,015/ ≤ 0,05	≥ 5,0	≤ 8,5 / ≤ 8,5												

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	
FUNKCINIS PRIORITETAS - TAUSOJANTIS ŽEMĖS ŪKIS																										
Žemės ūkio teritorijų zona (ZU_F)	23	at2S	1705	M; KT	M1;M3;I2	0	16,6	0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	+	-	0	42; 43	
	24	ae5E'	329	Z; M; C; H; KT	Z4;M2;M3;M4;C1;C2;H2; H3;H4;G1;I2	12,3	0	0,9	-	+	-	$\leq 0,1/\leq 0,2/\leq 0,6$	$\geq 0,5/\geq 0,5/\geq 1,0$	$\leq 8,5 / \leq 8,5$	≥ 15	+	+	+	+	-	-	-	-	-	2	42; 44; 48
									-	-	+	$\leq 0,01/\leq 0,015/ \leq 0,05$	$\geq 5,0$	$\leq 8,5 / \leq 8,5$												
FUNKCINIS PRIORITETAS - TAUSOJANTIS MIŠKŲ ŪKIS																										
Miškų ir miškingų teritorijų zona (MI_F)	25	m3K'	307	Z; M; KT	Z4;M3;I2	5,6	10,0	0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	+	-	0	43	
	26	m3K'	1513	M; KT	M3;I2	0	13,4	0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	+	-	0	
	27	m3K'	809	M; KT	M2;M3;C2;I2	0	24,2	0,5	-	+	-	$\leq 0,1/\leq 0,2/\leq 0,6$	$\geq 0,5/\geq 0,5/\geq 1,0$	$\leq 8,5 / \leq 8,5$	≥ 15	+	+	+	+	-	-	-	-	-	2	43; 44; 48
									-	-	+	$\leq 0,01/\leq 0,015/ \leq 0,05$	$\geq 5,0$	$\leq 8,5 / \leq 8,5$												
	28	m3L	1690	Z; M; KT	Z3;Z4;M2;M3;I2;N	3,9	10,2	0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	+	-	0	43	
	29	m3G	786	M; KT	M2;M3;I2;N	0	8,2	0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	+	-	0	43
	30	m3B	355	Z; M; KT	Z3;Z4;M2;M3;I2	6,3	4,2	0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	+	-	0	43
	31	m4B	6030	Z; M; KT	Z3;Z4;M1;M2;M;G1;K;I1;I2;R	1,6	4,7	2,9	-	+	-	$\leq 0,3 / \leq 0,6 / \leq 1,0$	$\geq 0,2 / \geq 0,15 / \geq 0,5$	$\leq 10 / \leq 12$	≥ 20	+	+	+	+	-	-	-	-	-	2	43; 44
									-	-	+	$\leq 0,02/\leq 0,025/\leq 0,2$	$\geq 3,0$	$\leq 10 / \leq 10$	≥ 15											
	32	m4S	269	Z; M; KT	M1;M2;M3;Z4;H3;I2	1,2	10,9	0,7	-	-	+	$\leq 0,01/\leq 0,015/ \leq 0,05$	$\geq 5,0$	$\leq 8,5 / \leq 8,5$	≥ 15	+	+	+	+	-	-	-	-	-	0	44
	33	m4S	80	M; C; KT	M1;M2;M3;C2;I2	0	12,5	1,9	-	-	+	$\leq 0,01/\leq 0,015/ \leq 0,05$	$\geq 0,5$	$\leq 8,5 / \leq 8,5$	≥ 15	+	+	+	+	-	-	-	-	-	0	44
	34	mte4E	444	Z; M; H; KT	Z4;M2;M3;H4;I2;N;R	7,5	50,5	0,8	-	-	+	$\leq 0,01/\leq 0,015/ \leq 0,05$	$\geq 0,5$	$\leq 8,5 / \leq 8,5$	≥ 15	+	+	+	+	-	-	-	-	-	0	43; 44
	35	ma3E	555	Z; M; H; KT	Z3;Z4;M3;G1;I2;R;H4	15,1	6,6	1,1	-	+	-	$\leq 0,1/\leq 0,2/\leq 0,6$	$\geq 0,5/\geq 0,5/\geq 1,0$	$\leq 8,5 / \leq 8,5$	≥ 15	+	+	+	+	-	-	-	-	-	2	44
									-	-	+	$\leq 0,01/\leq 0,015/ \leq 0,05$	$\geq 5,0$	$\leq 8,5 / \leq 8,5$												
	36	ma3G	478	Z; M; KT	Z3;Z4;M3;G1;I2	3,5	13,9	2,8	-	-	+	$\leq 0,01/\leq 0,015/ \leq 0,05$	$\geq 5,0$	$\leq 8,5 / \leq 8,5$	≥ 15	+	+	+	+	-	-	-	-	-	0	
37	ma3K'	578	M; C; H; KT	M1;M2;M3;C2;G1;I2;H4	0	12,7	0,4	-	-	+	$\leq 0,01/\leq 0,015/ \leq 0,05$	$\geq 5,0$	$\leq 8,5 / \leq 8,5$	≥ 15	+	+	+	+	-	-	-	-	-	0	44	
38	ma3K'	3005	M; H; KT	M2;M3;H4;G1;I2;N;R	0	21,7	1,1	-	+	-	$\leq 0,1/\leq 0,2/\leq 0,6$	$\geq 0,5/\geq 0,5/\geq 1,0$	$\leq 8,5 / \leq 8,5$	≥ 15	+	+	+	+	-	-	-	-	-	2	44	
								-	-	+	$\leq 0,01/\leq 0,015/ \leq 0,05$	$\geq 5,0$	$\leq 8,5 / \leq 8,5$													
39	ma4K'	1105	M; C; H; KT	M1;M2;M3;G1;K;I1;I2;R	0	22,9	1,8	-	+	-	$\leq 0,1/\leq 0,2/\leq 0,6$	$\geq 0,5/\geq 0,5/\geq 1,0$	$\leq 8,5 / \leq 8,5$	≥ 15	+	+	+	+	-	-	-	-	-	2	43; 44; 46	
								-	-	+	$\leq 0,01/\leq 0,015/ \leq 0,05$	$\geq 5,0$	$\leq 8,5 / \leq 8,5$													

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26								
Miškų ir miškingų teritorijų zona (MI_F)	40	ma4K'	1269	Z; M; H; KT	Z3;Z4;M1;M2;M3;H2;H4;G1;R;I2	1,6	18,7	1,0	+	-	-	$\leq 0,2/\leq 0,4/ 0,6$	$\geq 0,1 / \geq 0,2 / --$	$\leq 8,5 / \leq 10$	≥ 20	+	+	+	+	-	-	-	-	-	2	44; 46							
									-	+	-	$\leq 0,1/\leq 0,2/\leq 0,6$	$\geq 0,5/\geq 0,5/\geq 1,0$	$\leq 8,5 / \leq 8,5$	≥ 15																		
									-	-	+	$\leq 0,01/\leq 0,015/ \leq 0,05$	$\geq 5,0$	$\leq 8,5 / \leq 8,5$																			
41	ma4B	431	M; C; H; KT	M2;M3;C2;H4;G1;V;I2	0	25,6	1,5	-	-	+	$\leq 0,01/\leq 0,015/ \leq 0,05$	$\geq 5,0$	$\leq 8,5 / \leq 8,5$	≥ 15	+	+	+	+	-	-	-	-	-	0	-								
42	mu'4B	823	M; KT	M2;M3;M4;G1;K;I1;I2;N;R	0	18,0	20,5	-	+	-	$\leq 0,015/\leq 0,02/\leq 0,1$	$\geq 0,25 / \geq 0,25 / \geq 0,5$	$\leq 8,5 / \leq 10$	≥ 15	+	+	+	+	-	-	-	-	-	0	-								
FUNKCINIS PRIORITETAS - TAUSOJANTIS ŽEMĖS ŪKIS																																	
Žemės ūkio teritorijų zona (ZU_F)	43	am4S	879	Z; M; C; H; KT	Z3;Z4;M2;M3;C2;G1;K;I2;R	17,6	0	0,3	-	+	-	$\leq 0,1/\leq 0,2/\leq 0,6$	$\geq 0,5/\geq 0,5/\geq 1,0$	$\leq 8,5 / \leq 8,5$	≥ 15	+	+	+	+	+	-	-	-	-	2	43; 44; 46; 52							
									-	-	+	$\leq 0,01/\leq 0,015/ \leq 0,05$	$\geq 5,0$	$\leq 8,5 / \leq 8,5$																			
									-	-	+	$\leq 0,015/\leq 0,02/\leq 0,1$	$\geq 4,0$	$\leq 8,5 / \leq 10$	≥ 20	+	+	+	+	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	43; 44; 52
	44	am3S	1513	Z; M; H; KT	Z3;Z4;M2;M3;H4;G1;I1;I2;N;R	12,8	13,1	2,1	-	+	-	$\leq 0,2 / \leq 0,3 / \leq 0,8$	$\geq 0,25 / \geq 0,25 / \geq 0,5$	$\leq 8,5 / \leq 10$	≥ 20	+	+	+	+	+	-	-	-	-	2	43; 44; 52							
									-	-	+	$\leq 0,015/\leq 0,02/\leq 0,1$	$\geq 4,0$	$\leq 8,5 / \leq 10$	≥ 15																		
	45	am3S	619	Z; M; H; KT	Z3;Z4;M2;M3;H4;G1;K;I1;I2;B;R	12,2	5,3	0,9	-	+	-	$\leq 0,1/\leq 0,2/\leq 0,6$	$\geq 0,5/\geq 0,5/\geq 1,0$	$\leq 8,5 / \leq 8,5$	≥ 15	+	+	+	+	+	-	-	-	-	2	43; 44; 46							
									-	-	+	$\leq 0,01/\leq 0,015/ \leq 0,05$	$\geq 5,0$	$\leq 8,5 / \leq 8,5$																			
	46	am3S	336	Z; M; C; H; KT	Z3;Z4;M1;M2;M3;C2;H4;I2	4,9	22,0	0	-	+	-	$\leq 0,1/\leq 0,2/\leq 0,6$	$\geq 0,5/\geq 0,5/\geq 1,0$	$\leq 8,5 / \leq 8,5$	≥ 15	-	-	-	-	-	-	+	-	0	46; 54								
	47	am3K'	3700	Z; M; C; H; KT	Z3;Z4;M1;M2;M3;C2;H2;H4;G1;V;K;I1;I2;R	5,0	16,0	0,5	-	+	-	$\leq 0,1/\leq 0,2/\leq 0,6$	$\geq 0,5/\geq 0,5/\geq 1,0$	$\leq 8,5 / \leq 8,5$	≥ 15	+	+	+	+	+	-	-	-	-	2	44; 46							
									-	-	+	$\leq 0,01/\leq 0,015/ \leq 0,05$	$\geq 5,0$	$\leq 8,5 / \leq 8,5$																			
	48	am4E'	522	Z; M; H; KT	Z4;M2;M3;H4;I2	2,9	19,9	0	-	+	-	$\leq 0,1/\leq 0,2/\leq 0,6$	$\geq 0,5/\geq 0,5/\geq 1,0$	$\leq 8,5 / \leq 8,5$	≥ 15	-	-	-	-	-	-	+	-	0	46; 54								
	49	am4E	526	Z; M; H; KT	Z3;Z4;M2;M3;H4;G1;I2;R	8,6	14,6	1,2	-	+	-	$\leq 0,1/\leq 0,2/\leq 0,6$	$\geq 0,5/\geq 0,5/\geq 1,0$	$\leq 8,5 / \leq 8,5$	≥ 15	+	+	+	+	+	-	-	-	-	2	44							
									-	-	+	$\leq 0,01/\leq 0,015/ \leq 0,05$	$\geq 5,0$	$\leq 8,5 / \leq 8,5$																			
	50	at4S	2150	Z; M; C; KT	Z2;Z4;M2;M3;C2;G1;I2	10,2	0	0	-	+	-	$\leq 0,2 / \leq 0,3 / \leq 0,8$	$\geq 0,25 / \geq 0,25 / \geq 0,5$	$\leq 8,5 / \leq 10$	≥ 20	-	-	-	-	-	-	+	-	0	43; 46; 54								
	51	at4S	604	M; KT	M2;M3;G1;I2	0	3,5	2,0	-	-	+	$\leq 0,015/\leq 0,02/\leq 0,1$	$\geq 4,0$	$\leq 8,5 / \leq 10$	≥ 15	+	+	+	+	+	-	-	-	-	0	43; 44; 52							
52	am3B'	230	Z; M; H; KT	Z3;Z4;M2;M3;G1;I2;N;R;H4	4,7	12,7	2,3	-	+	-	$\leq 0,3 / \leq 0,6 / \leq 1,0$	$\geq 0,2 / \geq 0,15 / \geq 0,5$	$\leq 10 / \leq 12$	≥ 20	+	+	+	+	+	-	-	-	-	2	44								
								-	-	+	$\leq 0,02/\leq 0,025/\leq 0,2$	$\geq 3,0$	$\leq 10 / \leq 12$	≥ 15																			
53	am4B'	1911	Z; M; H; KT	Z2;Z3;Z4;M1;M2;M3;H2;H4;G1;K;I2;R	17,7	0	2,3	-	-	+	$\leq 0,01/\leq 0,015/ \leq 0,05$	$\geq 5,0$	$\leq 8,5 / \leq 8,5$	≥ 15	+	+	+	+	+	-	-	-	-	0	43; 44								
54	a3K'	1064	Z; M; C; H; KT	Z2;Z3;Z4;M1;M2;M3;C2;H4;G1;K;I2;R	5,7	10,1	3,8	-	+	-	$\leq 0,1/\leq 0,2/\leq 0,6$	$\geq 0,5/\geq 0,5/\geq 1,0$	$\leq 8,5 / \leq 8,5$	≥ 15	+	+	+	+	+	-	-	-	-	2	44; 46								
								-	-	+	$\leq 0,01/\leq 0,015/ \leq 0,05$	$\geq 5,0$	$\leq 8,5 / \leq 8,5$																				
55	a3K'	3048	Z; M; C; H; KT	Z2;Z3;Z4;M1;M2;M3;C2;H4;G1;K;I2;N;R	8,4	6,1	4,6	-	+	-	$\leq 0,1/\leq 0,2/\leq 0,6$	$\geq 0,5/\geq 0,5/\geq 1,0$	$\leq 8,5 / \leq 8,5$	≥ 15	+	+	+	+	+	-	-	-	-	2	43; 44; 46								
								-	-	+	$\leq 0,01/\leq 0,015/ \leq 0,05$	$\geq 5,0$	$\leq 8,5 / \leq 8,5$																				

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	
Žemės ūkio teritorijų zona (ZU_F)	56	a3K'	1390	Z; M; H; KT	Z2;Z3;Z4;M2;M3;H4;G1;I2;N;R	6,6	5,9	6,7	-	+	-	$\leq 0,1/\leq 0,2/\leq 0,6$	$\geq 0,5/\geq 0,5/\geq 1,0$	$\leq 8,5 / \leq 8,5$	≥ 15	+	+	+	+	+	-	-	-	2	43; 44	
									-	-	+	$\leq 0,01/\leq 0,015/ \leq 0,05$	$\geq 5,0$	$\leq 8,5 / \leq 8,5$												
	57	a3B	2438	Z; M; C; H; KT	Z2;Z3;Z4;M2;M3;C2;H4;G1;K;I1;I2;N;R	9,4	9,7	2,8	-	+	-	$\leq 0,1/\leq 0,2/\leq 0,6$	$\geq 0,5/\geq 0,5/\geq 1,0$	$\leq 8,5 / \leq 8,5$	≥ 15	+	+	+	+	+	-	-	-	2	43; 44; 46	
									-	-	+	$\leq 0,01/\leq 0,015/ \leq 0,05$	$\geq 5,0$	$\leq 8,5 / \leq 8,5$												
	58	a3B	148	Z; M; KT	Z3;Z4;M2;M3;G1;I2;R	0,5	20,0	0,4	-	+	-	$\leq 0,1/\leq 0,2/\leq 0,6$	$\geq 0,5/\geq 0,5/\geq 1,0$	$\leq 8,5 / \leq 8,5$	≥ 15	+	+	+	+	+	-	-	-	2	44	
									-	-	+	$\leq 0,01/\leq 0,015/ \leq 0,05$	$\geq 5,0$	$\leq 8,5 / \leq 8,5$												
	59	a3B'	120	Z; M; KT	Z3;Z4;M2;M3;G1;I2;R	14,2	3,5	3,1	-	-	+	$\leq 0,01/\leq 0,015/ \leq 0,05$	$\geq 5,0$	$\leq 8,5 / \leq 8,5$	≥ 15	+	+	+	+	+	-	-	-	0	44	
	60	a3L	551	Z; M; H; KT	Z2;Z3;Z4;M2;M3;G1;I2;N;R;H4	14,0	5,0	4,8	-	+	-	$\leq 0,1/\leq 0,2/\leq 0,6$	$\geq 0,5/\geq 0,5/\geq 1,0$	$\leq 8,5 / \leq 8,5$	≥ 15	+	+	+	+	+	-	-	-	2	43; 44; 46	
									-	-	+	$\leq 0,01/\leq 0,015/ \leq 0,05$	$\geq 5,0$	$\leq 8,5 / \leq 8,5$												
	61	a4E	545	Z; M; H; KT	Z2;Z3;Z4;M1;M2;M3;H2;H4;G1;I2;R	8,8	4,2	6,7	-	-	+	$\leq 0,01/\leq 0,015/ \leq 0,05$	$\geq 5,0$	$\leq 8,5 / \leq 8,5$	≥ 15	+	+	+	+	+	-	-	-	0	43; 44	
	62	a3S	1280	Z; M; H; KT	Z2;Z3;Z4;M2;M3;G1;K;I2;N;R;H4	15,0	0	5,7	-	+	-	$\leq 0,2 / \leq 0,3 / \leq 0,8$	$\geq 0,25 / \geq 0,25 / \geq 0,5$	$\leq 8,5 / \leq 10$	≥ 20	+	+	+	+	+	-	-	-	2	43; 44; 46	
									-	-	+	$\leq 0,015/\leq 0,02/\leq 0,1$	$\geq 4,0$	$\leq 8,5 / \leq 10$	≥ 15											
	63	a3S	1056	Z; M; KT	Z2;Z3;Z4;M2;M3;G1;V;K;I1;I2;R;E	26,0	0	0,3	-	+	-	$\leq 0,2 / \leq 0,3 / \leq 0,8$	$\geq 0,25 / \geq 0,25 / \geq 0,5$	$\leq 8,5 / \leq 10$	≥ 20	+	+	+	+	+	-	-	-	2	44; 46; 52	
								-	-	+	$\leq 0,015/\leq 0,02/\leq 0,1$	$\geq 4,0$	$\leq 8,5 / \leq 10$	≥ 15												
64	a4B'	601	Z; M; KT	Z2;Z3;Z4;M1;M2;M3;G1;I2;R	3,6	9,6	6,6	-	-	+	$\leq 0,01/\leq 0,015/ \leq 0,05$	$\geq 5,0$	$\leq 8,5 / \leq 8,5$	≥ 15	+	+	+	+	+	-	-	-	0	44; 52		
65	ae3S	888	M; KT	M2;M3;C2;H2;H4;G1;K;I1;I2;N;R	0	0	0	-	+	-	$\leq 0,1/\leq 0,2/\leq 0,6$	$\geq 0,5/\geq 0,5/\geq 1,0$	$\leq 8,5 / \leq 8,5$	≥ 15	-	-	-	-	-	-	+	0	46; 43; 54			
66	au'4E	944	Z; M; H; KT	Z2;Z3;Z4;M1;M2;M3;H2;H4;G1;I1;I2;R	0,2	5,6	15,7	-	+	-	$\leq 0,1/\leq 0,2/\leq 0,6$	$\geq 0,5/\geq 0,5/\geq 1,0$	$\leq 8,5 / \leq 8,5$	≥ 15	+	+	+	+	+	-	-	-	2	44		
								-	-	+	$\leq 0,01/\leq 0,015/ \leq 0,05$	$\geq 5,0$	$\leq 8,5 / \leq 8,5$													
67	au'4S	130	Z; M; H; KT	Z2;Z3;Z4;M1;M2;M3;H4;G1;I2;R	8,7	0	15,5	-	+	-	$\leq 0,1/\leq 0,2/\leq 0,6$	$\geq 0,5/\geq 0,5/\geq 1,0$	$\leq 8,5 / \leq 8,5$	≥ 15	+	+	+	+	+	-	-	-	2	44; 46		
								-	-	+	$\leq 0,01/\leq 0,015/ \leq 0,05$	$\geq 5,0$	$\leq 8,5 / \leq 8,5$													
FUNKCINIS PRIORITETAS - INTENSYVUS MIŠKŲ ŪKIS																										
Miškų ir miškingų teritorijų zona (MI_F)	68	m6L	8011	Z; M; KT	Z3;Z4;M2;M4;G1;I2;R	8,1	4,0	5,7	-	+	-	$\leq 0,3 / \leq 0,6 / \leq 1,0$	$\geq 0,2 / \geq 0,15 / \geq 0,5$	$\leq 10/ \leq 12$	≥ 20	+	+	+	+	-	-	-	-	2	43; 44; 52	
									-	-	+	$\leq 0,02/\leq 0,025/\leq 0,2$	$\geq 3,0$	$\leq 10/ \leq 12$	≥ 15											
	69	m6B	4233	Z; M; KT	Z3;Z4;M2;M4;G1;I2;R	2,9	8,5	5,9	-	+	-	$\leq 0,3 / \leq 0,6 / \leq 1,0$	$\geq 0,2 / \geq 0,15 / \geq 0,5$	$\leq 10/ \leq 12$	≥ 20	+	+	+	+	-	-	-	-	2	43; 44; 52	
									-	-	+	$\leq 0,02/\leq 0,025/\leq 0,2$	$\geq 3,0$	$\leq 10/ \leq 12$	≥ 15											
	70	m6B	2482	Z; M; KT	Z3;Z4;M2;M4;G1;I2;R	1,5	9,7	5,8	-	-	+	$\leq 0,02/\leq 0,025/\leq 0,2$	$\geq 3,0$	$\leq 10/ \leq 12$	≥ 15	+	+	+	+	+	-	-	-	0	44; 52	
									-	-	+	$\leq 0,02/\leq 0,025/\leq 0,2$	$\geq 3,0$	$\leq 10/ \leq 12$	≥ 15											
71	ma6B	2291	Z; M; H; KT	Z3;Z4;M2;M4;G1;I2;R;H4;V	0,9	15,6	4,2	-	+	-	$\leq 0,3 / \leq 0,6 / \leq 1,0$	$\geq 0,2 / \geq 0,15 / \geq 0,5$	$\leq 10/ \leq 12$	≥ 20	+	+	+	+	-	-	-	-	2	44; 46		
								-	-	+	$\leq 0,02/\leq 0,025/\leq 0,2$	$\geq 3,0$	$\leq 10/ \leq 12$	≥ 15												
72	ma6B	1681	Z; M; KT	Z3;Z4;M2;M4;G1;I2;N;R	5,3	16,7	5,7	-	-	+	$\leq 0,02/\leq 0,025/\leq 0,2$	$\geq 3,0$	$\leq 10/ \leq 12$	≥ 15	+	+	+	+	-	-	-	-	0	43; 44		

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26					
FUNKCINIS PRIORITETAS - INTENSYVUS ŽEMĖS ŪKIS																														
Žemės ūkio teritorijų zona (ZU_F)	73	am6B	1303	M; C; KT	M2;M4;C2;G1;I2;N;R	0	15,5	3,7	-	+	-	≤ 0,3 / ≤ 0,6 / ≤ 1,0	≥ 0,2 / ≥ 0,15 / ≥ 0,5	≤10/ ≤12	≥20	+	+	+	+	+	-	-	-	2	43; 44; 46; 52					
									-	-	+	≤0,02/≤0,025/≤0,2	≥ 3,0	≤10/ ≤12	≥15															
	74	am6B'	897	Z; M; KT	Z2;Z3;Z4;M2;M4;G1;I2;N;R	19,4	0	4,3	-	-	+	≤0,02/≤0,025/≤0,2	≥ 3,0	≤10/ ≤12	≥15	+	+	+	+	+	-	-	-	0	43; 44					
	75	a6B	932	Z; M; KT	Z2;Z3;Z4;M2;M4;G1;I2;R	0,9	13,3	7,8	-	+	-	≤ 0,3 / ≤ 0,6 / ≤ 1,0	≥ 0,2 / ≥ 0,15 / ≥ 0,5	≤10/ ≤12	≥20	+	+	+	+	+	-	-	-	2	44; 46					
									-	-	+	≤0,02/≤0,025/≤0,2	≥ 3,0	≤10/ ≤12	≥15															
	76-1	a6B	1275	Z; M; C; H; KT	Z3;Z4;M2;M4;I2;N;H4	5,4	9,0	0	-	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	43				
76-2	N; R;H4								8,2	-	+	-	≤ 0,3 / ≤ 0,6 / ≤ 1,0	≥ 0,2 / ≥ 0,15 / ≥ 0,5	≤10/ ≤12	≥20	+	+	+	+	+	-	-	-	-	-	-	-	2	46; 43; 44
									-	-	+	≤0,02/≤0,025/≤0,2	≥ 3,0	≤10/ ≤12	≥15															
Miškų ir miškingų teritorijų zona (MI_F)	77	m6B	3008	M; KT	M2;M4;G1;K;I1;I2;B;N;R;E	0,9	10,8	5,7	-	+	-	≤ 0,3 / ≤ 0,6 / ≤ 1,0	≥ 0,2 / ≥ 0,15 / ≥ 0,5	≤10/ ≤12	≥20	+	+	+	+	-	-	-	-	2	46; 43; 44					
									-	-	+	≤0,02/≤0,025/≤0,2	≥ 3,0	≤10/ ≤12	≥15															
Žemės ūkio teritorijų zona (ZU_F)	78	au'6B	688	Z; M; KT	Z2;Z3;Z4;M2;M4;G1;K;I1;I2;R	0	17,5	14,3	-	+	-	≤ 0,3 / ≤ 0,6 / ≤ 1,0	≥ 0,2 / ≥ 0,15 / ≥ 0,5	≤10/ ≤12	≥20	+	+	+	+	+	-	-	-	2	43; 44; 46; 52					
									-	-	+	≤0,02/≤0,025/≤0,2	≥ 3,0	≤10/ ≤12	≥15															
FUNKCINIS PRIORITETAS - INTENSYVI / EKSTENSYVI URBANIZACIJA																														
Urbanizuotų ir numatomų urbanizuoti teritorijų zona (U_F)	79	umi3K'	326	M; C; H; KT	M2;M3;C2;H4;G1;V;P;K;I1;I2;B;N;R;E	49,8	36,9	13,6	+	+	+	≤ 0,3 / ≤ 0,6 / ≤ 0,8	≥ 0,25 / -- / --	≤ 10 / ≤ 12	≥20	-	-	-	-	+	-	-	≥15 / ≥1	1, 3	41; 43; 44; 51; 53; 55					
	80	umi3B	835	Z; M; H; KT	Z2;Z3;Z4;M2;M3;H2;H4;G1;V;P;K;I1;I2;B;N;R;E	21,9	6,6	18,1	+	+	+	≤ 0,3 / ≤ 0,6 / ≤ 0,8	≥ 0,25 / -- / --	≤ 10 / ≤ 12	≥20	-	-	-	-	+	-	-	≥15 / ≥1	1, 3	41; 43; 44; 51; 53; 55					
	81	uvi3S	202	M; H; KT	M2;H4;G1;V;P;K;I1;I2;B;R;E	0	25,4	32,4	+	+	+	≤ 0,4 / ≤ 0,8 / ≤ 1,0	≥ 0,10 / -- / --	≤ 12 / ≤ 15	≥25	-	-	-	-	+	-	-	≥10 / ≥2	1, 3	41; 44; 47; 46; 50; 51; 52					
	82	uvi3S	198	M; H; KT	M1;M2;H4;G1;V;P;K;I1;I2;B;R;E	0	19,8	42,6	+	+	+	≤ 0,4 / ≤ 0,8 / ≤ 1,0	≥ 0,10 / -- / --	≤ 12 / ≤ 15	≥25	-	-	-	-	+	-	-	≥10 / ≥2	1, 3	41; 44; 52					
	83	Galioja Trakų miesto bendrojo plano reikalavimai (reg. Nr. T00074362)																												
	84	uvi4B	187	M; H; KT	M2;H4;G1;V;P;K;I1;I2;B;R;E	28,0	15,7	25,0	+	+	+	≤ 0,4 / ≤ 0,6 / ≤ 0,8	≥ 0,25 / -- / --	≤10 / ≤12	≥20	-	-	-	-	+	-	-	≥10 / ≥1	1, 3	41; 44; 50; 51; 53					
	85	umi4B	259	M; H; KT	M2;G1;V;K;I1;I2;B;R;E	0	43,7	25,6	+	+	+	≤ 0,3 / ≤ 0,6 / ≤ 0,8	≥ 0,15 / -- / --	≤ 10 / ≤ 12	≥20	-	-	-	-	+	-	-	≥15 / ≥1	1, 3	41; 44; 51; 53					
	86	umi4E	154	M; C; H; KT	M1;M2;C1;H4;G1;V;P;K;I1;I2;B;R;E	0	39,8	16,1	+	+	+	≤ 0,3 / ≤ 0,6 / ≤ 0,8	≥ 0,15 / -- / --	≤ 10 / ≤ 12	≥20	-	-	-	-	+	-	-	≥15 / ≥1	1, 3	41; 44; 46; 53; 51					
	87	umi4K'	193	M; H; KT	M1;M2;H4;G1;V;P;K;I1;I2;B;R;E	0	43,0	18,4	+	+	+	≤ 0,3 / ≤ 0,6 / ≤ 0,8	≥ 0,15 / -- / --	≤ 10 / ≤ 12	≥20	-	-	-	-	+	-	-	≥15 / ≥1	1, 3	41; 44; 50; 51					
	88	umi4K'	419	M; H; KT	M1;M2;H3;G1;V;P;K;I1;I2;B;R;E	0	31,3	21,4	+	+	+	≤ 0,3 / ≤ 0,6 / ≤ 0,8	≥ 0,15 / -- / --	≤ 10 / ≤ 12	≥20	-	-	-	-	+	-	-	≥15 / ≥1	1, 3	41; 44; 53; 51					

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26
Urbanizuotų ir numatomų urbanizuoti teritorijų zona (U_F)	89	umi4E	119	M; C; H; KT	M2;C2;H4;G1;G2;V;P;K;I1;I2;B;R;E	0	38,1	14,2	+	+	+	$\leq 0,3 / \leq 0,6 / \leq 0,8$	$\geq 0,15 / - / -$	$\leq 10 / \leq 12$	≥ 20	-	-	-	-	+	-	-	$\geq 15 / \geq 1$	1, 3	41; 44; 46; 51
	90	uvi4B	176	M; C; H; KT	M2;C2;H4;G1;G2;V;P;K;I1;I2;B;R;E	0	31,6	23,9	+	+	+	$\leq 0,4 / \leq 0,6 / \leq 0,8$	$\geq 0,12 / - / -$	$\leq 10 / \leq 12$	≥ 20	-	-	-	-	+	-	-	$\geq 10 / \geq 1$	1, 3	36; 41; 44; 47; 50; 51
	91	uvi5E	54	M; H; KT	M2;M4;H4;G1;V;K;I1;I2;B;R;E	0	43,0	29,7	+	+	+	$\leq 0,4 / \leq 0,6 / \leq 0,8$	$\geq 0,12 / - / -$	$\leq 10 / \leq 12$	≥ 20	-	-	-	-	+	-	-	$\geq 10 / \geq 1$	1, 3	41; 44; 51
	92	umi6B	725	M; H; KT	M4;G1;G2;V;P;K;I1;I2;B;R;E	0	30,2	35,3	+	+	+	$\leq 0,4 / \leq 0,8 / \leq 1,0$	$\geq 0,10 / - / -$	$\leq 12 / \leq 12$	≥ 25	-	-	-	-	+	-	-	$\geq 15 / \geq 2$	1, 3	41; 44; 46; 51
	93	umi6B	150	M; H; KT	M2;M4;G1;V;K;I1;I2;B;R;E	0	44,9	$\leq 25,0$	+	+	+	$\leq 0,4 / \leq 0,8 / \leq 1,0$	$\geq 0,10 / - / -$	$\leq 12 / \leq 12$	≥ 25	-	-	-	-	+	-	-	$\geq 15 / \geq 2$	1, 3	41; 43; 44; 51
	94	Galiauja Rūdiškių miesto bendrojo plano reikalavimai (reg. Nr. T00077956)																							
	95	Galiauja Lentvario miesto bendrojo plano reikalavimai (reg. Nr. T00074358)																							
	96	uvi6B	85	M; H; KT	M2;M4;H4;G1;V;K;I1;I2;B;R;E;P	0	34,4	24,6	+	+	+	$\leq 0,4 / \leq 0,6 / \leq 0,8$	$\geq 0,12 / - / -$	$\leq 10 / \leq 12$	≥ 20	-	-	-	-	+	-	-	$\geq 10 / \geq 1$	1, 3	41; 44; 46; 47; 50; 51; 52
	97	uvi3B	108	Z; M; H; KT	Z3;Z4;M2;M4;H2;G1;V;K;I1;I2;B;N;R;E	52,8	25,0	25,0	+	+	+	$\leq 0,4 / \leq 0,6 / \leq 0,8$	$\geq 0,25 / - / -$	$\leq 10 / \leq 12$	≥ 20	-	-	-	-	+	-	-	$\geq 10 / \geq 1$	1, 3	43; 44; 53; 51; 55
Pramonės ir sandėliavimo zona (P_U)	98	i6B	798	M; H; KT	M4;H4;P;K;I1;I2;N;E	0	24,5	60,6	+	+	-	$\leq 0,4 / \leq 0,8 / \leq 1,0$	0 / - / -	$\leq 12 / \leq 15$	≥ 25	-	-	-	-	+	-	-	$\geq 10 / \geq 2$	1, 3	40; 41; 43; 44; 45; 49; 51
	99	i6K	283	M; H; KT	M4;H4;P;K;I1;I2;R;E	0	17,1	50,8	+	+	-	$\leq 0,4 / \leq 0,6 / \leq 0,8$	0 / - / -	$\leq 10 / \leq 12$	≥ 20	-	-	-	-	+	-	-	$\geq 10 / \geq 1$	1, 3	40; 41; 44; 45; 48; 49; 51

ŽYMĖJIMŲ TRUMPINIAI

Kraštovaizdžio tvarkymo zonos indeksas brėžinyje:

Bendras kraštovaizdžio pobūdis pagal kraštovaizdžio natūralumo ir sukultūrinimo santykį, žemėnaudų požūriū	Kraštovaizdžio naudojimo pobūdis pagal galimą (leistiną) naudojimo intensyvumą	Kraštovaizdžio gamtinis pobūdis pagal gamtinio komplekso tipus
<p><i>Natūralaus pobūdžio miškingas gamtinis kraštovaizdis</i></p> <p>mt - miškingas pelkėtas m - miškingas mte - miškingas pelkėtas ežeruotas</p> <p><i>Mišraus pobūdžio miškingas mažai sukultūrintas kraštovaizdis</i></p> <p>mu' - miškingas mažai urbanizuotas ma - miškingas agrarinis</p> <p><i>Sukultūrintas agrarinis kraštovaizdis</i></p> <p>am - agrarinis miškingas ae - agrarinis ežeruotas at - agrarinis pelkėtas a - agrarinis au' - agrarinis mažai urbanizuotas au - agrarinis urbanizuotas</p> <p><i>Urbanistinis kraštovaizdis</i></p> <p>udi - urbanizuojamos didelio intensyvumo kompaktiško užstatymo teritorijos ir infrastruktūros ir pramonės kompleksų formavimo teritorijos uvi - urbanizuojamos vidutinio intensyvumo kompaktiško užstatymo teritorijos umi - urbanizuojamos mažo intensyvumo kompaktiško užstatymo teritorijos</p> <p><i>Technogenizuotas kraštovaizdis</i></p> <p>iu - Industrinis technogenizuotas (inžinerinių ir pramoninių kompleksų teritorijos)</p>	<p><i>Kraštovaizdžio vertybes išsaugantis naudojimas</i></p> <p>1 - konservacinis 2 - konservacinis tausojantis</p> <p><i>Kraštovaizdžio ekologinę apsaugą užtikrinantis naudojimas</i></p> <p>3 - tausojantis (ir)3 - tausojantis intensyvaus rekreacinio pritaikymo</p> <p><i>Teritoriniu požūriū diferencijuotas mišrus teritorijos naudojimas</i></p> <p>4 - tausojantis - intensyvus (re)4 - tausojantis - intensyvus ekstensyvaus rekreacinio pritaikymo (ir)4 - tausojantis intensyvus intensyvaus rekreacinio pritaikymo 5 - intensyvus - konservacinis</p> <p><i>Intensyvus teritorijos naudojimas</i></p> <p>6 - intensyvus (ir)6 - intensyvaus rekreacinio pritaikymo</p>	<p><i>Lygumų ir pakilumų kraštovaizdis</i></p> <p>S Smėlinga banguota lyguma B Smėlinga banguota pakiluma B' Molinga banguota pakiluma</p> <p><i>Kalvynų kraštovaizdis</i></p> <p>K Smėlingas kalvynas K' Priemolingas moreninis kalvynas G Moreninis gūbrys</p> <p><i>Slėnių kraštovaizdis</i></p> <p>S Upės slėnis S' Senslėnis</p> <p><i>Ežerų kraštovaizdis</i></p> <p>E Ežeruotas duburys E' Ežerynas</p>

Žemės naudojimo paskirtys: **Z** – žemės ūkio pagrindinė žemės naudojimo paskirtis; **M** – miškų ūkio naudojimo paskirtis; **C** – konservacinė paskirtis; **H** – vandens ūkio paskirtis; **KT** – kita pagrindinė žemės naudojimo paskirtis.

Žemės naudojimo būdai:

(pagal Žemės naudojimo būdo turinio aprašą, patvirtintą Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro ir Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2005 m. sausio 20 d. įsakymu Nr. 3D-37/D1-40 (Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro ir Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2013 m. gruodžio 11 d. įsakymo Nr. 3D-830/D1-920 redakcija), aktualią redakciją 2015-04-17)

Žymėjimas	Žemės sklypų naudojimo būdas	Žemės sklypų naudojimo būdo turinys
Z1	Mėgėjų sodo žemės sklypai	Mėgėjų sodo teritorijos žemės sklypai, skirti mėgėjų sodininkystei, vieno buto gyvenamosios paskirties pastatams su pagalbinio ūkio paskirties pastatais, kitos (sodų) paskirties pastatams.
Z5	Sodininkų bendrijų bendrojo naudojimo žemės sklypai	Žemės sklypai, skirti sodininkų bendrijoms priklausantiems bendrojo naudojimo statiniams ir įrenginiams statyti bei eksploatuoti, taip pat rekreacijai ir kitoms bendroms reikmėms.
Z2	Specializuotų sodininkystės, gėlininkystės, šiltnamių, medelynų ir kitų specializuotų ūkių žemės sklypai	Žemės sklypai, skirti specializuotiems ūkiams tam tikros rūšies augalininkystės ar gyvulininkystės produkcijos gamybai, kurių ne mažiau kaip 50 proc. visos gaminamos prekinės produkcijos sudaro specializacijos krypties produkcija, taip pat ūkiams, užsiimantiems žuvų veisimu, auginimu ir žvejyba akvakultūros tvenkiniuose.
Z3	Rekreacinio naudojimo žemės sklypai	Žemės sklypai, skirti kaimo turizmo paslaugoms teikti.
Z4	Kiti žemės ūkio paskirties žemės sklypai	Kiti žemės sklypai, nepriskirti Z1, Z2, Z3, Z5 nurodytiems žemės naudojimo būdams, kuriuose galima žemės ūkio veikla: žemės ūkio, maisto produktų gamyba ir apdorojimas, ūkyje pagamintų ir apdorotų žemės ūkio produktų perdirbimas ir šių produktų realizavimas, taip pat paslaugų žemės ūkiui teikimas ir geros agrarinės bei aplinkosauginės žemės būklės išlaikymas. Šiuose sklypuose galimi ūkininkų sodybų ir žemės ūkio veiklai ar alternatyviajai veiklai reikalingi statiniai.
M1	Ekosistemų apsaugos miškų sklypai	Telmologinių, pedologinių, botaninių, zoologinių, botaninių-zoologinių, miško genetinių, kraštovaizdžio draustinių miškai, kitų draustinių dalyse, kuriose saugomos biologinės vertybės, esantys miškai, gamtos paveldo objektų, buveinių ir augalų genetinių išteklių plotų miškai, Baltijos jūros ir Kuršių marių pakrančių miškai ir priešeroziniai miškai.
M2	Rekreacinių miškų sklypai	Miško parkai, miesto miškai, valstybinių parkų rekreaciniai miško sklypai ir kiti miškai, naudojami gyventojų poilsiui.
M3	Apsauginių miškų sklypai	Geologinių, geomorfologinių, hidrografinių, kultūrinių ir kraštovaizdžio draustinių, kuriuose nėra biologinių vertybių, miškai, valstybinių parkų apsauginių zonų miškai, valstybinių rezervatų ir valstybinių parkų apsaugos zonų miškai, sanitarinių apsaugos zonų miškai, kelių apsauginės ir estetinės reikšmės miškai, laukų apsauginiai miškai, miško sėkliniai medynai ir vandens telkinių apsaugos zonų miškai.
M4	Ūkinių miškų sklypai	Kiti miškų ūkio paskirties žemės sklypai, nepriskirti M1, M2, M3 nurodytiems žemės naudojimo būdams.

Žymėjimas	Žemės sklypų naudojimo būdas	Žemės sklypų naudojimo būdo turinys
H1	Ūkinei veiklai naudojami vandens telkiniai	Vandens telkiniai, skirti laivybai, hidrotechnikos statiniams, verslinei žvejybai (išskyrus priskirtus akvakultūros tvenkiniams), vandeniui išgauti, nuotekoms išleisti ir kita.
H2	Rekreaciniai vandens telkiniai	Vandens telkiniai, skirti mėgėjų žūklei, vandens sportui, poilsiui, turizmui.
H3	Ekosistemas saugantys vandens telkiniai	Ekosistemas saugantys vandens telkiniai, esantys saugomose teritorijose, kurių funkcijos susijusios su ekosistemų apsauga.
H4	Bendrojo naudojimo vandens telkiniai	Kiti vandens ūkio paskirties žemės sklypai, nepriskirti H1, H2, H3 nurodytiems žemės naudojimo būdams.
C1	Gamtinių rezervatų žemės sklypai	Žemės sklypai, skirti valstybiniais rezervatams ir rezervatinėms apyrbėms, valstybinių parkų ar biosferos stebėsenos (monitoringo) teritorijų rezervatams, gamtos paveldo objektams, kuriuose draudžiama ūkinė veikla.
C2	Kultūros paveldo objektų žemės sklypai	Saugomiems kultūros paveldo objektams ar vietovėms skirti žemės sklypai, kuriems nustatomos šių sklypų ir kitų nekilnojamojų daiktų tvarkymo ir naudojimo specialiosios sąlygos.
G1	Vienbučių ir dvibučių gyvenamųjų pastatų teritorijos	Žemės sklypai, skirti vieno ar dviejų butų gyvenamosios paskirties pastatams su pagalbinio ūkio paskirties pastatais.
G2	Daugiabučių gyvenamųjų pastatų ir bendrabučių teritorijos	Žemės sklypai, skirti trijų ir daugiau butų (daugiabučiams) gyvenamosios paskirties pastatams ir įvairių socialinių grupių (bendrabučiai, vaikų namai, prieglaudos, globos namai, šeimos namai, vienuolynai) gyvenamiesiems pastatams su pagalbinio ūkio paskirties pastatais.
V	Visuomeninės paskirties teritorijos	Žemės sklypai, skirti valstybės ir savivaldybės institucijų, kitų iš valstybės ar savivaldybių biudžetų išlaikomų įstaigų administraciniam pastatams ir jų funkcijoms vykdyti; religinės paskirties pastatams ir religinių bendruomenių ir bendrijų veiklai; socialinei infrastruktūrai – mokslo paskirties pastatams, kultūros paskirties pastatams; gydymo paskirties pastatams; sporto paskirties pastatams ir sporto inžineriniams statiniams; specialiosios paskirties statiniams.
P	Pramonės ir sandėliavimo objektų teritorijos	Žemės sklypai, skirti gamybos, remonto ir pramonės įmonių ar dirbtuvių, sandėlių statiniams, energetikos objektams, įskaitant branduolinės energetikos objektus ir statinius (atominė elektrinė, branduolinis reaktorius, branduolinių medžiagų ir radioaktyviųjų atliekų saugykla, jų perdirbimo objektas, taip pat radioaktyviųjų atliekų tvarkymo įrenginys – radioaktyviųjų atliekų kapinynas ir kita), atliekų naudojimo, atliekų paruošimo naudoti ar šalinti, atliekų surinkimo ir atliekų laikymo (naudoti skirtų atliekų laikymo ne ilgiau kaip 3 metus, šalinti skirtų atliekų laikymo ne ilgiau kaip 1 metus) statiniams ir (ar) įrenginiams.
K	Komercinės paskirties objektų teritorijos	Žemės sklypai, skirti viešbučių paskirties pastatams; administracinės paskirties (išskyrus valstybės ir savivaldybės institucijų, kitų iš valstybės ar savivaldybių biudžetų išlaikomų įstaigų administraciniam pastatams) pastatams; prekybos paskirties pastatams; paslaugų paskirties pastatams; maitinimo paskirties pastatams ir sporto paskirties pastatams.
I1	Susisiekimo ir inžinerinių komunikacijų aptarnavimo objektų teritorijos	Žemės sklypai, skirti transporto paskirties pastatams ir garažų paskirties pastatams, elektroninių ryšių infrastruktūros (perdavimo bokštams, radijo ryšio statiniams, ryšio retransliatoriams ir kitiems inžineriniams statiniams), inžinerinių tinklų maitinimo šaltinių (įvairių tipų elektrinėms, katilinėms, transformatorių pastotėms, skirstykloms, naftos perdirbimo ir kitiems pastatams, skirtiems energijos ar energijos išteklių gavybai, gamybai, perdirbimui, išskyrus atominę elektrinę ir branduolinį reaktorių) statiniams ir įrenginiams.
I2	Susisiekimo ir inžinerinių tinklų koridorių teritorijos	Žemės sklypai, skirti susisiekimo komunikacijoms, inžineriniams tinklams ir vandenvietėms.
R	Rekreacinės teritorijos	Žemės sklypai, skirti ilgalaikiam (stacionariam) poilsiui su poilsio paskirties pastatais ar trumpalaikiam poilsiui.
B	Bendro naudojimo (miestų, miestelių ir kaimų ar savivaldybių bendro naudojimo) teritorijos	Žemės sklypai, skirti bendram viešajam naudojimui: botanikos ir zoologijos sodams, kapinėms ir palaikų laikymo statiniams, urbanizuotų teritorijų viešosioms erdvėms.
N	Naudingųjų iškasenų teritorijos	Žemės sklypai, skirti naudingųjų iškasenų gavybai ir kasybai atviruose kasiniuose (karjeruose), požeminiuose kasiniuose (šachtose) ir gręžiniuose, taip pat joms sandėliuoti.
E	Atskirųjų želdynų teritorijos	Žemės sklypai, skirti atskiriesiems rekreacinės, mokslinės, kultūrinės ir memorialinės bei apsauginės ir ekologinės paskirties želdynams įrengti.

Įgyvendinimo prioritetas: 0 - prioritetas netaikomas; 1 – prioritetinės plėtros teritorija; 2 – neprioritetinės plėtros teritorija.

Privalomieji tekstiniai reikalavimai:

Teritorijų planavimo dokumentų galiojimas

1. Patvirtinus Trakų rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimą nustoja galioti Trakų rajono savivaldybės teritorijos bendrasis planas, T00045222 (00791001200).
2. Trakų miesto, Lentvario miesto ir Rūdiškių miesto teritorijos tvarkomos vadovaujantis šių miestų parengtais ir galiojančiais bendraisiais planais.
3. Bendrojo plano sprendiniai nepanaikina galiojančių detaliųjų planų sprendinių. Rengiant naujus, keičiant ar koreguojant galiojančius teritorijų planavimo dokumentus privaloma vadovautis Bendrojo plano sprendiniais.
4. Iki Bendrojo plano keitimo patvirtinimo įsigaliojimo datos pradėti rengti žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentai ir žemės valdos projektai gali būti užbaigti rengti ir teikiami tvirtinti pagal iki tos datos išduotas planavimo sąlygas.
5. Patvirtinus Trakų rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimą nustoja galioti sekančių specialiųjų planų, kurie yra pripažinti Trakų rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano sudedamąja dalimi, sprendiniai:
 - Trakų rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano 18 tvarkymo zonos specialusis planas, T010792002030;
 - Trakų rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano 119 tvarkymo zonos specialusis planas, T010792002021;
 - Trakų rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano tvarkymo zonų Nr.32, Nr.121, Nr.122 specialusis planas, T00043995;
 - Trakų rajono savivaldybės teritorijos gyvenamųjų namų ar kitos paskirties pastatų ir statinių išdėstymo specialusis planas, T00074183;
 - Degalinių schema, T00043995;
 - Trakų rajono savivaldybės vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros specialusis planas, patvirtintas Trakų rajono savivaldybės tarybos 2009 m. balandžio 30 d. sprendimu Nr. S1-152;

- Trakų rajono savivaldybės rekreacijos, turizmo ir poilsio kompleksų išdėstymo specialusis planas, T00077859.

Privalomieji tekstiniai reikalavimai, kurie galioja visose kraštovaizdžio tvarkymo zonose:

- Bendrojo plano keitimo brėžiniai parengti ir vertinami mastelyje M 1:50 000 (į kitą mastelį netransformuojami). Bendrojo plano brėžiniuose pavaizduotos apibendrintos didesnės nei 10 ha teritorijos, nesusietos su konkrečiomis sklypų ribomis. Rengiant žemesnio lygmens specialiojo planavimo ir kompleksinius teritorijų planavimo dokumentus galimas kraštovaizdžio tvarkymo zonų ribų ir grafiškai išskirtų vientiso užstatymo teritorijų zonų ribų tikslinimas įvertinant duomenų transformaciją į kitą mastelį, esamą padėtį, aerografinę situaciją, specifinius (gamtinius ir urbanistinius) požymius.
- Teritorijos naudojimo privalomieji reikalavimai konkretizuojami teritorijų vietovės lygmens kompleksinio teritorijų planavimo dokumentų (bendruosiuose planuose ir detaliuosiuose planuose), kurioms minėtų projektų rengimo privalomumas nustatytas privalomuosiuose tekstiniuose reikalavimuose.
- Paviršinių vandens telkinių apsaugos zonos ir pakrančių apsaugos juostos nustatomos žemesnio lygmens kompleksiniuose teritorijų planavimo dokumentuose, techniniuose projektuose, žemėtvarkos planavimo dokumentuose vadovaujantis Paviršinių vandens telkinių apsaugos zonų ir pakrančių apsaugos juostų nustatymo tvarkos aprašu, patvirtintu LR aplinkos ministro 2001-11-07 įsakymu Nr. 540 „Dėl paviršinių vandens telkinių apsaugos zonų ir pakrančių apsaugos juostų nustatymo tvarkos aprašo patvirtinimo“ bei Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymu. Esamuose sklypuose veikia vykdoma pagal tų sklypų paskirtį ir nustatytas specialiausias žemės ir miško naudojimo sąlygas, galiojančius teritorijų planavimo dokumentus, kitus veiklą reglamentuojančius teisės aktus.
- Esamuose sklypuose veikia vykdoma pagal tų sklypų paskirtį ir nustatytas specialiausias žemės ir miško naudojimo sąlygas, galiojančius teritorijų planavimo dokumentus, kitus veiklą reglamentuojančius teisės aktus.
- Žemės ūkio paskirties žemės sklypuose galimas ūkininkų ūkių sodybų kūrimas tik pagal kraštovaizdžio tvarkymo zonose nustatytus privalomuosius naudojimo reikalavimus.
- Tais atvejais, kai objektams yra nustatytos, sanitarinės apsaugos zonos, tačiau dėl veiklos pasikeitimo ar jos masto jas būtina keisti, tai gali būti atliekama neinicijuojant Bendrojo plano keitimo procedūras.
- Kultūros paveldo objektų teritorijose ir jų apsaugos zonose planuojama veikla reglamentuojama kultūros paveldo specialiaisiais planais, reglamentais bei kultūros paveldo apsaugą reglamentuojančiais teisės aktais.
- Rengiant pagal Bendrojo plano nuostatas kitus teritorijų planavimo dokumentus ar schemas, būtina vadovautis naujausiomis Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų, kultūros vertybių, žemės gelmių registru ir miškų kadastro informacija bei visais kitais apsaugą ir naudojimą reglamentuojančiais teisės aktų reikalavimais.
- Bendrojo plano keitimu identifikuotos gamtinio karkaso ribos gali būti detalizuojamos rengiant vietovės lygmens bendruosius planus. Statinių statybą gamtinio karkaso teritorijose reglamentuoja Saugomų teritorijų įstatymas, Gamtinio karkaso nuostatai kiti susiję teisės aktai. Patvirtintomis gamtinio karkaso ribomis ir teisės aktų nustatytas veiklos apribojimais privaloma vadovautis rengiant miškotvarkos, žemėtvarkos projektus bei kitus teritorijų planavimo dokumentus.
- Visais atvejais išduodant planavimo sąlygas vietovės lygmens kompleksiniams teritorijų planavimo dokumentams ar reikalavimus žemėtvarkos planavimo dokumentams nustatoma tokia planavimo darbų apimtis, kuri užtikrina planuojamos teritorijos integraciją į esamą susisiekimo ir (ar) inžinerinę, socialinę, rekreacinę infrastruktūrą.
- Žemės ūkio paskirties žemėje esančios žemės ūkio naudmenos ir žemė su veikiančiais melioracijos įrenginiais turi būti saugoma nuo jų ploto sumažėjimo, vadovaujantis Žemės įstatymu. Nuskurdintose, ekologiškai nepilnavertiškose gamtinio karkaso teritorijose stiprinant kraštovaizdžio ekologines funkcijas turi būti vykdomas subalansuotas melioracijos sistemų palaikymas, vandentekmių vagų renatūralizacija, atkuriamos ar pritaikomos naujai veiklai pažeisto ekologinio potencialo teritorijos, saugoma biologinė įvairovė, ribojamas gamtinių išteklių naudojimas.
- Kraštovaizdžio tvarkymo zonose miškų ūkio žemės paskirtis gali būti keičiama į kitos paskirties visuomeninių, susisiekimo ir inžinerinių komunikacijų aptarnavimo objektų, susisiekimo ir inžinerinių tinklų koridorių, atskirųjų želdynų teritorijų naudojimo būdus (jeigu jie numatyti kraštovaizdžio tvarkymo zonos naudojimo reikalavimuose ir jeigu tai neprieštaruja Miškų įstatymo 11 str.) nenumatant tolimesnio paskirties ar naudojimo būdo keitimo. Miškų ūkio žemės paskirties keitimas atliekamas Miškų įstatymo nustatyta tvarka neinicijuojant BP keitimo procedūras.
- Suformuoti kitos paskirties susisiekimo ir inžinerinių tinklų koridorių, bendro naudojimo ir atskirųjų želdynų teritorijų naudojimo būdo sklypai gali būti perduodami Trakų rajono savivaldybei teisės aktų nustatyta tvarka. Rengiant kompleksinius teritorijų planavimo dokumentus ar žemėtvarkos planavimo dokumentus susisiekimo ir inžinerinių tinklų koridorių teritorijos formuojamos atskirais sklypais. Jiems nustatomi atitinkami viešajam interesui tarnaujantys servitutai, skirti tranzitinių inžinerinių ir susisiekimo komunikacijų įrengimui, kitiems tikslams.
- Miškai ne miško žemėje turi būti įveisiami vadovaujantis Aplinkos ministro ir Žemės ūkio ministro parvirtintomis taisyklėmis. Išduodant leidimus miško įveisimui ne miško žemėje, turi būti vadovujamasi specialiaisiais teritorijų planavimo dokumentais (miškų išdėstymo žemėtvarkos schema ir kt.), teikiant prioritetą miškų įveisimui gamtinio karkaso teritorijose, taip pat nederlinguose ir apleistuose, nepatogiuose naudoti žemės ūkio veiklai žemės plotuose. Miškų įveisimas draudžiamas kai kuriuose draustiniuose bei daugelyje Natura 2000 teritorijų. Miškų įveisimo sąlygos turi atitikti Saugomų teritorijų įstatymą, apsaugos reglamentus, specialiųjų žemės ir miško naudojimo sąlygų reikalavimus, o Natura 2000 teritorijose – Bendrųjų buveinių nuostatus ar Paukščių apsaugai svarbių teritorijų nuostatus.
- Žemės gelmių išteklių telkinių eksploatavimo metu neturi pablogėti esamų kelių/privažiavimų techninė būklė, tam tikslui, prieš pradėdant eksploatuoti telkinius, būtina išspręsti susisiekimo infrastruktūros klausimus. Susisiekimo inžinerinės infrastruktūros plėtros poreikis ir apimtys nustatomi išduodant planavimo sąlygas žemės gelmių naudojimo planams vadovaujantis Teritorijų planavimo sąlygų išdavimo tvarkos aprašo, patvirtinto LR aplinkos ministro 2004 m. gegužės 7 d. įsakymu Nr. D1-262 „Dėl Teritorijų planavimo sąlygų išdavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, nustatyta tvarka.
- Automobilių kelių apsaugos zonose (bet ne arčiau kaip 30 m nuo kelio briaunos) gali būti vystoma kelių aptarnavimo infrastruktūra tik kelių techninio reglamento KTR 1.01:2008 „Automobilių keliai“, patvirtinto Lietuvos Respublikos aplinkos ministro ir Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2008 m. sausio 9 d. įsakymu Nr. d1-11/3-3, 216 punkte nurodyti statiniai – kavinė, degalinė, automobilių kelių plovykla ir tualetas. Galimybė privažiuoti visiems objektams turės būti sprendžiama vadovaujantis kelių techniniu reglamentu KTR 1.01:2008 11 skyriaus 2 skirsnio reikalavimais.
- Funkcinėse zonose ar jų dalyse, kurios patenka į magistralinio dujotiekio vietovės klasės teritoriją, pažymėtą brėžiniuose „Pagrindinis brėžinys“ bei „Pagrindinio brėžinio detalizavimas. Lentvario seniūnija. Senujų Trakų seniūnija“, nustatyti šie reikalavimai:

Magistralinio dujotiekio vietovės klasių teritorijose (išilgai vamzdyno trasos esanti žemės juosta, kurios ribos po 200 m į abi puses nuo vamzdyno ašies) yra taikomi užstatymo normatyvai: didžiausias leistinas žmonėms būti skirtų pastatų skaičius vietovės klasės vienetė, pastatų aukštų skaičius bei mažiausias leistinas atstumas nuo magistralinio dujotiekio vamzdyno iki viešam žmonių susibūrimui skirtų statinių ir įrenginių. Šiose teritorijose negavus magistralinio dujotiekio savininko rašytinio pritarimo, yra draudžiama projektuoti ir statyti bet kokius naujus statinius ar įrenginius, juos rekonstruoti, projektuoti ir atlikti statinių bei įrenginių remonto arba griovimo darbus, keisti pastatų (patalpų) paskirtį, formuoti naujus nekilnojamojo turto kadastro objektus kaip atskirus nekilnojamojo turto objektus suformuojant patalpas pastate arba padalijant, atidalijant, sujungiant ar perdalijant pastatus ir (ar) patalpas, planuoti teritorijas, nustatyti ar keisti žemės sklypų pagrindinę žemės naudojimo paskirtį ir /ar būdą, formuoti naujus ar pertvarkyti esamus žemės sklypus ir pan.

Teritorijose, kuriose yra pasiekti magistralinio dujotiekio vietovės klasėje taikomi užstatymo normatyvai (informaciją teikia magistralinio dujotiekio savininkas) ir pageidaujama vykdyti veikla (veiksmai) būtų galima tik rekonstravus MDV į aukštesnę vietovės klasę, MDV gali būti rekonstruojamas suinteresuoto asmens (iniciatoriaus) prašymu, jei pagal sutartį su magistraliniu dujotiekio eksploatuojančia įmone suinteresuotas asmuo užtikrins išankstinį visų dėl magistralinio dujotiekio rekonstravimo darbų vykdymo susijusių išlaidų apmokėjimą. Formuojami kitos pagrindinės žemės naudojimo paskirties sklypai negali būti mažesni nei nurodytas minimalus sklypo dydis konkrečioje kraštovaizdžio tvarkymo zonoje.

23. Negyvenamiesiems pastatams nustatyti naudojimo reikalavimai netaikomi kitos paskirties žemės susisiekimo ir inžinerinių komunikacijų aptarnavimo objektų teritorijoms, bendrojo naudojimo teritorijoms, krašto apsaugos teritorijoms, atliekų saugojimo, rūšiavimo ir utilizavimo teritorijoms; konservacinės paskirties žemės kultūros paveldo objektų žemės sklypams ar patiems objektams, vandens ūkio paskirties žemėje statomiems hidrotechnikos statiniams. Statinių reglamentai šiuo atveju nustatomi pagal Bendrojo plano reikalavimus, įvertinus aplinkinių teritorijų užstatymo tipą, statinių parametrus ir statytojo pateiktus projektinius pasiūlymus, bei aptarus su visuomene. Vėjo jėgainių statyba negalima visose kraštovaizdžio tvarkymo zonose.
24. Vienbučių ir dvibučių gyvenamųjų pastatų užstatymo tankio rodikliai nustatomi pagal Statybos techninį reglamentą STR 2.02.09:2005.
25. Visais atvejais sodybos visų pastatų antžeminės dalies patalpų, įskaitant cokolinių aukštų ir naudojamų pastogių patalpas, bendrasis plotas negali būti didesnis negu 1000 kv.m.
26. Kraštovaizdžio tvarkymo zonose, kuriose nenumatomas naujų užstatomų teritorijų formavimas, naujų statinių statyba galima tik esamuose kitos paskirties žemės sklypuose ir kituose sklypuose kuriuose, yra išduoti statybą leidžiantys dokumentai, atstatomose sodybose (kai sodybos yra pažymėtos vietovės ar kituose planuose, taip pat nustatant juridinį faktą). Kuomet žemės sklype yra esamas gyvenamasis namas jame leidžiama kitų statinių (priklausinių) statyba, užstatytoje sklypo dalyje - vadovaujantis kraštovaizdžio tvarkymo zonos nustatytais teritorijų užstatymo rodikliais. Nuostata netaikoma visuomeninės paskirties, kultūros paveldo objektų, susisiekimo ir inžinerinių komunikacijų aptarnavimo (išskyrus garažus), krašto apsaugos, atliekų saugojimo, rūšiavimo ir utilizavimo objektų statybai.
27. Rengiant vietovės lygmens kompleksinio teritorijų planavimo dokumentus (bendruosius planus ir detaliuosius planus) želdynų plotai nustatomi vadovaujantis Želdynų įstatymu ir Atskirųjų rekreacinės paskirties želdynų plotų normomis ir Priklausomųjų želdynų normų (plotų) nustatymo tvarkos aprašu, patvirtintu LR aplinkos ministro 2007-12-21 įsakymu Nr. D1-694 „Dėl atskirųjų rekreacinės paskirties želdynų plotų normų ir priklausomųjų želdynų normų (plotų) nustatymo tvarkos aprašo patvirtinimo“, Gamtinio karkaso nuostatų reikalavimais, patvirtintais LR aplinkos ministro 2007-02-14 įsakymu Nr. D1-96 „Dėl gamtinio karkaso nuostatų patvirtinimo“ bei Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymu.
28. Žemės gelmių išteklių telkinių, kurie bus užregistruoti po Bendrojo plano patvirtinimo ir nenurodyti Bendrajame plane, žemės gelmių naudojimo planai neurbanizuotose ir neurbanizuojamose teritorijose teisės aktų nustatyta tvarka gali būti rengiami ir jais pagrindinė žemės naudojimo paskirtis gali būti keičiama, jeigu teritorijų planavimo dokumentuose ar žemės valdos projektuose šiose teritorijose nesuplanuota inžinerinė infrastruktūra ir (ar) jos plėtra.
29. Prie valstybinės reikšmės kelių inžinerinius tinklus, pėsčiųjų ir dviračių takus neplanuoti valstybinės reikšmės kelių juostų ribose, statinius neplanuoti valstybinės reikšmės kelių apsaugos zonose. Įvažiavimui į žemės sklypus, esančius prie valstybinių kelių, planuoti jungiamuosius kelius lygiagrečiai su pagrindiniu keliu nuo teisėtai įrengtų esamų artimiausių nuovažų.
30. Žemės ūkio paskirties sklypuose kuriant kaimo turizmo objektą neužstatytame žemės sklype, prieš tai nustatomas rekreacinio naudojimo žemės ūkio teritorijos (Z3) naudojimo būdas vadovaujantis Trakų rajono savivaldybės direktoriaus įsakymu ir taikomi minimalaus žemės sklypo dydžio reikalavimai bei kiti kraštovaizdžio tvarkymo zonos nustatyti privalomieji naudojimo reikalavimai.
31. Degalinių schemos (T00043995) sprendiniai yra pripažinti sudedamąja Bendrojo plano dalimi. Po Bendrojo plano keitimo patvirtinimo Degalinių schemos (T00043995) sprendiniai nustoja galioti. Po Bendrojo plano patvirtinimo degalinių skaičius nustatomas pagal poreikį, jų vieta Bendrojo plano sprendiniuose nekonkretizuojama ir skaičius neribojamas. Degalinių ir elektromobilių įkrovimo aikštelių statyba galima visuose kraštovaizdžio zonose, kuriose galimas komercinės paskirties teritorijų naudojimo būdas.
32. Miško žemėje galima aptarnavimui, pažinimui bei trumpalaikio poilsio užtikrinimui reikalingų statinių (išskyrus pastatus) statyba, numatyta teritorijų planavimo dokumentuose ar vidinės miškotvarkos projektuose.
33. Žemės ūkio paskirties sklypuose kuriant kaimo turizmo objektą esamoje ūkininko sodyboje, prieš tai žemės sklypui nustatomas papildomas rekreacinio naudojimo žemės ūkio teritorijos (Z3) naudojimo būdas vadovaujantis Trakų rajono savivaldybės direktoriaus įsakymu. ir taikomi kraštovaizdžio tvarkymo zonos nustatyti privalomieji naudojimo reikalavimai.
34. Bendrajame plane pažymėti inžinerinės infrastruktūros koridoriai gali būti tikslinami rengiant vietovės lygmens kompleksinius teritorijų planavimo dokumentus arba inžinerinės infrastruktūros vystymo specialiuosius planus.
35. Rengiant vietovės lygmens kompleksinį teritorijų planavimo dokumentą užstatymo intensyvumo rodiklį negyvenamiesiems pastatams galima didinti 20 proc. urbanistinės integracijos centruose (Paluknys, Grendavė, Onuškis).
36. Inžinerinių statinių ir įrenginių aukštis neribojamas.
37. Bendrasis planas nedetalizuoja susisiekimo ir inžinerinių sistemų techninių sprendinių. Numačius kitokius sprendinius nei pažymėta Bendrajame plane jie gali būti tikslinami rengiant vietovės lygmens kompleksinį teritorijų planavimo dokumentą, žemės sklypų formavimo ir (ar) pertvarkymo projektą ar koreguojant kompleksinį teritorijų planavimo dokumentą statinio projekto rengimo metu.
38. Žemės sklypui taikomi tie kraštovaizdžio tvarkymo zonos naudojimo reikalavimai į kurią patenka didesnioji jo dalis
39. Visose kraštovaizdžio tvarkymo zonose viename sklype galima tik vieno vienbučio / dvibučio gyvenamojo namo arba poilsio pastato statyba vadovaujantis kraštovaizdžio tvarkymo zonos nustatytais teritorijų naudojimo reikalavimais.

Privalomieji tekstiniai reikalavimai, kurie galioja konkrečiose kraštovaizdžio tvarkymo zonose:

40. Pramonės ir sandėliavimo funkcinėje zonoje galimas pramonės parkų steigimas Investicijų įstatymo ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka.
41. Formuojant kitos paskirties žemės sklypus urbanistinio prioriteto kraštovaizdžio tvarkymo zonose (išskyrus pramonės ir sandėliavimo objektų ir atliekų saugojimo, rūšiavimo ir utilizavimo teritorijas) atskirieji želdynai gali būti nenumatomi 400 m pločio pamiškės juostoje, jeigu miško sklypo plotas ne mažesnis kaip 5 ha, atskirųjų želdynų norma gali būti mažinama dvigubai, jei ne toliau kaip 600 m atstumu nuo nurodytų žemės sklypų ribos yra miškas ar atskirasis želdynas, du kartus didesnio ploto už formuojamą kitos paskirties žemės sklypų bendrą plotą.
42. Saugomos teritorijos tvarkomos pagal jų veiklą reglamentuojančius teisės aktus, jų ribos, plotas, tvarkymo režimas, funkcinė zonų ribos, optimali žemėnaudos struktūra nustatomi šių teritorijų specialiaisiais planais. Įstatymų numatyta tvarka gali būti steigiamos naujos saugomos teritorijos. Tai atliekama neinicijuojant Bendrojo plano keitimo procedūros.
43. Išžvalgytuose naudingųjų iškasenų telkiniuose, kurių išteklių patvirtinti, žemės savininkui, naudotojui draudžiama statyti gyvenamuosius namus, gamybinius statinius, įrenginius, kasti naudingąsias iškasenas, išskyrus kasamas savo reikmėms.
44. Vertinant naujo užstatymo mastą iš numatyto užstatomų teritorijų (URBO) naudmens rodiklio, nustatyto konkrečioms kraštovaizdžio tvarkymo zonoms, turi būti atimamas užstatomų teritorijų (URBO) naudmuo, suformuotas patvirtintais kompleksiniais teritorijų planavimo dokumentais, žemės sklypų formavimo pertvarkymo projektais, įregistruotais ūkininkų ūkiais, savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymais dėl žemės paskirties keitimo.
45. Pramonės ir sandėliavimo objektų, susisiekimo ir inžinerinių komunikacijų aptarnavimo objektų sklypuose kompensacinė priemonė, numatyta priklausomųjų želdynų normų (plotų) nustatymo tvarkos aprašo p.5.3. ir 5.4. netaikoma.
46. Rengiant vietovės lygmens kompleksinį teritorijų planavimo dokumentą užstatymo intensyvumo rodiklį ir statinio aukščio rodiklį pastatams galima didinti ne daugiau kaip 10 proc. nuo nustatytų privalomųjų teritorijos naudojimo reikalavimų jeigu Bendrojo plano sprendiniuose nurodyti užstatymo intensyvumo rodikliai neleidžia suformuoti aplinkinio užstatymo charakteristikų atitinkančios išbaigtos užstatymo struktūros. Tuo pačiu aspektu užstatymo rodikliai nustatyti Bendrajame plane gali būti ir mažinami.
47. Naujų gyvenamųjų ir negyvenamųjų pastatų statyba galima arčiau kaip 50 metrų nuo pakrantės apsaugos juostos tik buvusių sodybų atkūrimo atveju Saugomų teritorijų įstatyme ir Miškų įstatyme nustatytais sąlygomis bei Trakų rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano sprendiniuose nurodytose kompaktiško užstatymo teritorijose.
48. Funkcinėse zonose ar jų dalyse, kurios patenka į magistralinio dujotiekio vietovės klasės teritoriją, pažymėtą brėžiniuose „Pagrindinis brėžinys“ bei „Pagrindinio brėžinio detalizavimas. Lentvario seniūnija. Senujų Trakų seniūnija“, nustatyti šie reikalavimai:

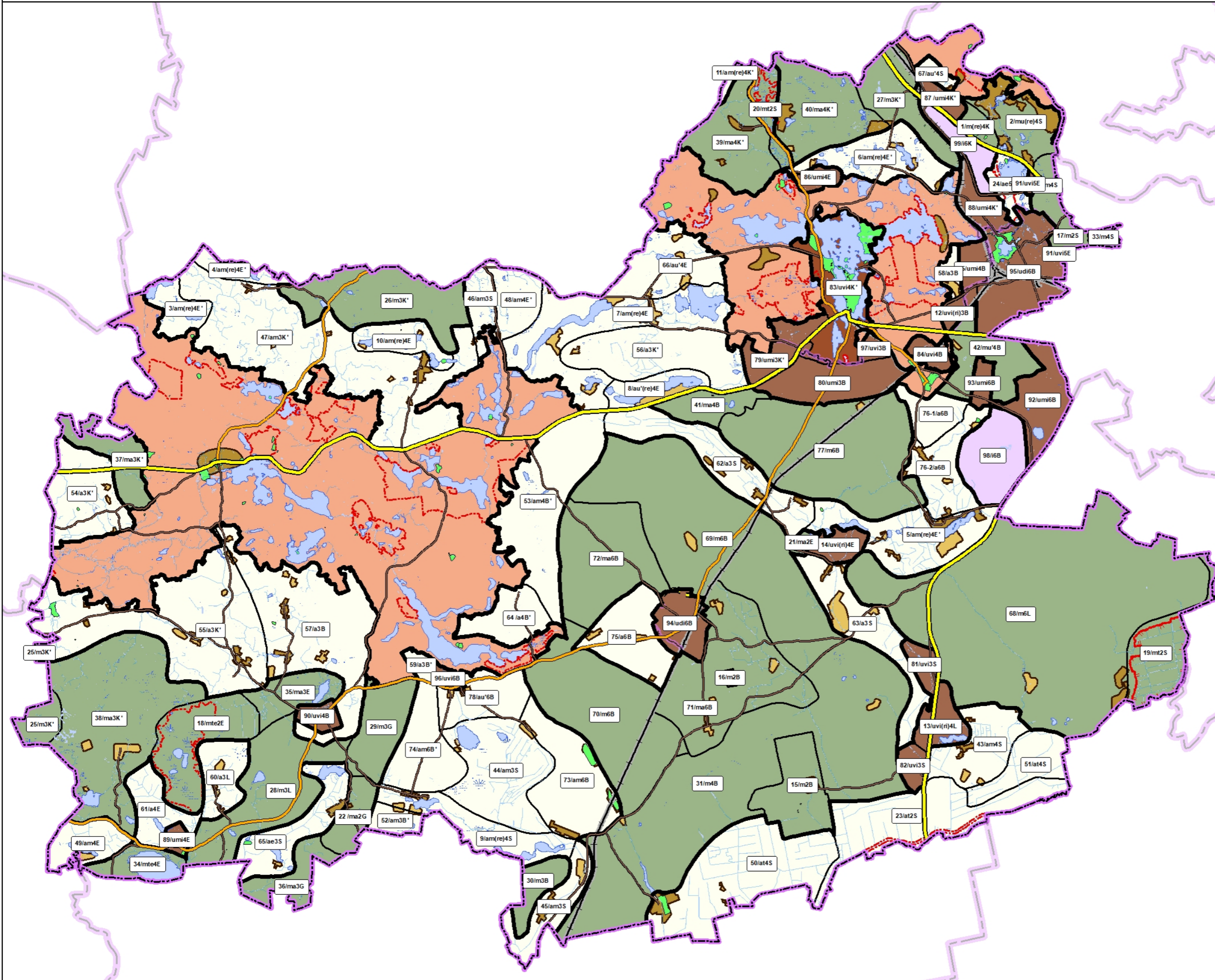
Magistralinio dujotiekio vietovės klasių teritorijose (išilgai vamzdyno trasos esanti žemės juosta, kurios ribos po 200 m į abi puses nuo vamzdyno ašies) yra taikomi užstatymo normatyvai: didžiausias leistinas žmonėms būti skirtų pastatų skaičius vietovės klasės vienetu, pastatų aukštų skaičius bei mažiausias leistinas atstumas nuo magistralinio dujotiekio vamzdyno iki viešam žmonių susibūrimui skirtų statinių ir įrenginių. Šiose teritorijose negavus magistralinio dujotiekio savininko rašytinio pritarimo, yra draudžiama projektuoti ir statyti bet kokius naujus statinius ar įrenginius, juos rekonstruoti, projektuoti ir atlikti statinių bei įrenginių remonto arba griovimo darbus, keisti pastatų (patalpų) paskirtį, formuoti naujus nekilnojamojo turto kadastro objektus kaip atskirus nekilnojamojo turto objektus suformuojant patalpas pastate arba padalijant, atidalijant, sujungiant ar perdalijant pastatus ir (ar) patalpas, planuoti teritorijas, nustatyti ar keisti žemės sklypų pagrindinę žemės naudojimo paskirtį ir /ar būdą, formuoti naujus ar pertvarkyti esamus žemės sklypus ir pan.

Teritorijose, kuriose yra pasiekti magistralinio dujotiekio vietovės klasėje taikomi užstatymo normatyvai (informaciją teikia magistralinio dujotiekio savininkas) ir pageidaujama vykdyti veikla (veiksmai) būtų galima tik rekonstravus MDV į aukštesnę vietovės klasę, MDV gali būti rekonstruojamas suinteresuoto asmens (iniciatoriaus) prašymu, jei pagal sutartį su magistralinius dujotiekius eksploatuojančia įmone suinteresuotas asmuo užtikrins išankstinį visų dėl magistralinio dujotiekio rekonstravimo darbų vykdymo susijusių išlaidų apmokėjimą.

49. Pramonės ir sandėliavimo objektams numatytose teritorijose formuoti apsauginės ir ekologinės paskirties želdynus, skiriančius gyvenamosios paskirties kvartalus ir pramonei bei sandėliavimui skirtas teritorijas.
50. Žemės sklypų, esančių kraštovaizdžio tvarkymo zonoje Nr.81; 84; 87; 90; 96, plotas, kuris nurodytas kraštovaizdžio zonos naudojimo reikalavimuose, gali būti mažinamas konkrečios kraštovaizdžio tvarkymo zonos vietovės lygmens bendrojo plano rengimo metu įvertinus konkrečios vietos sąlygas ir ypatumus.
51. Žemės sklypų, esančių kraštovaizdžio tvarkymo zonoje KTZ Nr.12; 14; 79; 80; 81; 82; 83; 84; 85; 86; 87; 88; 89; 90; 91; 92; 93; 94; 95; 96; 97; 98 ir 99 pagrindinės žemės naudojimo paskirties keitimas, pertvarkymas keičiant pagrindinę žemės naudojimo paskirtį galimas parengus visos kraštovaizdžio tvarkymo zonos ar jos dalies kompleksinio teritorijų planavimo dokumentą (bendrąjį ar detalųjį planą). Planuojamos teritorijos dydis nustatomas įvertinant pertvarkymo mastą. Numatytos išimty – aiški urbanistinė situacija, kai veikla numatoma susiklosčiusioje urbanistinėje struktūroje, esant aiškiam teritorijos morfotipui ir esant suformuotiems susisiekimo ir inžinerinės infrastruktūros koridoriams.
52. Statant, rekonstruojant ar įrengiant statinius aerodromų apsaugos zonoje, vadovautis Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo III skyriaus pirmo skirsnio „Aerodromo apsaugos zonos ir jose taikomos specialiosios žemės naudojimo sąlygos“ reikalavimais.
53. Urbanizuotose ir urbanizuojamose funkcinėse zonoje, kurios ribojasi su Trakų istorinio nacionalinio parko teritorija, grafinis žymėjimas yra sąlyginis, o nustatyti naudojimo reikalavimai yra apibendrinti ir turi būti detalizuojami numatytuose rengti funkcinų zonų kompleksiniuose teritorijų planavimo dokumentuose, kuriuose nustatant galimos ūkinės veiklos rūšį, apimtį, pobūdį ir mastą turi būti įvertintas poveikis Trakų istorinio nacionalinio parko teritorijoje esančioms gamtos ir kultūros paveldo vertybėms bei Trakų ežerui. Minėtų funkcinų zonų kompleksiniuose teritorijų planavimo dokumentuose nustatant konkrečias architektūrinės ir gamtinės aplinkos formavimo priemones turi būti įvertintos konkrečios vietos sąlygos ir ypatumai ir tuo pagrindu turi būti nustatytos atitinkamo pločio reguliuojamos apsaugos tvarkymo zonos, kuriose nenumatoma statinių statyba ir inžinerinės infrastruktūros plėtojimas, žemės gelmių naudojimas ir miško žemės pavertimas kitomis naudmenomis.
Rengiant kompleksinius teritorijų planavimo dokumentus ir projektus neužstatomoje teritorijų dalyje turi būti formuojamos besijungiančios gamtinio karkaso struktūros, kurias gali sudaryti priklausomieji želdynai, vandens telkiniai ir jų dalys, miškų ūkio paskirties žemės sklypai (žemės ūkio paskirties sklype buvusios miško naudmenos), kitos paskirties žemės sklypuose esantys atskirieji (rekreaciniai, apsauginiai, ekologiniai) želdynai.
Urbanizuotose ir urbanizuojamose funkcinėse zonoje, kurios ribojasi su Trakų istorinio nacionalinio parko teritorija, formuojamų žemės sklypų plotas turi būti ne mažesnis kaip 0,25 ha ir gali būti formuojamos ne didesnės kaip 30 žemės sklypų grupės, kurios tarpusavyje turi būti atskirtos atskirųjų želdinių sklypais.
54. Kraštovaizdžio tvarkymo zonoje (2; 6; 10; 15; 46; 48; 50; 65), kuriose numatytas 0 užstatomų teritorijų (URBO) naudmenų kiekis, statinių statyba galima grafiškai išskirtose vientiso užstatymo teritorijose, pagal joms nustatytus privalomuosius naudojimo reikalavimus.
55. Kraštovaizdžio tvarkymo zonoje Nr.79, 80, 97 turi būti išlaikyti Bendrajame plane nustatyti ir tiesiogiai taikomi žemėnaudos struktūros dydžiai (miškų, žemės ūkio, užstatomų (URBO) naudmenų santykis) rengiant ir kompleksinius vietovės lygmens teritorijų planavimo dokumentus.

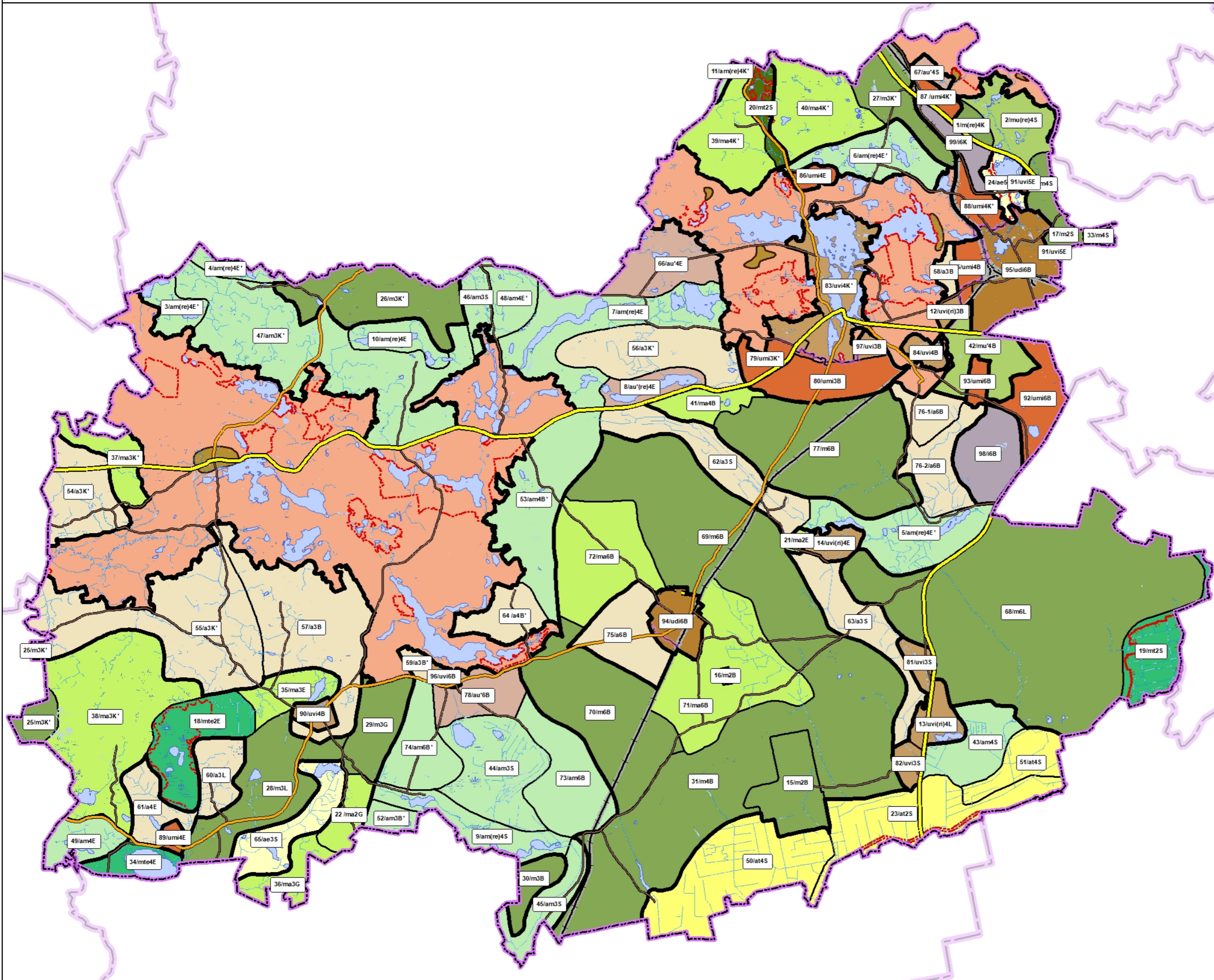
2 PRIEDAS. SCHEMAS

FUNKCINIŲ ZONŲ IŠDĖSTYMO SCHEMA

- SUTARTINIAI ŽENKLAI**
- RIBOS**
- Rajono riba
 - Seniūnijos riba
 - Miesto riba
 - Funkcinės zonos riba
 - Kraštovaizdžio zonos riba ir indeksas brėžinyje
- Urbanizuotų ir urbanizuojamų teritorijų funkcinės zonos**
- Urbanizuotos ir numatomos urbanizuoti teritorijos (pagal galiojančius bendruosius planus)
- Gyvenamoji zona:**
- Planuojama kompaktiško užstatymo gyvenamoji zona
 - Esama vientiso užstatymo gyvenamoji zona
 - Planuojama vientiso užstatymo gyvenamoji zona
 - Pramonės ir sandėliavimo zona
- Neurbanizuotų ir neurbanizuojamų teritorijų funkcinės zonos**
- Žemės ūkio teritorijų zona
 - Miškų ir miškingų teritorijų zona
 - Vandenių zona
 - Konservacinės teritorijos zona
 - Valstybiniai parkai

KRAŠTOVAIZDŽIO TVARKYMO ZONŲ IŠDĖSTYMO SCHEMA

SUTARTINIAI ŽENKLAI

RIBOS

- Rajono riba
- Seniūnijos riba
- Miesto riba
- Funkcinės zonos riba
- Kraštovaizdžio zonos riba ir indeksas brėžinyje

BENDRAS KRAŠTOVAIZDŽIO POBŪDIS

Natūralaus pobūdžio miškingas gamtinis kraštovaizdis

- mt** Miškingas pelkėtas
 - mte** Miškingas pelkėtas ežeruotas
 - m** Miškingas
- Mišraus pobūdžio miškingas mažai sukulturnas kraštovaizdis
- mu'** Miškingas mažai urbanizuotas
 - ma** Miškingas agrarinis

Sukulturnas agrarinis kraštovaizdis

- am** Agrarinis miškingas
- ae** Agrarinis ežeruotas
- at** Agrarinis pelkėtas
- a** Agrarinis
- au'** Agrarinis mažai urbanizuotas
- au** Agrarinis urbanizuotas

Urbanistinis kraštovaizdis

- udi** Urbanizuojamos didelio intensyvumo kompaktiško užstatymo teritorijos (miestai)
- uvi** Urbanizuojamos vidutinio intensyvumo kompaktiško užstatymo teritorijos (miesteliai, gyvenvietės)
- umi** Urbanizuojamos mažo intensyvumo vientiso* užstatymo teritorijos (gyvenvietės, kaimai)

Technogenizuotas kraštovaizdis

- i** Industrinis technogenizuotas
- Esamos vientiso užstatymo teritorijos
- Planuojamos vientiso užstatymo teritorijos
- Valstybiniai parkai